

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona. Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér. Egyes szám helyben és vidéken 10 fill., vasúti állomásokon 12 fill.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi munkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 706.

Egy csatavonalban.

Budapest, márczius 9.

A nemzeti állásponthez való ragaszkodás megbuktatta a kormányt. Ezt látjuk. De most ehhez a nemzeti állásponthez lekötötte magát egyhangulag a munkapárti többség, természetesen ragaszkodik hozzá változatlanul a Kosuth-párt, mely aktuálisá tette s föl kell tennünk, hogy bármennyire külön utakon járjon a választói reform kérdésében a Justh-párt, azért a nemzeti jogok birtokállományának védelmében ez a párt sem adhatja alább, mint a Kosuth-párt s mint a hatvanhetes többség. Akkor tehát megállapíthatjuk, hogy a nemzetiségeket leszámítva, az egész magyar parlament egységes a nemzeti állásponthez való ragaszkodásban. S a kérdés ennél fogva úgy alakul, hogy mint a kormányt, megbuktathatja-e az egész egységes magyar parlamentet is a nemzeti állásponthez való ragaszkodás?

Hiszen láttuk mi már Bécsset szembehelyezkedni az egész egységes magyar parlamenttel. De az mégis más volt. Akkor annak az egységes magyar parlamentnek tulnyomó részében függetlenségi színezete volt s Bécs természetes döbbenettel helyezkedett szembe az ilyen, szerinte rebellis parlamenttel. Most azonban a nemzeti birtokállomány védelmében egységesen tömörült parlament tulnyomó részében hatvanhetes, sőt nemcsak hatvanhetes, hanem benne sorakoznak a király leghivebb emberei,

azok is, akiket más időkben udvari embereknek, a koronával való harmónia feltétlen imádóinak szokás nevezni. S ez a tulnyomó részében hatvanhetes parlament Khuennek, Tiszával, Lukácsossal, Lánggal, Berzeviczyvel együtt a kormánybuktatásig energikus bécsi akaratl szemben rendíthetetlenül ragaszkodik a nemzeti jogok csorbitatlanságához, amiben természetesen joggal számíthat az összes nemzeti pártok támogatására. Hát lehetséges-e, hogy a korona az ilyen összetételű magyar parlamenttel is szembe helyezkedhessék?

Nekünk úgy rémlik, hogy négy esztendőn keresztül naponta százszor siratták vissza odaát a váratlanul elvesztett hatvanhetes többséget. Nekünk úgy rémlik, hogy az utolsó két esztendőben naponta százszor rebegtek odaát hálaimákat, mert váratlanul visszanyerhették a hatvanhetes többséget. A hálaimákban külön strofa jutott annak a külön szerencsének, hogy ebben a csodaképpen visszanyert hatvanhetes többségben benne voltak mindazok, akiket úgy ismernek Bécsben, hogy kis dolgokért nem hajszolnak katasztrófa politikát s hogy kérve szokták kérni a nemzetet, hogy ellentétek keresésével ne feszítsék a hurot, míg a golyó és a kötel korszaka be nem állott. Azt kell tehát kérdeznünk, hogy amikor az ilyen összetételű többség köti meg magát a bécsi akaratl szemben s amikor nem notorius forradalmárok, hanem szinte kikiáltott udvari politikusok kiáltják oda

Bécsnek, hogy eddig és nem tovább: vajjon hajlandó lesz-e Bécs úgy elvágni az abroszt, mint annak idején a negyvennyolcas többségű parlamenttel szemben? Khuen és Tisza ellen is Fabricziusokhoz akar folyamodni, mint Kosuth és Apponyi ellen?

Nem, idáig Bécs nem mer elmenni. Mert ha kiderülne, hogy még a Khuenek, Tiszák, Lángok és Berzeviczyek nemzeti álláspontja is „forradalom”, mely ellen Bécs a végelethez megy: akkor ebben az országban nem lesznek többé különböző pártok, csak egy egységes magyar nemzet, mely nem hajlandó eltérni, hogy akármilyen osztrák katona, de még ugynevezett „közös” miniszterek is füttyülhessenek a magyar nemzetre és jogaira. Ha odaát azon az alattomos és gonosz szándékon török a fejüket, hogy „megvakarják a labanczot, mert nyomban kiszül róla, hogy az is kurucz” — hát ezt elérhetik. Kivált, ha olyan gorombán vakarják, mint most. Azt ugyanis önéreztetes magyar megse állja ki, hogy szájkosárral és bilincsek között kelljen hűségéről biznyságot adnia. Akiben csak így biznak, az hovatovább leszokik a bizalomról. S ha a bécsi hurok tovább feszül, akkor egy csatavonalba kerülnek majd érzés szerint is azok, akik most csak egy minimum védelmében találkoztak.

Még mindig az a hitünk, hogy a munkapárt tegnapi állásfoglalása és a magyar pártok támogatása következtében Bécs megtalálja a jobbik esztét és

A macska.

Írta: Móricz Pál.

(Utánnomás tilos.)

Az öreg Miklós már régesrég megette kenyérének javát. Abból az időből származott, mikor még egy hétre hét kenyeret adtak a juhásznak, mert a farkasverő, lompos, fehér juhászkutyáknak is kijárt a mindennapi kenyér. Akkor még sok nádasliget bokrétaztá a mi határunkat. Tavaszkor mérföldekig hömpölygött a tiszai áradás. Egy-egy nagyobb szigetén fagyásig kint legeltetett nyájával a pásztorember. Csolnokon és gázlókon térültek hozzá, midőn gondolták, hogy fogytán a tarisnya és penészedik a kenyér.

Bizony rég elmúltak azok az idők, amikor még rengedeztek a tengerszéles nádasok. Virágos fejével a farkas buvófészkeére hajlott a nád. Korhaft vén fűzfáknál kapzsi vidrák lesekedtek az ezüstös hátú halakra. Bizony elmúltak azok az idők. Az öreg Miklós is régesrég megette kenyérének javát. Fehér, hosszú haját varkocsba fonta fülénél gétoldalvást. Még görbe fésűt is tűzött tarkójára. A bunda nyáron sem szakadt le válláról.

— Urficskám! Én már csak amondó vagyok, hogy gonosz, csufondáros állat a macska, az öreg Miklós beszélté így egyik estén. Kérges hüvelykujjával meg-megnyom-

kodta pipájában az éretlen kapadohányt, amelyen a tüzes tapló is nehezen lihogott. Kúpos nádkunyhó előtt üldögéltünk. Vénsegére — lábai miatt — kint a tanyán dinnyét nevelt, méhészkedett az öreg. A gyönyörű őszi este ránk borult. A levegőből huzó madarak zugása zsiolygott alá pihenő földünkre. Pislá lángcsóvákkal ragyogón keringtek a csillagok a sötétké égboltozaton. Két szarvával a negyedes holdvilág is közéjük furakodott. Mint boszorkányjel uszált a reszkető csillagok között. Pásztortüzeceknék paraszai szeliden hamvadoztak. Fitying, az öreg Miklós kis fekete puli kutyája lelkesen neszelte mozdulatainkat. Pásztorembereknek becses az ilyenfajta kutya. A farkaskörmű állatot különösen nagyra tartják. Az ilyen állatot nem fogja a vesztség sem. Ez a kis puli éppen ilyen farkaskörmű jószág volt. A tikosi számadó másfél ezüst forintot, vékabuzát, negyedrészt bárányt ígért egyszer ezért a kis kutyáért... A kutya ragaszkodó, lelkes állat. Hív őrizője tűzhelyünknek, a paraszakat felpiszkálta Miklós, mélézőn folytatta, hanem a macska tisztátalan pára. A gonosznak kedves teremtese. Én már csak sok fergeteges itéletidőt megértem. Mintha csak egymással birkóznának, egymást gázolnák azok a rezes fényektől villogó, fekete felhők. Az égi esattogástól remeg a föld. Ember-állat reszketve keres buvhelyet, csupán a macska duruzsol elégtelen. A macskának

öröm a fergetegzugás. Halálmacska is kerül az ilyen teremtesek között.

— Miklós bácsi, halálmacskát látott már kelmed? — a borzasfejű, okos tekintetű pubit térdemhez huztam.

— Várjon. Mindjárt rátérek. Nem mind fekete az. Nem is a szín határoz nála. Ordas, rozsdásveres színű is lehet az. Ellenben rém sóvány. A csontjai szinte zörögnek. Azelőtt soha nem láttad a ház tájékán. Egyszer csak estendet rut idegen kandur söndörödi feléd. Ha rákiáltottál, kopott szőrét felborzolja. Farkával a földet csapkozza. Fertelmes zöld szemé a holdvilágfényénél lángol. Csufolkodón nyávog, miákol. Hiában sajnálnád meg! Hiában dobnál neki kenyeret, ott hagyja. A bogarak után kapdos az ilyen. Azokat a kővér földi békákat, mérges varangyokat szagolja. Rémes, különös hangon siránkoznak a békák... Hiában kergeted el, minden este visszasünderkődik az ilyen macska. Miért? Mert előre megérzi a halált, mint a bagoly, mikor az ablakon bekiált. Vagy midőn a kutya gödröket kapar és a galambok a házajtó felett — az ereszen — bugva lappanganak... Az állatok megérezik mindnyáján a halált. Lőrinczknél is így járt ez a macska. Hiszen ősméri az urfi Csokány urék malmából az olajütő-bakos Lőrinczet? Bizony meg is halt Lőrinczkné. Nyárszakon halt meg az asszony. Olyan lanyhító, meleg esték jártak, lebágyadt a fű és virág. Harmat sem hullott

nem kockáztatja a kormányt és többséggel együtt a véderőjavaslatok sorsát is. Az események erősebbek lesznek az osztrák besugóknál s a mai hamis döntést követheti holnap a helyes döntés. De ha nem úgy volna s Bécs megkötné magát: nekünk nem lesz okunk azt a soha nem remélt szerencsét siratni, hogy Bécs nemzeti irányba kényszerítette a legortodoxabb hatvanheteseket is.

Budapest, márczius 9.

Berzeviczy Albert Görögországban. Berzeviczy Albert titkos tanácsos, országgyűlési képviselő négy heti tartózkodásra Görögországba utazott.

Schemma Berlinben. Berlinből jelentik: A „Norddeutsche Allgemeine Ztg.” írja hetizsámlemben: A legközelebbi napokban vendégként üdvözölhetjük a Ferencz József császár s király ő felsége által az osztrák-magyar vezérkar élére kinevezett Schemma altábornagyot, aki Berlinbe jön, hogy katonai gyakorlatokon vegyen részt. Látogatása megfelel azon szokásnak, amely a két szövetséges birodalom hadügyi vezetőségei közt évek óta fennáll. Schemma altábornagyot a császár ő felsége is fogadta és a tábornok a német bajtársak körében szívfejes fogadtatásra fog találni.

Munkapárti beszámoló. Lukács György titkos tanácsos, Gyula város országgyűlési képviselője, kerületébe utazott, hogy a választókat közvetlenül informálja a politikai helyzetről.

Az osztrák urakháza ülése. Bécsből jelentik: Az urakháza mai ülésén Windischgraetz herceg elnök tolmácsolja ő felségének és Izabella főhercegnő szüleinek, valamint Rajner főhercegnének és Mária főhercegnőnek köszönetét a háznak szerencsekívánataiért. Közli, hogy a nagyérdemű gróf Aehrenthal elhunyt alkalmából az özvegynek az urakháza mélyen érzett részvétét tolmácsolta. Az urakháza új tagjai erre leteszik az esküt. Az elnök Pez Prandau, gróf Bellegarde és dr. Skarda elhunyt tagokról meleg szavakban emlékezik meg. A napirendre áttérve elintézik a hanefita szertartású izlam vallás híveinek elismerése dolgát.

hajnalonként. Az asszonyt a nagyházban terítették ki. Mintha csak aludt volna a gyenge, fiatal asszony. A kis kertre nyíló ablakon jó szagot árasztottak a rezedák. Talán éjfél felé járt az idő? A virrasztó asszonyok átmentek a kis házba frissítő italra. Magára hagyták a halottat. Azaz, hogy Lőrincz addigra is bement a halottas szobába. Fájdalmat sikoltott a nagy szálás ember, amikor belépett az ajtón.

— Jaj! — kiáltással a földre dobbant. A zajra berohant virrasztók emelték fel az alélt embert.

— A macska! A macska! — hebegte az ember. Szemét rémülten takarta le kezével, holott a halott fejénél szeliden pislogtak a gyertyák. Később beszélt a Lőrincz, hogy midőn az ajtón belépett, a koporsóban, felesége mellén ott huzorgott a halálmacska. Lángolt a zöld szem. Kegyetlenül viesorította fogát... Hej, mert tisztátalan állat a macska, urficskám! Nagy a gonosz hatalma, urficskám. Éjnek idején mi tördeli, mi zörgeti úgy a zugó nádat? Miért vonitoznak a kutyák olyan értelmetlenül? Nem a szél az, urfi!

A hamvatag pástortüznél melázva hallgattam az öreg Miklóst. A puli nyöszörgött álmában. Innét-onnét hívogató madárhangok hallatszottak az éjszakából. Két szarvával a negyedrészt hold bűbajos boszorkányjelként uszkált a rezes, sötét betegsziú égen.

Stagnáció a válságban.

— Még nem történtek meghívások. —

A hadügyminiszter a provizóriumért.

— Justhék kiábrándultak Lukácsból. —

Hírek a politika küzdőteréről.

Budapest, márczius 9.

A hivatalos lap mai száma, mint már előre jeleztük, közölte a kormány felmentését s a miniszterelnök ma bucsuzott el a főrendiháztól is, a legmelegebb tüntetés közepette. Semi egyéb ma nem történt Budapesten. A válság stagnál, miután még egyelőre híre sincs, hogy mikor és kiket hív meg a király a magyar politikusok közül audienciára. Bécsben viszont annyi történt, hogy a hadügyminiszter újra megjelent a trón előtt és ismét provizórikus véderőjavaslatát ajánlotta elfogadásra. Az uralkodó azonban még e kérdésben sem döntött s elhatározását kétségtelenül csak az osztrák és magyar politikai helyzet teljes megismerése után fogja tudatni a hadvezetőséggel. Ez pedig annyit jelent, hogy a korona még mindig nem adta fel a reményt a végleges véderőreform elintézésének lehetősége irányában.

A magyar parlament körök rendületlen nyugalommal néznek a jövő elé. A legutóbbi események azt a színezetet kölcsönzik a szituációnak, mint a milyen volt az egyházpolitikai harcok idején. Lukács László öntudatos visszavonulása a homloktérből, ahová akarata ellenére állították bizonyos körök; Tisza István határozott állásfoglalása a bécsi aknamunka ellen; a munkapárt teljes szolidaritása a lemondott miniszterelnökkel; Kossuth Ferencz levele a czeplédiekhez és a Kossuth-párt magartartása, amely manifesztáció a Khuennel kötött megegyezés érdekében s minden kalandos kísérlet ellen; végül gróf Andrássy Gyula nyilatkozata, amely őszintén helyesli a munkapárt akcióját: — ezek mind olyan jelenségek, amelyek nagyon hasonlítanak az egyházpolitikai helyzethez, amikor a Lloyd-klub s az ellenzék liberális része karöltve foglaltak állást a bécsi manőver ellen. Ez a mostani konstelláció csak még értékesebbé válik azzal, hogy ezuttal a nemzeti jogállomány esorbitanságáért folyik a közös küzdelem. Szinte lehetetlennek tartjuk, hogy a király, látván a magyar parlament kilencztedrészenek egyértelmű fellépését, ne respektálja ennek alkotmányos skrupulusait, mert bizonyos, hogy ez a nagy többség csak annál makacsabbul fog ellentáni, minél inkább észleli majd Bécs rideg elzárkózását minden magyar kívánság elöl.

Mai híreink itt következnek:

Khuen bucsuja a főrendiházban.

A főrendiház ma déli tizenkét órakor ülést tartott, amelyen gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök bejelentette a kormány lemondását. Amikor a miniszterelnök a kormány tagjainak élén az ülésterem jobb oldali ajtajában megjelent, Windischgraetz Lajos herceg kiadta harsányan a jelszót:

— Eljen Khuen-Héderváry!

Erre a jelenlévő összes főrendek felátotak és perczekig tartó tapsal és éljenzéssel üdvözölték Khuent. A miniszterelnök, akit szemmel láthatólag meglepett ez a váratlan s a főrendiházban szokatlan ováció, megállott s mély meghajlással köszönte meg.

Az ülésen egyébként elég nagy számmal jelentek meg a főrendek, akiknek soraiban többek között ott voltak:

Gróf Apponyi Sándor, gróf Bánffy György, báró Bohus Zsigmond, Bélaváry-Burchard Konrad,

gróf Ozirák Antal, Csernoch János érsek, Csathó Ferencz, gróf Osekonicus Sándor, gróf Dessewffy Aurél, gróf Edelsheim-Gyulay Lipót, báró Fejérváry Géza, báró Forster Gyula, báró Harkányi Frigyes, báró Herzog Péter, Heinrich Gusztáv, gróf Károlyi Imre, báró Kemény Kálmán, báró Korányi Frigyes, Láncoz Leó, Laszkáry Gyula, gróf Mailáth Géza, Molnár Viktor, Matlekovits Sándor, báró Rudnyánszky József, gróf Sztáray Gábor, gróf Szapáry György, gróf Széchenyi Gyula, gróf Széchenyi Bertalan, Ullmann Adolf, gróf Vay Ádám, báró Vécsey Miklós, gróf Wenckheim Dénes, Windischgraetz Lajos herceg, Wlassics Gyula, gróf Zidhy Jakab, gróf Zichy Rafael és Zoltán Elek.

Az ülés lefolyásáról a következő részletes tudósítás számol be:

Az ülést gróf Csáky Albin elnök tizenkét óra után tíz perccel nyitotta meg, miután a miniszterelnök elkésve érkezett.

Az elnök elsősorban meleg szavakban elparentálta gróf Aehrenthal Alajos elhunyt külügyminisztert, akinek emlékét megörökítették a mai ülés jegyzőkönyvében. Bemutatta Rajner főherceg köszönetlevelét, a főrendiháznak gyémánt-lakodalma alkalmából kifejezett jókívánságaiért. Bemutatta az elnök a miniszterelnök átiratát több törvény, szentesítéséről, báró Burján Béla közös pénzügyminiszter felmentéséről és lovag Bilinski Leó kinevezéséről. Bemutatta a tengerészeti parancsnok meghívóját a Tegethof hajónak a hónap 21-iki visszabocsátási ünnepeére.

Mindezeknek előterjesztése után jelentette:

— A miniszterelnök ur kíván szólni!

Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök erre a következőket mondotta:

— Nagyméltóságú elnök ur! Méltóságos főrendek! Van szerencsém ezennel bejelenteni, hogy a magyar királyi kormány, a tegnapi napon beadta lemondását, amelyet ő felsége legkegyelmesebben elfogadni és a kormányt további intézkedésig az ügyek vezetésével megbizni méltóztatott. Ennek következtében azon tiszteletteljes kérelem járulok a nagyméltóságú elnök urhoz, hogy az új kormány kinevezéséig üléseket egybehívni ne kegyeskedjék.

Amikor a miniszterelnök szavait befejezte, a jobbközépen gróf Károlyi Imre és Windischgraetz Lajos herceg vezetésével a főrendek közül ismét többen felálltak s tapsolták és éljenzték gróf Khuent, aki újra meghajlással köszönte meg az ovációt.

Gróf Csáky Albin elnök jelentette ezután, hogy a főrendiház a bejelentéseket tudomásul veszi s miután egy sem ülésezik állandóan, az elnapolás iránt nem szükséges intézkedni.

Miután még hitelesítették a mai ülés jegyzőkönyvét, az ülés 12 óra 25 perczkor véget ért.

Miniszteri értekezlet.

A főrendiház mai ülése után, a parlament palota főrendiházi részében rögtönzött miniszteri értekezletre gyűltek össze a kabinet tagjai, amelyen a többi közt egyes folyó ügyeket intéztek el, bevonván az értekezletbe Lers Vilmos miniszteri tanácsost és Györy Lóránd földmívelésügyi miniszteriumi osztálytanácsost, akik néhány sürgős jelentést terjesztettek elő.

Auffenberg a királynál.

Bécsből jelentik: A király ma délelőtt tizenegy órakor a echnbrunni kastélyban külön kihallgatáson fogadta Auffenberg lovag hadügyminisztert. A kihallgatás egy óra hosszúságú volt. A hadügyminiszter a véderőreform kérdéséről és személyzeti ügyekről tett jelentést.

Bécsből az audienciával kapcsolatosan ezeket jelentik nekünk:

A véderőjavaslatok 30. szakasza tudvalevően a három évről a két évi szolgálatra való átmenetre három évi átmeneti időt tervez. *Hogya teljesen lehetlenné válnék — ami még nem bizonyos — a véderőjavaslatok gyors elintézésének a biztosítása, akkor mindkét állam parlamentje elé törvényjavaslatot terjesztenek, amelynek az volna a tartalma:*

hogy ezt a három évi átmeneti időt már most bevezesse. Azt az állapotot kívánja ez a javaslat a közös hadseregben megteremteni, amely az első évben magától előállott volna, ha a parlamentek elbitt most fekvő törvényjavaslatot elfogadták volna. Mint ismeretes, az első évben 130.000 főnyi kontingenst kontempláltak. Feltéve, hogy a politikai nehézségek leküzdésével a véderőjavaslat minden körülmények között előre látható időn belül lesz elintézhető, úgy a jövőre definitív törvényt egy átmeneti törvény már most olyképp vezetné be, hogy az első évre kontemplált 130.000 ujonczot besorozzák, de egyidejűleg a véderőjavaslatokban tervezett szabadságolást fokozottabb mértékben valószínűsítik meg. Az első évben körülbelül a kontingensek nyolcz százalékát szabadságolnák, holott a véderőjavaslatokban csak 4 százalék szabadságolása van tervbe véve. A második évben körülbelül 18.000 a harmadik évben 25.000 embert szabadságolnának. A szabadságolásoknál a véderőjavaslatnak erre vonatkozó rendelkezéseit tartanák szem előtt és eszerint elsősorban azok a katonák jönnek tekintetbe, akiknek ugyan nem volt meg a teljes igényük arra, hogy a póttartalékba besoroztassanak, de a törvényben erre megkívánt feltételekhez legközelebb állanak. A szabadságolandó katonák számát a közös költségvetésben számszerűleg megállapítanák és biztosítanák. Ezek a kérdések teszik a mostani tárgyalások anyagát a hadügyminiszter és a honvédelmi, illetőleg landwehrminiszter között. A király döntése csak akkor fog bekövetkezni, ha a tárgyalások befejeződtek s mindkét ország politikai hangulata tisztázódott.

Koholt meghívási hírek.

Félhivatalosan jelentik: Közös forrásból eredő jelentés alapján több lap hirt ad öfelségéhez való meghívásokról és Wekerle Sándor volt miniszterelnököt, valamint Kristóffy József volt belügyminisztert nevezik meg oly személyiségekül, akiknek meghívása küszöbön áll. A „Bud. Tudósító“-t illetékes helyen felhatalmazták annak a megállapítására, hogy ez a jelentés önkényes koholmány. Ma déli egy óráig öfelsége semmiféle diszpozíciót nem tett politikuskok meghívása dolgában.

Andrássy és a munkapárt.

Gróf Andrássy Gyulát, a pártonkívüli 67-esek illusztris vezérét ma felkereste egy hírlapíró s vele beszélgetést folytatott a helyzetről. Andrássy a munkapárt tegnap esti határozatáról a következőket mondotta:

- A nemzeti munkapárt állásfoglalása engem teljes mértékben kielégített; helyesnek és elegendőnek tartom.
- A hatvanhetes pártok köréből olyan fenyegetés hallik, hogy a rezolúció nélkül egy szál ujonczot se adnak a hadseregnek. Lehetségesnek tartja ezt a kegyelmes ur? — kérdezte a hírlapíró.
- Lehetségesnek és ez így is lesz. Minden kormányt megfuktatunk, legyen az akár milyen, amelyik nem hozza az ő követelésüket, amelyik nem helyezkedik az ő álláspontjukra.
- A provizóriumot végkép elutasítják!
- Igen. Ez a lehető legrosszabb megoldás. Nevetséges kijátszás az egész.
- Oly provizóriumról van szó, amely 57 ezer helyett csak 33 ezerrel emeli az ujonczlétszámot s a két éves szolgálatot nagymértékű szabadságolásokkal valószínűsíti meg már az átmeneti idő alatt. Ez ellen is vannak tárgyi kifogások?
- Ismétlem, kijátszás az egész. Mert az ujonczlétszámot így is föl kell emelni, de így viszont semmiféle nemzeti követelésünk sem teljesül. Elesenek a véderőben tervezett szociális reformok is, vagy pedig amennyiben kis részben életbelépnek, mint katonai kegy és nem mint törvényes jog valószínű. Vagyis a provizóriumban minden előnye megvolna a hadseregnek és semmi a nemzetnek. A hazafias pártok föltétlenül ragaszkodnak mindazokhoz a nemzeti jogokhoz, amelyek a véderőjavaslatokban voltak s azokat nem fogják elengedni, főként nem az ujonczmegajánlási

jog tisztázását, amit a póttartalékosokról szóló rezolúció tervezett.

— Azt mondják, hogy mindezek a kérdések a véderőjavaslatok visszavonásával elvesztik aktualitásukat. Az új kormány esetleg úgy kerüli el a nehézségeket, hogy mindent függőben hagy és például a póttartalékosok kérdésének megoldását a végleges véderőig elhalasztja. Elfogadnak esetleg egy ilyen megoldást?

— Eszünk ágában sincs. Minden olyan kormány ellen, amely nem teljesíti, vagy csak függőben hagyja is akarja követeléseinket, érvényesíteni fogjuk álláspontunkat. Ilyen kormány a mi támogatásunkra nem számíthat.

Kossuth Ferencz a czeplédekhez.

A czeplédi negyvennyolczas függetlenségi Kossuth-párt Kossuth Ferenczhez a következő levelet intézte:

„Nagyméltóságú Kossuth Ferencz urnak, szeretett képviselőnk!

A czeplédi 48-as függetlenségi Kossuth-párt intéző bizottsága f. hó 3-án értekezletet tartott, amely a legerélyesebben elítélte a Nagyméltóságodat teljesen alaptalanul ért, igaztalan, durva és nemtelen támadásokat. Mi rendületlenül bizunk Nagyméltóságod államférfiúi bölcsességében és hazaszeretetésében. Élő hittel valljuk, meg vagyunk győződve arról, hogy Kossuth Lajos fia méltó azokhoz a szent hagyományokhoz, amelyeknek letéteményese és leghivatottabb képviselője. A változott politikai viszonyok között is változatlan hűséggel és tántoríthatatlan bizalommal viseltetünk Nagyméltóságod személye és politikája iránt. S amidőn erről pártunk intéző bizottságának meghagyásából Nagyméltóságodat biztositjuk, kérjük a magyarok Istenét, hogy Nagyméltóságodnak adjon testi és szellemi erőt hazánk és nemzetünk javára. Hazafias üdvözléssel Czepléd, 1912. márczius 7. Takács József pártelnök, Alexy Lajos alelnök, dr. Halász László alelnök, dr. Dobos Sándor pártjegyző.

Kossuth Ferencz ma a következő levéllel felelt a czeplédeknek:

Igen tisztelt barátaim! Pártunk intéző bizottságának a párt és Czepléd polgársága nevében kifejezett bizalmát szívem mélyéből köszönöm. E bizalomról épp úgy, mint azon tiszta hazafiságról, mely minden lépésemet irányítja, lepattannak a rágalmak és igazságtalan támadásoknak mérgezett nyilai.

Engem az első percztől kezdve, midőn hosszú hontalanságomból haza értem, gyűlölnék azok, akiknek az én rendületlen hazafiságom áll utjában. Tudom, hogy a mai romlott világban annak, aki igaz uton jár, a gyűlölködést el kell szenvednie. Czepléd bizalmára a bekövetkezett nehéz időkben szükségem van, mert erőmet ebből merítem.

Midőn a teljesen meddő és sikertelen technikai obstrukciótól eltávolodva, felállítottuk azt a tételt, hogy ha már nem birunk a nemzet számára jogérvényesüléseket szerzeni cserében a nagy vér- és pénzáldozatért, legalább gátoljuk meg azt, hogy a nemzet jogállománya csorbítottassék, mert ezzel is szolgálatot teszünk a nemzetnek.

Követelésünk nemzeti szempontból oly méltányos volt, hogy a Khuen-kormány és pártja nem zárkozhattak el az elől, hogy a követelésekhez hozzájáruljanak.

Ez idézte elő részben azon leplek lerántását, amelyek a magyar alkotmány ellen törő csuf merényletet fedezték fel és ez idézte elő a Khuen-kormány különben férfias bukását is.

A mi nemzeti jogokat védő fellépésünk erősen tisztázta tehát a helyzetet, amelyet tisztázni a technikai obstrukciónak hosszú nyolcz hónapig nem sikerült.

Mégis rám zudult a mindig ugyanazon oldalokról jövő rágalmazási hadjárat, melyet az jellemez legjobban, hogy ebben előljárnak mint vezetők a magyar nemzet legáldázbabb osztrák ellenségei és a hazájukra törő szociálisták.

A mi fellépésünket követő válság hosszú lesz és súlyos, mert hazánk ellenségei elhottették az uralkodóval, hogy a nemzeti kívánások az ő felségjogait sértik, holott ilyen

szándék nincs és nem volt. De a nehéz válság közepette a nemzet jogai mellett én és pártom rendületlenül helyt állunk és erős kézzel fogjuk magasra tartani a függetlenségi zászlót bármely kormánnyal szemben.

Hazámért, melynek hű szolgája vagyok. kérem az Istent, hogy adja vissza egészséget, hogy ne csak beteggyamból vehessenek részt pártunk vezetésében, mert érzem, hogy hazánk, hogy a függetlenségi eszmék az eltorzulástól megőriztessenek. szüksége van a nemzet minden hű fiára.

Még egyszer szívemből köszönöm czeplédi szeretett polgártársaim bizalmát, maradok a hazafiaságáról ismert Czepléd város hűségesen szerető képviselője Kossuth.

Bizalmas tanácskozás a Kossuth-pártban.

A 48-as függetlenségi Kossuth-párt tagjai ma délelőtt tíznegy órakor a párt Andrássy-uti helyiségében bizalmas megbeszélésre ültek össze. A tanácskozáson ott voltak gróf Apponyi Albert, továbbá Déry Zoltán, Sághy Gyula, Szentiványi Árpád, Tóth János alelnökök és a pártnak tagjai igen nagy számban. A tanácskozás másfélórát tartott.

Ihr szerint a vezérek valamennyie nyilatkozott, de mindmégannyian azt a felfogást vallották, amelyet gróf Apponyi Albert hosszabb beszédben fejtett ki. Eszerint a Kossuth-párt a katonai kérdés ideiglenes megoldásába ellenértékek nélkül nem megy bele. A végleges véderőreformmal követeli rendületlenül az Apponyi-féle pontozatokat és közöttük a póttartalékosokról hozandó országos határozatot megállapított szövegében. Aki ezt nem hozza, ne számítson arra, hogy a Kossuth-párt átengedi a véderőjavaslatot, de még a rendes ujonczlétszámot sem, mert akkor a párt kénytelen volna ismét a rendkívüli fegyverek használatához nyulni. Ugyanez áll, ha egy nemzetellenes választójogot akarnának az országra oktrojálni. Ezekhez a vélekedésekhez Barabás Béla is hozzájárult. A mai eszmecserére a pártnak azért volt szüksége, hogy a legközelebb tartandó beszámolóikon a képviselők egyéges álláspontot foglaljanak el.

A pártkörből az elnöke tagjai Kossuth Ferencz lakására mentek sa gyöngyözdő pártvezérrel folytattak megbeszélést a helyzetről, aki a bizalmas értekezleten kialakult meggyőződést teljesen mértékben helyeselte.

A Kossuth-párt tagjai nagy számban jártak fenn ma este a pártkörben és élénken vitatták a politikai helyzetet. Különösen a munkapárt tegnapi értekezlete és a főrendiház mai ülése körül forgott a szó. A párt őszinte óhaj-tása, hogy a válság mielőbb alkotmányos megoldást nyerjen. Teljes bizalommal néznek a jövő elé és minden kalandos kísérlettel szemben a leghatározottabb küzdelemre készek.

A pártkörben híre járt, hogy Hartner Géza muraszombati képviselő egy, Tóth János alelnökhöz intézett levelében bejelentette a Kossuth-pártból való kilépését s úgy tudják, hogy már be is lépett a nemzeti munkapártba.

A Justh-pártkörből.

A függetlenségi és 48-as párt tagjainak nagy része a válság alatt is a fővárosban időzik s az este folyamán is nagy számmal látogattak fel a képviselők a klubba, ahol gróf Batthyány Tivadar és Földes Béla alelnökök vitatták meg a helyzetet a párt tagjaival. Diskusszió a munkapárt tegnapi esti értekezletéről és a legközelebbi napokban megkezdődő kihallgatásokról folyt.

A párt elnöke, Justh Gyula Szegedről, ahol az esküdtbíróági tárgyaláson vett részt, tornyai birtokára utazott és onnan a napokban érkezik vissza Budapestre.

Szó volt a párt részéről a Kossuth Lajos-lakomával kapcsolatban rendezendő nagyobb manifesztációról, amely iránt az összes függetlenségi szervezetek részéről nagy érdeklődés mutatkozik. Az előkészítő munkálatokról a párt titkársága referált és a vidékről jövő érdeklődőknek is a párt titkársága ad a részvételre nézve tájékoztatásokat.

Főnt járt a klubban a pártonkívüli függetlenségi egyik vezető-embere, Polónyi Géza is. Ter-

mészetenes gondja volt rá, hogy keverje a kártyákat.

— Nos, mit szólnak Lukács Lászlóhoz — aposztrofálta Lukács titkos híveit — remélem, most már csak kiabrándultatok belőle? Csak nem biztok olyan emberben, aki egész multját megtagadva minden alkalmat megragad arra, hogy Tisza István barátságával tüntessen. A legnagyobb hiba, politikai baklövés lenne, Lukácsot a miniszterelnöki székbe segíteni, sőt egyenesen meg kell most már akadályozni ezt a lehetőséget.

— Persze, ismét Dános felé kacintasz! — válaszoltak Polónyinak, aki állítólag megint Wekerle érdekében agitál.

A Justh-párt egyébként tényleg nagyon elkedvetlenedett Lukács pénzügyminiszter szereplése miatt s azt mondják, hogy miután odakötötte magát Tisza szekeréhez, teljesen lehetetlenné tette magát; neki bátran szembe kellett volna helyezkednie Tiszákkal, akkor a siker nem is maradt volna el. A lehangoltságot csak növelte, hogy Berzeviczy Albert egy hónapra külföldre utazott, mert sokan egy Berzeviczy—Kabós Ferencz-féle alakulást is szívesen vettek volna. A párt reményei így lelohadván, ismét azt hangoztatják, hogy minden kormány ellen folytatni fogják a legszélsőbb harcokat s erre teljesen készen állanak.

A munkapártból.

A nemzeti munkapártban ma este fent jártak az összes miniszterek és a párt tagjai rendkívül nagy számban. Ott volt a körben Hazai honvédelmi miniszter is, akiről a bécsi újságok és bécsi jelentések azt híresztelték, hogy audienciára járul a király elé. Ez idő szerint sem az ő, sem mások kihallgatásáról még nem történt dispozició, mert a meghívások a miniszterelnök útján fognak kiadani. Megkérdezték gróf Khuen-Héderváryt, hogy mikorra várhatók a bécsi meghívások, amire ő csak ennyit felelt:

— Azt nem tudom. Egyelőre még nem kaptam semmiféle értesítést Bécsből.

A miniszterelnök-Höszsaszat beszélgetett gróf Tisza Istvánnal, de nyilatkozatot egyikük sem tett.

Általában azt hiszik, hogy a kibontakozási kísérletek azért késnek, mert gróf Stürgkh osztrák miniszterelnök pozíciója is megingott, alkalmasint visszavonulni lesz kénytelen s az uralkodó előbb az osztrák helyzetet akarja rendezni, mintsem beleynulna a magyar válságba. A késedelemnek ez az egyik oka, a másik pedig az, hogy Bécsben nem döntöttek véglegesen a véderőreform visszavonása dolgában, illetve afölött, hogy egy vagy több évre szóló provizóriumot terjesszenek-e majd be a kormányok a két parlamentnek. Ha e kérdésben a döntés megtörtént, akkor hamarosan meg fognak érkezni a kabinetirodából a magyar politikuskok meghívói.

A párt tagjai között élénk örömet keltett, hogy a tegnapi impozáns lefolyású értekezlet teljesen elnémította azt a négy-öt kishitű embert, akik már a felkelő napot akarták üdvözölni. A párt ismét egységes és tömör szolidaritással néz a fejlemények elé. Ugy hiszik, hogy a válság öt-hat hétnél is tovább tarthat, bár megnehezíti a halogatást, hogy április végén lejár a közösügyes provizórium s a közös költségvetés elintézése céljából legkésőbb husvét után össze kellene hívni a delegációkat. Ennek kapcsán egyesek nevetve jegyezték meg:

— Igazán kíváncsiak vagyunk, hogy Tisza tegnapi gyilkos beszéde után milyen arccal fog a magyar delegációban Aufferberg hadügyminiszter ur megjelenni?

— Nem lesz ő már akkor miniszter — válaszolták mások.

Általában úgy vélekednek, hogy a legtöbb valószínűsége a Khuen-kormány újabb kinevezésének van, mert ő nemcsak a többség föltétlen bizalmát bírja, hanem a mérsékelt ellenzéki csoportok is ezt a megoldást fogadják a legszívesebben, de ez természetesen csak a Khuen programja alapján történhetik meg.

Azt a hirt, mintha Burián István báró volt közös pénzügyminisztert neveznék ki „homo regius”-nak vagy miniszterelnöknek, teljesen valószínűtlen-

nek tartják. Homo regius-ra semmi szükség nincs, mert ennek a szondirozó munkáját most, hogy nincsenek felfordult állapotok idelent, Khuen-Héderváry is elvégezheti. Miniszterelnök pedig azért nem lehetne Burián, mivel semmiféle parlamentáris gyökere sincs. Az egész verzió egyébként csupán arra vezethető vissza, hogy Burián Budapesten állandó lakást vett. Maga a volt közös pénzügyminiszter sem pályázik ilyen belpolitikai szerepre, hanem majd annak idején talán valamely előkelő nagykövetség vezetését fogja vállalni.

Nagy meglepéssel beszéltek a munkapártiak a főrendiház magatartásáról is. Az olyan ováció, amelyben ma a főrendiház a miniszterelnököt részesítette, ott teljesen szokatlan s a tüntetés értékét csak növelte, hogy Khuen egykori politikai ellenfelei, mint amilyen volt gróf Dessewffy Aurél, aki a kormány kinevezésekor bizalmatlansági indítványt tett ellene, ma szintén tapsoltak.

A Lukács László és gróf Tisza István között állítólag főnállott autagonizmusról is úgy tudják, hogy immár a mesék világába tartozik. A pénzügyminiszter tegnap délután — még a pártértekezlet előtt — lakásán fölkereste Tiszát s a két államférfi ez alkalommal konstatálta, hogy felfogásuk között semmiféle ellentét nem forog fenn. Ezt a barátságot azután Lukács nyilvánosan is megpecsételte, amikor az értekezleten demonstratív módon gratulált Tiszának.

Egy merész kombináció.

„Khuen nem tér vissza” czímmel, a bécsi Zeit ma esti számában állítólag udvari körökből származó információk alapján hosszabb cikket közöl. A cikk lényege, hogy minden olyan kísérlet, amely gróf Khuen-Héderváry Károly újból való kinevezését czélozza, eleve kilátástalan és semmi eredményre sem fog vezetni.

Ezt a bécsi híresztelést arra használták föl a kalandos gondolkodású politikuskok, hogy egy merész kombinációt egy önkényesen összeállított miniszteri listát bocsássanak szárnyra. E szerint az új kabinet így alakulna:

Lukács László miniszterelnökség és pénzügy;
Kabós Ferencz belügy;
Wlassics Gyula igazságügy;
Berzeviczy Albert közoktatásügy;
Hegedüs Lóránt kereskedelemügy;
Gróf Serényi Béla földmívelésügy;
Návay Lajos a király személye körül.

A honvédelmi s a horvátügyi tárczára hirtelen nem találtak jelölteket. Az egész kombináció azonban ott sántikál, hogy Lukács László semmiesetre sem vállalná más alapon a kormányalakítást, mint Héderváry programja alapján, már pedig ennek a programnak jobb képviselőt, mint magát Héderváryt, nem találhat Bécs. És így azoknak a titkos aspirációknak, amelyek Lukács körül fonódtak, sem értelmük, sem céljuk nincs.

A törvényhatóságok bizalma.

Aradról jelentik: Arad város közgyűlésén 31 tagja beadványban kérte Urbán Iván főispánt, hogy hétfőn délelőtt 11 órára rendkívüli közgyűlést hívjon össze. A közgyűlésen indítványozni fogják, hogy a törvényhatóság üdvözölje a távozó kormányelnököt a véderőreformmal tanúsított hazafias küzdelméért. Hasonló határozathozatalra kiratban kéri fel a törvényhatóságokat.

A sorozás s a polgári hatóságok.

Mint a bécsi „Zeit” jelenti, a Hadsereg Rendeleti Közlönyének legutóbbi száma február 28-án kelt körrendeletet hoz nyilvánosságra, amelyet az osztrák honvédelmi miniszter a közös hadügyminiszterrel egyetértően bocsátott ki. Ez a körrendelet lényegesen megváltoztatja a sorozóbizottságok összeállítására vonatkozó eddigi szabályokat. Az új előírás szerint ugyanis polgári hatóságok és testületek képviselőinek megjelenése a sorozóbizottságok előtt csak fakultatív. Megjelenhetnek tehát a sorozóbizottságokban való közreműködésre; ha azonban nem jelennek meg, a sorozás azért törvényes marad, ha csak a megjelenésre kötelezett többi funkcionárius jelen volt. A járások és községek képviselői tehát egyszerűen tanúk és így a

szorozás a nép választott képviselőinek közreműködése nélkül is végbe mehet. A lap ebből a csupán Ausztriára érvényes körrendeletből azt a következtetést vonja le, hogy a hadvezetőség nem számít többé arra, hogy a legközelebbi sorozás már az új véderő alapján történjék.

A hadügyminiszternek ez a rendelete tehát a polgári hatóságok háttérbe szorítását jelenti, holott a véderőreform éppen ezek nagyobb mértékű közreműködését kontemplálja. A rendeletnek jóllehet egyelőre csak Ausztriára vonatkozik, félreértésből vagy elhamarkodottságból, úgy látszik, nálunk is jelentkeznek a következményei. Erre vall legalább a következő eset, amelyet Szombathelyről jelentenek:

A városban márczius 5-én volt a szokásos utóállítás, amelynek polgári elnöke dr. Kiss Emil vármegyei jegyző volt. Az utóállítás után hatan jelentkeztek még olyanok, akik — bár az utóállításhoz számuk országgyűlésileg még megszávozva nincs — kérték besorozásukat. A hat jelentkező közt két önkéntes-jelölt is volt. De Kiss Emil, a törvényekre hivatkozva, a leghatározottabban elutasította a jelentkezőket és megtagadta asszisztálását a sorozáshoz; Tormássy őrnagy, a katonai elnök azonban a két önkéntest a polgári elnök jelenléte nélkül is besoroztatta.

A horvátok és a magyar válság.

A magyar válságnak a horvát viszonyokra való hatásától dr. Ivics Alexa országgyűlési képviselő, a nemzeti haladás pártjának titkára a következőképp nyilatkozott egy hírlapíró előtt:

— A magyar válság Horvátországban semmiféle változást sem fog előidézni. Ma minden magyar politikus tisztában van azzal, hogy annak, hogy mindaddig unionista többséget teremteni Horvátországban nem sikerült, legfőbb oka a horvát báni állásban előforduló gyakori személyváltozásban rejlik. Vissza kell adni a népnek a kormányzat állandóságába vetett hitét, mert különben sokan haboznak vagy vonakodnak a bánhoz csatlakozni vagy programjáért helytállani.

Gróf Khuen-Héderváryról azt mondotta a nevezett képviselő, hogy Horvátország őszinte barátjának mutatkozott, noha a viszonyok nem engedték meg, hogy a testvérorozággal szemben e jókamaratát oly mértékben kimutathassa, amint óhajtott volna. Hálátlan vállalkozás volt, habár csak muló befolyást is engedni a kormányzatra a horvát-szerb koalíciónak, amelynek őszinteséghiánya a magyar nemzetnek három teljes éven át oly keserű tapasztalatokat szerzett. Ez a mozzanat szintén nagy mértékben hozzájárult ahhoz, hogy nem volt lehetséges az unionista többség teremtésével tökéletes eredményt elérni.

Arra a kérdésre, hogy mikorára várható Horvátországban az új választások kiírása, azt felelte a képviselő, hogy az ország a folytonos rázkódtatások és a trialisztikus agitációk miatt fel van izgatva; a mai viszonyok között bajosan garantálhatná bárki is a választások nyugodt lefolyását. Ha azonban majd a felkorbácsolt szenvedélyek csillapulnak és magyar részről hozzáfognak azoknak a követeléseknek teljesítéséhez, amelyek a magyar országgyűlés horvát delegátusainak az 1911. év folyamán tett nyilatkozatában foglaltatnak, akkor a nemzeti haladás pártja végre az unionista eszme végleges győzelmébe vetett teljes hittel bocsátkozhatik a választásba.

EGYHÁZAK.

— (A csanádi püspök látogatása. Aradról jelentik: Glattfelder püspök ma délután Aradra érkezett és résztvett az aradi katolikus kör által rendezett Zichy Nándor-émlékünnepen. A püspök az aradi középiskolai internátus részére egy házat is vásárolt.

— (A kalocsai segédpüspök felszentelése.) Dr. Horváth Győző, az újonnan kinevezett segédpüspök a közeli napokban jelenik meg a procezszusz kanonikuson, Bécsben, a pápai nuncziaturán. Felszentelése a pápai iratok megérkezése után, előreláthatólag husvét után lesz Kalocsán. A felszentelési szertartást dr. Cserenoch János kalocsai érsek fogja végezni, aki mellett dr. Glattfelder Gyula csanádi és dr. Várady L. Árpád győri megyéspüspökök lesznek az új segédpüspök konszokratorai.

A háboru.

— Ismét közvetítenek a hatalmak. — Törökország védekezése. — Mozgalmak a harcztéren. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, márczius 9.

A nagyhatalmak római képviselői erős puhatólózásokat végeznek Rómában, hogy milyen körülmények között volna lehetséges a béke, vagy legalább is a fegyverszünet. Itália azonban konokul ragaszkodik az annexióhoz és ilyen módon Törökországtól sem lehet kivánni, hogy álláspontjától eltérjen. A harcztéren tehát minden békekezező mellett is folyik, a Dardanellák biztonsága veszedelemben forog és minden pillanatban várható az olasz flotta akciója, amelyet Törökország az összes megtehető védekező intézkedésekkel igyekszik ellensúlyozni.

Mai táviratainkat itt adjuk:

A nagyhatalmak képviselőinek puhatólózásai.

Róma, márczius 9.

Ma megjelent a consultán az orosz, a német, az osztrák-magyar, a francia és az angol nagykövet, hogy közös megegyezéssel kormányaik nevében meg tudakolják, melyek azok a legtávolabbi menő engedmények, amelyeket Olaszország békekötés esetén Törökországnak tenni hajlandó. A nagyhatalmak képviselőinek ez az eljárása nem viselte magát a kollektív diplomáciai lépés jellegét s nem is együttesen terjesztették elő kérdéseiket, hanem külön-külön és csak szóbelileg.

Parlamentari körökben biztosan tudják, hogy Olaszország csak a Lybiai tartományok fölött való feltétlen szuverenitás elismerése fejében hajlandó békét kötni.

Törökország és a hatalmak.

Konstantinápoly, márczius 9.

Tegnap a nagyvezérnél minisztertanács volt, amely a helyzettel foglalkozott. Hír szerint a minisztertanács tárgyalt arról is, hogy a hatalmak esetleges kollektív lépésével szemben minő magatartást tanúsítson.

Féltik Konstantinápolyt.

Konstantinápoly, márczius 9.

Noha Tripoliszból és Bengházból állandóan kedvező jelentések érkeznek és Enver bey hadserege a szénuszik sejkje által küldött csapatokkal, amelyeknek a megérkezését a jövő hét elejére várják, jelentékeny erősítéseket kap, Konstantinápolyban mégis napról-napra nő az aggodalom, hogy az olasz flottaakció a Dardanellák, vagy Törökország valamelyik másik fontos pontja ellen nemzetközi beavatkozásra vezethet, amely Törökországra nézve hátránnyal járhatna. A katonai körökben élénk tevékenység uralkodik. Mahmud Sefket basa hadügyminiszter csodálatraméltó szívóssággal intézkedik a védelem irányában. Illetékes körökben komolyan foglalkoznak a szultán székhelyének esetleges megváltoztatásával, mert számolnak azzal a lehetőséggel, hogy az olaszok, ha a Dardanellákat flottájukkal áttörik első sorban a Dolma Bagdzse palotát, a török hadsereg legfőbb parancsnokának a székhelyét fogják bombázni. Nagy gondot okoz a kormányban a főváros élélménye is. Mivel ez legnagyobb részben Anatóliából történik, intézkedések tettek, amelyek az anatóliai vonalat biztosítják. A Dardanellákban minden éjjel lövőgyakorlatokat tartanak.

Alaptalan vád egy Lloyd-hajó ellen.

Trieszt, márczius 9.

A Karlsbad-gőzhajó elindulása előtt hirtelen több rendőr jelent meg a fedélzeten, hogy a Lloyd igazgatóságának megbízásából átkutassa a szállítmányt. A rendőrséghez ugyanis több feljelentés érkezett, hogy ez a Lloyd-gőzös, amely Konstantinápolyba volt indulandó, több láda lőport, robbanó-

szert és egy repülőgépet visz hamis bevalással rakományra között. A feljelentés alaptalannak bizonyult és a hajó útjára indulhatott.

Hírek a harcztérről.

Konstantinápoly, márczius 9.

Dernából érkezett jelentés szerint ott e hó 5-én tizenegy óráig tartó csata volt, amelyik a török fegyverek fényes győzelmével végződött.

Konstantinápoly, márczius 9.

A hadügyminisztérium egy jelentést tett közzé, amely szerint a török és arab haderő Merghebet elfoglalása után újra kénytelen volt elhagyni, mert az oroszok erősítéseket kaptak és a tüzértől és a hadihajóktól támogatva, három oldalról egyszerre támadtak. A törökök két olasz ágyut használhatatlanná tettek.

Konstantinápoly, márczius 9.

A jemeni csapatparancsnoknak a hadügyminisztériumba érkezett távirata szerint Mehmed Hadi, a Saif ul Mulik törzs főnöke, Jáhia imán híve, megverte és megadásra kényszerítette a Dsinjan törzset. Az olaszok által terjesztett hírek alaptalanok.

Róma, márczius 9.

A Stefani-ügynökség bengaházi jelentése szerint Sojat közelében tegnap a tüzértől gyakorlatlósága közben az ellenség csoportosulni kezdett. Mindazonáltal nem mertek lőtávolságra jönni. Tüzérségünk néhány lövése nagy zavart okozott az ellenség táborában, melynek csapatai azonnal visszavonultak. Közben többen elesetek. Olasz részről egy lovas könnyűen megsebesült. A nagy vihar és a háborgó tengeter miatt a csapatok partraszállítása szünetel.

Lég-hajók a harcztéren.

Róma, márczius 9.

Tripoliszban kedden reggel szállott fel először a két kormányozható lég-hajó, amely most érkezett meg a harcztérről. A felszállást a házak tetőiről nézte a lakosság és élénk csodálkozással kísérte a lég-hajók precíz mozdulatait. Cargares és Zanzur irányában vették útjukat és csakhamar eltűntek a messzeségben, hogy az arabok táborát kikémleljék. Két óra múlva tértek vissza a lég-hajók és a kosárból kiszállt tisztek elmondották, hogy a felderítő út teljes sikerrel járt. Csakhamar rátaláltak az arab táborra és a magasból egész pontosan kivehették az oázis előtt patkó-alakban kivájt sáncokat. Az arabok megdöbbenve fogadták a sohasem látott hadi szörnyetegeket, de a bámulásuk vak rémletbe csapott, amikor két jól kiszámított bomba robbant fel soraikba. Valamennyien eszeveszett futással kerestek menedéket az oázis sűrűjében. A lég-hajóban ülő tisztek távesőveiken keresztül pompásan kivehették minden mozdulatukat. Az egész ut voltaképpen kísérlet volt arra, hogyan lehet a kormányozható lég-hajókat használni és azért is a tisztek megelégedtek azzal, hogy három bombát dobtak le az arabokra. Az az egyhangú véleményük, hogy a kormányozható lég-hajó hadi szempontból föltötte áll az aeroplánoknak. Sokkal könnyebb róla a megfigyelés, nem köti le a bennülők figyelmét a készülék egyensúlyban tartása és a bombákat is nagyobb biztonsággal lehet róla lehajítani, mert hosszasan lebeghet az ellenséges hadállások fölött.

A Manouba-affér.

Hága, márczius 9.

A Manouba-ügyből keletkezett francia-olasz viszályt még ez év folyamán tárgyalni fogja a hágai döntőbíró. A tárgyalások előreláthatólag nyilvánosak lesznek.

KÜLFÖLD.

A portugál lázadókat felmentették. Párisból jelentik: Az 1911. szeptemberében történt royalista lázadás résztvevői ellen indított perben az esküdtek a vádlottak legnagyobb részét fölmentették. A fölmentő ítélet kihirdetése után nagy néptömeg

nyomult a terembe és bántalmazni akarta az esküdteket, bírákat és ügyészeket, a rendőri őrsegnek azonban sikerült a támadókat visszaszorítani.

Taft — Roosevelt ellen. Toledoból jelentik: Taft elnök egy beszédében Roosevelt javaslatára vonatkozólag, mely szerint a bírakat népszavazás útján állásuktól meg lehet fosztani és a bírói ítéleteket a nép döntése alá lehet bocsátani, kijelentette: A javasolt módszer az élet és a tulajdon megfelelően szervezett garanciáit veszélyezteti. A döntést nem szabad a választók ideiglenes többsége szeszélyes impulzusainak alávetni. Taft ugyan nem nevezte meg Rooseveltet, mégis kétségtelen, hogy fejtegetései Roosevelten irányultak.

Az angol flotta fejlesztése. Londonból jelentik: A Times jó forrásból arról értesül, hogy a tengerészeti kormány a jövő évben csak négy Dreadnoughtot akar építtetni, ellenben nagy hitelt fog igénybe venni aeroplánok építésére.

A török választási mozgalom. Szalonikiból jelentik: A választási agitáció az egész vonalon igen élénk. Számos jel arra enged következtetni, hogy a komité kitünő taktikája következtében és a hatóságok támogatásával az ugynevezett liberális egyesülés fölött győzedelmeskedni fog.

A kínai zavarok.

A köztársaság megalakulásának nehézségei.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, márczius 9.

A fiatal kínai köztársaság nagy konvulziók közt éli napjait, úgy hogy már Európában és Amerikában kezdenek aggódni a Kinában élő idegenek életéért. Ma érkezett táviratok szerint Tiencsinben a pályaudvaron tegnap este francia csapatok feltartóztattak kétszáz kínai katonát. Mialatt le akarták őket fegyverezni, a kínaiak egy része megtöltötte fegyverét. A helyzet igen veszedelmesé vált. Végre is egy kínai tisztnek sikerült a katonákat rábeszélni, hogy vonuljanak vissza. Francia és japán csapatok a délután folyamán egy erős csapat kínai katonát feltartóztattak, amely a nagy csatornán közeledett Tiencsin felé és elszedték fegyvereit. A Cincinnati és Buffalo nevű amerikai cirkáló tegnap este Taku elé érkezett. A tiencsinai orosz konzul pedig azt táviratozta a pétervári külügyi hivatalnak, hogy Tiencsinben a helyzet nagyon aggasztó és hogy ott az oroszokat veszedelem fenyegeti. Az orosz kormány erre a hirre elrendelte, hogy Karbinból három század Tiencsinbe menjen.

De azért tulzás volna úgy felfogni a helyzetet, mintha Kinában az egykori boxer-lázadás készülné megismétlődni. Ettől a kínai köztársaság mai vezetői óvják meg első sorban az idegeneket. A hatalmak ugyanis ma, mint a fenti jelentésekből is kitűnik, ezáltal nem hagynák magukat oly gyanútlanul meglepni az eseményektől, s azonnal megtennek a szükséges intézkedéseket, mielőtt csak a veszedelem legkisebb előjelei is mutatkoznak. A hatalmaknak fegyveres közbelépése azonban egyszerre véget vetne a mai köztársaság egész diadalmának. Ezt tudják maguk a kínaiak is, s azért az egész forradalom alatt úgy a dinasztia, mint a köztársasági párt óvakodott attól, hogy az idegeneknek akár csak egy hajuk szála is meggömbölyjön. A mostani kínai zavarok a birodalom északi részében keletkeztek s az eddigi jelek szerint azoknak sem köztársasági, sem ellenforradalmi jellege nincs. Egyszerűen csak rablóbandák garázdálkodása, a csőceselők fegyelmetlenségének kifolyása, de ezt Juansikái a seregeivel vajmi gyorsan ránczba fogja szedni tudni. A hatalmak nagyon természetesen kénytelenek megtenni az óvintézkedéseiket, gyarmataik és alattvalóik védelmére, mert a fejleményeket nem lehet előre látni, s az európai csapatok partraszállásának is ma még védelmi célja van csak, úgy Pekingben, mint Tiencsinben. Tiencsinben is a csőceselők csak azért voltak olyan vakmerők, mert ott az utóbbi hónapokban egyetlen idegen hadihajó sem horgonyzott, míg délen, ahol mindig volt a kikötőkben egy-két idegen hadihajó, a nyugalom alig zavartatott meg. Kis ágyunaszádok a Peibon felevezhetnek egész Tiencsinig s ez sokkal hatásosabb védelem az európaiak számára,

mintha ismét szárazföldi csapatokat küldenének a hatalmak Kinába.

Hogy a kínai császárság és a császári párt nem fog egykönnyen belenyugodni a bukásába, azt előre lehetett látni. Hogy azokat az érdekeket, amelyeket a köztársasági alakulás tönkretett, meg akarják ismét menteni, ez nem is csodálatos, s mindenért, ami történt, az európai befolyást teszik felelőssé. És hogy éppen Mandzsuriában vannak zavarok, az sem csodálatos, hisz ez a tartomány a fészke a detronizált dinasztíának. Aggasztó csak akkor lesz a helyzet, ha tényleg beigazolódik, hogy rendezett katonaság is van a zendülők közt, mint ahogy azt a mai táviratok jelentik. Ebben azonban nagy része van annak, hogy a katonák már régóta nem kapták meg a zsoldjukat, s hogy emiatt elégedetlenek.

De viszont igaz, hogy a kínai köztársaság a nemzetközi jog szempontjából még nincs elismerve, s hogy a mostani zavargások folttan egyhamar nem is fogják elismerni. A fontos most nem is az, hogy a külhatalmakkal jöjjön tisztába az új köztársaság, hanem az, hogy a vezetői magában az országban rendet teremtsenek. Mert az kétségtelen, hogy addig, míg Kinában teljes nyugalom nem lesz, s míg a személy és vagyonbiztonság nem lesz helyreállítva, s a kereskedelmi forgalom nem bonyolítható le simán és zökkenés nélkül, addig a kínai köztársaságot a hatalmak nem fogják elismerni. A hatalmak az egész kínai forradalom alatt egységesen jártak el, külön tourra ezután sem fog egyik sem vállalkozni.

De viszont nem volna értelme annak, hogy a mostani zavarokat a hatalmak arra használják fel, hogy önző érdekekből fegyveresen intervencionáljanak Kinában. Mert a vezető kínai államférfiak a maguk részéről mindent megtesznek, hogy a rendet helyreállítsák, erről az összes jelentések beszámolnak, a hatalmaknak esetleges fegyveres beavatkozása csak azt eredményezné, hogy Oroszország és Japán illegitim módon, a többi hatalom rovására szerezne jogokat Kinában. Ehez a hatalmaknak igazán nem kell segítséget nyújtaniok.

A kínai eseményekről szóló mai táviratainkat itt adjuk:

Nanking, márczius 9.

A nemzetgyűlés a következő határozatot hozta:

„Juansikkai a hivatali eskü letétele után táviratilag közölni fogja a nankingi nemzetgyűlés elnökével a kormány tagjainak nevét. Mihélt a nemzetgyűlés jóváhagyja a minisztérium megválasztását, a kabinet Nankingba megy, hogy elfoglalja hivatalát, dr. Szunjacsen ezután lemond az ideiglenes vezetésről és átadja Li-Juan-Hengnek, Juansikkai megbízottjának az elnöki pecsétet.“

Tiensin, márczius 9.

Az itteni pályaudvaron tegnap este francia csapatok feltartóztattak kétszáz kínai katonát. Mialatt le akarták őket fegyverezni, a kínaiak egy része megtöltötte fegyverét. A helyzet igen veszedelemessé vált. Végre is egy kínai tisztnek sikerült a katonákat rábeszélni, hogy vonuljanak vissza. Francia és japáni csapatok a délután folyamán egy erős csapat kínai katonát feltartóztattak, mely a nagy csatornán közeledett Tiensin felé és elszedték fegyvereiket.

London, márczius 9.

A Reuter-ügynökség jelenti Pekingből: A képviselők ma megkapták a meghívót az elnökválasztásra, amely holnap délután fog végbemenni.

Peking, márczius 9.

A nemzetközi bankok ma 320.000 taelt hitelt nyújtottak a kormánynak és késznek nyilatkoztak, hogy a külföldi képviselőknek további 180.000 taelt fizetnek. A jövő héten 500.000 taelt fizetnek ki a kormánynak. A bankok a kormánynak addig fognak pénzt előlegezni, amíg a pénzügyek nem lesznek rendben és ez két-három hónapon át 7 millió taelt fog szükségessé tenni. Japán és Oroszországot ez üzletben való részvételre szólították fel, Oroszországnak azonban még nincs megfelelő képviselője. Mihélt a hat hatalom csoportja megalakult, az egyezményt visszaható erővel megkötik. A kölcsön úgy a mostani előlegeket, mint a nankingi kormánynak odott összegeket fedezni fogja.

Kasgar, márczius 9.

A kínai hatóságokat még nem értesítették hivatalosan a kínai köztársaság proklamálásáról. A kormányzó egy közleménye a lakosságot nyugalomra inti és óvja őket a forradalmároktól.

A bányász-sztrájk.

— Nemzetközi katasztrófa. — Sztrájk mindenütt. — Meghátrálnak a bányatulajdonosok,

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, márczius 9.

A nemzetközi bányász-sztrájk veszedelmesen közeleg. Az angliai sztrájkot csaknem az egész világ ipara megsínyli, de ez a veszteség katasztrófájává fog fajulni a nemzetközi bányász-sztrájk esetén. Belgiumban és Németországban már csak egy-két nap kérdése és szintén megszűnik az üzem. Oroszországban és Ausztriában ezintén erős a bányamunkások mozgalma. Minden oldalról energikusan lépnek fel a munkások és követelik a béremelést, amelyet egy-két bányatulajdonos már meg is adott, hogy elkerülje a sztrájkot.

A nagy munkásmozgalomról szóló mai jelentéseinket itt adjuk:

London, márczius 9.

Az ipari munkások közül 700.000 ember áll kereset nélkül a szénbánya-sztrájk következtében és ezeknek sorsa siralmas. Ma fogják a sztrájkpénztárat az első segítségeket kiosztani és mivel más iparágbeli, kereset nélkül szűkölködő munkások is igényt tartanak támogatásra, a sztrájkalap hamar ki fog merülni.

A nemzetközi szénkereskedelemben az angliai sztrájk eddig példátlanul álló kötések eredményezett. Így nevezetesen szerződések jöttek létre, amelyek értelmében a virginiai Norfolkból Port-Saidba fognak szenet szállítani, a canadai Cap Bretonból Dél-Amerikába és Uj-Dél-Walesből szintén Dél-Amerikába.

Stettin, márczius 9.

A szénrakodó munkások sztrájkba léptek, mert a bányák Anglia számára, akartak szenet szállítani.

Kattowitz, márczius 9.

A felső-sziléziai bányamunkások nem érik be a válaszszal, amelyet a bányatulajdonosok ma közöltek és készülnek kimondani az általános sztrájkot valamennyi sziléziai bányában.

Marseille, márczius 9.

Messagerie Transatlantique a szénhiány miatt megszünteti a forgalmat Marseille és Tunis közt.

Bochum, márczius 9.

A régi bányamunkásszövetség közleményt adott ki, amelyben azt mondja, hogy a kormány az utolsó órában az óriási gazdasági haroz elkerülésére közvetítés céljából interveniált, de ez alighanem megkésztett lépés. Néhány válaszevel idézése után azt mondja a közlemény, hogy e levelekből kitűnik, hogy a munkások panaszait a bányagazgatóságok régen ismerik és ennek dacára sem igyekeztek változtatni a fennálló bajokon. A szövetségeket sem akarják elismerni a munkások képviselőitül. Ennek az álláspontnak lényegesen módosulnia kell, ha el akarják kerülni, hogy a jövő hét első napjaiban 200.000-nél sokkal több munkás harcra álljon.

Berlin, márczius 9.

A legutóbbi jelentések szerint a Ruhrvidéken a három egyesült bányamunkásszövetség és pedig a szociáldemokrata, a Hirsch-Duncker-féle és a lengyel szakszervezetek sztrájkra készülnek, amely közvetlenül küszöbön áll. A bányatulajdonosok késznek nyilatkoztak a követelésekről a törvényes munkásválasztmányokkal tárgyalni. Hajlandók a bért emelni, aminek következtében, miután a munkások követelése legfőképpen béremelésre vonatkoznak, a sztrájk talán elkerülhető lesz. A szociáldemokrata sajtó szerint azonban a holnapra egybe-

hívott bányamunkásgyűlés ki fogja mondani, hogy nem tárgyal a munkásválasztmányok keretében.

Waldenburg, márczius 9.

Az alsósziléziai bányatulajdonosok április 1-től kezdődőleg önszántukból megadták munkásaiknak a béremelést.

Pétóvár, márczius 9.

Dombrovában a négy legnagyobb szénbányában a munkások béremelést követelnek, mert különben sztrájkba lépnek. A helyzet azért veszedelmes, mivel Pétóvár és a kelettengeri kikötők szene csak két hétre elegendő. A miniszterelnök érintkezésbe lépett a szénbányatulajdonosokkal, hogy intézkedéseket tehessen a Balti kikötők és a főváros szénének megszerzésére.

Brüsszel, márczius 9.

SoK belga gyár már holnapután kénytelen lesz beszüntetni az üzemet, mert ezek a vállalatok angol szénrel dolgoznak és készletük elfogyott.

Berlin, márczius 9.

A ruhrvidéki bányatelepeken holnap 120 munkásgyűlés lesz, amelyeken a bányászok pártkülönbség nélkül részt fognak venni, hogy döntsenek a sztrájk fölött. Egész Németországból a bányatelepekre összpontosították a csendőrséget, katonaság is ment oda, de csak a végső esetben alkalmazzák a katonai karhatalmat.

Vasból aranykarika

vagy

Verlay, mint házasságközvetítő.

Egyik: Érintkezésbe kellene lépni ezzel a Verlayvel, akiről olvasom, hogy vasból aranyat tud csinálni.

Másik: Minek az?

Egyik: Nagyszerű, hát csináljon nekünk vasból aranyat.

Másik: Nekem ugyan ne csináljon, mert ha csakugyan tud csinálni vasból aranyat, akkor a vas lesz olyan drága, mint most az arany vagy pedig az arany fog olyan keveset érni, mint most a vas.

Egyik (rosszkedvűen): Magával nem kell üzletet csinálni... A vas már meg van és éppen olyan olcsó, mint volt régen... A nagybátyámnak ugyanis van egy ócska vas üzlete és azt nekünk adná...

Másik: Csak nem bolond...

Egyik (rosszkedvűen): Magával nem kell akkor a magáé a fél üzlet... A másik fele az enyém...

Másik: Lehet róla beszélni, de kell még ötezer korona készpénzben...

Egyik: Minek?

Másik: Butorra...

Egyik: Minek Verlaynek butor?

Másik: Neki nem kell, de nekem kell. Hol lakik az a Verlay?

Egyik: Párisban...

Másik: Akkor kell még négyezer korona...

Egyik: Ennyi nem kell az utra...

Másik: Nem is, de az adósságaim kifizetésére kell. Fiatalember az a Verlay?

Egyik: Minek azt tudni...

Másik: Azt kell tudni, mert akkor még három ezer korona kell az élet megkezdésére...

Egyik: És ha öreg?

Másik: Ha öreg, akkor is kell. Várni azt kellene tudni, hogy ez a Verlay...

Egyik (idegesen): Mit akar maga állandóan ezzel a Verlayvel?

Másik: Én semmit... Maga kezdte... Egyre rágt a fülembe ezt a Verlayt... Pedig nem erről akart beszélni...

Egyik (zavartan): Azt akartam mondani...

Másik: Azt akarta mondani: nézze Schwarz van nekem egy öreg ócskavaskereskedő nagybátyám, vegye el a lányát, akkor én kapok ötszáz korona províziót... Ezt akarta mondani...

Egyik: Na és mit felel?

Másik: Meg fogjuk nézni az ócskavaskereskedést.

Ray.

A déli sark hősei.

— Haakonfeeld. —

Budapest, márczius 9.

Némiképpen tartózkodóan és rossz sejtelemmel fogadta a világ annak hírét, hogy a déli sarkot felfedezték, hogy akadt bátorlelkű utazó tudós, aki mellőzve minden reklámot, mint a tudomány előfutárja tüzte le a föld déli holtpontján hazája zászlaját. Ezt a kételkedést a Cook és Peary elsőbbségi vita, amely kudarczsal és megszégyenüléssel végződött, oltotta bele az emberekbe, akik előbb boszankodva, majd mosolyogva nézték, mint bukni bele a reklámutazók a tudomány piedesztáljairól a kurléhumor örvényébe.

Amundsen és Scottot nem vizsgálódás, hanem nemes vetélkedés, a tudomány szolgálata kapcsolja egybe. Érdekes az a megfigyelés, hogy bárha a déli sarkot Amundsen közelítette meg, ő maga a megbecsülés hangján emlékezik meg Scottól, nem vindikál elsőbbséget, sőt koncedálja azt, hogy talán Scott még tovább ért, mint ő, minthogy Amundsen 15 percnyire — földrajzi távolságot értve alatta — tüzte le a norvég lobogót az általa elnevezett Haakonfeelden.

Komoly és tudományos rövidséggel megírt jelentése is arról győz meg, hogy egy minden tekintetben kiváló tudósnak adatott meg a szerencse, hogy bevilágítson a déli sark világának rejtelmeibe.

Már távirataink a következők.

Amundsen utja.

London, márczius 9.

A Daily Chronicle mai száma közli az első részletes tudósítást Amundsen sikeres utjáról. A távirat, amely a leírást közli, a tászárok után december 14-én érte el a déli sarkot és 17-ikéig maradt a póluson, hogy tudományos felvételeket készítsen. E sarkon kunyhót állított föl, amelyet elnevezett Dél-Sark-Órháznak. Innen a távolság az elhagyott téli állomáshelyig 1400 kilométer, December 17-én ismét utra kelt, hogy visszatérjen téli állomáshelyére.

Krisztília, márczius 9.

Az az angol jelentés, amely szerint maga Amundsen mondta volna, hogy Hobartownból azonnal a Tűzföldre készül, onnan pedig a Frammal Észak-Amerika nyugati partját megkerülve, a Behring-szorosra akar jutni, hogy a jégzajlással elvitese hajóját a Spitzbergák és Grönland felé, minden bizonynyal alaptalan, már csak azért sem lehet ez Amundsen terve, mert a Fram nincs felszerelve ilyen utra.

Norvégia városai mind zászlódiszben pompáznak a nemzeti dicsőség öröme. Már most mozgalom indult meg, hogy országos gyűjtés útján lehetővé tegyék Amundsennek egy északsarki expedíció felkészítését. Az egylet, a városi tanács és nagyszámu egyesület gratuláló táviratokat küldtek Amundsennek. Haakon király több idegen fedelemtől üdvözlő táviratokat kapott.

London, márczius 9.

Peary, Shakleton és más neves sarkutazók még most sem tartják kizártnak, hogy Scott is elérte a déli sarkot. Ugy vélekednek, hogy ő január 19-én találkozott Amundsenel a Balaine-öbölben, de míg az utóbbi sietett tovább, Scott ott maradt, hogy tudományos megfigyeléseket végezhesen.

A lakosság rendkívül lázas érdeklődéssel várja Tasmaniából a híreket Scott és Amundsen utjának eredményéről. A lapok egymásnak teljesen ellentmondó táviratokat közölnek. Amundsen állítólag azt táviratozta, hogy Scott kapitány elérte a déli sarkot. Aztán megint azt híresztelték, hogy Amundsen vonakodik felvilágosítást adni. Aztán megint híre kelt, hogy csak Amundsen jutott el a déli pólusig. Hivatalosan még e hírek egyikét sem erősítették meg. Se a földrajzi társaság, se Scottné nem kapott semmiféle híreket. A vélemények ezért rendkívül megoszlottak. A közönség egy része Amundsen mellé állott, mások nemzeti okokból Scottnak juttatják a pálmát. Az ujseelandi angol lapok ismételtelen jelentették, hogy Amundsen tegnap Hobartownba érkezett és kijelentette, hogy Scott elérte a déli sarkot.

Krisztília, márczius 9.

A Fram legközelebb San-Franciscoba fog indulni, mert Amundsen felolvasó körutat tart. Az északsarki expedíció 1919-ben fog elindulni.

Amundsen jelentése.

Krisztília, márczius 9.

Móhn tanár egy interjúban hangsúlyozta azt a véleményét, hogy Amundsen alighanem négy napig tartózkodott a déli sark tájékán. Amundsennek az volt a szándéka, hogy háromszor megkerülje a sarkot, hogy a helyet tudományosan pontosan meghatározza. Schröder obszervatóriumi igazgatónak körülbelül ugyanez a véleménye. A nemzetgyűlést megnyitják, hogy megszavazzák vele a szükséges összeget. Amundsen expedíciójának a folytatására.

Krisztília, márczius 9.

A „Aftenposten“ és a „Tydens Tegn“ című lapok ma teszik közzé Amundsen Roald délsarki expedíciójának részletes jelentését, amely többek között a következőket tartalmazza:

1911. február 1-én kezdődtek munkálataink a távol délen. Április 1-én három raktárt állítottunk fel, melyekben különböző cikkekkel helyezettünk el készleteket, összesen 4100 kilogramm súlyban. A legalacsonyabb hőmérsékletet augusztus 13-án észleltük, amikor — 53 fok Celsius volt a hideg. Szeptember 8-án kezdtük meg a menetelést négy hónapra szóló készletekkel a déli sark felé. Az expedíció nyolcz emberből állott, kik hét számkóval és 90 kutyával indultak el. Minthogy a hőmérséklet most már napról-napra súlydult és különösen kutyáink szenvedtek sokat a hidegtől, visszatértünk hókunyhóinkhoz.

Október 20-án újból megkezdtük a menetelést a déli sark felé. Az expedíció most már csak 5 emberből, négy számból, 52 kutyából és négy hónapra való készletekből áll.

November 17-én elértük a 85. szélességi fokot, ahol a főraktárt berendeztük. A vidék, amely most elének tárult, teljesen áthatolhatatlannak látszott. Hegyhátakat kellett megmászunk, amelyek 10.000 lábnyi magasságig emelkedtek és déli irányban még magasabbnak látszottak. Kénytelenek voltunk nagy kerülőket tenni, hogy a széles szakadékokat megkerüljük, amelyek részben hóval voltak megtelve.

December 1-én jégmezőn keltünk át, amelyben számos lyuk tátongott. A hó úgy futott a jégmezőn, mint a jégtáblák a vizen. Lábaik alatt a talaj visszhangzott lépéseink alatt. A befagyott területen a menetelés rendkívül nehéz volt. A jég be is szakadt és előbb egyik emberünk, azután néhány kutyánk zuhant alá. Skitalpaikat ezen a vidéken nem használhattuk. A legjobban beváltak a külön berendezett jégszánkók. Ezt a földet az Ördög táncztermének neveztük el.

December 2-án 87 fok 40 percnyi szélesség alatt elértük a legnagyobb magasságot, amely 10.750 lábnyira fekszik a tenger színe fölött.

December 8-án megállapítottuk, hogy 88 fok 16' déli szélesség alatt vagyunk. Előttünk teljesen sima terület fekszik.

December 13-án eljutottunk 89 fok 45' déli szélesség alá, tehát a következő napon el kellett érünk a déli sarkot.

December 14-én könnyű délkeleti szellő fújt és — 23 fok volt a hőmérséklet. Délután 3 órakor megálltunk, minthogy számításunk szerint ekkor jutottunk el célunkhoz. Azon a helyen, ahol állottunk kitzittem a selyemből készült norvég zászlót és a borzasztó messze terjedő vidéket, amelyen a déli sark fekszik, elneveztem VII. Haakon király földjének. A vidék beláthatatlan messzeségbe terjedő, lapos, egyhangu terület. A délután folyamán 8 kilométer körben bejártuk a vidéket.

A következő napon délután 6 órától reggel 7 óráig megfigyeléseket végeztünk.

Ezeknek a számításoknak az volt az eredménye, hogy a hely, melyen állunk, a déli szélesség 89 55' alatt fekszik. Hogy még jobban megközelítsük a sarkot, még 9 kilométer utat tettünk meg. December 16-án nagyon kedvező volt az idő, a verőfényes ragyogó napon 4 társunk egész az est beálltáig számításokat és méréseket végzett. Eszközünk bizonyossága szerint elértük a sarkot, amennyire a sextánszal és egyéb eszközeinkkel emberileg megállapítható. 8 kilométer területben felkutattuk az egész vidéket. Aztán sátrat állítottunk fel, a tetejébe pedig kitzitük a norvég lobogót és expedíciós hajónk, a Fram szallagját. A téli szállásunk és a sátor közötti távolság körülbelül 1400 kilométer.

Krisztília, márczius 9.

A visszautazást december 17-én kezdtük meg. Az idő rendkívül kedvező volt úgy, hogy már január havában jó egészséggel két számkóval és 11 kutyával elérhetjük a téli szállásunkat. Az expedíció legfontosabb eredményei a déli sark elérésén kívül a Ross-hegyhát kiterjedésének és jellegének meghatározása, összeköttetés fölfedezése a déli Viktória-föld és valószínűleg Elvárd király-föld között és egy hatalmas hegylánc folytatása, amely valószínűleg antarktikus szárazföldön végighúzódik. A

hegyeket Maud királyné-hegységnek neveztük el.

A Fram nevű expedíciós hajó január 9-én érkezett a Walfish öbölbe. Január 30-án elhagytuk ezt az öblöt. Utunk most igen nehézséges volt a rossz szélviszonyok miatt. Az expedíció összes résztvevői jól érzik magukat.

Krisztília, márczius 9.

A kormány a storting elé törvényjavaslatot fog terjeszteni, amelyben jelentékeny összeget szavaztat meg, hogy Amundsen megvalósíthassa további terveit és felkutathassa az Északi sarkot. Amundsen ugyanis egészen szegény ember és ha kölcsönképpen nem kapott volna egy norvég polgártól 50.000 koronát, akkor nem szervezhette volna meg expedícióját a déli sarkra.

A norvég sarkutazók megegyeznek abban a véleményben, hogy Amundsen főképp annak a körülménynek köszönheti sikerét, hogy megfelelő számú trainirozott eszkimókutyája volt. Érdekes Amundsen jelentésének az a része, amelyből kiderül, hogy a hó- és jégmezőn naponta átlag csak 25 kilométerrel jutott előbbre, mert ebből nyilvánvaló, hogy Peary nem juthatott el az Északi sarkra, mert azt állítja, hogy naponta legalább 50 kilométert tett meg.

Kifosztottak egy ékszerész-üzletet.

— Betörés a Belvárosban. —

Nincsenek meg a tettesek.

Budapest, márczius 9.

— Saját tudósítónktól. —

Ma reggelre a város központjában, a legforgalmasabb utcák közelében, a Városház-utcában, kifosztottak egy ékszerészboltot. Teljesen amerikai stílus szerint dolgoztak a betörők és munkájukat olyan körültekintéssel végezték, hogy látszik, hogy nem újdonsült emberekkel, hanem hivatásos, nemzetközi betörőkkel kell a rendőrségnek felvenni a harcot. A tettesek minden terhelő dolgot eltávolítottak a helyiségből és arról is gondoskodtak, nehogy valami árulójuk legyen. A rendőrség most ugyeszlólván nyom nélkül áll.

Krecsányi Kálmán detektív-főnök vette a kezébe a nyomozást. A munkáját nagy körültekintéssel végzi. Jól tudja, hogy a betörők elég nagy egéretat nyerhettek és most inkább arra törekszik, hogy az ékszereket ne tudják értékesíteni. Ezer és ezer példányban sokszorosította az eltűnt ékszerek rajzait és Európa minden részébe elküldötte. Talán ilyen módon sikerül a tetteseket a büntető igazságszolgáltatás keze közé juttatni.

A rendőrség azonban a többi, kevés reménnyel kecsgetető nyomokon is előre halad, a harez teljes erővel folyik. A betörés részleteiről és a megindult kutatásról tudósítónk a következőket jelenti:

A kifosztott üzlet.

Wirth J. és Fia ékszerüzlete a Városház-utca 3-5-ik számú házban van. A helyiség három részre oszlik. Az utca felőli részen tartják a legdrágább holmikat, az arany- és drágakő tárgyakat. A középső, legnagyobb rész az ezüsttárgyaké, az udvarra néző szobákban a csomagolóhelyiségeket és a raktárt helyezték el. Azonkívül még egy kis fülke is el van kerítve a nagyteremtől.

Az üzletet tegnap este nyolcz órakor, a rendes időben csukták be és a lakók semmi gyanusát nem hallottak. A betörést Biró József viceházmester vette észre. Rendes szokása szerint a lépcsőházból nyíló pinceajtóhoz ment, hogy felnyissa. A kulcs azonban nem akart megfordulni a zárban és csak ekkor vette észre, hogy az ajtó nyitva van. Biztosan emlékezett arra, hogy becsukta a kaput, tehát rögtön rosszat sejtett. Beszaladt Nyereg Józsefnéhez, a házmesternéhez és magából kikelve mondtatta:

— Azt hiszem, betörték az ékszerüzletbe...

Erre mind a ketten kimentek az utcára és benéztek a redőnynyíláson. Ijedten vették észre, hogy az üzlet föl van turva, az ékszerek és egyéb drágaságok szanaszét hevernek a padlón. Most már semmi kétség se volt, hogy tényleg kifosztották az ékszerüzletet.

A vice a házmesterné parancsára elszaladt.

a tulajdonos Wirth Sándor Bástya-utca 7-ik számú lakására és megmondta, hogy mi történt. A tulajdonos azonnal kocsiába ült és fölrohant az üzletébe. A nála levő kulcsokkal kinyitotta az üzletet és a kétségbeesés vett erőt rajta, amikor látta, hogy a legdrágább tárgyai eltűntek. A telefonhoz rohant és felhívta a rendőrséget.

— Kérem azonnal jöjjenek a Városház-utca 3-5-ik szám alá. Kifosztották az üzletemet, koldus vagyok.

Nyomoz a rendőrség.

A betörésről azonnal értesítették Krecsányi Kálmán detektívönköt, aki rögtön hozzálátott a munkához. Beck és Sárközy detektívekkel azonnal a helyszínre ment, valamint a nyilvántartási osztály több tisztviselője is megjelent a kifosztott üzletben, hogy az esetleges újjelnyomat főlvételeket elkészítsék. Krecsányi nagy körültekintéssel kezdte meg a vizsgálatot. Mindenek előtt megállapította, hogy a tettesek hogyan követték el a betörést.

Hogy történt a betörés?

A betörők minden valószínűség szerint csak éjjel tizenkét órakor fogtak hozzá munkájukhoz. Addig az udvarban rejtőztek el. Ez annál is inkább könnyű volt nekik, mert a házban van Verbóczy Lajos vendéglője, amelyet csak 12 óra után szoktak bezárni és különben is tudhatták, hogy csak a vendéglő pinczéjén keresztül juthatnak fel az ékszerkereskedésbe. Hogy a betörők csak éjjel után fognak a dologhoz, ez abból is kitűnik, hogy a vendéglősnek, Verbóczy Lajosnak a csaposa: Hovancsik János még feltizenkét órakor lentjárt a boros pinczében, de semmiféle neszt nem hallott. Mikor a vendéglőt bezárták — a nyomozás szerint — a ház pinczelépcsőzetének főajtóját álkulcsal kinyitották s a lépcsőn lejutva, a vendéglő pinczéjébe vezető ajtóhoz értek és azt feltörték. A betörők az udvarból létrát is vittek magukkal, hogy ne legyen baj, ha magasban kell dolgozniok, de amint megállapítható, a létrára szükség nem volt, nem is vették igénybe.

Egy óra felé eljutottak ahhoz a helyhez, ahol a boltzatot meglékelhették. Ez a hely a csomagoló-raktár alatt van. Azelőtt itt egy lépcsőlejárát volt az üzletből, amelynek régen pinczeműhelye volt itten. Ezt a lépcsőlejárát három és fél év előtt eltüntették, azóta a csomagoló-raktárt a pinczétől két sor téglá választja el. Ezt a két sor téglát kellett csak eltávolítani, hogy a betörők feljuthassanak az üzletbe. *Másfél méteres lyuk támadt a betörés helyén s így a tettesek könnyen felkúszhattak a raktárba.*

Bevonultak az utcái rész pulpitusai közé s ezeknek főkjából, amelyek nyitva voltak, bizonyos szakértelemmel kiválasztották a legdrágább tárgyakat, briliáns gyűrűket, briliáns fülbevalókat, aranyláncokat és aranyórákat. Az ezüstárakat nem bántották. Egy értékes csomagot is ott hagytak, ezt nyilvánvalóan csak azért, mert valami külső nesz megijesztette őket. Az elrabolt tárgyakat egy ott talált sárga bőröndbe tették és hajnalban, amikor a városház-utcái ház kapuját kinyitották, elosontak.

Érdekes, hogy a boltorség emberei többször tekintettek a helyiségbe, de semmi különöset nem vettek észre. Nagyon valószínű, hogy a betörők egyike az utcán leste, hogy jön-e valaki és értesítette minden gyanusról a társait. Ezt a feltevést Török Mária is megerősítette, aki a szomszédos Vármegyház-utca 7-ik számú házban lévő szálloda portásnője és aki a következőket vallotta:

— Hajnalban, négy óra tájt, láttam az üzlet körül fel és alá járkálni egy magas, nyulánk terméű férfit. Harmincz—negyven évesnek látszott, barna, rövidre nyirt hajusza volt, sötét nadrágja. Barna, prémes Mikádó-kabátban volt, a kezében kis ügyvédi táská.

A rendőrség a kereskedő segítségével most írja össze a leltárt. A kár az eddigi számítás szerint hatvan ezer korona. A bolt biztosítva volt.

Kutatás a tettesek után.

A rendőrség több irányban nyomoz. Azt se hagyja figyelmen kívül, hogy tíz nappal ezelőtt hasonló betörést kíséreltek meg *Latzkó-testvérek*

váci-utcái ékszeresek boltjában. Ott is a pincze boltzatát kezdték kibontani, de úgy látszik, valaki megzavarhatta a munkájukat, mert abba hagyták. A rendőrség már akkor nyomozott, de semmi eredményt se tudott elérni. 1906. április 16-ikán ugyanilyen módon végrehajtott betörés történt Lőw Sándor József-köruti ékszeres boltjában. Nagy összegű ékszeret vittek magukkal a betörők, de a nyomozás ismét meddő maradt. Valószínűleg ugyanazek az emberek dolgoztak most is a Wirth üzletében.

A rendőrség gyanuja egy veszedelmes betörőre irányul. Egy héttel ezelőtt ugyanis a bécsi rendőrség táviratban megkereste a budapesti főkapitányságot s közölte vele, hogy Bécsben több kaszafurás és betörés történt, amelyeknek tettesei, mint a nyomozás során megállapították, *Magyarországból való notórius betörők*. A bécsi rendőrség azt hiszi, hogy ezek a betörők Budapestre menekültek. A betörők egyikét, *Feiermann Józsefet* le is tartóztatták. Ennek a társa, *Liebermann Gyula* veszedelmes betörő, akinek módszere a falbontás. Liebermann már napok óta nyomozzák a budapesti detektívek a fővárosban, Erzsébetfalván és a környéken, de nem akadtak a nyomára. Most természetesen fokozottabb erővel kutatják Liebermann Gyulát, de természetesen más irányban is folytatják a nyomozást. A kora reggeli órákban detektívek jártak sorra a fővárosi zálogházakat, a zálogosokat figyelemzették a betörésre és a pályaudvarokat is megszállották. Az ékszerészek és a zsbárusok között is nyomoznak. A rendőrség ezeröt száz korona jutalmat tűzött ki annak, aki a betörők nyomára vezet a hatóságot.

Az ellopott ékszerek.

A kifosztott ékszerboltban egész délután azzal foglalkozott az üzlet személyzete, hogy leltározza az ellopott tárgyakat. Nyolcz óra után sikerült csak a nehéz munkát befejezni. A rendőrség által felülvizsgált leltár a következő:

Aranyláncok:

- 18 darab arany hosszú-lánc,
- 2 darab tisztalánc,
- 26 darab arany férflánc,
- 40 darab arany nyaklánc.

Arany karkötők:

- 1 darab fehér zománczu láncos karkötő,
- 1 darab briliáns foglalatu láncos karkötő,
- 12 darab aranyláncos karkötő 1—3—5 briliáns foglalattal,
- 1 darab platina karlánc, 11 darab átfurt igazgyönggyel,
- 14 darab aranyláncos karkötő,
- 1 darab aranyláncos karkötő gyöngyökkel.

Aranybrosztük:

Körülbelül 50 darab különféle arany biztosító-tű, részben színes kövekkel és kis briliánsokkal

Arany karkötő-órák.

- 10 darab részben fényes, részben csiszolt láncokkal.

Kézelő-gombok.

- 1 pár gyémánt és színes zománczozal ékesített gomb,

Briliáns-gyűrűk.

- 8 angol gyűrű briliáns-, smaragd- és briliáns rubinkövekkel foglalva,
- 2 kigyó-gyűrű briliánsal,
- 6 különféle mintázott gyűrű briliánsal,
- 1 platina-gyűrű, nagy Ceylon-zafírral, oldalán briliánsok,
- 1 briliáns zafirgyűrű, platinafoglat,
- 1 briliáns, rubingyöngy figarógyűrű,
- 1 briliáns fantasio gyöngy figarógyűrű,
- 1 briliáns, smaragdgyűrű,
- 1 briliáns, smaragd cabochin gyűrű,
- 1 briliáns safr albina gyűrű,
- 1 briliáns gyöngy carmoisalt-gyűrű,
- 1 briliáns albina gyűrű, kilencz briliáns,
- 12 darab briliáns divatgyűrű.

Arany medaillonok:

- 35 darab arany medaillon, részben fényes és részben matt, briliánskövekkel díszítve.
- 40 darab arany medaillon, színes ékkövekkel.

Férfi melltük.

- 12 darab briliánsal foglalt melltű.

10 darab arany férfóra,

Briliáns fülbevalók:

- 1 pár lógós, 26 briliánsal.
- 6 pár egy köves briliáns fülbevaló.
- 1 pár briliáns smaragd fülbevaló.
- 1 pár rubin, lóhere alakú.
- 2 pár gyöngy, briliánsal díszítve.
- 1 pár rubin briliáns.
- 1 pár lógós briliáns.
- 5 pár különféle rózsá-korall, briliánsokkal.
- 1 pár smaragd, briliáns fülbevaló.
- 3 pár igazgyöngy.
- 2 pár igazgyönggyel díszített mellgomf.
- 2 pár lógós briliáns fülbevaló.

Briliáns brostük és nyakékek:

- 1 briliáns rubintű, fekete briliánsal.
- 1 briliáns smaragddal díszítve.
- 1 briliáns uri melltű,
- 1 briliáns kerek melltű,
- 1 briliáns fekete gyöngyökkel ékesített nyakék,
- 1 briliáns nyakék smaragddal és gyönggyel ékesítve,
- 1 briliáns brostű,
- 6 különféle briliáns nyakék.

A rendőrség az ékszerek jegyzékét pontos leírással együtt sürgősen továbbította a külföldi nyomozó testületeknek, hogy a tárgyak értékesítését megakadályozhassák.

Nyom nélkül.

A rendőrség egész délután és éjjel nyomozott, de pontos nyomra nem tudott akadni. Az első gyanu egy elbocsájtott csapásra irányult, de ez is hamisnak bizonyult. A rendőrség kitézött jutalomdíja megtette a hatást. Egymásután jelentkeznek az emberek és a leghitlenebb eszmékkel állnak elő a betörők elfogatására vonatkozólag. Egy Öntő Gyula nevű ember két török utazóra hívta fel a figyelmet, egy másik pedig ismeretlen ellen vallott, akiket sárga bőrönddel látott álldogálni a Keleti pályaudvar perronján. A rendőrség a följelentéseknek ugyan alig ad hitelt, de ebben az irányban is nyomoz, nehogy a tettesek elkerüljék a büntetésüket.

TÁVIRATOK.

A mexikói felkelés.

Newyork, márczius 9.

Az amerikai kormány még két ezredet küldött a mexikói határra. Egy francia ezirkálóhajó utban van Veracruzba. Mexikó városban az amerikaiak az amerikai követ elnöklete alatt szervezkednek, hogy vagyontukat az esetleges támadás ellen megvédhessék.

UJDONSÁGOK.

NAPIREND: Naptár. Vasárnap, márczius 10-én. — Róm. kath.: F. 3. Orull. — Prot.: F. G. 40. vért. — Görög-orosz: február 26. A. Nagyböjt 3. v. — Zsidó: Adar 21. — nap két reggel 6 óra 26 perczkor, nyugszik este 5 óra 58 perczkor. — A hold két éjjel 1 óra 32 perczkor, nyugszik délelőtt 9 óra 21 perczkor, A miniszterek nem fogadnak.

Petőfi-ház (Bajza-utca 21.) Nyitva 10—2-ig. Belépődíj, kédd kivételével, 1 korona.

Nyitvalevő muzeumok: Nemzeti Múzeum összes tárai 9—2-ig. — Erzsébet Múzeum 9—1-ig. — Földtani Múzeum 10—1-ig. — Fővárosi Múzeum 9—2-ig. — Gyermektanulmányi Múzeum (Mária Valéria-utca 12.) 9—12-ig. — Iparművészeti Múzeum 9—12-ig. — Mezőgazdasági Múzeum 10—1-ig. — Tausermúzeum 9—12-ig. — Társadalmi Múzeum (Mária Valéria-utca 12.) 9—12-ig.

Nyitvalevő könyvtárak: Fővárosi Könyvtár 9—12 óráig. — Iparművészeti Múzeum Könyvtára 9—12-ig. — Kereskedelmi Múzeum Könyvtára 9—12-ig. — Pedagógiai Könyvtár 9—12-ig.

Nyitvalevő képtárak: A Műcsarnok négyes kiállítása. Nyitva 9—4-ig. Belépődíj 9—1-ig 1 korona, azon-tul 40 fillér. — Nagy Vilmos gyűjteményes kiállítása a Könyves Kálmán művészeti szalonjában (Nagymező-utca 37—39.) Nyitva 9—1-ig. Belépődíj 60 fillér. — Kóváry Szilárd festőművész gyűjteményes kiállítása a Művészházban. Nyitva 10—2-ig. Belépődíj 1 korona. — A Szépművészeti Múzeum összes tárai. Nyitva 10—2-ig.

Hétfő, márczius 11. — Róm. kath.: Konstantin. — Prot.: Szilárd. — Zsidó: Adar 22. — Görög-orosz: február 27. Prokóp. — A nap két reggel 6 óra 29 perczkor, nyugszik este 5 óra 58 perczkor. — A hold

kél éjjel 2 óra 40 perczkor, nyugszik délelőtt 10 óra 2 perczkor.

A miniszterek nem fogadnak.

A polusokon.

Még eddigelé nem lehet elképzelni sem, hogy a délisarkkal való közelebbi ismeretségünk, — ha ugyan szabad többszámúban beszélni. — milyen gyakorlati jelentőségű lehet általában az emberiség egyetemére.

Az északi sarkot már huzamosabb idő előtt megjárták, ha ugyan megjárták, de ennek a nagy rekordnak sincs gyakorlati jelentősége. Legalább belátható, kézzelfogható jelentősége csakugyan nincs. Az egész ügy, bármilyen dicsőséges is volt s bármennyire az emberiség ügyévé növekedett, eddigelé inkább operett volt, mint komoly dolog.

Eleintén ketten versengtek a dicsőségért s mindegyik azt állította, hogy ő igenis ott volt a megálmodott póluson, a kilenczvenedik fokom. Később azt állították egymásról kölcsönösen, hogy a másik nem volt ott, s ha azt meri állítani, hogy ott volt, hazudik, mint Münchenhausen.

A világ már kaczagott a dolgon és egyszerűen bohózatnak tekintette. De mekkora lett a kaczagás, amikor a tudomány hivatott tényezői kétségtelenül megállapították, hogy az egyik — Frederik Cook — csakugyan sohasem is volt az északi sarkon s a világ legarczátlanabb hazugjának bizonyult.

Pearyról nem állapították meg, hogy nem volt ott, de azt sem egész kétségtelenül, hogy ott volt. Sőt vannak igen komoly geográfusok és asztronómusok, akik ma sem hiszik, hogy Peary a kilenczvenedik fokról nézett föl a magasságos egzekre.

S most megint két hősről van egyszerre szó. Egyszerre érkezett a hír, hogy Amundsen is elérte a déli sarkot és az angol Scott is. A nagy dicsőséget tehát kettőnek kellene megosztania, ami megint csinos kilátást nyit arra, hogy veszekedés támad majd a két sarkutazó között.

Egész pozitívet még nem lehet tudni, hisz az egész nagy dologról egészben is alig érkeznek határozott tudósítások. De az angolok, akik a világdicsőségből ki akarják venni a részöket mindig, máris kedvtelenek, mert mind valószínűbbé válik, hogy Scott nem volt a mágneses poluson. Maga Shackleton hadnagy is kénytelen volt megváltoztatni a nézetét Scottra vonatkozólag.

Ellenben Amundsennek már készítik a díadalkapukat. Amundsen csakugyan a legko molyabb és legtudományosabb készültségi sarkutazók közé tartozik. S ha ő állítja, hogy a déli fokot nyolczvankilencz fok negyvenöt percz távolságban megjárta, tehát csak tizenöt percz, térbelileg vagy harmincz kilométer választotta le a teljes czéltől, abban — legalább egyelőre — nem igen lehet kételkedni. Annál kevésbbé, mert ő nem egészen egyedül akarta megélni a nagy gyönyörűséget, hanem expedíciójának többi tagjait is magával vitte. Azokkal együtt eszközölt méréseket és így élő tanui is vannak.

Peary hiusága az északi poluson ezt nem engedte meg. Egyedül állt az északi poluson, ha állt és el kell hinni neki, aki el akarja hinni. Csunya dolog volt; az egyik kísérője könnyezett, mikor arról beszélt, hogy Peary visszaküldte. Olyanformán érezte magát, mint Mózes, aki csak a Horeb hegyéig ért s csak látta az ígért földjét, de nem érkezhetett oda.

Azonban azért, hogy gyakorlati haszna nincs a déli, vagy északi sark elérésének, ne kicsinyeljük le a dolgot. Mennyit adnánk érte, ha pozitíve megtudnánk, milyen az élet a Merkuron, a hozzánk legközelebb álló bolygón. S van még ennek az emberek által lakott földnek olyan pontja, ahová ember eljutni nem tudott.

Ezért nagy dicsőség az Amundsen dicsősége s ezért óhajtható, hogy sikere ne változzék át bohózatá.

— Udvari tanácsosság. A király — mint a hivatalos lap mai száma jelenti — Kaszab Aladár budapesti gyárosnak, a közgazdaság terén szerzett érdemei elismeréséül, a magyar királyi udvari tanácsosi címet adományozta.

— Elmaradó vadászat. Eszékről jelentik: Ferencz Ferdinánd és Frigyes főherczegok, akiket gróf Majláth Lajos hétfőre Dolnji-Mihojlaczba várt, hogy mint vendégei fogoly-vadászaton vegyenek részt, gróf Hadik Bélának, gróf Majláth Lajos sógorának elhunytja miatt lemondották látogatásukat.

— Uj kamarások. A király lukánényei Néneyei László pápai 7. és tóprónai és blatniczai Prónay Sándor, a honvéd központi lovasiskolában tanárként alkalmazott pécsi 8. honvédhuszárezredbeli századosoknak a cs. és kir. kamarási méltóságot adományozta.

— Wlassics Gyula ünneplése. Wlassics Gyula v. b. t. t., a közigazgatási bíróság elnöke most tölti be születésének hatvanadik évfordulóját. Ez alkalmat használják fel a közigazgatási bíróság és a Múzeumok és Könyvtárak Országos Főfelügyelősége, hogy Wlassics Gyulát méltó ünneplésben részesítsék. Az ünneplésből a vidéki kulturegyesületek is kivesszük részüket, s köztük legutóbb a kassai Kazinczy-kör határozta el, hogy Wlassics Gyulát hatvanadik születésnapja alkalmából feliratilag üdvözlje és a tiszteletére rendezendő ünnepségeken küldöttségileg vesz részt.

— Gróf Szápáry Lászlót megoperálták. Gróf Szápáry László, volt fiúmei kormányzó, súlyos betegen fekszik Szép-utca 6. számú palotájában. Betegsége régebbi keletű s hónapok óta tart a gyöngéllkedése. Február végén a gróftot betegségébe ágyba döntte s azóta nem is kelt föl. Kezelőorvosa, dr. Lumnitzér József egyetemi tanár Eiselsberg Antal bécsi tanárral és Imrédy tanárral konziliumot tartott állapota felett s megállapították, hogy a grófnak vakbélgyulladás a baja. Ugyanezért s ugyancsak vakbélgyulladásra valló tünetek között megbetegedett a grófné is. A három professzor a grófi házaspárt úgy igyekezett kezelni, hogy az operációt elkerüljék. A grófnőnél sikerrel is járt a dolog, de Szápáry László grófon annyira elhatárolódott a baja, hogy sürgős műtetre van szüksége. Az operáció halogatásába a tanárok nem egyeztek bele. Ma első napja, hogy gróf Szápáry Lászlónak nincsen láza. Ezt a kedvező állapotot a tanárok nyomban felhasználták s egy intézkedtek, hogy még ma délután átszállították a gróft a Vöröskereszt-kórházba, ahol Lumnitzér professzor megoperálta.

— Rudnyánszky Gyula megvakult. Rudnyánszky Gyula, a nagytehetségű költő hat évvel ezelőtt Amerikába vándorolt ki nejével, Réthy Laurával, a Népszínház volt primadonnájával. Hosszas küzdelmet folytatott kint a megélhetésért. Neje, aki széphangu énekesnő volt, Amerikában is csakhamar kapott szerződést egy elsőrangú angol operatársulattól, amelynek primadonnája lett. Néhány héttel ezelőtt azonban súlyos beteg lett s kénytelen volt a csikágói Szent Erzsébet kórházba felvételét kérni, ahol Saurenhaus hirnevés csikágói specialista orvostanár súlyos műtétet hajtott rajta végre, amely szerencsésen sikerült, úgy, hogy a nagybeteg művésznő márczius első napjaiban elhagyhatta a kórházat. Mialatt felesége a kórházban nagybetegen feküdt, Rudnyánszky Gyula mindkét szemvilágát elveszítette. Burgholder szemorvos megvizsgálta a balsorsból annyira sújtott költőt és megállapította, hogy szemvilágát még visszanyerhetné, ha legalább egy évi teljes nyugalomra tehetné szert. A szomorú sorsu magyar költő május havában feleségével együtt visszatér hazájába.

— A hírlapíróknak. Dr. Nagy Sándor, a nagyzejtai kerület országgyűlési képviselője ma ezer koronát küldött a Magyarországi Hírlapírók Nyugdíjintézetének harmincz éves jubileuma alkalmából. A nyugdíjintézet elnöksége köszönetét fejezi ki az adományozónak.

— Egy moszkvai áruház égése. Moszkvai jelentés szerint a Golaffiewski-áruház a lángok martaléca lett. A hatalmas palotában csak tüzskös romok maradtak. A kár több mint egy millió rubel.

— Egy temesvári lapszerkesztő kitüntetése. A király Lendvai Miklós temesvármegyei tiszteletbeli főjegyzőnek és lapszerkesztőnek a közigazgatás és közművelődés terén szerzett érdemei elismeréséül a Ferencz József-rend lovagkeresztjét adományozta.

— Iskolatársak találkozója. Király Sándor állami tanító Hidvégen (Háromszék megye) kéri azokat az osztálytársait, akik Dóván az 1901—902. tanévben nyertek oklevelet, hogy czimeiket a tiszéves találkozó ügyében vele közöljék.

— Gróf Hadik Béla temetése. A magyar politikai élet és főuri világ, valamint a közgazdasági élet előkelőségeinek imponáns részvéte kísérté ma utolsó útjára gróf Hadik Bélát, a Magyar Földhitelintézet elhunyt igazgatóját. A Földhitelintézet dísztermében felállított ravatal körül már három óra tájban összegyűltek a gyászoló grófi család tagjai, az özvegy, szül. Pallavicini Stefánia árgrófnő, a Hadik, Pallavicini, Zichy, Hadik-Barkóczy és Majláth grófi családok férfi és hölgytagjai. A ravatalos teremben megjelentek herczeg Pálffy Miklós magyarországi főudvarnagy, gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök, gróf Serényi Béla és gróf Zichy János miniszterek, gróf Desselwffy Aurél, a Magyar Földhitelintézet elnöke, Csernoch János kalocsai érsek, Wekerle Sándor, gróf Széchenyi Gyula, gróf Andrássy Gyula, gróf Andrássy Sándor, gróf Hadik-Barkóczy Endre, gróf Zichy Géza, Darányi Ignác, báró Forster Gyula, gróf Apponyi Albert, Széll Kálmán, gróf Andrássy Géza és Molnár Viktor valóságos belső titkos tanácsosok, Návay Lajos, a képviselőház elnöke, Kazy János és Barthóky József államtitkárok, gróf Semsey László, gróf Károlyi Mihály, gróf Csekonics Gyula, gróf Cziráky Béla, báró Prónay Dezso, gróf Majláth Gusztáv, a Magyar Földhitelintézet teljes tisztkara élén Csengery Loránd és Darányi Béla igazgatókkal és Hajduska Emil udvari tanácsos igazgatóval, Zemplén vármegye képviselőjében Meczner Gyula főispán és Bernáth Béla orsz. képviselő, Horváth Elemér miniszteri tanácsos, a tőzsde elnöke, Ullmann Adolf, a Magyar Általános Hitelbank, báró Madarassy-Beck Marcell, a Leszámitolóbank, Imrédy Kálmán udvari tanácsos, a Kisbirtokosok földhitelintézete, dr. Domony Mór, a Magyar Folyam- és Tengerhajózási Társaság és Papp Géza, az altruista bank vezérigazgatója, Boda Dezso főkapitány, Márkus Miksa udvari tanácsos, Moskovitz Géza és Iván, Szalay Imre, a Nemzeti Múzeum igazgatója, Balaban Adolf és Gergely Tódor, a Magyar Általános Biztosító Társaság igazgatói s általában nagy számban főrendek, képviselők és a társadalom kitűnőségei. A beszentelést dr. Kovács Kálmán lipótvárosi apátlébanos vezette fényes segédlettel. Szerződés után a koporsót a keleti pályaudvarra vitték és elszállították a zemplénmegyei Csicsvárra, hol a családi sírboltban hétfőn délelőtt 11 órakor helyezik örök nyugalomra.

— Schwartzert Ottó ismét a Vöröskereszt főgondnoka. Dr. báró Schwartzert Ottó főrend 1908-ban súlyos betegsége miatt véglegesen lemondott a magyar vöröskereszt egyetel főgondnoki állásáról. Gróf Csekonics Endre elnök akkor a teendőket néhai Latinovics János főrendre bízta, az év június elsejétől pedig Josipovich Géza v. b. t. t., alelnökre ruházta. 1908. október hó 20-án ez a beosztás akként változott, hogy a főgondnoki ügykör vezetésével és a folyó ügyek intézésével Josipovich Gézát bízta meg és a háboru esetre szolgáló intézmények ügykörének vezetését pedig báró Schwartzert Ottó főmegbízottra és főgondnokra ruházta. Most báró Schwartzert beadványt intézett gróf Csekonics elnökhöz, melyben késznek nyilatkozott a főgondnoki ügykörhöz tartozó valamennyi munka átvételére. Az elnök e kijelentést örömmel fogadta és báró Schwartzert Ottót a teljes főgondnoki hatáskör betöltésére felhatalmazta. Gróf Csekonics meleghangu levélben mondott köszönetet Josipovich Gézának eddigi kiváló működéséért és fáradságáért. Josipovich ezentul ismét kizárólag az alelnöki teendőket fogja végezni.

— Vonatösszeütközés a szolnok—püspökkladányi vonalon. Szolnok és Püspökkladány között az éjjel vasuti katasztrófa történt, amelynek szerencsére nincs ugyan emberélet áldozata, de súlyos károkat okozott az államvasutaknak. Az 510. számú személyvonatba beleszaladt egy tehervonat. Az összeütközésnek borzalmas következményei voltak: a tehervonat több kocsija porrá tört, áruk elpusztultak, a sinek meggörbültek. A szerencsétlenség következtében a szolnok—nagyváradai vonalon a közlekedést csak zavarokkal lehet lebonyolítani.

— Hofrichterné válik. Bécsből telefonozza tudósítónk: A méregkeverő s életfogytig tartó fegyházra ítélt Hofrichter Adolf főhadnagy felesége válókeresetet indított férje ellen, még pedig, mivel ő nem akart beleegyezni a válásba, egyoldalul kérte a házasság felbontását s egyuttal annak kimondását is, hogy a férj a hibás. Hofrichterné sok bizonyítékot csatolt keresetéhez, amelyekkel igazolja, hogy férje öt házasságuk első napjaitól kezdve megalta. Több levéllel bizonyítja a szerencsétlen asszony, hogy Hofrichter ugyszólván kettős életet élt.

— Márczius tizenötödike. Az egyetemi ifjúság nagyszabású ünnepekkel ünnepli meg pénteken, márczius tizenötödikén a magyar sajtó és gondolatszabadságának születésének hatvannegyedik évfordulóját. Az ünnepek sorozatát délelőtt fél 11 órakor a Vigadó nagytermében tartandó emlékünnepe nyitja meg. Az ünnepeken Dréhr Imre megnyitóbeszéde után Jászai Mari és Márkus Emilia, a Nemzeti Színház művésznői, Kürthy József, a Magyar Színház tagja, továbbá Hackl N. Lajos karnagy vezénylete mellett az Egyetemi Énekkarok, végül Kóczé Antal cigányprimás teljes zenekarával fognak közreműködni. Az ünnepi beszédet Herczeg Ferenc, a Petöfi-Társaság elnöke tartja. A délutáni ünnepek sorrendje a következő: Két órakor az ifjúság az Egyetem-téren gyülekezik, honnét az egyetem erkélyéről elhangzó beszéd után a Nemzeti Múzeum elé vonulnak, ott ünnepi beszéd keretében megkoszorúzzák a nagy nap emlékét hirdető márványtáblát. A Nemzeti Múzeumtól a Múzeum-köruton. Kossuth Lajos utcán és az Eskü-úton a Petöfi-térre vonul a menet, ahol ünnepek keretében megkoszorúzzák a Petöfi szobrát. Az Egyetemi Kör — mint rendező egyesület — ezúttal is felhívja nemcsak az ifjúságot, hanem mindazokat, akik együtt éreznek az ifjúsággal, hogy úgy a délelőtti ünnepeken — ahol belépődij nincs — mint a délutáni ünnepepeken — is felvonuláson valamennyien vegyenek részt. Kapcsolatosan ezzel a felhívásával, egyúttal felhívja az olvasóközönség figyelmét a napokban a főváros utcáin megjelenő fali-hirdetményre.

— Érdekes születési nap. Tatán érdekes születési napot ünnepeltek. Csetke Béla, a tatái kaszinó elnöke, aki *ezelőtt hatvan évvel* született, február 29-én ünnepelte meg tizenötödik születésnapját a naptáradatúmok szerint, miután csak minden negyedik évben van születésnapja. A vármegye legöregebb fiatal tagját ebből az alkalomból sokan keresték fel üdvözléjükkel.

— A zágrábi diáksztrájk. Zágrábból az általános diáksztrájk hírének jelentik be. Ma reggel fölkereskedett a főváros valamennyi középiskolájának növendéke és a népközpont két felső osztályának diákjai és zászlók alatt vonultak végig a városban hazafias dalokat énekelve. Kitért a sztrájk a susáki és szerajevói tüntetések miatt, pedig az országos kormány a mai hivatalos lapban óva intette a szülőket, hogy iskolás gyermekeiket pontosan küldjék tanításra. Körülbelül kétezer tüntető diák járja az utcákat, a rendőrség nyomon követi őket, gunyosan mosolyognak a rendőrök, mintegy jelezvén, hogy az ártatlan mulatságot nem fogják zavarni. A sztrájkoló gyermekesereg utcahosszat abuzgolja a bánt, a közoktatási osztályfőnököt és gróf Klauen-Héderváryt. Az iskolákat egy hónapra be fogják zárni és a büntetés az lesz, hogy az elmulasztott tanítást a nyári szünetben kell pótolni. — Zágrábból jelentik: A susáki gymnasiumi tanulók sztrájkja befejezettnek tekinthető. *Krema* középiskolai tanfelügyelő, akit az országos kormány Susakba küldött, hogy a vizsgálatot vezesse, ma visszatért Zágrába és a kormányval közölte a susáki tantestületnek fenyegető határozatát, melyekkel az ismert tüntetésekben résztvevő diákokat carcer-rel bünteti. Az országos kormány helyben hagyta ezen határozatot. A szülők kérésére a gymnasiumban s a kereskedelmi iskolákban újból megkezdődtek az előadások. A diákok meg fognak jelenni a tanításra. Az agitátoroknak ma sikerült a zágráb-felsővárosi gymnasium és a reálgymnasium tanulóinak egy részét tüntető körmenetre bírni. A felnőtt közönség derültséggel és bosszankodással nézte a félrevezetett tanulók tüntetését. A többi középiskola nem csatlakozott a tüntetőkhöz.

— Sztrájk az adó ellen. Walladolidból jelentik: Több ezer munkás az elmúlt éjjel tüntetést rendezett a községiadó ellen és felgyújtották az összes adóhivatalokat. A rend helyreállítására küldött csendőröket közáporral fogadták. Hét csendőr és több tüntető megsebesült.

— Házasság. Domány Zoltán fővárosi kereskedő vasárnap délben tartja esküvőjét Rosenberg Margittal Gyöngyösön.

Szántó János temesgyarmati községi jegyző eljegyezte Bubla Rózsikát Abádszalókon.

Seligmann S. Zsigmond és neje, Schönfeld Klára, Berlinből tudatják megtörtént egybekelésüket.

Paragó Armin, a Magyar Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság cégvezetője, eljegyezte Lustig Irmát, Lustig Ferenc tapolcai nagykereskedő leányát.

Telch Ernő eljegyezte Welter Violát Budapesten.

— Leégett népszálló. Csikágóból jelentik: Egy népszállóban, melyben 175 ember lakott, ma reggel tűz támadt és álmukban lepte meg a lakókat. Sokan az ablakokon át ugrottak ki a kifeszített vásznakba és megsebesültek. Eddigi megállapítás szerint hatan életüket veszítették, de azt hiszik, hogy még kétszerannyi halott van a romok alatt.

— Halálos boxverseny. Párisból jelentik: Bwerudon angol hivatásos boxoló tegnap a Montmartre egy népszerű helyiségében mérkőzött a francia Relly-val. A harmadik fordulón Bwerudon hat másodpercig eszméletlenül hevert a porondon, de aztán magához tért és nagy elkeseredéssel küzdött tovább. A tizenkettedik forduló után, mikor az ellenfelek már teljesen ki voltak merülve, Bwerudon olyan dühhöz vágott Rellynek alsó testébe, hogy a francia boxoló a fájdalomtól támo lyogott. Relly a versenybírák felő fordult, mintegy védelmet kérve a brutalitás ellen, ebben a pillanatban az angol boxoló nekiugrott és kétszer hatalmasan rácsapott állkapcsára, hogy a francia összerogyott és leterült a földön. A közönség fel volt böszülve, átugrott a korláton és fenyegette a versenybírákat, amiért nem lépnek közbe. Relly eszméletlenül feküdt, nem lehetett magához téríteni. Bevitték a kórházba, ahol kétszeres koponyacsonttörést észleltek rajta. Meghalt, anélkül, hogy eszméletét visszanyerte volna.

— Az örült asszony merénylete. Lembergől jelentik: Mint emlékeztetés, Ilniczki Szerafin 1904-ben nyílt utcán Bernben gyilkos merényletet kísérelt meg az orosz követ ellen, aztán több tébolydából megszökött. Majd Párisban is merényletet kísérelt meg, míg végre a kulperkowi tébolydába internálták. Ott — mint most kitudódott — összeveszett Mikulski intézeti orvossal, aki állítólag rosszul bánt vele. Rövid szóváltás után Ilniczki abban a teremben, ahol több dühöngő örült volt éppen, háromszor lött az orvosra és a golyók Mikulski lapoczkájába hatoltak. Az orvos rávetette magát s ekkor a merénylő negyedszer is lött, de ezúttal a golyó nem talált, mert Mikulski hirtelen a földre kuporodott. Szerencsére a revolver őcska száraz volt, amely alig néhány lépésnyire vitt és nem ütött komoly sebet az orvoson. Az ápolók letépték Ilniczkit és külön czellába zárták. Megfoghatatlan, hogy miként tudott revolvert szerezni a tébolydában. A vizsgálat még nem derítette ki ezt a visszaélést.

— Vonatösszeütközés. A magyar királyi államvasutak igazgatósága jelenti, hogy a tegnap Budapestről Kolozsvárról közlekedett 510. számú személyvonat Fegyvernek és Turgony között nyílt pályán éjjel 11 és 12 óra között utolérte az előtte haladó 512. számú tégervonatot. Ennek következtében hat kocsis kisikamlott, négy kocsi megrongálódott. Az utasok közül két utas jelentéktelen sérülést szenvedett. Az akadály elhárításáig, amely ma reggel nyolcz órakor következett be, a személyszállító vonatok átszállással közlekedtek, minél fogva 2—4 órai késést szenvedtek. Szigorú vizsgálat folyamatban van.

— Gyilkossággal vádolt férj. Egy titokzatos és rémes bűnyűben tett vallomást Bánovszky Márton bács megyei mélykúti gazda. Bánovszky dr. Cortán Miklós szabadkai vizsgálóbírónál Kiss János földbirtokos, megyei virilista feleségének titokzatos halálesete felől tett vallomást. Február 19-én hajnalban a bács megyei Mélykút községben holtan találták Kiss János földbirtokos, bácskai virilistának feleségét. Kiss János dr. Morava közösi orvosnak azt adta elő, hogy felesége éjjel felkelt, berugott és ittasan megbotolva, belefutott a mosóvízbe. Ezzel szemben az orvosi vizsgálat és boncolás megállapította, hogy Kissné halálát külső erőszak okozta. A gyanu mindjárt a férjre, Kiss Jánosra irányult, akit le is tartóztattak. Kiss a vizsgálat során állhatatosan tagadott és bizonyítékok híján már csaknem szabadon bocsátották. Most azután jelentkezett dr. Cortán Miklós vizsgálóbírónál Bánovszky Márton parasztagazda, aki azt vallotta, hogy a gyilkosság éjszakáján éjfélkor ment haza a korcsmából s hallotta, hogy a pinceszobában Kiss és Kissné veszekedtek egymással és Kiss, aki atlétatermetű ember, maga után vonzolta az asszonyt a lakásba. Ez a vallomás ellentétben áll Kissnek azzal az előadással, hogy ő este lefeküdt és hajnalban arra ébredt, hogy felesége nincs a szobában. Más tanúk is akadtak, akik Kiss és felesége családi viszálykodásáról tettek tanúságot. Mindez megerősítette azt a gyanút, hogy Kiss megfojtotta feleségét és azután úgy helyezte el a tornácra, hogy halála balesetnek tűnjék fel.

— Sarlach. Hátszegről jelentik, hogy ott nagy vörhenyjárvány pusztít. A városi hatóság a járvány megállítására minden óvintézkedést megtett. Az iskolákat nyolcz hétre bezárták.

— Bedőlt fal. Ma délelőtt a székesfővárosnak a Hadnagy-utca 42. szám alatt levő földszintes háznak a tűzfala öt méter magasságból és négy méter szélességben bedőlt. A házban nem lakott senki, sérülés nem történt.

— A szabó-sztrájk. A férfiszabó-segédék, akiknek bérmozgalma csak egy héttel ezelőtt nyert befejezést a kollektív-szerződés megkötésével, újból mozgolódnak. A Czommal és Mannheim-czegnél már sztrájkba léptek, mert a czég ragaszkodik a tiz- és félórás munkaidőhöz, ők pedig a lekötött szerződés ellenére tízórás munkaidőt követelnek. Ez a mozgalom tervszerűnek látszik, amiért is a szabómesterek szövetsége arról értesítette tagjait, hogy bármely követeléssel lépének fel a munkások a szövetség megkérdezése nélkül, ne tegyenek semmi intézkedést, hanem haladéktalanul jelentsék be a szövetségnek, amely a szerződésszegést a többi szervezetekkel felülbíráltatja és el fogja határozni, hogy a már megkötött kollektív-szerződést vagy fentartja az egész vonalon, vagy pedig a többi magyar munkaadó példájára teljesen elejti.

— Politikai napilap női szerkesztője. A „Südongarische Reform“ című, Temesvárott megjelenő német politikai napilap szerkesztését Römer Emilia vette át, aki Magyarországon az első olyan nő-szerkesztő, aki politikai napilap élén áll.

— Megmérgezett család. A Visegrádi-utca 98. számú házban ma délben egy egész család súlyosan megbetegedett husmérgezés miatt. Bajusz Sámuel negyvennyolcz éves napszámos, Bajusz Mihály tizennyolcz éves géplakatossegéd, Bajusz Teréz husz éves munkásnő és a náluk lakó Lipták Irén husz éves, Takács Julia huszonegy éves gyári munkásnő és Bokréta Péter harminczkilenc éves gyári munkás csütörtök este együtt vacsoráztak kolbászt. Már akkor mérgezés tünetei között rosszul lettek és egy egy házban lakó orvos kezelését vették igénybe. Ma azonban oly súlyosra fordult az állapotuk, hogy a mentőket kellett hozzájuk hívni, akik az egész családot bevitték a Rókus-kórházba. A rendőrség megindította a vizsgálatot.

— Tolvaj soffőrök. A hatodik kerületi kapitányságra az utóbbi időben nagyon sok följelentés érkezett az automobiltulajdonosoktól, hogy állandóan megdézsmálják a gép felszereléseit és a rakományokat. A följelentők között van Herczel Manó tanár, báró Korányi Frigyes, Fedák Sári, Lónyay Gábor és még sokan. A megindult vizsgálat megállapította, hogy a soffőrök valóságos tolvajbandát alakítottak és Kundehofin Henrik kereskedő volt az ergazdájuk. A rablások értelmi szerzője Pataki Andor, akit sikerült a detektíveknek elfogni. Behozták a főkapitányságra, ahol letartóztatták. Hutter Lajos soffőrré is sok dolgot rábizonyítottak, de a tolvaj nesztét vette a dolognak és az éjszaka megszökött a fővárosból. Letartóztatták még Kis Tivadar soffört is és a tolvajok orgazdáját. Különös pikantériája a dolognak, hogy Gubriczky Jenő sofför, akiért gróf Lónyay Gábor kezességet vállalt a főkapitányságon, amikor erőszakos szerelem címén letartóztatták, — maga adta el a gróf arany automobilraját.

— Szeszélyes időjárás. Eperjesről jelentik: Sáros megyében ma nagy havazás volt, amely az egész vidéket hóval borította el. Magában Eperjes városában két nap óta állandóan esik az eső. — Bajáról jelentik: Ma délután három órakor mintegy negyedóra hosszat tiszta szivárvány volt látható Baja fölött a keleti égbolton. A korai ritka látványnak nagyszámu nézője akadt.

— Összeomlott ház. Ma reggel Garai Samu háztulajdonosnak Ujpesten a Klapka György-utca 33. számú földszintes háza összeomlott. A vályogtégeléből épült ház falát a kétnapos esőzés annyira álamosta, hogy alapjában megrendült és ma hajnalban a falak összeomlottak és magukkal rántották a ház tetejét. A házban három lakó lakott s szerencsére a házbeomlás következtében sérülés nem történt.

— Kifosztott munkaközvetítő. A budapesti szállodások, vendéglősök és korcsmárosok ipartársulata ingyenes munkaközvetítőjének irodájában tegnap délután, amíg az irodaszemélyzet ebédel, betörték. Felfeszítették Zsovák Károly titkár iróasztalának fiókját és hétszáz korona készpénzt ellopottak belőle. A rendőrség nyomozza a belőrt.

— Leégett cukorfinomító. Prágából táviratozták: Estilapok jelentése szerint az elmúlt éjjel leégett a skrívani báró Liebig-féle cukorfinomító. A szomszédos raktárakat sikerült az elpusztulástól megmenteni. A kár mintegy egy millió korona. Hirt szerint a gyári üzem nem szenved fennakadást.

— A Párisi Nagy Áruház Lotz-termében minden nap délután 4—8 óráig elsörendű katonasene hangversenyez.

— A panama-csatorna megnyitása. Berlini jelentés szerint George Washington Goethals ezredes, a Panama-csatorna építője tegnap odcérkezett. Azt mondja, hogy a csatornának eredeti terv szerint 1915. január 1-én kellett volna megnyitnia, de már 1913. őszén kész lesz. Goethals ezredes a császár holnapra reggelire hívta meg.

— Az alvó kocsis. Tegnap délután az Arénát és Podmaniczky-utca sarkán a járó-kelőknek feltűnt egy kétfogatu teherkocsi, amelynek bakján a kocsis aludt. A lovak szabadjára engedve ide-oda csatangoltak, majd a villamosok közé tévedtek és megállottak. A villamoskocsi vezetők cseppet, a kocsis azonban aludt tovább. Végre is Borbéli Ferencz 1621-es számú rendőr felköltötte. Az álmából felriasztott kocsis erre leszidta a rendőrt, majd a lovak közé vágott és el akart hajtatni. A rendőr visszartartotta, mire a kocsis egy vaslapátot felkapott és a rendőr fejére vágott. A rendőr kardot húzott és azzal védekezett. Védekezés közben megvágta a kocsis a fején. Megállapították, hogy az illető Benedek Tamás. Sérüléseit a mentők kötézték be. A rendőrség hatóság elleni erőszak címén vizsgálatot indított ellene.

— A nábob szerelme. A mentők ma reggel a Simplon-szállodából a Schwartz-elmegyógyintézetbe szállították Popovics Basku dús gazdag bácsföldvári földbirtokost. Popovics Basku testvéröccse Popovics Dusan országgyűlési képviselőnek és állítólag azért zárták a családja kérelmére a szanatóriumba, mert a nábob beleszeretett a kehdai postamesternek leányába. Tegnap a szerelmesek Budapestre szöktek, hogy itt megesküdjének. A család hivatalos orvosi bizonyítvánnyal igazolta, hogy Popovics Basku elmebeteg. Bácsföldvárról azonban azt az értesítést kaptuk, hogy minden valószínűség szerint az egész ügy a család taktikája, a fiatal földbirtokos egészsége.

— 100.000 zongora 58 év alatt. A világhírű C. Bechstein, berlini zongoragyáros, e héten készítette gyára fennállása óta a 100.000-dik zongorát.

— Betörés a templomokba. Mára virradó éjfel a főváros két templomába következett el betörés. Az Ithász-utca és a Gergely-utca sarkán levő református és a Kápolna-téri római katolikus templomokba törtek be az ismeretlen tettesek. Mind a két helyen egy jutottak a templomok belsejébe a betörők, hogy az ablakokat összezúzták és a kitört részen bebujtak. A református templomban mindent átlozattak, de semmit se sikerült elvinni és így zsákmány nélkül távoztak. A katolikus templomban sokkal szerencsésebbek voltak, két perselyt kinyitottak és a tartalmát kiürítve, elmenekültek. A rendőrség megindította a nyomozást.

— Husvét Rómában. A központi menetjegyiroda az idén is megismétli husvét kirándulását Olaszországba. A kirándulók Rómában öt napig tartózkodnak és utközben megtekintik Velencét és Firenzét is. Ezenkívül külön kirándulás is lesz Nápolyba, Capri és Pompeji meglátogatásával. Az utazás összes költsége, még a borraivalokat is beleértve, vasuton II., hajón I. osztály 420 korona. Részletes utiprogramot díjtalanul küld a Központi Menetjegyiroda. (Vigadó-tér 1.)

— Fekete himlő. Liegnitzből táviratozzák: A fekete himlőben megbetegedettek egy részét mint gyógyultakat elbocsátották, a többiek állapota javult és néhány nap múlva felépülnek. Új megbetegedések nem fordultak elő.

— Ismeretlen öngyilkos. Háromnegyed hét órakor a Döbrentei-téren egy 20—25 év körüli úriember a szájába lőtt és meghalt. A bonczani intézetbe vitték.

— Elgázolt lovasrendőr. Ma reggel az Arénát és Andrássy-ut sarkán a 826-os számú automobil elgázolta Bálint Mózes lovasrendőrt, aki lovon őrzőjáratot vezetett. Az automobil a ló lábát törte, összeesett és ledobta magáról a rendőrt is, aki a fején könnyebb sérüléseket szenvedett. Az automobil az elgázolás után elrohogott.

— Fővárosi Orfeum. Hogy milyen pazarul fényes az Orfeum márcziusi műsora, azt mi sem bizonyítja inkább, mint az a körülmény, hogy elseje óta nem maradt a nézőtér egyetlen hely se üresen. A nemzetközi varietévilág legnevezetesebb képviselői adtak egymásnak a mostani impozáns műsorban találkát. A közönség esténként ki nem fogy a szenzációkból. A szinte páratlan kvalitású márcziusi műsor vasárnap, márczius 10-én, délután is látható, a mérsékelt helyáru, fél négy órakor kezdődő családi előadáson.

— Csáló nőiszabó. A rendőrség nyomozza Kovács Imre harminczkét éves női szabót, akinek a Váci-utca 12. szám alatt hat szobából álló női divatszalonja volt. Előkelő nők vásároltak tőle és az üzlet egy esztendőig jól is ment. Az utóbbi időben azonban Kovács elhanyagolta az üzletet. Tíz ezer koronát érő selyemárut vásárolt Szénássy és Hoffmann, Goldstein Ferencz és Kurz S. divatáruczégeknél. A holmit eladta s azután megszökött. A károsodott czégek hitelezési család címén följelentették és a rendőrség a divatszalonot büntügyi zár alá helyezte.

— Az óragyár sikkasztója. A büntető-törvényes vizsgálobírája elfogató-parancsot adott ki Hermann Miksa huszonhárom éves óra- és ókszerügynök ellen, aki Neurath Paul svájci óragyárostól 80.000 koronát elsikkasztott és megszökött. Állítólag Bécsben vagy Berlinben rejtőzködik.

— Hermelin a csapdában. Komáromból jelentik: Csallóközön egy baromfi-öl mellett felállított csapdában ma egy szőpen kifejlett fehér hermelint találtak, mely az országban igen ritka.

— Ásványvíz-kurára újabb kitűnő eredményel és biztos sikerrel használják a gyógyászati ásványvizet, főleg gyomor- és vesebajoknál, bélrenyheség, cukorbetegség és erekbajoknál; azonkívül borviznek használva is kitűnő és pompás ízű étrendi szer. Megrendelhető a Krondorfi kútállatnál, Budapest, V., Zoltán-utca 10. sz.

— Halál a vonat alatt. Komáromból táviratozzák: Az ottani pályaudvaron ma este egy tolató tehervonat elütötte Pánczél Pál kocsirendezőt, kinek a kerékek levágták a ballábát. Pánczél a kórházban csakhamar meghalt.

— Akkordutazás a Rivierára. A Világjárás r.-t. menetjegyirodája ellátási szelvényei a rivierai utazások alkalmával óriási kelendőségnek örvendenek. Az a tény, hogy a nizzai Grand Hotel des Palmiersben, vagy a Hotel Splendid és a többi rivierai városok hasonló előkelő szállóiban napi 13—18 koronáért elsőrangú elhelyezést és ellátást biztosít, már maga is eléggé igazolja az érdeklődést, mely eddig megnyilvánult. Az utazási jegyeket tetszés szerinti összeállításban, eredeti áron szolgáltatja ki és díjmentesen nyújt felvilágosítást Fürdő-utca 1. sz. irodahelyiségeiben, 152—52. számú telefonján, illetve költségvetést és prospektust küld posta útján.

— Tűzek. Az Ilka-utca 16-ik számú házban lévő, Ambrus János fűszeres üzletében egy hordó petróleum meggyúlt. Kivonult a központi tűz-őrség és sikerült lokalizálni a tüzet. A kár nagyon jelentéktelen. — A Berzeviczy- és Rákóczi-ut sarkán, Spitz József szénanagykereskedő raktárában ma este tűz ütött ki. A központ oltotta el a tüzet. A kár 5—8000 korona.

— Royal-Orfeum. A Royal-Orfeum igazgatósága ismét egy világszenzációval kedveskedik közönségének. Hétfőn, márczius 11-én kezd meg ugyanis rövid vendégjátékát *Marbis*, a világ leg-híresebb átváltozó művésze, aki egy husz perces jelenetben körülbelül száz különböző alakot mutat be. *Marbis*, aki eddig Amerika legnagyobb varieté színpadain vendégszerepelt, Európában, először a *Royal-Orfeum* színpadán lép fel, ahonnan kontinentális turnéra indul. E szenzációs világatrakción kívül: *Antoniet és Grock*; *Berg Bros*; *Récsey Mariska*; *Scali és Scali*, *Les 3 Jacowlew*, a márcziusi műsor főerősségei. Vasárnap, márczius 10-én délután 3 és fél órakor mérsékelt helyáru családi előadás lesz teljes esti műsorral.

— Halálozás. Marton Alajos fővárosi kereskedőnek elhunyt alkalmából a Kereskedő Ifjak Társulata, amelynek a megboldogult örökös tiszteletbeli elnöke volt, holnap, vasárnap déli 11 órakor a társulat dísztermében rendkívüli választmányi ülés keretében gyászinnepélyt rendez. Marton Alajos temetése vasárnap délután fél négy órakor lesz a kerpesi-úti temető halottasházából, ahol a társulat küldöttségileg jelenik meg.

x **Royal-Orfeum**, Budapest, Erzsébet-körút 31. sz. Színházi és varieté műsor. Kezdete 8 órakor.

x **Fodor-féle vívőterem** a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívőterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna- és vívásra.

x **Figyelmeztetés!** Kállai Lajos legjobb hírnévnek örvendő motorgyárra figyelmeztetjük olvasóinkat. Kállai Lajos motorgyára, mely hírneves motor- és gépkészletei által az ország legszolidabb és elismert első tekintélyű legnagyobb vállalatjai közé tartozik hasonló czégekkel össze nem tevesztendő Kállai Lajos motorgyára. Címe: Budapest, VI., Gyár-utca 28.

x **Üzlethelyiség-átvétel.** A „Zur Schossentabrik“ F. Weiler bécsi cég, mely ma már ugyszólván az egész országban közismert, üzlethelyiségeit fényesen és modernül berendezve a Mariahilferstrasse 51. sz. alá helyezte. A cég sikkes és jó gyártmányai eredményezték a sikert és ez tette szükségessé a nagyobbítást és s az, hogy a cég a nagyközönség további kényes igényeit minél jobban kielégítse.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

A frankfurtiak,

(Vigjáték három felvonásban. Irta: Rössler Károly, Fordította: Molnár Ferencz.)

A színpadi trükkök elméletét még nem írták meg. Ha erről könyvet írnanak, úgy abban feltétlenül meg kellene különböztetni a hatásnak ugynevezett belső és külső eszközeit. Belső trükköknek volnának nevezhetők a feltétlenül hatást keltő cselekedetek, mozzanatok, motiválások, amelyeknek külső, látható nyoma a színpadon nincs, de a melyek láthatatlanul, a közönség elől rejtve a leglényegesebb pontjai a cselekménynek, mert viszik a darabot egy kitűzött cél felé. Ezeket a trükköket a közönség csak érzi, de sohasem látja és nem is nevezi trükköknek, hanem „finomságok“, „megérzések“, „fordulatos ötletek“ és ehhez hasonló elnevezésekkel illeti őket. Az ugynevezett „külső trükkök“ már jobban láthatók és ismeretesebbek. Nem szabad feltétlenül az operettek, a látványosságok trükkjeire gondolni, a drámában és vigjátékban is ott vannak ezek és rendszerint a témának ugyesen, ravaszul való megválasztásában, vagy az egészet átfogó alapgondolat mögött találhatók meg. Ezt a primitív megállapítást pedig azért kellett előrebocsátani, hogy Rössler „A frankfurtiak“ című darabja alá nézhessünk egy kicsit és megláthassuk azokat a külső, szemmel látható trükköket, amelyek nélkül ez a darab nem is lenne darab, mert meg sem íródhatott volna. Az egész vigjáték két-három ötletnek a felhasználása kedvéért íródott. Ehhez is írni kell, de miután lehetőleg értékeket kell keresni egy darabban, sohasem tehetünk arról, ha keresés közben csak egészen alul fekvő értékek, a kisebb írói kvalitások fokmérői kerülnek elének.

Önkéntelenül a Napoleon-dramákra kell gondolni, amelyekben Napoleon mindig, vagy legalább is a darab kezdetén, mint fiatal ember, mint „kezdő“ szerepel és meg szédületes életpályájának csúcspontjai felé. Ami a darabban történni fog, azt a közönség a történelemből már jó előre tudja és boldog érzéssel nézi a cselekmény fejlődését, amely neki nem egyéb, mint szép történelmi remiszenczenziák meglevenedése. Ez elég olcsó, de feltétlenül hatásos eszköz. A darabokban a korzikai ügyvéd hadnagy-fiaról beszélnek és az emberek a földszinten tudják, hogy ebből Napoleon lesz. És talán ez a legmegfelelőbb kézenfekvő hasonlat „A frankfurtiak“ alapgondolatának a megvilágítására. A pénz nagy Napoleonjának, a dinasztia-alapító frankfurti Rothschildnak (a darabban soha nem fordul elő a Rothschild név) öt fia, mint az öt nagyhatalom képviselője beállítva egy vigjátékba, kell, hogy a közönséget érdekelje ezeknek a közismert embereknek a története, a pikantéria teljes és a szerző jól számított, amikor előre tudta, hogy az emberek szeretik a legendákat, a ma legendáit színpadon látni. Biztos trükk, biztos eszköze a hatásnak, sulyosbitva azzal a másikat hatást keltő eszközzel, hogy a darabban minden a pénz körül forog. Milliókkal dobálóznak a színpadon és a közelmúltból tudjuk, hogy minden darab, amely a pénzt választotta tárgyául, érdekelte a közönséget.

A szerző nem akart Rothschild-paródiát adni, még becsületes vigjátékot sem, mert ehhez a darab cselekménye nagyon szegény, pusztán annak a pikantériának a kedvéért írta meg a darabot, hogy szerepeltesse a világ leg hatalmasabb bankár-családját egy akármilyen kis történet keretében úgy, hogy erről a Rothschild-családra ismerjen mindenki. Ez sikerült, a trükk jó volt, de ezenkívül igen kevés van a darabban. Ahol eddig bemutatják, még a bécsi Burg-színházban is, mindent ez a ravasz alapgondolat hozta a sikert, mert még millió-rajznak is kevés, nemhogy egészséges darabnak elég volna.

Hogy a kis cselekményt hatásosabban lehessen beállítani, a szerző egy kicsit meghamisította a valóságot is. A még ma is élő öt fiut nyolcz-

van évvel ezelőtt szerepelteti, de százötven évvel ezelőtti ruhákban járhatja őket. Ezt azonban kényekedve szerint teheti, mert egy szóval se mondja, hogy a Rothschildokról ír. Csak mindenütt, minden cselekedetben, vonatkozásban, czélzásban érezteti. És ezenkívül még valamit akart, talán önkéntelenül a szerző. Ez némileg sikerült is, talán éppen azért, mert önkéntelenül történt, mert az ilyesmit már nem lehet öntudatosan akarni. Megütött egy finom hangot. A frankfurti kis utczában, a Judengasse-ban, egy öreg házban, mintha uralkodók laktának. Régi, furcsa, arisztokratikus levegő lengedez néhol, nem a pénz gögös, feltörekvő arisztokráciája, hanem a faji ragaszkodásé. Az öreg zsidóasszony, aki éppen olyan büszke a nagyapjára, a házaló-zsidóra, mint az uralkodó herceg a maga őseire, aki utazó kereskedőket rabolt ki. A gettó utcájának közepén egy akkori benézett és elnyomott faj Napoleonai, akikhez királyok jönnek kölcsönért, ragaszkodnak ehhez a kigunyolt utcához, ragaszkodnak a tradíciókhoz, egy arisztokratikus, finom érzéssel. Ez az egy, ami finoman kicsendül a történetből és valami értéket mégis ad a darabnak, amely különben nem törekszik semmiféle értékre. Egy jól alkalmazott és az oldaláról megfogott trükk az egész, amely a maga felekezeti vonatkozásaival, zsidó arisztokráciával úgy hat, mint egy főrangokról, hercegekről, királyokról szóló szatirikus vígjáték, de átírva a budapesti Folies Caprices stílusába. Csak valamivel groteszkebbnek kellene lennie.

Cselekménye a darabnak, éppen a fent vázolt oknál fogva nincsen. Nem ez volt a fontos, hanem a Rothschildok szerepeltetése, akármilyen történet keretében. Itt véletlenül arról van szó, hogy az egyik fiú az öt közül, miután már a bárói címet megkapták, fel akar tolnakodni egy uralkodóhercegi családba és rákényszeríti leányát az elszegényedett hercegre, egy tizenkét milliós kölcsön ellenében. Az utolsó pillanatban csődöt mond a terv, mert a leány a legifjabbik nagybátyjához megy nőül, de azért a herceg is megkapja a maga kölcsönét, amelyen a bankárok különben is eleget nyerne. Ez az egész. Valami régi Biedermayer-levegő, csak hogy nem a Biedermayer kedvéért.

A színészek különben a groteszkebb oldaláról játszották a darabot, a hölgyek kivételével, akik ma este egyedül képviselték a finomabb játéki-lyust. T. Forrai Rózi az öreg dinasztia-alapító özvegyének szerepében meglepően finom, igaz, majdnem megható volt. Ezt az öreg zsidóasszonyt finomabban, igazabban, nagyobb művészettel már alig lehet játszani. A játéka a darab nivójáról tulságosan felemelkedett. Nagy Teréz is kedves, közvetlen és szép volt. Törzs játszotta a fiatal herceget, míg az öt bankárfiút Sebestyén, Vágó, Szirmay, Kertész és Pethő játszották jól és legalább groteszkul, ami valamiképen mulatságossá, vidámmá tette az előadást. A darabot Molnár Ferenc fordította.

A közönség, amely a jól hirdett Rothschild-darabra kíváncsi volt, megtöltötte a színházat. De a fogadtatás meglehetősen langyos, rezervált volt. Abban a hitben, hogy a szerző jelen van, hívták a szerzőt is, aki azonban az utolsó napon megváltoztatta szándékát és nem jött el Budapestre.

Balassa Emil.

Akinek gyakran fáj a feje, aki szédülésben vagy szívdobogásban szokott szenvedni, kérdezze meg orvosát, nem székrekedés következménye-e az egész baj? Ha így van, biztos segítséget talál a Ferenc József-keserűvizben, mely a legtökéletesebb természetalkotta has-hajtó. Állandó használat mellett reggelenkint éhgyomorral fél pohár valódi Ferenc József-víz elegendő arra, hogy a belek rendszeres működését elérjük és így az eldugulás kinzó utókövetkezményeitől is megszabaduljunk.

A kulisszák világából.

- Színházi csevegés. -

(A helyzet szignatúrája.)

A közhangulatra a politikai helyzet rányomta a komor bélyegét, mióta a kormány megbukott. Mindenki azt kérdi: Mi lesz? És senki se tud felelni. Engemet is teljesen megzavart a válság. Ideges vagyok és a színlapokat nézve is politikai vonatkozásokat látok.

Látom, hogy az Operaházban a „Tévedt nő“ van műsoron. Vajjon csakugyan Violetáról, vagy Gautier Margitról van itt szó, vagy pedig Magyar Politika kisasszony az a szegény tudóvész Tra-viata?

Előzőnap a Képviselőház tegnapi lélekemelő bucsujelenésén (igazán Csathó se tudta volna szebben rendezni!) és fürkészem, hogy a munkapárti „Szerellem utai“ nem vezetnek-e a „Hütlenség iskolájá“ba.

A „Rang és mód“ imponál — amíg meg van, de ha elveszett, kezdődik újra a választások „Leányvásár“-ja, melynél az viszi haza a mandátum-portékát, akinek sok a pénze. Érvényesül a „Rablólovag“ elmélete és nagyon kapóra jönnek a „Frankfurtiak“... akik — tudvalevőleg — maguk a Rothschild-testvérek.

Még egyelőre csak elnapolták s nem oszlatták föl a „Ház“-at. Addig ráérünk orosz táncot nézni. Magunk is táncot járunk a puskaporos hordón, nem is a magunk jószántából, hanem ahogy Bécsben füttyölnek.

(A rendező ideges.)

A „dupla Ferenc“ — Ferenczy Ferenc új darabjának tegnapi premiéréjét óriási idegesség előzte meg. A „Szerellem utjai“ az egész világtörténeten végig vezetnek s bizonyos tekintetben „Az ember tragédiájá“-nak pendant-jaként hatnak.

Az újdonságban a legtöbb ismert „nagy szerelem“ szóhoz jut, így hát érthető, hogy hetvenöt szereplő mozog a Nemzeti színpadán. Amikor pedig a rendezőnek hetvenöt emberrel kell bajlódni, nem csoda, ha Csathó Kálmán idegeskedik. Hol az egyik, hol a másik kék, beteges jelént, nem tudja a szerepét. És még a diszletek s a jelmezek is késtek, ugyannyira, hogy csak tegnap — a bemutató napján — tarthatták meg a főpróbát.

Ki is jelentette a máskülönböng angyali türelméről ismert rendező:

— Aki szeret, ne szóljon hozzám, mert — nem tehetek róla, — goromba leszek!

Egy különösen bátor színész, valóságos halál-megvetéssel, még is megszólította:

— Mondd csak Kálmán, mi hozott ki eny-nyire a sodrodból?

— Tudod barátom, — felelte Csathó — az én rendes hidegvéremnek az a titka, hogy minden darabban van egy vagy két főszereplő, akik felelősek a sikerért. Ezek helyettem idegeskednek, jajgatnak, dühöngnek. De ahol hetvenötöt játszanak nincs vezető-szerep. Mindegyik csak a maga feladátával törődik; jókedvűek, mert örülnek, hogy gyorsan végezzek és engemet chet a méreg...

(A pénzes darab.)

Könnyű ellenben olyan darabot rendezni, melynek sikerét már külföldről harsogtatják a reklám összes trombitái. Érttem ez alatt a Magyar Színház mai újdonságát, Rössler Károly „Frankfurtiak“ című vígjátékát, melynek azonban elég sok hányattatása volt Bécs és Berlin különböző színházi irodáiban, míg végre színre kerülhetett s megkezdhette hódító útját az összes német színpadokon végig.

Nagyon hányatott életet élt maga a szerző is, míg elérkezett az elismertetés kikötőjébe. Mint jó-módu bécsi ügyvéd fiát, szintén valami diploma ke-segettete, de a könnyűvérű fiatal embernek nem voltak ilyen szolid vágyai, hanem — színész lett.

Nála is az történt, ami hasonló esetekben történni szokott: szülei levették róla a kezüket. A fiata! színészt vándorutai elvezették egész Amerikába, ahol azonban csak annyit koplalt, mint az öreg Európában. Egyszer mégis mosolygott rá a

szerencse istenasszonya. Nem ugyan a színpadról, hanem egy sorshuzáson... megütötte a főnyere-ményt.

Vége volt a nélkülözéseknek. Megkezdődött a heje-huja! Nagyon is vigan csinálhatta és ugyan-csak szórhatta pénzt, mert csakhamar az utolsó fillér is elgurult s kezdhetette a küzdést előről. No de Rössler Károly kemény fából van faragva. Nem csüggedt, hanem dolgozott derekasan.

A színpadon nem lévén szerencséje, elkezdett másoknak írni szerepeket. Több kisebb-nagyobb sikerű kísérlet után végre nagy zaj támadt az „Am Feldherrnhügel“ című darabja körül, melyet Roda-Roda-val irt közösen, melynek viszontagságai ismeretek s mely „Csákó és Kalap“ címmel a Magyar Színházban szintén nagyon tetszett.

A „Die fünf Frankfurter“-t eredetileg a bécsi Josefstaedter Theaternek szánta, ahol előzőleg a „Hinter'm Zaun“ és a „Der reiche Jüngling“ című darabjait adták. Az új művét nem fogadták el. Vitte hát a Deutsches Volkstheaterbe s mint-hogy színrehozása ott is nehézségekbe ütközött, el-jutott a Burgtheaterhez, ahol szívesen látták és zajos sikerrel játszották el.

A „Frankfurtiak“ a fehér darabok közül való. A régi zsidóvilág patriarchális miliéjében játszik Frankfurtban, a Rothschildok családi fészkeben, a pénzkirályok második nemzedékének körében. A darab központja a családalapító Rothschildnak öz-vegye, Gudula mama és öt fia, — Anselm — a frankfurti, Nathan — a londoni, Salamon — a bécsi, Károly — a nápolyi és Jakoble — a párisi Rothschild.

Nem tudom a magyar fordításban milyen zsargont használnak, de eredetiben nem beszéltek zsidósan, csak frankfurtiasan, amely tájzólás azonban annyira közeledik a zsidós kiejtéshez, hogy még Goetheről is fölgyeztek, hogy „jüdlizett.“

A darabban szereplő Anselm leánya, Rothschild Matild bárónő, egy magas korban álló urinő, ma is él még Frankfurtban. Jótékonyág gyakorlásában leli örömét, de szereti a színházat is s amikor a frankfurti új színházat építették, ő je-gyezte hozzá a legtöbb részvényt.

Melőtt a Rössler-darabot előadták volna, meg-kérdezték Matild bárónőt, nincs-e kifogása ellene, mire a matróna, kissé duzzogva így felelt:

— Nem bánom, de ha tudtam volna, hogy a familiám történetét színpadra viszik, nem járul-tam volna a színház építéséhez!

(A rátartós Vigszínház.)

Míg a többi színház újdonságokkal és vendég-szereplőkkel küzd a tavasz veszedelmes konkurren-cziája ellen, a Vigszínház a jövő hét végére toltta ki a Kistemackers-darab bemutatóját. Neki nem sür-gős. Így is táblás hájaz vannak.

Tegnapelőtt, — mint a lapok meg is irták, — József főhercegek nézték végig a „Csitri“ előadását.

— Ah, a fenséges ur és asszony a mi legjobb publikumunk, — dicsekedett Komor titkár. Pontosan jönnek a darab kezdete előtt és végig marad-nak az utolsó jelenésig. Bizony példát vehetne róluk a nagyérdemű közönség.

József főherceg botra támaszkodva, Augusztia főhercegnő könnyedén haladt föl a lépcsőn. A ze-nekar éppen valami vig nótát játszott.

— Jaj! már kezdődik! ijedezik a fenséges asz-zony és úgy kezd sietni, hogy a férje alig bir utána bieczeni.

A nyitott páholyajtóból József főherceg meg-pillantotta a zsufolet nézőteret s mosolyogva je-gyezte meg:

— Milyen szerencse, hogy van páholyunk, mert úgy látom, hogy ma nem kaptunk volna.

A színészek is kétszeres kedvvel játszottak. Különösen Hegedűs Gyula tett ki magáért.

— Nem szabad racczolnom, — mondta a nagy művész — mert a fenség „személyes ismerősöm!“

A kérdezősködőknek azután elmondotta, hogy egy jótékonyezélu estélyen József főherceg a meg-szólításával tüntette ki és azzal a kijelentéssel lepte meg, hogy már régen s jól ismeri.

— A színpadról, fenség? kérdezte Hegedűs.

— Nem csak, — felelte a főherceg — hanem Besnyőről is! Hányszor látom nyári időben a háza előtt üldögélni, amikor fegyvergyakorlaton arra lovagolok!

(A tánczos kollégák.)

Megjött Nijinsky, az orosz ballett férfi starja, s már fel is lép a Népopera-ban.

Első útja a Nemzetibe vezette, a „Szerelem utjai“ főpróbájára. Megjelenése szenzációt keltett s mindenki izgatottan kíváncsiskodott: miért érdeklődik a híres muzsika tánczos ezért a magyar darabért, amelyből egy szót sem ért?

Nem sokáig kellett törni a fejeket. A darab második képében őskori vademberek szerepelnek és Rajnai Gabinak özvívz előtti násztáncot kell roppni. Erre a produkcióra tették figyelmessé Nijinskyt. Rajnai annyira őshumorral és művészetel végezte feladatát, hogy az orosz kolléga magán kívül volt gyönyörűségében. Bemutakozott és a legnagyobb elragadtatással szölt a tánczról.

— Még egyszer eljövök — mondta — és jól megnézem, mert fel akarom venni a műsoromba.

(A testvérek.)

Egy bécsi ember megáll a Körutak egyik hirdetési oszlopa előtt és betűzgeti a plakátokat:

— Njukat matiné... Njukat moszkó... Njukat leánya...

Azután egy arramenőhöz fordulva kérdezi:

— Bitte sind diese Künstler Geschwister?

Egy látésőves ur.

(*) Opera. Marak Ottó „A tévedt nő“ben ma este Alfréd szerepében lépett ismét a magyar közönség elé. Nem sokaljuk a művész vendégszereplését, de teljesen még sem tartjuk indokoltnak, mert semmivel sem több és nem is jobb mint a színház szerződött tenoristái. Marak egy kétségtelenül nagyon intelligens, muzsikális, sokat tudó énekes; de a felléptetésének hiányos inokolása az, amely miatt nem tudunk érte lelkesedni. A többi szereplők közül B. Sándor Erzsé asszony ragyogó Traviatája érdemel külön felemlítést. e. a.

(*) Az orosz ballet. Negyedszer tánczoltak ma este a szentpétervári császári Mária-színház kitűnő tagjai a Népopera színpadán. Négy estén át mutatott fővárosunk e legifjabb színházának impozáns és elegáns világgal megtöltött nézőtere Budapestten ritkán élvezhető, valóban világvárosi látványt. Mintha közönségünk finom intuíciójával stilusos keretet akarna adni az oroszok színpadon folyó attrakcióihoz, diszesen, ragyogón, frakkosan, fedetlen vállakkal és tündöklő ékszerekkel jelenik meg a földszinten, emeleten egyaránt, akárosak a névapartí kékbársonyos, ezüstdiszítésű pompás színházban, ahol nagyhercegek és nagyhercegnék ülnek a páholyokban és a civilizemter okvetlenül két aranyos egyenruha közé kerül. Előadás végén, a színház környéke is világvárosi nyüzsgésű. Ritkán van nálunk színházak körül akkora kocsi- és autótábor, mint mostanában, az orosz ballettársulat előadásai után. A mai est attrakcióinak tulnyomó része egyébként nem hozott újat. De újból látva is szép és élvezetes volt valamegnyí. A fehérlábu, nagyszerűen karcsu Astafieva mint Kleopatra, az érdekesen nem szép, nagyszemű, csodás mimikájú Nijinska, mint szerelmes herceglány, Bolm, a második Nijinsky, a férfiasabb és Pile kisasszony, a Botticelli Primavera-jából leszállott görög istennő, Bakst színtantáziája, Fokin szeniális koreografiai ötletei ma is gyujtottak, lázba hoztak és valami különös, primitiven őszinte, szinte infantilis gyönyörűséget keltettek. A Rózsa szellemében ismét a kecses Krzinska és a pillekönnyedségű Nijinsky járták el Weber zenéjére és alig tiz perczes, tovaröppenő álomkeringőt, a Polovecki tánczokban pedig pogány elődjaink tábori játéka jutott eszünkbe a precíz, ritmikus figuráknak látán. Ujdonság volt a „Karnevál“ című pantomimikus ballet, melynek zenéjét Schumann azonos című zongoradarabjának zenekari alkalmazásában állították össze az orosz komponisták oly kiválóságai, mint Rimsky-Korsakow, Liadow, Glazunow és Cserepnin. A zenekaron kissé tulzajos, amolyan

oroszosan lármas Schumann romantikus melodiája, néhol izléstelen is talán és csodálatosképen éppen a lendületes Davidsbündler-induló hangzik vérszegenyen, erőteljesen, mindezekért a stílus- és szépség-hibákért azonban bőven kárpótol Fokin szellemes koreografiája és Bakst színpada. A színpad három oldalát hatalmas zöld bársony-függöny fogja be, felül széles, nagy piros virágokból komponált friz szegélye fut végig. — A háttérben két biedermeieres pamlag alkot finom foltokat az egyszínű egyenes vonalakban. — Álarcos ünnepség van, vidám párok, könnyű krinolinok, félharisnyás, fekete lakktopános, bóbítás fejkötőjű hölgyek és színes frakkokba öltözött, biedermeier-nadrágos, magas czilinderű urak kergetőznek vidám összevisszaságban. A schumann karnevál alakjai elevenednek meg előttünk. A szerelemében csalódott Pierrot halad át a színen, krétafehéren, lebegő fehér ruhában. Bolm játszott megdöbbenően pompás mimikával és kifejező gesztusokkal. Majd jönnek a többiek, a szentimentális Chhiarina, az ekzaltált Estrella, a fúrge Papillon, Eusebius és Florestan. Colombia és Arlequin is beugrándoznak. Az előbbi szerepében Krzinska kisasszony finom és graciózus táncművészetét juttatta ismét érvényre. A keskeny figurácska lágy szenvedélylyel mozgott s finom gesztusait mandola formájú, majd rajongó, majd pajkos szeméinek pompás és gyönyörű játéka kíséri. A partnere a befejezetten tökéletes növésű, fúrge, karcsu, fiatal Nijinsky ezuttal új oldaláról mutatkozott be: pompásan vidám, kedvderítő alakot csinált Arlequinből, aki csak a többiek kigunyolására van itt. Hogy emellett nagyszerűen tánczolt most is, azt nála szükségtelen különösen kiemelni. A társulat két utóbb említett starja állt ma is a zajosnak lelkes ünneplés középpontjában, de mellettük kijutott a tapsból a többieknek is, a magántánczosoknak, a tánczkarnak, karmesternek és zenekarnak is. — na.)

(*) Az ember tragédiája. Abban a becsületes törekvésben, hogy a könnyebb műfaj mellett a komoly irányt is kultiválja, a Budapesti Színház ma este előadta Madách „Ember tragédiá“ját. A becsületes törekvés természetesen elég veszi a szigorubb kritikának, annál is inkább, mert a drámai költemény színrehozatala olyan előadásbeli és technikai feladat, hogy a Budapesti Színháznál nagyobb és felszereltebb színház is csak viaskodva boldogul vele. Amit szorgalommal és szerényebb eszközökkel meg lehetett csinálni, azt a Budapesti Színház megcsinálta. A diszletek és jelmezek kényesebb izlést is kielégítették és nagyon tisztességes volt az előadás is. Ádámot Klenovics György játszotta, aki a darabot rendezte is. Átgondolt alakítása komoly studiumra és megértésre vallott. Évát a színpadra visszatért jeles Zöldi Elza alakította művészi eszközökkel. Fekete László Lucziferje fogyatékos volt, de énekes bonvivanttól elég szép „leistung“. A rendezésen meglátszott az avatott rendező keze: a tömegek színesek és elevenek voltak. A szépszámú közönség jóakarattal fogadta az előadást és különösen Zöldi Elzának tapsolt sokat. A többi szerepekben Szöllösy Rózsi, Körmendy Ilona, Eötvös Jenny, Heltay Olga, Szabolcs és Bihari játszottak, valamennyien ügyesen.

(*) Színházak műsora. Az Operaházban holnap, vasárnap negyedszer kerül színre Puccini nagy-sikerű új dalműve, A Nyugat leánya. A sheriff szerepében vendégül dr. Piek Ernő lép fel. — Hétfőn a Rodostó előkészületei miatt nincs előadás. — Kedden Marak Ottó vendégfellépésével a Tosca-t adják. A vendégművész Mariot énekli, a többi szerepben V. Krammer, Haber, Takáts, Kornai, Hegedűs, Kertész, Ney és Kárpát működnek közre. (Évi bérlet 44. szám. Kezdeté fél nyolcz óraker.) — Szerdán a Filharmoniai Társaság vígadóbeli hauersejnye miatt az Operaházban nincs előadás. — Csütörtökön a Nyugat leánya van műsoron dr. Piek Ernő fellépésével a sheriff szerepében, Szamosi, Környey és a többi szereplő ugyanazok, akik a bemutatón léptek fel. (Évi bérlet 45. szám. Kezdeté fél nyolcz óraker.) — Pénteken, márczius 15-én újusági előadás lesz. Színre kerül Erkel Ferencz Bánk Báu-ja Sándor Erzsé, Fodor Aranka, Arányi, Takáts, Semere, Székelyhidy, Dalnoki, Rózsa, Kertész és Kárpát közreműködésével. (Bérletstánc 17. szám. Kezdeté hat óraker.) — Szombaton az Aida kerül színre Amonasro szerepében dr. Piek Ernő vendégfellépésével; a többi szerepben Medek Anna, Fodor Aranka, R. Bertis Mimi, Lunardi, Venczell, Ney és Juhász lépnek fel. (Évi bérlet 46. szám, kezdeté fél nyolcz óraker.) — Vasárnap,

márczius 17-én a Denevér-t ismétlik meg. Adél szerepét Ambrusné énekli, ez alkalommal először. A többi főszereplő Bánó Irén, Háber Gyöngyike, Székelyhidy, Környey, Dalnoki, Kornai, Hegedűs és Kertész lesz. (Évi bérlet 47. szám. Kezdeté fél nyolcz óraker.)

A Nemzeti Színházban a jövő hét műsorában négy estét Ferenczi Ferencz „A szerelem utjai“ című színtantáca foglal le, amely holnap, vasárnap, szerdán, csütörtökön és a jövő vasárnap kerül színre s minden alkalommal a bemutató előadás szereplői játszanak benne. Holnap, vasárnap délután a „Rang és mód“ van műsoron, Blaha Lujza és Ujházi Ede fellépésével. Ebben a szereposztásban kerül színre a darab a jövő kedden, márczius 19-én is. Hétfőn tizenkettedik előadását éri meg a „Judith“, Hebbel klasszikus tragédiája, P. Márkus Emiliával a czimszerepben. „A czárnő“ kétszer kerül színre a jövő héten, kedden és szombaton abban a szereposztásban, amelyben az eddigi tíz előadás. Pénteken, márczius 15-én, Szigligeti Ede történeti színműve, a „II. Rákóczi Ferencz fogsága“ kerül színre. Rákóczi Ferenczet Bakó László, Zrínyi Ilonát Jászai Mari, Mariát Cs. Aczel Ilona, Kolonicsot Gyenes László, Knitteliust Gabányi Árpád, gróf Beresényi Miklóst Szaecsvay Imre, Lehmann Mihályfi Károly és a hesseni fejedelmet Molnár László fogja játszani. A jövő vasárnap délután százötvenegyedik előadását éri meg „Az aranyember“.

A Vígyszínház jövő heti eseménye a „Kém“ (La Flambee), Kistemaekers Henri háromfelvonásos színművének bemutatója lesz, amelyet szombatra, e hó 16-ikára, tűztek ki. A Jura egy ősi kastélyában történik a cselekmény, amelynek hőse egy fiatal katonatiszt, Felt Bernard, hősnője pedig Morique asszony, a felesége. Kétszörös félreértések már-már feloldják családi életüket, amikor Feltet egyszerre igen válságos helyzetbe dönti egy kém, aki őt meg akarta vesztegetni és akit ezért megöl. Ekkor ismeri meg teljes nagyságában nevének szeretetét és mindazok nemeslelkűségét, akik összefognak, hogy tetteinek következményeit elhárítsák tőle. Ezzel párhuzamban folyik egy nagy szerelmi bonnyadalom is, amely szintén kiváló tényezője volt a mű párisi sikerének, Kistemaekers darabja alkalmat nyújt a Góth-párnak, hogy hosszabb szünet után ismét nagyarányu szerepeket kreáljon a Vígyszínházban, a szombati premiéreig a játékrénd legkedveltebb ujdonságai váltakoznak. A „Györgyike drága gyermek“ pénteki előadását márczius 15-ike alkalmából-ünnepi nyitány vezeti be, amely után Gyözö Lajos elmondja Balla Miklós „Kossuth“ című költeményét.

Király Színház. Bródy, Martos és Jacobi diadalmas operettje, a Leányvásár, e héten eléri már ötödik jubileumát, a 125-ik előadást. A gyönyörű zenéjű operett minden előadásán ugyanolyan zsufolt ház előtt kerül színre, mint amilyeneket a 100-adik előadásig állandóan vonzott. Hétfőtől kezdve minden este fölép már a rekedtségéből kigyógyult Petráss Sári is, aki Lucy szerepében egyikét legnagyobb „sikkéinek“ aratta. Bessyt ezentul is állandóan Fedák Sári játszza, aki a darab bemutatólőadására óta még egyszer sem maradt ki az előadásból és akit a közönség minden föllépésekor valóságos ünnepl. Mellettük Rátkay, Király, Boross, Latabár és Erdei Berta veszik ki részüket a közönség elismeréséből. Holnap, vasárnap délután mérsékelt helyárrakkal a János vitéz-t adják Fedák Sáival a czimszerepben, a jövő vasárnap délután pedig a Kis gróf kerül színre mérsékelt helyárrakkal, a fő női szerepben ugyancsak Fedák Sáival.

A Magyar Színház e hetének műsorát két szenzációs sikerű darab tölti be. Az egyik Rüssler Károlynak a külföldön mindenütt nagy sikert artott vigjátéka, a Frankfurtiak, amely nálunk a Magyar Színházban Molnár Ferencz fordításában már a főpróba meghívott közönségére is nagy hatást gyakorolt. A másik Bíró Lajosnak állandóan zsufolt házakat vonzó Rablólovag című nagyhatású színműve. A Frankfurtiak vasárnap este, hétfőn, szerdán, pénteken és a jövő vasárnap este-jén van műsorra tűzve. A Rablólovag-ot kedden, csütörtökön és szombaton adják ugyanabban a kitűnő szereposztásban, mint minden eddigi előadásán. Holnap, vasárnap délután 3 óraker a Sárka lilium kerül színre mérsékelt helyárrakkal, a jövő vasárnap délután pedig adják először Sem Benelli nagyhatású drámáját, a Gunyvacsorát mérsékelt helyárrakkal.

A Népopera jövő heti programja az érdekességek egész sorozatát igéri. Hétfőn és kedden lesznek az orosz ballet bucsufelléptei. Mindkét estén természetesen fellép Nijinsky, a csodátánczos, akinek páratlan művésze a legnagyobb művészi szenzációk erejével valóságos lázba hozta Budapest egész színházlátogató közönségét. Szerdán ismét illusztris vendége lesz a Népoperanak, Baklanoff George, a világhírű baritonista, aki leghíresebb kreációját, a Rigolettót énekli, felémelt helyárrak mellett. Csütörtökön és pénteken két jubileum lesz. A Quo Vadis és Furulyás Janesi érik meg a 25-ik előadást. Szombaton bemutatott következnek, Kienzl Vilmosnak, A bibilias ember hírneves szerzőjének új operáját, A Kuhreigent adják elő Forradalmi szerelem címen. A dalműből, amely a külföldi színpadokon a legnagyobb opera sikere volt, két különböző szereposztásu bemutatót rendez a színház. A zenekart Grosskopf Márk vezényli. A két olcsó helyáru vasárnapi előadás közül, a most vasárnapi előadás a Sevillai borbélynak jut. Főszereplők Adler Adél, Pajor, Bihar, Mátrai és Gleviczky Irén. A jövő vasárnap pedig a Kornevillei harangok kerül színre.

Az Uránia Színház legközelebbi ujdonsága Tóth Jenő Mesés India című nagyszabású és érdekfeszítő darabja teljesen készen várja az e hó 12-ik keddi bemutatót. A darab az Uránia Színház ezidei szezonjának egyik legérdekesebb műsordarabja lesz. Maga a tárgy India csodás világa, az ottani exotikus élet, különleges szokások, népelet, annyira érdekes és annyira ellentétes a miénktől, hogy a darab méltón számot tarthat a közönség érdeklődésére. A darabnak rendkívül érdekességet kölcsönöz, hogy a szerző, saját impresszióit, hosszú éveken át szerzett tapasztalataival vegyíti lépten-nyomon darabjába. A darab álló képei gyönyörű eredeti

Indiai felvételek. A színház gyönyörű művészi mozgásokat rendelt a darabhoz. Jegyek a premierre minden elővételi díj nélkül válthatók.

Gyermekszínház. Ma, vasárnap a Gyermekszínházban (Révay-utca 18.) az idén először kerül színpadra Komor Gyula pompás táncos és látványos varázsseregje, a Piroska és Farkas teljes új és fényes kiállításával. A tanulságos és rendkívül kacagató 4-ik képében tündérest lesz, amelyben a mesevilág népszerű szereplői végigvonulnak. Az előadás 4 órakor kezdődik. Jegyek délelőtt válthatók.

(*) **Az Operaház újdonsága.** Az Operaház legközelebbi újdonsága a *Rodostó* című háromfelvonásos magyar történelmi dalmű lesz, amelynek szövegét és zenéjét gróf Zichy Géza írta. Az új dalmű a kiváló magyar költő nagyszabású Rákóczi-trilógiájának befejező része. A Nemo és a II. Rákóczi Ferenc dalművek után most a Rodostó kerül a közönség elé, magyar történelmi tárgyával és hazai talajból fakadt zenéjével. Az újdonság bemutatóját a jövő héten tartják meg. A dalmű utolsó színpadi próbái a szerző személyes támogatása, *Alszegey Kálmán* főrendező és *Sziklai Adolf* karmester vezetése mellett serényen folynak. Az új darabot korhű, teljesen új díszletekkel és jelmezekkel állítják ki, amelyek *Kemény Jenő* és *Ujváry Ignác* tervei szerint készülnek az Operaház műhelyeiben. A nagyszámú szereplők sorában a következők a főberek: *Sándor Erzsébet* (Sieniavszka hercegnő), *V. Krammer Teréz* (fejedelmesszony), *Róza Lajos* (II. Rákóczi Ferenc), *Balta Károly* (Longueval), dr. *Dalnoki Viktor* (Bercsényi).

(*) **Színházavatás.** A főváros legújabb színháza, az Új Színház, szerdán, márczius 13-án, nyílik meg. Az Aréna-ut és Dembinszky-utca sarkán levő színház a város minden pontjáról könnyen megközelíthető. Jegyek *Bárd Ferenc* és *Testvére* jegyirodáiban, „Az Est” fiókiadóhivatalaiban, *Szabados Imre* jegyirodájában (Rottembiller-utca 37-b) és *Hirsch Jakab* Andrassy-ut 19. szám alatti nagytűzoltóságánál kaphatók.

(*) **Fedák Sári** a ligetben *Sziklay Kornél* városiigazgató Kis-színházának szerdai (13-iki) megnyitóján fellép. Az érdekes megnyitó vendégei *Gombaszögi Frida*, *Türk Berta*, *Felhő Rózi*, *Solti Hermin*, *Király Ernő*, *Rátkai Márton*, *Rott Sándor*, *Z. Molnár*, *Pajor Ödön*, *Sajó Géza*, *Gyárfás D.*, *Boross G.*, *Magyari*, *Papp* és *Diskay* mulatságos számokkal vesznek részt, művészetük legjavával. A megnyitón és az utána következő napon, csütörtökön, a vendégeken kívül két bemutató is lesz.

(*) **Eredeti bemutató Székesfehérvárott.** A székesfehérvári színházban, mint tudósítónk írja, *Szalkay Lajos* társulata tegnap mutatta be *Békefy István* városi tisztviselőnek a „Csavargó” című három felvonásos falusi életképét, melyet a közönség tetszéssel fogadott. A most bemutatott népies dráma színpadi rutinjáról tesz tanúságot. A közönség, mely a színház nézőterét egészen megtöltötte, sokszor és lelkesen szólította lámpák elé az éredemes szerzőt és a szereplőket, akik közül különösen *Kovács Lajos*, *Déry Béla*, *Huzella Irén*, *Kerényi Irén*, *Káldor Dezső*, *Miklóssy Margit*, *Benes Ilona*, *Zilahy János*, *Szántó Jenő*, *Nyáray Rezső* és *Alapi Nándor* játszottak hatással. A szerzőnek tisztelői hatalmas nemzeti szalagos babérokoszorút és ezüst emléktárgyat nyújtottak át. A darabban előforduló csinos népdalokat *Schulmaun Ferenc* zenetanár írta.

(*) **Luxemburg grófja.** Zajos sikere volt csütörtökön az újpesti Népszínháznak. Luxemburg grófját adták elő saufolt nézőtér előtt. A főbb szereplők közül különösen *Neményi Blanka* tűnt ki. *Vermont Juliette* szerepében bájos és temperamentumos játékkal. Jók voltak még *Balog*, *Fehér Olga* és *Somogyi*.

(*) **Az U. M. Z. E. hangversenye.** Az Új Magyar Zenegyesület márczius hó 22-én, pénteken, a Royal-szálló nagytermében *Balabán Imre* zongoraművész, *Hajók Ferenc* klarinétművész, dr. *Székelyhidy Ferenc* a m. kir. Operaház tagja, *Waldbauer Imre* hegedűművész és *Zágon Géza* Vilmos zongoraművész közreműködésével megtartandó harmadik, ez idényben utolsó bérelti hangversenye különösen érdekesnek ígérkezik. A műsoron szereplő művek, és pedig *Weiner* balladája klarinétára és zongorára, *Seiden* hegedű-zongora szvitje, *Zágon* Des dur zongoraszonátája, *Kodály*, *Molnár Antal*, *Eadnai Miklós*, *Balabán Imre*, *Fényes Jenő* dalai csaknem mind kéziratban levő újdonságok, melyeknek ez lesz a bemutató előadása. Jegyeik 6, 4, 3, 2 és 1 korona árban Rózsavölgyi és Társasánál kaphatók; a január 12-ére váltott jegyek erre a hangversenyre érvényesek.

(*) **Igazgatóválasztás.** Iglórlól jelentik: Az északmagyarországi színikerület választmánya Iglórlól tartott gyűlésén a színikerület pályázat kihirdetése nélkül további két évre egyhangulag dr. *Márffy Károlynak* adta oda, ki most Lőcsén a közönség élénk pártfogása mellett, telt házak előtt játszik.

(*) **Faragó Géza kiállítása.** Faragó Géza, akinek gyűjteményes kiállítása holnap délelőtt nyílik meg a Nemzeti Szalon termeiben régi, kedves ismerőse az egész magyar közönségnek. Alig akad ember, aki ne állt volna meg többször is egy-egy izléses színekben tündöklő, lendületesen és finom ötlettel megrajzolt plakát előtt, amely éppen kellemszerűsége, nobiles rajza és emellett diszkrétan figyelmetkeltő voltánál fogva élénken és jólesően emelkedett ki az utca többé-kevésbé izléstelen, riktó és művészietlen falragaszai közül és amelyek sarkában Faragó Géza jellegzetes aláírása olvasható. Faragó volt az első piktör Magyarországon, aki az utcai falragaszt nyugateurópai értelemben fogta fel és hamarosan tisztába jött helyes művészi alkalmazásával. Anélkül, hogy figyelmen kívül hagyná a plakát tulajdonképeni rendeltetését, a reklámot, mely színek lármájával, bizonyos agresszivitással hívja az árut kereső és a vásárlókedvvel bíró közönség érdeklődését, művészi értéket, finom képszerűséget is tudott adni plakátirajzainak, melyek éppen e kiváló tulajdonságaiknál fogva lettek egyedülállók a magyar utca művészetében. Utána, a fiatal festőgenerációknak nem egy tagja próbálkozott meg a plakáttervezés népszerűsítő és jól kamatozó mesterségével, de a legtöbbje, mint a kezdő drogúistasegéd az illatszereknél, elterveztette a megfelelő adagolást: vagy a reklámból adott sokat, vagy a művészetből és azt a harmónikus egységet, amely éppen Faragó plakátjainak karakterisztikuma, ahogy sem tudta megtalálni. Faragó plakátművészetének titka az egyszerűségben és világosságban rejlik. Nem stilizál túlságosan, bár nobilesan fozozza le vonalait, nem komponálja agyon a képet, ügyel a felírás artisztikus és emellett célszerű elhelyezésére, hogy az a kép hátrányára ne váljék és mindamelllett meglegyen a kettő között a megfelelő kontaktus. Kitünően ismeri a sokszorosító művészetet és színeit változatos, nagy foltokban rakja föl, úgy hogy a sokszínű plakátjai sem riktók, viszont az alig egy-két színnel készültek sem fakók és élettelenek. A mostani kiállításon egy egész természet töltöttek meg Faragó Géza új plakáttervei, melyek még az ő befejezettnek tudot művészeténél is újabb fejlődésről adnak számot. Pompás ötletei, melyek a karikatúráiban megnevetetnek, finoman leompított alkalmazást nyernek plakátjain, melyek kigondolásuk változatossága folytán is kellemes hatást keltő műalkotásokká válnak. A Szalon középső nagy termének falait betöltő plakátok közül különösen a lendületes vonalú orfeum-plakát, az elegáns whisky-hirdetés, az igazi párisias esprittel megrajzolt szörme-plakát ragadják meg figyelmünket. — Ugyanebben a teremben van néhány humoros portréja is, amelyek között elsőrangúak a művész vidám önportréja, *Fényes Adolf*, *Ruszt József*, *Roth Sándor* és *Hatvani Ferenc* kacagató kosztümben és pózban megrajzolt kitünő képmásai. — Könnyedén, az orfeumi ekvilibrista légyességével alig néhány vonallal hozza ki az arcok karakterét és juttatja érvényre a jóindulatu gunyolódó, éles szemével meglátott humoros elemet. Két humorisztikus panneau is szerepel a tárlaton: az egyiknek *Siófok*, a másiknak *Poiret-láz* Budapestben a czime. Csupa tipikus, jól ismert alak elevenedik meg rajtuk vidám összevisszaságban. A kisebb termekben Faragó komolyabb műveit állította ki. A legtöbbje tájkép, de van köztük néhány finom interieur is. A művész ebben a komolyabb méterben is utolsó kiállítása óta elért fejlődéséről számol be, a képei mélyebbek, finomabbak és színesebbek lettek. — Kitünő színhatásokat produkál a hideg temperával, melylyel nagyszerű színhatásokat is tud elérni. — Mindezek felett pedig itt is dominál kiváló, lelkiismeretes és őszintén megnyilvánuló rajztudása, melyek képeit különösen rokonszenvenessé teszik. Leg-

sikerültebbek magyar népies tanulmányai, többek között a *Körösfői* disznópásztor leánya, Vasárnap *Körösfőn*, *Udvar Szőkefalvay* czíműek. — Faragó Géza kollektív tárlatával egyidejűleg egy eddig egészen ismeretlen magyar művész, *Juhász Árpád* mutatkozik be egy kisebb gyűjteménnyel. A művész a gödöllői kolóniának tagja, évek során át tanulmányozta Mezőkövesden a magyar típusokat és tanulmányainak eredményét állítja most ki. Ügyesen kezeli a ceruzát, bár a technikája sok helyen ingadozó és nem kifogástalan. Képei erősen etnografiai jellegűek és ezért tárlata kissé monoton. Legérdekesebb dolgai a rajnai alapján felesége által készített himzések és *Intay László* faragványai. Olajképei még nem állanak azon a fokon, hogy komoly méltatásra is számíthassanak. — A kettős kiállítás ünnepélyes megnyitása holnap, vasárnap délelőtt 11 órakor lesz a Nemzeti Szalon Erzsébet-téri palotájában a kormány kiküldöttjének jelenlétében.

(cs.)

(*) **Muzikaszó-estély.** A „Művészet és Művelődés Magyar Nők Köre”, ez a „Műmü” névvel bevezetett előkelő és népszerű társas-egyesület a Royal-szállóbeli helyiségeiben e hó 12-én, kedden délután 6 órakor, a *Petőfi-Társaság* közreműködésével „Muzikaszó-estélyt” rendez. A rendezés élvezetes estély gazdag műsorát a következőkben ismertetjük: I. Rész. A Művészet és Művelődés Magyar Nők Köre nevében üdvözi a *Petőfi-Társaságot*: *Rosenberg Augusta* alelnök. — *Jakab Ödön* bevezető előadása. — Dalok *Pap Zoltán* „Muzikaszó” című diszművéből: a) *Rám se nézett*, mikor én őt megláttam... b) *Nem fuj a szél*, nem forog a dorozsmai szelmalom... Éneklő: *Deákné Kuthy Klára* hangversenyénekendő. — Dalok a Muzikaszóból: a) *A busuló felhő könnye*... b) *Jó Isten, de kegyetlen a sora*... Éneklő: *ifj. Odry Lehel*, zongorán kíséri: *Karátsonyi István*. — *Öreg cigány*, *Költemény*. Irta és előadja: *Pap Zoltán*. — A szünet után. II. Rész. Dalok a Muzikaszóból: a) *A szemedbe néztem*... b) *Kérdik ölem: mi bajom van?*... c) *Hírbe hoztak egy legényt*... Éneklő: *Basilidesz Mária*, a Népepera tagja, zongorán kíséri *Kuliffay Izabella*. — *Keves a mi részünk*. *Kurucz dal* a Muzikaszóból. *Cigányzenekar* és *Oláh Lajos* tárogató művész kísérete mellett éneklő: *Szántó Gáspár*, a Népepera tagja. — A Muzikaszó 100 képének vetítés útján való bemutatása. Magyarázatokkal kíséri *Pap Zoltán*. A „Muzikaszó-estély” rendezői *Kuliffay Izabella* és *Endrődi Seraphine*. Teaszelvény tagoknak — a tagsági jegy felmutatása mellett — 50 fillér, nem tagoknak 2 korona. A teát félöt órától kezdve szolgálják fel.

(*) **Náday Ferenc emlékezete.** Náday Ferencnek, a Nemzeti Színház néhai nagynevű tagjának emléket akarnak állítani a kerepesi-uti temetőben levő sírja fölé. Az emlékre alkalmasint az a mellszobor jön, amelyet a nagy művészről életében még *Stróbl Alajos* szobrásztanár mintázott. Az emlékmű költségeire javában folyik a gyűjtés és legközelebb fel fogják kérni gróf *Bánffy Miklóst*, a Nemzeti Színház kormánybiztosát, hogy a kegyeletes célra jótékony előadást rendezzen a Nemzeti Színházban.

(*) **A Mücsarnok négyes kiállításának megnyitása.** Nagy és előkelő közönség jelenlétében nyitotta meg a városiigazgató Mücsarnokban gróf *Zichy János* vallás és közoktatásügyi miniszter képviselőjében dr. *Náray-Szabó Sándor* államtitkár a négyes kiállítást, amelyet a Képzőművészeti Társulat *Hegedüs László* és *Tull Ödön* festőművészek hagyatékából, a Magyar Akkerelle és Pasztellfestők Egyesülete és a Magyar Grafikusok Egyesülete kollektívájából rendezett. A miniszter képviselőjét a Társulat vezetőségének élén báró *Froster Gyula* titkos tanácsos alelnök fogadta és az üdvözlés után bemutatták az államtitkárnak a hatalmas kiállítást, amelyet nagy gyönyörűséggel szemlélt végig. A kiállítás elsőnek a székesfővárosi képzőművészeti bizottsága tartotta meg vásárló ülését dr. *Bárczy István* polgármester elnöklésével és abból több darabot szerzett meg a Fővárosi Múzeum számára. A kiállítás márczius 31-ig lesz nyitva és naponta 9—5-ig tekinthető meg egy korona belépődíjért. Minden csütörtökön hangverseny lesz és az első márczius 15-én tartják meg. — A vernissage előtt a Képzőművészeti Főiskola hallgatói kegyelettel áldoztak egykori professzoruk *Hegedüs László* emlékének. Összegyűlekedtek a Mücsarnokban és *Gulyás Sándor* harmadéves rajztanárjelölt szép beszéd kíséretében babárkoszorút helyezett *Hegedüs Sándor* bronzszobrára, amely a kiállítási palota első termét díszíti. Az emlékünnepélyen résztvett a főiskola egész tanári kara.

(*) **Drámaíró uralkodó.** Berlinből jelentik: A hesszeni nagyfejedelem Kadelburg Gusztávval együtt vigjátékokat írt. A darab címét még nem állapították meg. Az új vigjátékokat a darmstadti udvari színházban fogják először előadni.

(*) **Filharmonia.** Szerdán, március 13-án esti fél 8 órakor lesz a IX-ik filharmoniai hangverseny a Vigadóban Kerner vezetése alatt Siems Margit szász kir. kamaranékesnő közreműködésével a következő műsorral: 1. Mozart: Figaro lakodalma, nyitány. 2. Haendel: Recitativo és ária. L'allegro il pensieroso ed il moderato-ból (Siems). 3. Heuschel: Aphrodisia, kórtánc 4 tételben, 6. mű (első előadás). 4. Mozart: ária a Szókratés-ből (Siems). 5. Csajkovszky: IV. szimfónia (f-moll).

(*) **Hangversenyek.** A cseh vonóségyes jövő pénteken, március 15-én, fejezi be a Royal-teremben az idei kamara-szezon szlav-estélyével, amelyen a következő három vonóségyes kerül bemutatásra: Dvorak c-dur op. 61, Su b-dur, Csajkovszky f-dur op. 22. Jegyek Méry Bélánál váltandók. — *A Harmonia hangversenyei.* A Wiener Filharmoniker nagy zenekara április hó 2-re és 3-ra hirdetett két hangversenyt a rendezőség a bérlélet lezárta és hétfőtől kezdve jegyeket, amelyek még minden árban kaphatók, egyenként árusít. A hangversenyek műsorát Weingartner Felix, az egyesület alldandó karmestere, a legközelebbi napokban közli. — *Thomán-Szigeti-Vikár-trió* e hó 11-ére hirdetett hangversenyt e hó 21-ére halasztotta vidéki turnéjuk miatt. A jegyek megtartják érvényüket. — *Bagotai Lengyel Ernő* zongoraművész hazatérve nagyszerű külföldi körutjából, Budapesten március 12-én a Royal-teremben tartja hangversenyt. — *Kurucz János*, a népszerű zeneszerző és nótaköltő, február 22-ére hirdetett hangversenyt március hó 13-ra halasztotta. A jegyek erre a napra érvényben maradnak. Az estélyen Komlóssy Emma dalnékesnő, Medgyasszay Vilma és Rózsa S. Lajos, a m. kir. Operaház tagja, működnek közre. — *Ada Adrienne* kiváló dalnékesnőnk, aki most érkezett vissza nagyszerű németországi körutjából, március 17-én tartja a Royal-teremben dalestélyét, melynek műsorán különböző országok népköltészetéből összeállított dalok szerepelnek. — *Szapsics Eugénia*, a jeles dalnékesnő és *Bukó László*, a Nemzeti Színház tagja, március 14-én a Royal-teremben ária- és dalestélyt rendeznek.

REPÜLÉS ÉS LÉGHAJÓZÁS

© **Biztonsági repülőgép.** Pontét Sándor marosvásárhelyi mérnök több díjat tüzött ki a legjobb műszaki művek vagy találmányok jutalmazására. Izen nagy feltűnést keltett, hogy a kijelölt szakértő bizottság a beérkezett pályaművek között a legnagyobb díjat Neufeld Ármín hitese stábfalmai ügyvivőnek ítélte oda, akit nagyjelentőségű aviatikai találmányainak és tervrajzainak közléseért az Országos Műszaki Egyesület aranyérmével tüntetett ki. Ez a mű most könyvalakban jelent meg, mely Gerő Lajos könyvkereskedőnél, VI. kerület Andrássy-ut 19. 2 koronáért kapható. A Neufeld-féle találmány alapvető eszméje, hogy egy ballon, mely pl. a föld fölött 2 méter magasságig emelkedik, ezen légréteg fölül csak motorikus erővel emelkedő és mihelyt a motorikus erő bármily oknál fogva megszűnik, a gép oda csik vissza, ahonnan kiindult, azaz a föld felett 2 méter magasságra. Amennyiben ez a gyakorlatban nem válna be. Neufeld Ármín a légnomást is érvényesítette, hogy a készülék kifogástalan legyen. A Neufeld-féle jármű eszerint pl. 200 méter magasságban nemcsak az előrehaladás céljára fenmaradó nagy motorikus erővel rendelkezik, hanem azonkívül 80—100 kg. felemelt súlyal is, ami az eleven erő növelése, illetve a légellentállás legyőzése szempontjából rendkívüli jelentőséggel bír. E biztonsági repülőgép előállítására érdekében jelenleg egy pénzcsoport fűződött.

© **A Magyar Aero Klub közgyűlése.** Az egyesület reorganizációja van folyamatban. A Magyar Aero-klub tegnap gróf Zichy Béla Rezső alelnök elnöklése alatt ülést tartott, amelyen elhatározta, hogy közgyűlését e hó 24-én, vasárnap tartja délelőtt 11 órakor. A klub legutolsó közgyűlését még 1910-ben tartotta és így a közgyűlésen két évről kell jelentést és számszámadást benyújtania. A legérdekesebb része lesz a közgyűlésnek a választás, a klub élére ugyanis a magyar mágánvilág egyik legelőkelőbb tagja kerül, akinek a vezetése alatt bizonyára a régi fény fog a klubba költözni, ami, ha párosul a klub mai szorgalmas szellemével, az aviatika fejlesztésének nagy előnyére fog szolgálni. A klub közgyűlésén az alapszabályokat is módosítják.

© **Londonból Párisba és vissza repülőgépen.** Londoni jelentés szerint Salmét aviatikus, aki Blériot-monoplánon Londonból Párisba repült, szerencsésen megtette az utat visszafelé is. A

francia fővárosba érkezve, vidáman mondta Salmét, hogy nagyon sürgős volt a dolga s megfogadta, hogy három óra alatt eljut Londonból Párisba. Szavának is állott. Rövid pihenés után sietett rendbehozni gépét, újból felszállt s estére Beck kikötővárosba érkezett. Itt le kellett szállnia, mert benzine fogytán volt. Tegnap délelőtt 10 óra 50 perczkor ismét nyeregbe ült és kedvező szélirány mellett 12 óra 50 perczkor Calthamban, néhány kilométernyire Londontól simán leszállott.

Mulatságok.

Magyar Ujságkiadó tisztviselők művészestélye.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, március 9.

A Royal-szálló díszterme fényes eseménynek volt ma este színhelye. A magyar ujságkiadó tisztviselők olyan művészestélyt rendeztek, amelynek ritkán akad párja. Fényárban uszott a Royal díszterme, ahol ma este az előkelő közönség elítje, közéletünk számos kiválója, a szép asszonyok és szép leányok gyönyörű raja a legszebb csokorba gyült össze.

Pont fél 10 órakor már megtelt a nagyterem teljeseen. Elsőnek *Somogyi Mór* zongoraművész lépett az emelvényre. Liszt Tell Vilmosát játszotta zongorán ismert művészetével, amit hatalmas tapsviharral honorált a közönség. *Lenkeffy Izca*, a Víg-színház tagja jelent meg ezután a bájos, közvetlen szavaló-művészetével aratott taptot, majd dr. *Pick Ernő*, a m. kir. operaház tagja énekelt el a Bajazzók áriát s ráadásul Löwe Abendliedjét. *Haraszi Miczi*, a Magyar Színház tagja szavalata vitva ki ezután a szünni nem akaró tapsvihart. Utána *Arányi Dezső*, az Operaház tagja lépett az emelvényre, Manonból énekelt a nagy áriát, művészetének minden meleg szépségével. A nagy taps után Wagner Versenydalát énekelt s ezzel is meghódította a közönséget. Utána még Rigolettóból énekelt Arányi, akinek ilyen ünnepeltetésben ritkán volt része. A művész száma után *Medek Anna* ragadtatta el a közönséget énekével. Őt *Ligeti Juliska*, a Nemzeti Színház tagja követte, ki szintén hatalmas ovációban részesült bájos „Csevegéseiről”. *Szigeti Dezső*, a Népepera tagja teljes tudással és remek technikával hegedült, *Basilides Mária*, a Népepera kiváló tagja nagy sikerrel énekelt, végül pedig *Guárfás Dezső*, a Fővárosi Orfeum tagja kacagattatta meg a közönséget, mely az egész műsor idején pompásan mulatott. Előadás után Veres fényképész csoportképet vett fel a művészekről.

A nagyszabású művészi műsor sok élvezetet szerzett a jelenvoltaknak. A sikere teljes volt az estélynek, amelynek hangulata sokáig emlékezetes marad.

Az énekszámokat *Stefanides Károly*, a Víg-színház karmestere kísérette.

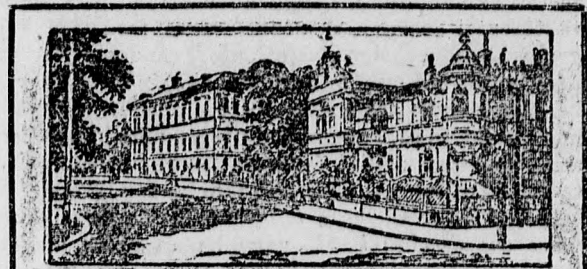
Az előadást társasvacsora, azt pedig reggelig tartott táncmulatság követte.

✕ **A magyar zsidó ifjak egylete** a zsidó Mensa-alapja javára fényesen sikerült hangversenyt rendezett ma este a Lloyd-palota dísztermében. A főiskolai zsidó hallgatók énekára *Burger Lajos* vezénylete mellett kitűnő fegyelmességgel énekeltek Beethoven: Isten dicsőségét, Burger: Jelégjét, Lammburg: Zsoltár-ját és magyar népdalegyveleget. Nagy tapsvihart tört ki minden egyes darab után. Közreműködtek még *Takács Margit*, *Diskai József* és *Herzog Stella*. A hangverseny nagyon szépen sikerült, a sikernek örvendve a fiatalok táncba fogott, hogy reggelig roppja azt.

✕ **A belvárosi polgári szegény gyermekekot felruházó egyesület** ma este a Saskör dísztermében kabaré-előadást rendezett, melyen *Garay Erzsike* és *Székely Béla* nagy siker mellett előadták „A telepítvényes” énekes dialógot; ezután *Ferenzi Béla* humoros előadása kacagattatta meg a közönséget, még *Kercsek Gyula*, *Faludi Elza*, *Maday Andor* és *Gömöröy Géza* szerepeltek valamennyien zajos tetszés mellett. Ezután az ifjuság táncra perült.

✕ **A tisztai kaszinó estélye.** A tisztai kaszinóban ma este fényesen sikerült mulatság volt. A tisztok és a civílek előkelő világa töltötte meg a

nagy dísztermet, hogy utóljára mulassanak egyet és az ideai farsangot bezárják. A fényes társaság pompás hangulatban mulatott együtt a késő hajnali órákig.

Új városcész

keletről a főváros VII. ker., Erzsébet királyné-ut és a villamos mellett, hol 180—200 négyzetméteres telkek

5 évi részletfizetésre

adnak el. Az utcavendézés és egyéb közmunkák már nagyban folynak ezek elkészültével a telkek értékei óriásilag fognak emelkedni és így minden vevő nagy nyereséggel jut. Építkezésre már sokan jelentkeztek. Fevilágosítást és térképet ad a tulajdoson:

Béhesi József irodája, Budapest, VII. kerület, Almásy-utca 1. Telefon 57—42, vagy a helyszínen az intéző, Erzsébet-utca 114. sz. (villamos végállomás). ■■■

FŐVÁROS

)(**A közraktárak bérléte.** A főváros és a Magyar Leszámitoló és Pénzváltó Bank között tudvalevőleg a közraktárak bérléte vonatkozólag oly értelmű szerződés áll fenn, hogy a főváros abban az esetben, ha a közraktárak az 5 százalékos jövedelmet el nem érnék, 100,000 korona segélyt fizet a bérlőnek, viszont ha az üzleti eredmény a 6 százalékos jövedelmet meghaladja, akkor a főváros részesedik a jövedelemből. A tanács a közraktárak 1911. évi üzleti számadásának megvizsgálására külön bizottságot küldött ki, amely megállapította, hogy a közraktárak üzlete a Magyar Leszámitoló és Pénzváltó Bank által megállapított üzleti számadások szerint az 5 százalékos jövedelmet meghaladja és így a közraktárak részére biztosított fővárosi segélyjárulék fizetésére az 1911. évre szükség nincs. Megállapította a bizottság azt is, hogy a jövedelem a 6 százalékon alul maradt és így a főváros a közraktárak jövedelmében az 1911. évre nem részesedik. A tanács a bizottság jelentését tudomásul vette. Érdekesnek tartjuk felemlíteni, hogy már az 1910. évi 100,000 koronás segélyt is hasonló címen tagadta meg a banktól a főváros. A bank vezetősége akkor mérlegére való hivatkozással követelte a fővárostól a segély kiadását, a főváros kiküldött szakértői azonban akkor is azt olvasták ki a bank mérlegéből, hogy a főváros segélye őket az 1910. évre meg nem illeti. A bank perre vitte a dolgot, amely pör még máig sincs befejezve.

)(**Építésszek tiszteletdíja.** A kislakások és iskolák építésére felügyelő bizottságnak Krátky János tanácsos elnöklésével legutóbb tartott ülésén — minthogy a városi építkezések első ciklusát már leszámolták — véglegesen meg akarták állapítani a közreműködött építésszek tiszteletdíját. Megállapítást nyert az, hogy az építésszek legnagyobb része az leírányszat keretén belül marad, néhányan pedig számottevő megtakarítást értek el. A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet díjszabása szerint azonban a tiszteletdíjat a leszámítási végösszeg után kell megállapítani. Ennek az intézkedésnek természetesen következménye az, hogy aki az építkezések során sokat megtakarított, az kevesebb tiszteletdíjat kap, ami legalább is méltánytalan dolog. Ezt a bizottság tagjai is észretek és emiatt támadt hosszabb vita, hogy valamelyes módot találjanak ennek a furcsa ellentétnek a kiegyenlítésére. Végre is a bizottság Krátky elnök tanácsnokában a javaslatában állapodott meg, hogy az ügyosztály módot fog keresni arra, hogy azokat az építésszeket, akik lényeges megtakarítást értek el, valamelyes elismerésben részesítse a főváros.

)(**Kereskedelmi tanonczoktatás.** Az Országos Magyar Kereskedelmi Egység küldöttségben járt *Rózsavölgyi Gyula* helyettes polgármesternél és dr. *Déri Ferenc* tanácsosnál, a közoktatásügyi osztály vezetőjénél maróthi *Fürst Bertalan* vezetéssel és azt kérte, hogy a főváros a kereskedelmi tanonczok szakirányú oktatására tanfolyamot létesítsen. Ugy a polgármester, mint az ügyosztály vezető tanácsos kijelentették, hogy a kérés teljesítését tőlük telhetőleg támogatni fogják.

(A beraktározók visszaélései. A hatósági árverési csarnok tárgyalásával kapcsolatban sok szó esett a lelkiismeretlen és kapzsi beraktározási vállalkozók visszaéléseiről és üzemeiről. Ekkor merült fel az az indítvány, hogy a butorszállítási és beraktározási iparnak a székesfőváros területén való gyakorlását szabályrendeleti úton rendezzék. A tanács most felhívta a kerületi előljárókat, hogy a kérdést vegyék tárgyalás alá. A kerületi előljárók meggyőződése az, hogy a közönséget meg kell védeni az egyes butorszállító és beraktározó iparosok visszaélései ellen. A visszaéléseknek csak aképen lehetne gátat vetni, ha a butorszállító és beraktározó ipart engedélyhez kötik, vagy ha az előleg adással foglalkozó beraktározási iparra a kézi zálogkölcsonnyelről szóló törvény rendelkezéseit is kiterjeszti. A kerületi előljárók arra kéri a tanácsot, hogy ez iránt tegye meg a szükséges lépéseket.

(A kisajátító bizottság. A közgyűlés legutóbb elhatározta, hogy a kisajátítási és telekeladási és vételi ügyek előkészítésének tárgyalására az eddigi telekeladó és kisajátító albizottságok egybevonásával egy ugynevezett kisajátító bizottságot alakít, amely a pénzügyi bizottság elnökének vezetésével a pénzügyi és a középítési bizottságok öt-öt tagjából áll. Ez a bizottság most megalakult és tagjai lettek: dr. Bródy Samu, dr. Preyer Hugó, dr. Platthy György, dr. Vázsonyi Vilmos, dr. Weink József, Ámon József, dr. Neushloss Kornél, Schwartz Jenő, Szabó József és Ziegler Géza.

(A telepengedélyező helyszíni tárgyalások. A kerületi előljárók Hanvai Sándor elnöklésével legutóbb tartott értekezletükön elhatározták, hogy a telepengedélyező helyszíni tárgyaláson ezentúl a műszaki közegek közül csak a kerületi mérnököt hívják meg, a városrendezési szempontokra vonatkozó nyilatkozattétel végett pedig a telepengedélyező eljárás megindítása alkalmával megkeresik a tanácsi III. városépítési ügyosztályt.

(A Déli Vasut áthidalása. A fővárosi hosszasan tanácskozás után végre áthidalja a Déli Vasutat. A tanács két áthidalást javasol: az egyik a Mészáros-utczát köti össze a Győri-utczával, a másik a pályaház déli oldalát és a felvételi épületet érinti. A két átjáró költsége 68.000 korona s ha a közgyűlés szerdán megszavazza, az építést nyomban megkezdik.

(Szabad játszótérek. A VII. kerületi iskolaszék felterjesztésében arra kéri a tanácsot, hogy a Klauzál-teret játszótérre alakítsák át. Elhatározta az iskolaszék azt is, hogy a főváros összes iskolaszékeit felhívják főképen a szabadterei játszótérek létesítésének szorgalmazására.

(A Városi Villamos Vasut és a főváros. A budapesti városi villamos vasut részvénytársaság az 1911. évben befolyt 8,507,541 korona 94 fillér bruttó bevétel után a fővárosnak 255,226 korona 26 fillér részesedést fizetett be.

(Hüvös László Nagy Kristóf-szobra. Hüvös László szobrászművész, mint ismeretes, a fővárosnak ajándékozta Nagy Kristóf-szobrát, amelyet ideiglenesen a városháza udvarán helyeztek el. Most elhatározták, hogy a szobrot véglegesen a Városligetben, a Mücsarnok és a Budapesti Korcsolyázó Eglyet épülete között, a Stefánia-ut mentén levő kis parkban állítsák fel.

(Új kórházi orvosok. A főpolgármester dr. Schönberger Emilt a dunabalparti és dr. Schiffer Ferencet a dunajobbparti kórházakhoz orvosokká kinevezte.

Még sohasem létezett olyan gyógyszer, mint a rég elismert és jónak bizonyult

Dr. Schöfft-féle

„ARANYCSEPPEK“

váltóház és minden gyomorban ellen, a görcsöt 15 perc alatt megszünteti és gyógyítja a hasdugulást és kólikát, továbbá gyertyákra is szolgál és megszünteti az étvágytalanságot, rejmigrén, hányásingert, aranyeret és reumatikus fájdalmakat. Aki ezen szert a háznál tartja, soha nem eshet nagy betegségbe és a gutaütéstől is mentve van. Vesebaj és kólera ellen.

I üveg ára . . . I frt. 20 kr.
I drb. sebtapasz I frt. 50 kr.

Esztendő minden világrészben:

Franz Dommanovics
Wien, 17. Bez. Halischgasse 19. II/30.
Magyar levelezés.

Nyilttér.

Értekezletben közölték nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

MATTON/FELE
GISSHUBLER
természetszerűen
SAVANYUVIZ.

Leltározás előtt

mindennemű arany-, ezüst és ékszer áruimat a legutóbb nyomban bocsátom a közönség rendelkezésére.

Zirner Testvérek utóda

Liszt Hugó 2 Pontos
Budapest, IV., Váci-utca 2. czimre
ügyelni.

Kirakatom megtekintéset kérem, hol minden tárgyon a szabott ár feltüntetve van!

TANÜGY.

= Uj egyetemi tanár. A királyi Angyal Pál pécsi jogakadémiai tanárt a budapesti egyetem büntetőjogi rendes tanárává nevezte ki. Az erről szóló legfelsőbb közirat a hivatalos lap holnapi számában jelenik meg.

= Küldöttség Prohászka püspöknél egy tanító miatt. Székesfehérváron tegnap délelőtt a kislángiak száztáru küldöttsége Prohászka püspöknél járt, Kósa István tanító visszahelyezését követelvé. Kósa, aki a kántori teendőket is végezte Kislángon, elhelyezték, de utóda, akit az adminisztrátor protezsált, megérkezése után azonnal kijelentette, hogy nem ért a kántori teendőkhöz, tehát a község gondoskodjék külön kántorról. Persze a kislángiak nem akarnak új terhet vállalni és ezért követelik vissza a tanítójukat.

= Az országos szabadoktatási tanács tegnap tartotta első összes ülését, amelyen jelen voltak: gróf Apponyi Albert, gróf Vay Gáborné, Berzeviczy Albert v. h. t. t., Balogh Jenő államtitkár, Jancsó Benedek, Alexander Bernát, Beöthy Zolt, Fináczy Ernő, Földes Béla, Gaál Jenő, Friedmann Ernő, Wildner Ödön, Árkay Kálmán, Hegedűs István, Mandelló Gyula, Wessely Ödön, Szóts Parkas, Jónás Ödön, Hevesi Simon, Szász Károly, Wangel Jenő, Fedor Oszkár és mások. Berzeviczy Albert elnök üdvözölve Balogh Jenő államtitkárt, a közoktatásügyi miniszter képviselőjét és a megjelenteket, hosszabb beszéddel nyitotta meg a szabadoktatási tanács első ülését. Ezután Jancsó Benedek alelnök tette meg a tanács munkakörére vonatkozó előterjesztést.

= A Magyar Gyermektanulmányi Társaság. ma délután hat órakor gróf Teleki Sándor elnöke alatt nyilvánó értekezletet rendezett, amelyen Fűrj Pál állami gyógypedagógiai tanár a gyongelmű gyermekek emlékeztetőről tartott érdekes előadást. Az igen érdekes előadást a nagyszámú közönség élénk figyelemmel és érdeklődéssel kísérte. Az elnök köszönetet mondott az előadónak fátadozásáért.

= Uj tanítónőképző Győrött. A régi tanítónőképző oly szűk és alkalmatlan, hogy a mai ézlnak sehogysem felelhet meg. Végre meggondolta hát az érsekség és új épület, kétemeletes palota építését kezdi meg május hóban, hogy szeptemberben már átadassák rendeltetésének. A régi épületben pedig a tanítónőképző internátusát helyezik el.

= Az orsz. izr. tanítóképzőintézet önképző köre márczius 10-én délután félnégy órakor a Wessely-utczai izr. elmi és polgári fluskola dísztermében hangversenyyel egybekötött dászület tart a következő műsorral: Megnyitó, tartja: Walter J. elnök; Vieuxtemps: Ballada et Polonaise, előadja Löblovitz Béla hegedűművész; Kiss József verseiből felolvás Jakobovits A.; Major Björnson; Niels Finn, előadja zongorakísérettel az énekkar; Schubert: Militaermarsch, előadja a zenekar.

= Királyi avatás az egyetemen. A budapesti tudományegyetemen a király által engedélyezett „Sub auspiciis regis“ felavatást május 13-án, az egyetem évzáró ünnepén tartják meg. A szertartáson a királyi képviselőben dr. Balogh Jenő választás- és közoktatásügyi államtitkár jelenik meg. Az ünnepi felavatás után kiosztják az idei évi pályadíjakat.

EGYESÜLETEK.

A T. O. E. közgyűlése.

— Zajos jelenetek. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, márczius 9.

Szokatlanul zajos közgyűlése volt ma délután a Magyar Tisztviselők Országos Egyesületének. Az izgatott hangulatot az váltotta ki, hogy az egyesület választmánya egy indítvánnyal kapcsolatban az egyesületi palota eladásának kérdésével foglalkozott. Azonkívül szóváltotték a tagok egy tekintélyes csoportjának kilépését, valamint Szukováthy István máv. igazgatónak, az egyesület alelnökének tisztségéről való lemondását.

A közgyűlés lefolyása a következő volt.

Dr. Kostka Antal miniszteri tanácsos elnök megnyitotta a közgyűlést és konstátálta a gyűlés határozatképességét.

Róza Károly annak a megállapítását kérte, hogy az alapszabályszerű száz tag jelen van-e. Az elnök a kérdésnek eleget tett.

Ezután az igazgatóság jelentése került tárgyalás alá. A jelentés szerint a múlt év 8352.90 K hiánnyal zárult. A hiány pótlására az egyesület tagjaitól 6570 korona kamatmentes kölcsönt vettek igénybe. A hiány túlnyomó része, 5876 korona, a színházi bérleteknél állott elő. A jelentés ezután beszámol a múlt év fontosabb eseményeiről és megállapítja, hogy ezidő szerint 42 alapító, 1884 beltagja és 180 kültagja van az egyesületnek. Az év folyamán a tagok száma 130-al apadt.

A jelentéshez elsőnek Róza Károly szól, aki kifogásolta, hogy a jelentés két fontos eseményről nem számol be, és pedig Szukováthy István alelnök lemondásának okairól és a ház eladásának ügyéről. Felemlítette, hogy az egyesület nagyfokú hanyatlást mutat, a deficit állandó, a gazdálkodás rossz. Az egyesület tagjai nagy számban lépnek ki azért, mert a választmány az egyesületi tagok erkölcsi és anyagi érdekeit nem istápolja. Így semmit sem tett az egyesület választmánya, hogy a drágaságon és a lakásinságen enyhítsen, a tisztviselők illetményeinek rendezését teljesen elhanyagolta. A választmány, szerinte, az egyesületet a romlás szélére vitte és ezért alkalmatlannak tartja a választmányt feladata teljesítésére. Elvárja, hogy a választmány helyéről távozik.

Dr. Baronyi Tivadar szerint már öt év óta van mindig deficit. A hiány eltüntetésére több indítványt tett a szülő és hosszas kritikát gyakorolt a költségvetés egyes tételéről.

A szónok hosszas fejtegetései nagy zajt keltettek, amelynek csillapultával indítványt tett, hogy az egyesület felesleges helyiségeit adja bérbé. A jelentést egyébként tudomásul vette.

Basch József is a helyiségek bérbeadása mellett tört lándzsát. E kérdés elintézését egy 10 tagu bizottságra kellene bízni.

Dr. Steszler Károly védelmébe vette a választmány működését.

Dr. Bosányi Iván hosszabb beszédben sikra kelt a benyújtott indítványok ellen, amelyeket részben formai okokból nem lehet tárgyalni, részben pedig feleslegesek és károsak. A ház eladásának a kérdése még ninccsen annyira előkészítve, hogy a közgyűlés elé jöhessen. Szukováthy alelnök lemondását másnemű elfoglaltsága okozta. A pénzügyi nehézségeket nem veszi tragikusan, mert ezek muló természetűek. Kijelentette, hogy a vezetőség és a választmány iránt teljes bizalommal van.

Dr. Kostka Antal elnök reflektált az egyes felszólalásokra. Kijelentette, hogy a vezetőség nem engedi, hogy az egyesület egyes elégedetlenek miatt hasznos működésének utjáról letérjen. A vezetőség helyén megmarad és folytatja az egyesület felvirágzására irányult tevékenységét. (?) A benyújtott indítványokat, amelyeket nem az alapszabályoknak megfelelő módon nyújtottak be, nem bocsátja szavazásra. A közgyűlés, túlnyomó többsége a jelentést tudomásul vette és megadta az igazgatóságnak a felmentvényt.

Kazár Győzőnek tisztviselő-otthon építésére és taggyűjtő bizottság kiküldetésére vonatkozó indítványát kiadták a választmánynak.

Ezután a választmányt husz rendes és harminc póttaggal egészítették ki.

(—) Jótékony est a Saskörben. A belvárosi polgárok szegénygyermekeket felruházó asztaltársasága e hó 9-én, szombaton este 9 órakor kabaréval egybekötött táncestélyt rendezett a szegény gyermekek felruházása alapja javára. Az est igen sikeres és rendkívül fényes volt, amennyiben az „Ideál működvelő kör“ közreműködése révén a

kabaró műsor keretében jeles erők léptek fel és pedig *Faludy* Elza kabaré-művésznő, továbbá *Garay* Erzsike, *Székelly* Béla, *Mada* Andor, *Ferenczi* Béla, *Fekete* Ferencz, *Verecsk* Gyula, valamint *Gömöri* Géza, az utólérhetetlen groteszk-komikus. A műsor után reggelig tartó táncz következett egy hírneves cigányzenekar közreműködésével. A kabarészámokat *Schultz* József, az Ideál műkedvelő kör karagya kísérte zongorán.

(—) Az Országos Magyar Népfürdő Egyesület ma este választmányi ülést tartott, amelyen gróf *Balthy* Lajos elnök akadályoztatása folytán dr. *Bókay* Árpád udvari tanácsos, egyetemi tanár elnökölt. Dr. *Weinberger* Miksa főtitkár bejelentette, hogy a székesfővárosnak a nemrég megnyitott népszálló kibővítése céljából szüksége van arra a telekre, amelyet a főváros közgyűlése az építendő népfürdő céljaira az egyesületnek adományozott. Miután tudomása van arról, hogy a népfürdő céljaira a mostaniak közvetlen szomszédságában egy ugyanolyan nagyságu telket fognak rendelkezésre bocsátani, indítványozta, hogy az egyesület ennek a feltételnek a kikötésével mondjon le az annak idején kapott telekről. A főtitkár indítványát a választmány Deveczis Ferencz, *Egedius* Armin és dr. Szalai Emil hozzászólása után elfogadta. A főtitkár ezután jelentést tett arról az anketéről, amelyet az egyesület a *gyári fürdők* propagálása érdekében legközelebb egybehívni szándékozik. Az anketén dr. *Bókay* Árpád egyetemi tanár és *Hlavács* Kornél miniszteri titkár fogják az előadói tisztet betölteni. Az anketén való részvételre az érdekelt minisztériumokon kívül az iparfelügyelőket és az ipari egyesületeket is fel fogják kérni. A főtitkár előterjesztését dr. *Bokor* Gusztáv pótlásával elfogadták. A választmány ezután több folyó ügyet intézett el és tudomásul vette azokat a szakvéleményeket, amelyeket az egyesület irádaja több, népfürdőt tervező vidéki városnak és községnek adott.

(—) A Magyar Chemikusok Egyesületének előadás-sorozatában legutóbb dr. *Kossutány* Tamás, az Országos Chemiai Intézet igazgatója, tartott előadást és érdekes fejtegetéseiben a lisztvizsgálat módszereit tárgyalta. Ismertette a legalkalmasabb kémiai elemzési módszereket, a lisztgyártás technikájának legújabb vívmányait és beszámolt azokról a hosszas tudományos és irodalmi harcokról, amelyeket a magyar buzina és a világpiacra és a tudományos szakkörök előtt való elismertetéséért kellett folytatni és amelyet végül is teljes siker koronázott. Figyelemreméltó az előadónak a liszték helyes számlálására vonatkozó javaslata. Utána dr. *Donáth* Henrik kir. fővegyszer-foglalkozott a nemes pálinkák vizsgálatával és azok forgalombahozatalának szabályozásával.

(—) Ötórás tea az árvaik javára. Nagy érdeklődés mutatkozik gróf *Balthy* Géza védősége és gróf *Zichy* Sarolta elnökölte alatt álló Magyar Gazdasszonyok Országos Egyesülete árvaháza javára márczius hó 10-én, vasárnap délután a Vigadó nagytermében rendezendő hangversennyel egybekötött ötórás tea iránt. A hangversennyel közreműködnek: *Jászai* Mari a Nemzeti Színház tagja, *Maleczky* Bianka, dr. *Gobbi* Károly vőnőnégyese, *Kurucz* János dalénekes és *Kann* Yvette. Az ünnepen hétszáz háziasszony fogja a vendégeket kiszolgálni. Pénztárnyitást délután fél öt órakor. Jegyek ára teaszelvénnyel együtt két korona.

(—) Református jótékony egyletek közgyűlése. A Bethánia és Filadelfia Egyletek Budapesten márczius 22—25-én tartják évi közgyűlésüket a következő programmal: márczius 22-én este szerezet-vendégség, 23-án délelőtt konferencia, utána a Filadelfia közgyűlése, délután a konferencia folytatása, utána 5 órakor a Bethánia közgyűlése. Márczius 24-én, vasárnap délelőtt 10 órakor ünnepélyes istentisztelet, délután összejövetelek. Vasárnap este 6 órakor vallásos-estély a Kálvin-téri templomban. Hétfőn egész nap konferencia. Az előadásokat dr. *Szabó* Aladár, *Vargha* Gyuláné, *Biberauer*, *Rikárd*, *Nyári* Pál, *Takaró* Géza, báró *Podmaniczky* Pál és *Sebestyén* Jenő tartják. A konferenciák helye Sándor-utca 23/a. Vendégeket szívesen látnak.

(—) Az Országos Anya- és Csecsemővédő Egyesület márczius 10-én, vasárnap délelőtt 11 órakor a Budapesti Orvosi Kaszinóban (VI., Teréz-körút 24-b.) tartja rendes évi közgyűlését.

(—) A nemzetközi tuberkulózis kongresszus. A Rómában április hó 14—20 ig tartandó VII nemzetközi tuberkulózis kongresszuson résztvenni szándékozó kartársakat a magyar bizottság elnöksége értesíti, hogy a tagdíj (25 korona, családtagnak 10 korona) dr. *Irsay* Artur egyetemi tanár ur címére. Budapest, VIII., Múzeum-körút 2. szám, küldendő. Az olasz vasutak 50 százalék engedményt adnak az oda-vissza utra, a Società Nazionale dei Servizi marittimi 20 százalékot. Az Idegenforgalmi és utazási vállalat r.-t., Budapest, IV. ker., Vigadó-tér 1., legalább 20 jelenlévő esetén utimarsallal rendez utazást oda és vissza és a kongressz-

szus befejeztével négy napra terjedő kirándulást Nápolyba és környékére. Kivánatra az érdeklődőknek kimerítő tájékoztatót küld. Mindennemű felvilágosítással szívesen szolgál a magyar bizottság titkársága VIII., Főherceg Sándor-utca 2. sz.

(—) Az Országos Katholikus Szövetség, a XI. katolikus nagygyűlés határozatának végrehajtóként márczius hó 11-én kezdi meg ez idei közmívelődési tanfolyamát a Szövetség nagytermében (IV., Ferenczi-tere 7., III. lépcső, I. em. 8. sz.). A tanfolyam a tervezet szerint négy estére terjed és pedig márczius 11., 14., 18. és 21. Az első előadást a világiak apostolkodásáról dr. *Mihályfi* Ákos egyetemi tanár tartja.

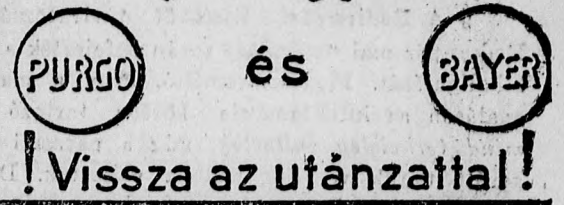
(—) A Protestáns Irodalmi Társaság márczius hó 10-én este 6 órakor a Kálvin-téri református templomban irodalmi-estét rendez a következő tárgysorozattal: 1. Krausz Gusztáv ének-tanár orgonajátéka. — 2. Gyülekezeti ének. — 3. Előima. Tartja *Petri* Elek, budapesti lelkész. — 4. Rákóczi imája. Karének, éneklő a theológiai énekkar, Krausz Gusztáv vezetésével. — 5. Irodalmi evangélizáció. Előadás, tartja dr. *Szűcs* Farkas, theológiai tanár. — 6. Mendelssohn: Lemondás. Éneklő *Fröhlich* Dóra, orgonán kíséri Krausz Gusztáv. — 7. Köllemények. Irla és előadja *Sántha* Károly, nyugalmazott evangélikus lelkész. — 8. M. Granaham I.: Ha zug az éji szél. Éneklő *Fröhlich* Dóra, orgonán kíséri Krausz Gusztáv. — 9. Utóima. Tartja *Kaczián* János, budapesti evangélikus esperes. — 10. Gyülekezeti vég-ének. — Belépődíj nincs. Vendégeket szívesen látnak.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ A Justh-párt sajtópöre. A szegedi esküdtszéki bíróság — mint Szegedről jelentik — ma tárgyalta azt a sajtópört, amelyet *Justh* Gyula indított a függetlenségi és 48-as párt nevében *Fehérváry* József, a „Hódmezővásárhely” című lap szerkesztője ellen, aki ennek a lapnak 1911. május 7-iki számában „Judás pénz az ellenzék kasszájában” és „Félmillió oláh pénz” címmel azt írta, hogy a Justh-pártot a románok megvesztegették. *Justh* Gyula dr. *Nagy* György hódmezővásárhelyi ügyvédet bízta meg a váddal, akinek indítványára a vádtanács rágalmozás miatt helyezte vád alá *Fehérváry*t. A mai tárgyalás iránt nagy érdeklődés nyilvánult meg, mert maga *Justh* Gyula is megjelent a tárgyaláson, amelyen *Hevessy* Kálmán törvényszéki bíró elnökölt. Az esküdtek megalkotása és a személyi adatok kihallgatása után a védő felvetette azt a kérdést, vajjon a főmagán-vádlóként szereplő jogi személy-e, vagyis, hogy a belügyminiszter jóváhagyta-e az alapszabályait. Dr. *Nagy* György erre kimutatta, hogy egy kuriai döntvény szerint minden párt jogi személy, akár kérte a belügyminisztertől alapszabályai jóváhagyását, akár nem. A bíróság a kérdés fölött való döntés céljából azután felfüggesztette a tárgyalást. A szünetben a vádlott kijelentette, hogy hajlandó a legmesszebbmenő elégtételt adni, ha *Justh* Gyula megbocsát neki. Ilyen feltételek mellett *Justh* Gyula is hajlandóan mutatkozott a vádat visszavonni. A vádlott kötelezte magát, hogy e nyilatkozatát lapjában is közzéteszi, mire *Nagy* György *Justh* Gyula nevében visszavonta a vádat és a bíróság az eljárást *Fehérváry* ellen megszüntette. A hallgatóság és az esküdtek is megjelenezték *Justh* Gyulát.

§ A pozsonyi rablógyilkosság. Pozsonyból jelentik: A pozsonyi rablógyilkosság ügyének mai folytatolagos tárgyalása a periratok felolvasásával kezdődött. Dr. *Lengyel* Árpád, *Benes* védője kérte annak a levélnek a felolvasását, amelyet *Benes* a pozsonyi rendőrfőkapitánysághoz intézett s amelyet elfogatásakor zsebében találtak. A törvényszék elvetette az indítványt azzal a megokolással, hogy a levélben foglalt mentőkörülmények elmondására a vádlottnak a tárgyalás során is volt alkalmá. A bizonyítási eljárás ezzel befejeződött. Ezután *Scheffer* Vilmos ügyész kijelentette, hogy *Kilián* János harmadrendű vádlott ellen a kétrendbeli gyilkosságban való bűnrészesség miatt emelt vádat elejti. Az ügyész ezután beterjesztette az esküdtekhez intézendő kérdésekre vonatkozó indítványait. *Lengyel* Árpád védő a közzaváló által a rablógyilkosságra vonatkozó főkérdésen kívül a szándékos emberölésre és súlyos testi sértésre vo-

Minden Purgo szemcsén rajt legyen

natkozó kiegészítő kérdések fölvételét kérte. Az elnök, *Petőcz* Gábor kuriai bíró, a kérdéseknek a törvényszék által való megszövegezése céljából a tárgyalást holnap délelőtt tíz óráig felfüggesztette.

§ A családi pad. Szabadkáról jelentik: *Malagurszky* János halála előtt nagyobb misealapítványt tett a szabadkai szentrókusi templomban azzal a feltétellel, hogy ennek fejében a templom első padjában állandóan az ő családjának tagjai ülheszenek. *Raics* Bernát sókúti plébános most legutóbb olyan rendelkezést tett, hogy az asszonyok a templomban a bal, a férfiak a jobboldalon üljenek. Minthogy özvegy *Malagurszky* Jánosné ragaszkodott ahhoz, hogy ő a családi padba ülheszen, a plébános kivezettette a templomból. *Malagurszky* nére birtokháborítási és közmű visszahelyezési eljárást indított *Csernoch* érsek és *Raics* plébános ellen a szabadkai járásbírószáznál. A bíróság azonban azt állapította meg, hogy a per egyházi fórumok elé tartozik. *Malagurszky* né e végzés ellen felfolyamodást adott be.

§ A törvény és a meztelen táncz. *Villány* Adorée de Via, vagy *Via Villány* Adorée, ahogyan már magyaros, de olasz függelékkel ellátott nevét variálja, egy tánczosnő, aki, hogy észrevegyék, mint meztelen előtánczosnő lép fel. Nálunk is jászott terméltéhez megfelelően sovány sikerrel. A ligetben produkálta magát, akkor még meglehetősen hidegben, de az időjárásnál csak a közönség érdeklődése volt fagyosabb. Ma talán valami egyéb foglalkozást üzne s azért volna *Terpsichore* ösvényéről; ha első és eddig egyetlen sikere nem lett volna az, hogy Münchenben a rendőrség betiltotta a Lustspielhausban tartott produkcióit és ugy őt, mint *Robert* Jenő igazgatót letartóztatták. *Robert* Jenő magyar ember, újságíró volt s igazi neve dr. *Kovács* Jenő. De letartóztatták *Rutger* imprezáriót is. A müncheni művészvilág egyhangú tiltakozása következtében a rendőrség ugyan nem sokára megint szabadon bocsátotta őket, de közérkölc elleni kihágás címén megindította ellenük az eljárást. Később az eljárást is megszüntette a rendőrség, de akkor az ügyesség emelt vádat *Villány*, *Robert* színigazgató és *Rutger* imprezárió ellen és ezt az ügyet most tárgyalta a müncheni büntető bíróság. A tárgyaláson a vádlottak közül csak *Robert* színigazgató jelent meg, tanúk és szakértők gyanánt pedig *Kaulbach*, *Haberland*, *Keller*, *Petersen* művészeket és több más művészt és író idezelt meg a bíróság. A bíróság felszólítására első sorban *Kaulbach* Ágost mondta el véleményét *Villány* kisasszony előadásáról. A vádlottakat felmentették.

§ Perujítás. A budapesti kir. ügyészség négy évvel ezelőtt vádat emelt *Majtin* Márk és *Löwy* Adolf zálogházi tisztviselők ellen bűnpártolás vétsége miatt. A vád szerint *Majtin* és *Löwy* 1907. márczius hóban 3000 korona értékű ékszereket vett meg egy *Glück* Salamon nevű ékszerügynöktől. Utóbb kiderült, hogy ezeket az ékszereket egy *Varga* Jenő nevű kereskedősegéd több társával együtt abból a betöréses lopásból szerezte, amelyet 1907. márczius 15-én Bécsben *Flieger* Vilmos ékszerész kárára követtek el. A budapesti büntetőtörvényszék *Majtin* és *Löwy*t bűnpártolás vétségéért két-két havi fogházra ítélte el. Ezt a büntetést a felső bíróságok hat havi börtönrre emelték fel. Mikor az ítélet jogerős lett, az elítéltek újrafelvételi kérelemmel éltek, de sikertelenül, mert kérésüket úgy a büntetőtörvényszék, mint a kir. tábla elutasította. Ekkor az igazságügyminisztertől a büntetés elhalasztását kérték a vádlottak, majd pedig a múlt év márczius havában újabb perujítási kérelmet nyújtottak be a törvényszékhez és jóhiszeműségük igazolására több tanura hivatkoztak. A kir. ítéletábla helyt adott a kérelemnek és az elítéltekre kiszabott büntetés végrehajtásának

felfüggesztése mellett új főtárgyalás megtartását rendelte el. Ma tárgyalta ezt az ügyet a büntető-törvényszék Makucz bíró elnöklésével. A bíróság az alapperbeli jogerős ítéletet a büntetés kiszabása tekintetében hatályon kívül helyezte és a vádlotakra két-két havi fogházbüntetést szabott, amit azonban az elszünetelt vizsgálati fogsággal kitöltöttek.

§ **A Radics-pör.** Eszékéről táviratozzák: A Radics-pör mai tárgyalása során befejezték a tanúk kihallgatását. Figyelemreméltó, hogy a mai tárgyaláson az intelligencia körébe tartozó tanúk mind terhelőleg vallottak, míg a paraszti sorból került tanúk vezérik mellett vallottak. Délután dr. Alexander államügyész elmondotta vádbeszédét, teljes terjedelemben fentartotta vádját és Radicsnak igazgatás, valamint hivatalos hatalommal szemben való erőszak büntetéseért kívánta megbüntetését. A tárgyalás folytatását hétfőre halasztották.

§ **Regula sorsa.** Miskolcziak jelentik: Regula Ede edelényi rablógyilkos ügyében ma érkezett meg a miskolczi törvényszék elnökéhez a királyi döntése. A döntést az ítélet kihirdetéséig titokban tartják. Az ítélet kihirdetése valószínűleg hétfőn lesz.

§ **A tepszi.** A Szigetvári-utca 24-b. számú ház lakói 1910. szeptember havában a házberemelés miatt zavargásba törtek ki és a házat bojkott alá helyezték. A háztulajdonos, a rend fentartása érdekében rendőri kirendeltséget kért. A főkapitányság ki is vezényelte Schubert Sándor 1629. számú rendőrt. A lakók szeptember 14-én este hét óra tájban lármáznai kezdtek és a gázórát akarták összeszétörni. A házmeister Schubert Sándor rendőrt szólította fel, hogy a rombolásnak állja útját. A lakók ekkor megtámadták a rendőrt is és az egyik lakó, Kocsis Jánosné Predny Anna egy fakánállal úgy homlokra csapta, hogy a rendőr nyolcz nap alatt gyógyuló sérülést szenvedett. — A nagyobb botrányok a megtámadott rendőr csakis Kovács XXI. János rendőrtársának közreműködésével tudta eljuttatni. A kir. ügyészség Kocsis Jánosné ellen hatóság elleni erőszak büntetése s könnyű testi sértés vétsége miatt emelt vádat. Ma tárgyalta ezt a bűnügyet a büntetőtörvényszék dr. Dusárdy bíró elnöklése alatt. A bíróság Kocsis Jánosné dr. Sztrache kir. ügyész vádjaitól elvonva hatóság elleni erőszak és könnyű testi sértés vétsége miatt enyhítő körülmények figyelembevételével két napi fogházra és 10 korona pénzbüntetésre ítélte. Az ítélet jogerős.

§ **Rendőr mint bandavezér.** Aurichból jelentik: Glauss wilhelmshafeni rendőrt a büntető-kamara egy banda rablásában való részvétel miatt hat évi fogházra és tízévi becsületvesztésre ítélte.

§ **Fölmentették a szabót.** Bécsből jelentik: Két nyugalmazott főhadnagy: Oelberg Lajos és Tromer Antal a hadtestparancsnokság utasítására panaszt tett a járásbírósnak Baumgarten József szabómester ellen. A panasz alapja egy a hadügy-minisztériumhoz beadott jelentés volt, amelyben a szabómester elmondja, hogy a két katonatiszt évek óta tartozik neki, a ruha árát azonban ismételt felszólítás ellenére sem tudta eddig megkapni. A szabó különösen Oelberg főhadnagy ellen fakadt ki, akit arczátlanossággal vádolt. Kijelentette, hogy súlyos következménye lesz annak, ha nem kapja meg a pénzét a két katonatisztól. A többi között így fakadt ki: És ilyen tisztekek bányák aztán az adófizető polgár úgy, mint a tisztességes emberekkel. — A tegnapi tárgyaláson beismerte a szabómester, hogy a beadványt ő fogalmazta és vállalkozott a bizonyításra. Elmondta, hogy Oelberg főhadnagy évek óta tartozik neki 350 koronával. A főhadnagy öccse ugyan nagy unszolás után följárult neki huszonöt százalékos egyezséget, amit azonban nem fogadott el. Az arczátlanosság kifejezés dolgában elmondta a szabómester, hogy a főhadnagy egy napon zálogszedulát adott át neki egy bundáról, azzal a megjegyzéssel, hogy váltsa ki a bundát javítsa ki és írja föl a költségeit a számlájára. A másik panaszosról, Tromer főhadnagyról csak azt mondta, hogy az is hosszabb idő óta tartozik neki a ruha árával. Azzal a megjegyzéssel, hogy az esetnek a legsúlyosabb következménye lesz, ezt értette, hogy esetleg a testén lévő holmit lefoglalattja. A bíró a szabómestert a becsületsértés alól fölmentette. A fölmentés ítéletét azzal okolta meg, hogy a beadvány inkriminált részei, bár erős, de jogos kritikát tartalmaznak a két katonatiszt igazgatásáról a szabójukkal szemben.

§ **Sikkasztó titkos tanácsosok.** Pétervárról jelentik: A Volga vasutársaságnál elkövetett visszaélések bünpörét a törvényszék ma két havi tárgyalás után befejezte. Golubow titkos tanácsost, a magánkereskedelmi bank elnökét négy havi várfogságra, Dimitri Heratowot, aki szintén titkos tanácsos és hegyelmes ur, Alexandrow mérnökkel együtt harmadfél évi szolgálatra ítélték a fegyenczek szándékában és polgári jogaitól megfosztották őket, Boris Neratowot egy évi börtönre, míg a többi vádlottat felmentették. Az ítélet úgy szól, hogy Dimitri Neratow tartozik visszatéríteni 628.000 rubel, Alexandrow 301.000 rubelt, Boris Neratow pedig 47.000 rubelt köteles megtéríteni a vasutársaságnak.

§ **Az amerikai dinamitárdok pöre.** Newyorkból jelentik, hogy az indianapolisi szövetségi bíróság márczius 12-ére tűzte ki a dinamit-pör tárgyalását. Már elküldték az idézéseket annak a 48 vádlottnak, akiket a múlt hetekben letartóztattak és akiknek nagy része kellő kezesség ellenében, szabadlábon van. A két Mc. Namara, Mc. Manigal és még az az egynéhány vádlott, akik ellen Los-Angelesben már előbb megindították az eljárást, jelenleg nem kerülnek az indianapolisi bíróság elé. A vádlottak közül John J. Mc. Gray, aki előbb Wheelingben lakott, de a rája várakozó elfogatást megveszelve, onnan nyomtalanul eltűnt, ha addig elő nem állítják, szintén ki fogja kerülni ezt a tárgyalást. A már eddig letartóztatottak közül többen kijelentették, hogy őszintén fognak vallani. Ezt mindenesetre a javukra szolgáló enyhítő körülménynek fogja venni a bíróság, amely azt reméli, hogy a tárgyalás folyamán a dinamit-összeesküvésben résztvevett összes egyének névsorát megtudhatja. A szintén vádlottként szereplő Frank M. Ryan, a hid- és vasépítő-munkások uniójának az elnöke, tovább hangoztatja az ártatlanságát, noha tudja, hogy Burns detektívjei a hivatalos helyiségében hónapokka elzárva diktográf-drótokat vezettek be, amelyekben át minden beszélgetését kihallgatták.

§ **A merénylő feleség.** Hajduböszörményből jelentik: Kiss Gyulánét, ki férjét álmában megölte, a debreceni ítéltábla vádtanácsa 5000 korona óvadék ellenében szabadlábra helyezte. Kissné tegnap este hazajött édesanyjához, mert férje halani sem akar róla és válni készül. Hat gyermekük a férjénél van. Kiss teljes felgyógyulása remélhető.

§ **Szabadlábon.** Hajduböszörményből jelentik: Az Angyal-féle rablótámadás miatt vizsgálati fogságban volt Mezei Antal fuvarost a debreceni törvényszék vádtanácsa 3000 korona óvadék mellett szabadlábra helyezte, ellenben Hegedüs Mihály cipész és Kelemen Gábor, kik szintén gyanu alatt állanak, még mindig a vizsgálati fogságban vannak.

§ **A szegedi jogászgyűlés.** Szegedről jelentik: Az ország jogászokainak érdeklődése előzi meg a Magyar Jogász-Egyletnek és a Szegedi Jogász-Egyletnek folyó évi április hó 21-én tartandó együttes nagygyűlését. A kiküldött rendező-bizottság az előkészítő teendők tervezetéről szóló jelentését a választmánynak pértéken este az ügyvédi kamarában tartott ülésén terjesztette elő. E szerint a rendezés teendőit négy csoportba osztja az előkészítő-bizottság. Először a meghívásokat, másodsor a fogadást, harmadszor az együttes ülést és végül az ismerkedési estélyt és banketét intézők csoportjába. A választmány az előterjesztett programot is végleg megállapította. A budapesti vendégek dr. Nagy Ferenc volt államtitkár, egyetemi tanár, a Magyar Jogász-Egylet elnökének vezetésével április 20-án, szombaton, az este fél 7 órakor érkező vonattal jönnek Szegedre. A Tiszaszálló nagytermében lesz az ismerkedési estély. Másnap délelőtt 10 órakor a városháza közgyűlési termében tartják meg a nagygyűlést és a felolvasó-ülést. Ez utóbbin dr. Szász-Schwarz Gusztáv budapesti egyetemi tanár „A jövő joga” címmel tart előadást. Délben a Kass-Vigadóban diszbancket lesz.

Forman

nátha ellen

Hatása meglepő! Szalencie ára 40 fillér

SPORT.

() **Bajnoki mérkőzés a millenáris pályán.** Jövő vasárnap érdekes mérkőzés színeje lesz a Millenáris pályán. Az MTK legutóbbi dicsőségeiben szerepelt kiváló csapata méri össze erejét a szintén jó kvalitású, ámbar balsorstól üldözött III. ker. Torna és Vívőegylet csapatával. A mérkőzés minden egyébtől eltekintve, már azért is élénken foglalkoztatja a mérkőzéseket felkereső közönséget, mivel a MTK vasárnapi játéka ugyszólván bemutatkozás jellegével bír, — már pedig ha egy elismert jó csapat bemutatkozna, az mindig egymagában véve is attrakció. Bemutatni tartozik ugyanis a MTK, hogy a FTC ellen legutóbb mutatott meglepetésszerű játéka, nem aféle véletlen, hanem igenis a csapat igazi tudása volt és bemutatni, illetve igazolni tartozik, hogy az ezen eredményt megelőző formák nem az igazi régi MTK-ra, hanem egy pillanatig indisponálisan küzdő csapatra vallanak. Az MTK csapatának minden egyes tagja tudatában van ezen feladatának, tudatában van továbbá annak, hogy annak a lelkes publikumnak, amely épen legutóbbi győzelme alkalmával melléje szegődött, tartozik azzal, hogy mindenkor tudásának legjavát vigye küzdelembe. Ilyen körülmények között szép és élvezetes játékra van kilátás a reméljük, a Millenáris pályán megjelenő nagy közönségnek bő alkalmá lesz meggyőződni arról, hogy a MTK csapata igenis méltó ezen elismerésre. A mérkőzés pontban fél 4 órakor veszi kezdetét; előzőleg a II. csapatok játszanak a szövetségi díjért. Helyárák a rendesek.

() **A Hivatásos Vívók Egyesületének választmánya** tegnap este tartott ülésén megállapította a Sztrakey Norbert javára tartandó vívó-akadémia programját. Fodor mester bejelentette, hogy iskoláján kívül a szini-akadémia növendékei is felépnek és festői páncéltöltözékekben gladiator-küzdelmeket vívnak; fellép az Országos Színész-Egyesület sziniiskolájának bájos leánycsapata is, valamint Lovas mester iskolája. Gerevich mester az állatorvosi akadémia csapatával áll sikra. Hollósy, Schlöter, dr. Gerentsér, Czenker, Sztrakey, Róna és más mesterek maguk is legjobb tanítványaikkal vesznek részt. Lesz ezenkívül középiskolai tanulók, bajnokok és mesterek kard- és vívó-mérkőzése, éppé és schlager-vívás. A fényes akadémia iránt nemesak a sportkörökben, hanem a nagyközönség soraiban is rendkívül nagy az érdeklődés, úgy hogy bizonyosra lehet venni a teljes sikert.

() **Czellővő-verseny.** A Magyar Jogász Sportegylet József főherceg védnöksége alatt ez évi május hó 19-én czellővő versenyt rendez a királydíjért és Magyarország 1912. évi czellővő bajnokságáért. A bajnoki verseny győztese a királyi tiszteletdíját, a harmadik pedig a honvédelmi minisztérium tiszteletdíját kapja. Ezenkívül a közös hadügyminisztérium, a vallás és közoktatásügyi minisztérium, Budapest székesfőváros, gróf Apponyi Henrik, gróf Wenckheim László, a Magyar Jogász Sportegylet és mások adtak tiszteletdíjat a versenyre. A nevezési határidő május 10-ke és a nevezéseket dr. Karafiáth Jenő címére (Budapest, VII., Bethlen-utca 9 sz.) kell küldeni. A versenyt Szemere Miklós pestszentlőrinczi lövőházában tartják meg.

() **Országos birkózó-verseny.** A Spárta Athletikai Klub márczius 10-én, vasárnap este 6 órakor rendezi a régi képviselőház üléstermében I. országos birkózó versenyt. A verseny négy csoportban került döntésre és pedig: Pehelysúly 66 kg.-ig (junioroknak.) Könyvsúly 66—72 kg.-ig (junioroknak.) Középsúly 72—82 kg.-ig (junioroknak.) Nehézsúly 82 kg.-on feletti birkózók részére (nyílt.) A versenyt a MASZ szabályai szerinti rendezik. Nevezési határidő: márczius 3. este 8 óra. Nevezések Vadász István főtitkár címére (VII., Wesselényi-utca 19. II. 6.) intézendők.

() **A Gerentsér jubiláris emlékvésény** márczius 25-én fog lefolyni és a résztvevő vívók névsora a nagyon szép keretek közt rendezendő verseny sikerét már eleve garantálja. Biztos induló Werkner Lajos, dr. Gonda, Kugler, dr. Beer, Schwarcz Imre és Andor (NVC.), dr. Repiczky Andor (KEAC.), dr. Bányász Jenő (MAC.) s így nagyon érdekes küzdelemre van kilátás. A versenyzők Turi-Jobbágy Miklós szobrászművész az új Műegyetem kitűnő József-nádor szobra készítőjének, remekült sikerült „Gerentsér plakettjét” fogják megkapni, azonkívül számos tiszteletdíj is kiosztásra kerül. A vívó-klubok és sportegyesületek részéről nagy érdeklődés nyilatkozik meg a verseny iránt, amelyen különben nevezési díj nincs. Jelentkezések a BEAC. vívószakosztálya címére (Múzeum-körút 4—6.) intézendők.

() **A crosscountry bajnokság** terepének kijelölésére a MASZ. atletikai szakosztálya Stankovits titkárból, Szerelemhegyi előadóból, Sáfány és Földessy tagokból álló bizottságot küldött ki. A bajnokság pályája valószínűleg Mátyásföld—Czinkota felé lesz.

KÖZGAZDASÁG.

A Magyar Pénzüzetek Központi Hitebankjának válsága.

Budapest, márczius 9.

A magyar pénzüzetek szomorú szenzációja van: a Magyar Pénzüzetek Központi Hitebankja R.-T. válságba jutott úgy, hogy ma már az intézet fölszámolása is a komoly eshetőségek közé tartozik. A krízis oly hirtelen és oly erősen tört ki, hogy a közgazdasági közvélemény az első pillanatban szinte megdöbbenéssel vesz róla tudomást. Mert valóban megdöbbentő jelenség az, hogy egy olyan intézet, amelynek tíz millió korona befizetett alaptőkéje van, amelynek egyóbként üzletei lebonyolításához 30—40 millió korona tőke áll rendelkezésére, amelynek évi forgalma a 130 millió koronát meghaladja s amelynek 1910. évi mérlege még 786.623 korona tiszta nyereséget mutat ki: jóformán egyik napról a másikra ilyen súlyos válságba juthasson. A legelőkelőbb vidéki magyar pénzüzetek alapították a Központi Hitebankot s klientúrája ma is csupa szolid üzleti alapokon álló, körülbelül 700 vidéki intézet köréből kerül ki és mégis oly hirtelen válságba jutott ez az intézet, amely pedig a múlt év első felében ujjabb erőteljes terjeszkedésre gondolhatott. Kétségtelenül sötét világitásba helyezi ez a válság az egész magyar pénzüzetet, mert ennek a krízisnek a Központi Hitebank keretein túl terjedő jelentősége is van.

Az előzmények.

A Magyar Pénzüzetek Központi Hitebankját 1904-ben alapították a vidéki magyar pénzüzetek azzal a célzattal, hogy a vidéki pénzüzetek reeszkomptját lássa el a központban. Alaptőkéje eredetileg egymillió korona volt, amelyet azonban már 1906-ban ötmillió koronára emeltek föl. Így megerősödve az intézet, minden nagyobb nehézség nélkül esett át az 1907-iki nagy pénzüzetben s noha később belviszályok is zavarták működésében, 1910-ben mégis oly mértékben fejlődött, hogy alaptőkéjének ujjabb fölemelésére volt szükség. Az alaptőkeemelés a bank régebbi vezetősége sikerrel végre is hajtott a bank alaptőkéjét — melyet a kötelekbe tartozó vidéki pénzüzetek vettek át — tízmillió koronára emelte. A hitebanknak a legutolsó két évben való erőteljes fellendülése azonban a Központi Hitebankot is nagyobb feladatok elé állította, úgy hogy a bank vezetősége ujjabb alaptőkeemelés határozatot el a múlt évben, még pedig úgy, hogy a bank alaptőkéje, éppen megkésztéreződött volna. Itt érte a bank vezetőség az első kudarc. Az ujjonnan kibocsátott tízmillió korona névértékű részvények elhelyezése nem sikerült. Az amugy is tulterhelt vidéki intézetek az új részvények átvételére nem vállalkoztak s a részvényesek a tőkefölemelésbe is csak úgy mentek bele, hogy a vezetőség azoknak külföldön való elhelyezését biztosítottak jelezte. Ez azonban éppen nem volt biztosítva, úgy hogy az új részvényeket még mostanáig sem sikerült elhelyezni. Ezzel a bank vezetősége már magában véve is nehéz helyzetbe került, amit aztán válságossá tett az események kedvezőtlen összetalálkozása is. Míg ugyanis egyrészt a vidék reeszkomptszükséglete erősen emelkedett, másrészt a Központi Hitebank külföldi érdekelttsége is váratlanul elzárkózott a Magyar Pénzüzetek Központi Hitebankja elől és ezzel ezt fizetési nehézségek elé állította. Ez a szomorú szenzáció a tegnapi értéktözsden pattant ki, amidőn a piacra kerülő részvényeket senki sem vásárolta és amikor az intézet jelenlevő képviselői kijelentették, hogy a napok óta piacra kerülő részvénytömegeket nem tudják többé felvenni és abban a helyzetben sínesenek, hogy pénzüzetfolyamat jelöljenek meg az eladásra kínált részvények számára. A tözsdeügynökök az intézet képviselőinek ezt a kijelentését tudomására adták az érfolyamokat jegyző tözsdeitkárnak és a tegnapi tözsdeárfolyam alapján a Központi Hitebank részvényeinek pénzüzetfolyama helyén két vonás jelent meg. Ez a két vonás minden hozzáértő szemében az in-

tézet belviszonyainak a hiradója volt és épp azért nem is kelthetett feltűnést, mikor tegnap este a nagy bankok irodáiban már mint befejezett tényről beszéltek, hogy az intézet fizetési zavarokkal küzd és nem kerülheti el a felszámolást.

A válság oka.

A budapesti nagy pénzüzetek már régóta rossz szemmel nézték azt, hogy a Magyar Pénzüzetek Központi Hitebankja a rendelkezésére állott külföldi pénzzel valósággal elkényeztette a vidéki pénzüzeteket, mert igen jelentékeny reeszkomptjával (amely teljesen a külföldre támaszkodott) nemcsak a hitelnyújtás, hanem a kamatláb tekintetében olyan versenyt támasztott a vezető budapesti intézeteknek, amely miatt azok már nem irányíthaták úgy a vidéki piacokat, mint 1905. előtt. Ez természetesen közelről érintette a nagy magyar bankok anyagi érdekeit is, mert hiszen a verseny érdekében ezek is kénytelenek voltak feltételeiket mérsékelni. E helyzet megszüntetésére igen kedvező alkalmul kínálkozott, egyrészt a Központi Hitebank legutolsó alaptőkeemelésének kudarcza, másrészt pedig a nemzetközi pénzüzetpiacra érezhető feszültség, amely miatt a Magyar Pénzüzetek Központi Hitebankja nem tudott eleget tenni a saját korábbi rövidlátó üzleti politikája által amugy is túlságosan fokozott vidéki reeszkompt-igényeknek.

Az első csapást a fővárosi nagy bankok akkor mérték a Központi Hitebankra, amikor egyik legerősebb érdekelttségét a Debreczeni Első Takarékpénztárt, — amelynek elnök-vezérigazgatója fenyéri Zádor Lajos egyuttal elnöke a Magyar Pénzüzetek Központi Hitebankjának — olyan szoros viszonyba hozták a Pesti Hazai Első Takarékpénztárral, hogy a debreczeni intézet egész üzleti súlypontja jóformán Budapestre helyeződött át. A Központi Hitebankot ez a tranzakció igen érzékenyen érintette, mert hiszen egyik legerősebb oszlopát veszítette el. Ekkor jött aztán a pénzüzetnyomnak az a váratlan rosszabbodása egész Európában, aminek következtében a francia és a német tőke kivonatt az országból. Ez a nagy fővárosi intézeteknek nem ártott; de egyenesen alapjaiban rendítette meg a Magyar Pénzüzetek Központi Hitebankját, mely elől eldugult egyetlen pénzüzetforrása s miután saját tőkéit már régóta kimerítette, képtelen volt a hozzá bizalommal forduló vidéki klientúrájának reeszkompt-igényeit kielégíteni, amily által a vidéki pénzüzeteknek igen nagy nehézségeket okozott.

Talán más körülmények között ez a nehézség nem okozta volna az intézet válságát, mert hiszen a magyar pénzüzetpiac már van olyan erős, hogy a Központi Hitebank sikerrel kereshessen hazai háttvédet. Ezt azonban ebben az esetben kizárta az a magatartás, amit Gyenes Lajos, a Központi Hitebank vezérigazgatója tanusított a fővárosi vezető intézetekkel szemben. Bizva a külföldi érdekelttségekben abban reménykedve, hogy sokáig nem lesz a magyar nagy bankokra utalva, a fővárosi vezető intézetekkel szemben olyan brüszk magatartást tanusított és a versenyeljárásban annyira elment a tisztességes verseny lehető legszélesebb határáig (amelyen túl már csak igazán a tisztességtelen verseny következhetett volna), hogy ezzel a magaviseletével egyenesen provokálta a nagy intézetek retorzióját, amelynek ezélja azonban csak az volt, hogy Gyenest szolidabb és kulánsabb versenypolitikára szorítsák.

A hatás.

A Magyar Pénzüzetek Központi Hitebankjának válsága a közvetlenül nem érdekelt közgazdasági tényezőket is megdöbbenettette; de valósággal csapást jelent azokra a nagy számban lévő kisebb vidéki pénzüzetekre nézve, amelyeknek tárczájában az intézet részvényei vannak. A Központi Hitebank tíz milliónyi alaptőkéje ugyanis igen sok vidéki kis pénzüzet között oszlik meg. Már most, ha a Központi Hitebank likvidál, ezek a vidéki intézetek kénytelenek lesznek a tárczájukban lévő Központi Hitebanki részvények felét vagy háromnegyedrészt leírni, mert e részvények maximális belértéke a névértéknek csak legfölebb 30—40 szá-

zalékára rug. Elképzelhető, hogy ezekre a kis intézetekre, amelyek 70—80,000 korona nyereséggel dolgoznak a jó esztendőben, minő csapást jelent, ha önhibájukon kívül kénytelenek lesznek 40—50,000 koronákat leírni 1912. évi nyereségeikből. Más oldalról pedig egyidőre a vidéki intézetek reeszkomptját is teljesen megakasztja a Központi Hitebank válsága. Ezek a kis takarékpénztárak váltóikat eddig itt helyezték el s ennek révén kapott külföldi pénzekből elégitették ki a saját körzetük hiteligényeit. Az ily módon igénybevett hitet az 1911. évben körülbelül 30 millió koronára rugott. Ezt a 30 millió koronát vonja el most a Központi Hitebank krízise a vidéktől. Már az első pillanatban is szembeszökő tehát, hogy a Központi Hitebank rövidlátó üzleti politikája itt egy egész sor vidéki pénzüzetet sodor válságba, ha csak az illetékes körök ezek érdekében közbe nem lépnek.

A montési akció.

A vidéki intézetek érdekeinek védelme indította az illetékes köröket arra, hogy amennyire csak lehet, a krízist úgy bonyolítsák le, hogy a jóhiszemű vidéki intézetek nagyobb károsodástól megóvassanak. A Központi Hitebank igazgatósága egy tagját, Vörös László nyugalm. minisztert, elküldötte Lukács László pénzüzetministerhez is, tudatva vele azt a veszedelmet, mely az intézetet és általa az egész vidéki piacot fenyegeti. A pénzüzetminister nyomban felismerte a helyzetet, és kijelentette, hogy a nagy bankokkal egyetértőleg mindent meg fog tenni az intézet megmentésére, ne hogy a jelenlegi, különben is rossz viszonyok közepette a nemzetközi piac bizalma a magyar alapításokkal szemben megrendüljön és ebből egy még nagyobb jelentőségű katasztrófa származzék.

A pénzüzetminister felkérésére még tegnap este összeültek a nagyobb intézetek és elhatározták, hogy a kormánytól kieszközölendő és legalább öt millió koronára rugó betét segítségével törekszenek az intézet megmentésére. Ennek az értekezletnek a megbízásából még tegnap este megjelent a bank helyiségében a Pesti Hazai Takarékpénztár képviselőiben Grünér Tivadar, a Kereskedelmi Bank képviselőiben Fehér Miksa és a Magyar Általános Hitebank képviselőiben Róna Zsigmond igazgató és hozzáfogtak a bank státusának nagyjában való megállapításához. Ennek az eredményétől függ a további lépések megtétele.

A Magyar Agrár és Járulékbank közgyűlése.

Fölemelték az alaptőkét 32 millió koronára.

Budapest, márczius 9.

A pénzüzetpiac nagy érdeklődése közepette tartotta meg ez idej rendes közgyűlését a Magyar Agrár- és Járulékbank Rt. Bujanovics Sándor údv. tanácsos elnöke alatt. A közgyűlésnek különös fontosságot az a körülmény adott, hogy a bank ezuttal határozta el 24 millió koronányi alaptőkéjének 32 millió koronára való felemelését s ezzel ujjabb lökést adott az intézet további nagyarányú fejlődésének, melynek igazán fényes perspektíváját tárták a részvényesek elé a beterjesztett jelentések is, amelyeknek hatása alatt a részvényesek igen meleg ünneplésben részesítették az intézet kiváló vezetőségét. A közgyűlésen egyóbként 44 részvényes 27.879 részvény képviselőiben volt jelen. Elnök a jegyzőkönyv vezetésével dr. Felner Frigyes igazgatót bízta meg, a jegyzőkönyv hitelesítésére pedig Lippich Gusztáv és Sándor Pál részvényeseket kérte fel.

Ezután előterjesztett az igazgatóság jelentése, amelyből közöljük a következőket:

A lefolyt évben 21.365.726.50 K új jelzálogos kölcsönt folyósított a bank, ami által a jelzálogos kölcsönök állománya az 1911. év végén 85.635.387.73

Csak

BRÁZAY márványszappannal
mosakodják.

RENKIVÜL OLOSÓ! Kiváló minőség!
Sokan hamisítják! Vigyázzon a BRÁZAY névre!

Közöze emelkedett. Az engedélyezett jelzálogkölcsönöknek 189.846.832,29 K becsértékű ingatlanok szolgálnak fedezetül, vagyis a jelzálogul lekötött ingatlanok becsértékük 45,11 százalékáig vannak átlagosan megterhelve. Az év végén 55.264.400 K n. é. záloglevél volt forgalomban. Az 1896. évi V. tcz. 19. szakasza értelmében a szőlőkölcsönök engedélyező országos bizottság az 1911. évben újabb kölcsönök nem engedélyezhetvén, az év folyamán teljesített visszafizetések alapján a szőlőkölcsönök állománya az elmúlt évben 1.622.182,56 K csökkenést mutat. A 4 százalékos szőlőkölcsönökből 12.536.800 K névértékű kötvény kisorsolása után forgalomban maradt 10.163.200 K kötvény. A szőlőkölcsönök engedélyezésének megszüntével a földművelésügyi miniszter a bankot bízta meg a kölcsönnyújtásra szolgáló állatok vételárának az 1908. XLIII. tcz. 1. szakasza 2. pontjában említett előlegzésben álló kölcsönök nyújtásával. A bank 6 millió koronára erejéig vállalta ezen állattenyésztési kölcsönök nyújtását községek és egyéb erkölcsi testületek részére. A lefolyt év végéig kibocsátott járadékjegyek összege 36.000.000 koronára rugott. Váltószámítási üzletét a lefolyt esztendőben fokozott mérvben gondozta a bank, amennyiben a leszámítási üzlet forgalma — a tavalyi 90.394.000 korona 66 fillérrel szemben — 108.630.123 korona 30 fillérre emelkedett. Vasutainak hozadéka a lefolyt üzleti évben is igen kedvezően alakult. A Magyar Délkeleti h. é. vasut az 5 százalék osztalékon felül ez évben is a múlt évnek megfelelő összeget fog osztalékhatáralékok törlesztésére fordíthatni. A Sopron—Pozsonyi h. é. vasut immár szintén oly fejlődést ért el, hogy nemcsak képes lesz az idén először teljes 5 százalék osztalékot fizethetni, hanem az osztalékhatáralékok törlesztését is megkezdheti.

A Horvát-Szlavonországokban tervbe vett jelentékenyebb vasúti hálózat alapjául megszerezte a bank a mintegy 100 kilométer hosszú Kőrös—Belovár—Verőce—Barcsi h. é. vasut elsőbbségi részvényeinek tulajdoni részét és biztosította magának az ezen vasut kiegészítő részeként épülő belovár—garesnica—grubienopoljei és vrtje—kapronczai mintegy 90 kilométer hosszú szárnyvonalakra kibocsátandó elsőbbségi részvények ugyanolyan hányadát. Az érdekkörébe tartozó, Szolnokból kiágazó vasútvonalak kiegészítése céljából megkezdte a majsa—halasi helyi-érdekű vasut kiépítését az összes elsőbbségi részvények átvétele ellenében és az előreláthatólag a folyó év derekán lesz a közforgalomnak átadható. Végül erdélyrészi helyi érdekű vasutak további fejlesztése érdekében Maros-Torda és Kolozs vármegyékben mintegy 190 kilométer hosszú keskenyvágányú hálózat létesítését biztosította.

Ezekon kívül fényes eredménnyel jártak a bank társas üzletei is.

A közgyűlés a jelentést tudomásul véve, a felmentvényt úgy az igazgatóságnak, mint a felügyelőbizottságnak megadta és elhatározta, hogy a 2.584.639,29 korona tiszta nyereségből 1.800.000.—korona, vagyis 7½ százalék, tehát részvényenként 30 korona osztalék fizetessék ki; a fennmaradó tiszta nyereségből — az alapszabályok 52. paragrafusában értelmében — 20 százalék, vagyis 210.574 korona 33 fillér mint alapszabályszerűleg megengedett legmagasabb javadalmazási hányad a tartalékalaphoz csatoltassék és az igazgatóság alapszabályszerű jutalékára 105.287 korona 17 fillér fordítottassék; a külön tartalékalaphoz 100.000 korona utaltassék át, az intézeti tisztviselők és szolgák nyugdíjalapjának javadalmazására 30.000 korona fordítottassék és az ezután fennmaradó 338.777 korona 79 fillér új számlára vitessék át. A esztendő folyó évi április hó 1-től kezdve az intézet pénztáránál, a Magyar Jelzálog-Hitelbanknál, a Magyar Leszámitoló- és Pénzváltó-Banknál Budapesten, az Union-Banknál Bécsben, a Banque de Paris et des Pays-Bas-nál, a Société Générale pour favoriser le développement du Commerce et de l'Industrie en France-nál, a Louis Dreyfus et Cie. bankháznál Párisban, vagy a Filiale der Union-Banknál Triestben fizettettek ki. A közgyűlés, tekintettel arra, hogy a felügyelőbizottság tagjainak megbízatása az alapszabályok értelmében lejárt, Kun Ákos, báró Kemény Ákos, vágújhelyi Tolnai Arnold és dr. baranyavári Ullmann Pál urakat a felügyelőbizottságba három évre újra megválasztotta. A közgyűlés dr. Pap József m. kir. udvari tanácsos, részvényes indítványára Barta Arnold vezérigazgatónak, az igazgatóságnak, felügyelőbizottságnak és a tisztikarnak buzgó és sikeres működésükért jegyzőkönyvi köszönetet szavazott.

Ezután előterjesztették az igazgatóság indítványát a részvénytőke felemelése tárgyában. A közgyűlés az igazgatóság javaslatát egyhangulag elfogadta és így elhatározta, hogy az eddigi 24.000.000 koronában megállapított alaptőke 20.000 darab egyenként 400 korona = 420 frank = 340 német birodalmi márka névértékű, bemutatásra szóló részvény kibocsátása által 8 millió koronával 32.000.000 koronára emeltessék fel; az új részvények 1912 évi január hó 1-től részesednek az üzleti eredmé-

nyekben; a kibocsátandó 20.000 darab új részvény az eddigi részvényeseknek ajánlatik fel olyképpen, hogy minden három darab régi részvény alapján átvétetik egy darab új részvény az igazgatóság által megállapítandó árfolyamon; a közgyűlés továbbá az alaptőke felemelés időpontjának és módzatának megállapítását, különösen pedig az eddigi részvényesek által esetleg át nem vett új részvények átvételére alakítandó syndikátus létesítését az igazgatóság határozatára bízta; végül pedig felhatalmazta az igazgatóságot arra, hogy az újonnan kibocsátandó részvények átvétele, illetőleg eladása folytán, a tőkefelemeléssel egybekötött költségek levonása után, névértéken felül befolyó felpénz az intézet tartalékalapjának gyarapítására fordítottassék.

A közgyűlést követő igazgatósági ülésen Bujanovics Sándor és Barta Arnold elnökhelyettesekké újból megválasztottak. Az ügyvivő igazgatóságba Barta Arnold, Bujanovics Sándor, nagyenyedi Enyedy Béni, báró Herzog Péter és Wolfner Tivadar küldettek ki.

A Józsefvárosi Bankszövetkezet válsága.

Megemlékeztünk már a Budapest-Józsefvárosi bank mint szövetkezet fizetési zavarairól. A szövetkezet vezetősége moratoriumot kért ügyei rendezésére addig, míg a status összeállításával elkészül. E munkájával már végzett, s a következő státust terjesztette a hitelezők elé: A szövetkezet vagyona 180.000 korona jelzálogilag biztosított követelés, 25.000 korona értékpapír és 810.000 korona váltó és személyi hitel. Ennek az utóbbi tételnek mintegy 75%-a behajthatatlan azok szerint, akik a szövetkezet helyzetét ismerik. A váltótárcazból mintegy 360.000 korona vizszámitolva van, s ezenkívül még passziva a 310.000 korona betét és 200.000 korona befizetett üzletrész. A vizszámitoló intézetekkel most folynak a tárgyalások a moratorium meghosszabbítása után, s ha ez sikerrel jár, csak azután veszik fel a tárgyalás fonalát a 260 betevővel.

Uj konzervgyár. Komáromból jelentik: A földművelésügyi minisztérium megbízásából Guttenberg Pál igazgató ma népes értekezletet tartott az élelmiszer fejlesztéséről, melynek célhoz vezető eszközüül tartja, hogy a gazdalközönség a konyhatermesztet fokozott üzésre bírassék. Az eszmécsere után tervbe vétetett egy konzervgyár létesítése és annak termékeinek a külföldre való szállítása.

Adómentes bankjegytartalék. Ellentétben a pénzpiaczi feszültséggel, a jegybankok állása állandóan javul. Így az Osztrák-Magyar Bank márczius 7-éről ma közzétett állása 53 millió korona adómentes bankjegytartalékot mutat ki, míg a februári utolsó státusban 137 millió korona adóköteles bankjegyforgalom szerepelt. Sajnos, a jegybank státusának javulása nem jelenti egyszersmind a pénzpiaczi kedvezőbb alakulását. Igaz, hogy a jegybankhoz a lekötött tőkék lassanként visszafolynak, dacára annak, hogy a jegykibocsátó bank a piac egyetlen pénzforrása. Ez arra vall, hogy az üzleti élet teljesen pang. Nincs élet az értéktőzsdén, a bankok új üzleteket nem kötnek, sőt örülnek, ha a meglévőket a szokott mederben lebonyolíthatják. Ilyenformán könnyen érthető, hogy a benyújtás csökken, s a jegybankkal szemben csak mérsékelt igényeket támasztanak. Ha összehasonlítjuk az Osztrák-Magyar Banknak a múlt év megfelelő státusát a jelenlegivel, még mindig éles ellentétet látunk a két helyzet között. A múlt esztendő márczius 7-én 196 millió korona volt az adómentes bankjegytartalék, tehát 143 millió koronával volt kedvezőbb a jegykibocsátó bank állása, mint ma. Ennek megfelelően ma magasabb a váltótárca, amennyiben a múlt évi 618 millió koronával szemben ma 873 millió koronás a váltótárca. A lombard-állomány is 43 millió koronás többletet mutat a múlt évhez képest. Az érczkészlet azonban kisebb mintegy 41 millió koronával, aminek az az egyszerű magyarázata, hogy a jegybanknak a fokozódó devizakereslet miatt többször kellett aranyat exportálnia érczváltókra. Az Osztrák-Magyar Bank állása különben 1912 márczius 7-én a következő volt:

Bankjegyforgalom 2.197.412.000 (—66.950.000), érczkészlet 1.650.454.000 (—6.444.000), váltótárca 873.869.000 (—40.215.000), lombard 103.489.000 (—706.000), azonnal esedékes tartozások 281.942 ezer (+9.022.000), adómentes bankjegytartalék 53.041.000 korona.

Ünnepil akoma a Magyar Bankban. A Magyar Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság tisztviselői a Pesti Lloyd Társulat dísztermében társasvacsorát rendeztek az intézet újonnan kinevezett vezetőemberei tiszteletére; az ünnepeket Szücs Bertalan és Kalona Zoltán aligazgatók, Adler J. Károly, Ámon Ernő, Kálmán Henrik, Molnár czévezetőket Nemes Dezső köszöntötte fel, kinek szavaira Szücs aligazgató válaszolt. A társasvacsorán a tisztviselők teljes számban vettek részt.

A tőzsdetanács ülése. A tőzsdetanács szombaton délután öt órakor Horváth Elemér elnöklésével ülést tartott, amelyben elrendelte a soveraign árfolyamainak jegyzését, valamint az Országos Iparbank Részvénytársaság részvényeinek lajstromozását és jegyzését. Elrendelte továbbá, hogy ezután a Magyar Agrár- és Járadékbank Részvénytársaság részvényei határidőre is jegyeztesenek.

Az Agrár- és Járadékbank új czévezetői. A Magyar Agrár- és Járadékbank Részvénytársaság igazgatósága Dénes Mór, Feltick György, Hűvös Béla és Szávost Sándor főtisztviselőket czévezetői jogsultsággal ruházta fel.

Egy városi takaréki sikere. Nagykőrösről jelentik: Nagykőrös városi közszéki takarékpénztárának tiszta nyeresége az 1911. évben 80.309 K 59 fillér. Ebből az alapszabályok szerint levonva az igazgatóság és felügyelőbizottság illetékeit, költsékekre és közszükségletek fedezésére, a városnak maradt tiszta nyereség 67.047 korona.

A Hazai Bank tőkefelemelésének sikere. A Hazai Bank Részvénytársaság alaptőkefelemelése 32.000.000 koronáról 40.000.000 koronára a mai napon teljes sikerrel befejeztetett. A Hazai Bank alaptőkéje ennek a tranzakciónak keresztülvitelét folytán immár teljesen befizetett 40.000.000 koronát teszen, míg a látható tartalékok ezután a tőkefelemelés után körülbelül 13.500.000 koronára rugnak.

180.000 lóerős villamos-üzem. Veszprémből jelentik: Veszprém város képviselőtestülete ma dr. Komjáthy László polgármester elnökletével közgyűlést tartott, melynek egyetlen tárgya a város közönségének régi közhaját képező nappali villamos áram behozatalának elrendelése volt. A közgyűlés hosszabb vita után kimondotta, hogy a város közönsége garanciát vállal 180.000 lóerőnyi áramfogyasztásért, esakhogy a villamos társulat a nappali áramot megindítsa, mely nélkül az ipari üzemek motorait nem képesek használni. A város határozata alapján a villamostársaság a nappali üzemet már márczius 15-ikén megindítja.

Az értéktőzsdéről. A Magyar Pénzüntézetek Központi Hitelbankjának válságáról elterjedt hírek miatt — melyről lapunk más helyén írunk — ma ismét lanya volt az irányzat. A vezető értékek sorra hanyatlottak, különösen az építő ipari papirosok. Az építkezés ugyanis nagyon lassan indul. A pénzpiaczi feszültség miatt pang az építkezés ezért ad tul a spekuláció az építési anyagokat gyártó papirosokon. De a vezető értékekben is nagy volt az árfolyam hanyatlás, így a Közuti, a Magyar Bank 10—10 koronát veszítettek árfolyamukból, míg a Pesti Hazai Első Takarékpénztár 850 koronával zárult alacsonyabb árfolyamon a tegnapi jegyzéshez képest. A járadékpiaczi üzlettelten volt.

A miskolci háziipari kiállítás védnöke. Izabella főhercegnő a folyó hó 31-től április 16-ig Miskolcon rendezendő országos háziipari és amatőr

fénykép, festmény, női kézimunka, iparművészeti és antik műtárgy kiállítás védnökségét elfogadta. Az ország különböző vidékeinek csoportos kiállításai között leggazdagabb és legérdekesebb les a Mezőkövesdé. Ezideig 600-nál több kiállító jelentette be részvételét.

Pénzügyintézetek nagygyűlése. A Magyarországi Pénzügyintézetek Országos Szövetsége folyó hó 12-én tartandó közgyűlésében több olyan kérdést fog tárgyalni, amely a pénzügyintézeteket ez idő szerint kiválóan foglalkoztatja. *Mándy Lajos* elnök megnyitó beszédében a hitelkötet újabb jelentőségeiről fog megemlékezni. *Dr. Berényi Pál* igazgató, a Szövetség múlt évi működéséről számol be és tárgyalni fogja jelentőségében a vidéki pénzügyintézetek által fenntartott gabona- és áruaktárak fejlesztésének és hitelkötetelményeinek kérdését. *Matlekovits Sándor v. b. t. t. a* pénzügyintézet reform kérdéséről tart nagy szabású előadást kiegészítésül a Szövetség által előbb a kérdésben elfoglalt álláspontnak. *Dr. Ödöry Ferencz* orsz. képviselő a magyar fiúdok hitelkégyeiről fog beszélni. A közgyűlés iránt, a mely Pest vármegye székházának tanácstermében fog lefolyani, a legszélesebb körökben nyilvánult meg már eddig is az érdeklődés és a tárgysorozatra való tekintettel a gyűlésen egy a pénzügyi-, mint a kereskedelmi kormány képviselőit fogja magát.

Új állami kedvezmények. A kereskedelmiügyi miniszter az 1907. III. törvénycsikkben meghatározott állami kedvezményeket *Lossinszky Imre* budapesti mérnök Nagytétény határában létesített fémönt és ennek ötvözetait, különféle csapágyfémeket és egyéb öntvényeket előállító ipartelepe részére az 1911. évi július hó 1-től számítható 10 (tíz) évre engedélyezte, ugyancsak *Bolz Keresztély* triestri lakos és *Vörös László v. b. t. t. által* Kissármáson tervezett és a *Bender-féle* szabadalmazott eljárásra berendezendő nitrogénoxidot, illetve salétromsavat, salétromsót, sósavat, chloridokat és natron (chile) salétromot előállító ipartelep részére az üzembelhelyezés napjától számítható 15 évre előzetesen biztosította.

Hitelegyleti közgyűlés. A Magyar Általános Takarékpénztár Részvénytársaság Hitelegylete *Poór Jakab* igazgatósági tag elnöke alatt márczius 1-én tartotta meg az idei közgyűlését. A felolvasott jelentés megemlíti, hogy a hitelegylet üzleti forgalma az 1911. évben sem mutat fel jelentékeny változásokat. Tagjainak hitelkégyeit teljes mértékben kielégítette és az utánfizetés szükségessége az idén sem merült fel. A takarékpénztár igazgatósága részéről a hitelegylet választmányába az 1912. évre *Adler Lipót, Bihaly József, Heisler Vil-*

mos, Hoffmann Mihály, Rausch Aladár és Szendrei Sándor nevezettek ki, míg a közgyűlés *Hirsch István, Kozma Sámuel, Kramer Miksa, Seligmann Imre, Vidor Jenő és Wollák-Soma* tagokat választotta be 3 évi időtartamra a választmányába.

Fűszerkereskedők kongresszusa. A fűszerkereskedők kongresszusa iránt, mint értesülünk, nagy az érdeklődés az ország vegyeskereskedői és fűszeresei körében. A kongresszus márczius 17-én, délután három órakor kezdődik az O. M. K. E.-ben. A tárgysorozaton szerepel a mértékhiteliséti ügye, a vasárnapi munkaszünet, a nyolcz órai záróra, az áruk elköttyavetyélése, a fűszeres szakoktatás és jóformán minden kérdés, ami foglalkoztatja az érdekelteket. A kongresszusra vonatkozó minden felvilágosítást az O. M. K. E. központi irodája ad meg.

Parcellázás Szabolcsban. A Szolnokon székelő Kereskedelmi Bank és Takarékpénztár R.-T. megvásárolta dr. *Kállay Rudolf nagyállói* 1470 magyar holdas birtokát, melyet még a tavasz elején parcellázni kezd a környék kisgazdái között.

Tenyésztés-kiállítás és vásár Nagyváradon. A Bihar megyei Gazdasági Egyesület által folyó évi márczius hó 17. és 18-án Nagyváradon tartandó tenyésztés kiállítás és vásárra Bihar megye legjobb tenyésztői részéről mintegy 300 darab kan és kockát jelentettek be.

A fővárosi pénzügyintézetek osztaléka. Majdnem az összes vezető fővárosi pénzügyintézetek közzétették már a múlt üzletév mérlegét, melyekből kitétnik az intézetek forgalmának fejlődése, mihez nagyban hozzájárult a bankok két éven át tartó erőteljes tőkeszaporítási tevékenysége. Több pénz, még pedig jelentősen nagyobb összeg állott a pénzügyintézetek rendelkezésére éppen a tőkefelelési műveletek révén s az új, friss tőke a bankintézetek összes üzletágain éreztette jótékony hatását. Nemcsak a normális fejlődés képét mutatják a mérlegek tételei, hanem a gazdasági eseményekben gazdag és változatos esztendőnek bélyegét is magukon viselik. És ha az erőteljes fejlődés a pénzügyintézetek összes üzletágain tapasztalható, önkéntelenül fölvetődik a kérdés, kifejezésre jutott-e a nagyobb nyereség az osztaléknál? A pénzügyintézetek vezetői ugyanis mindig tartózkodó osztalékpolitikát folytatnak. A tartalékalapok, valamint a latens tartalékok tülön-tul való dotálását tartják különösen szem előtt, emellett a részvényesek érdekeit is mindig kellő figyelemben részesítik. Így jártak el most is a múlt üzletév nyereségének fölosztásánál és a kellő tartalékolások után jelentősen magasabb osztalék jutott a részvényeseknek. Alábbi összeál-

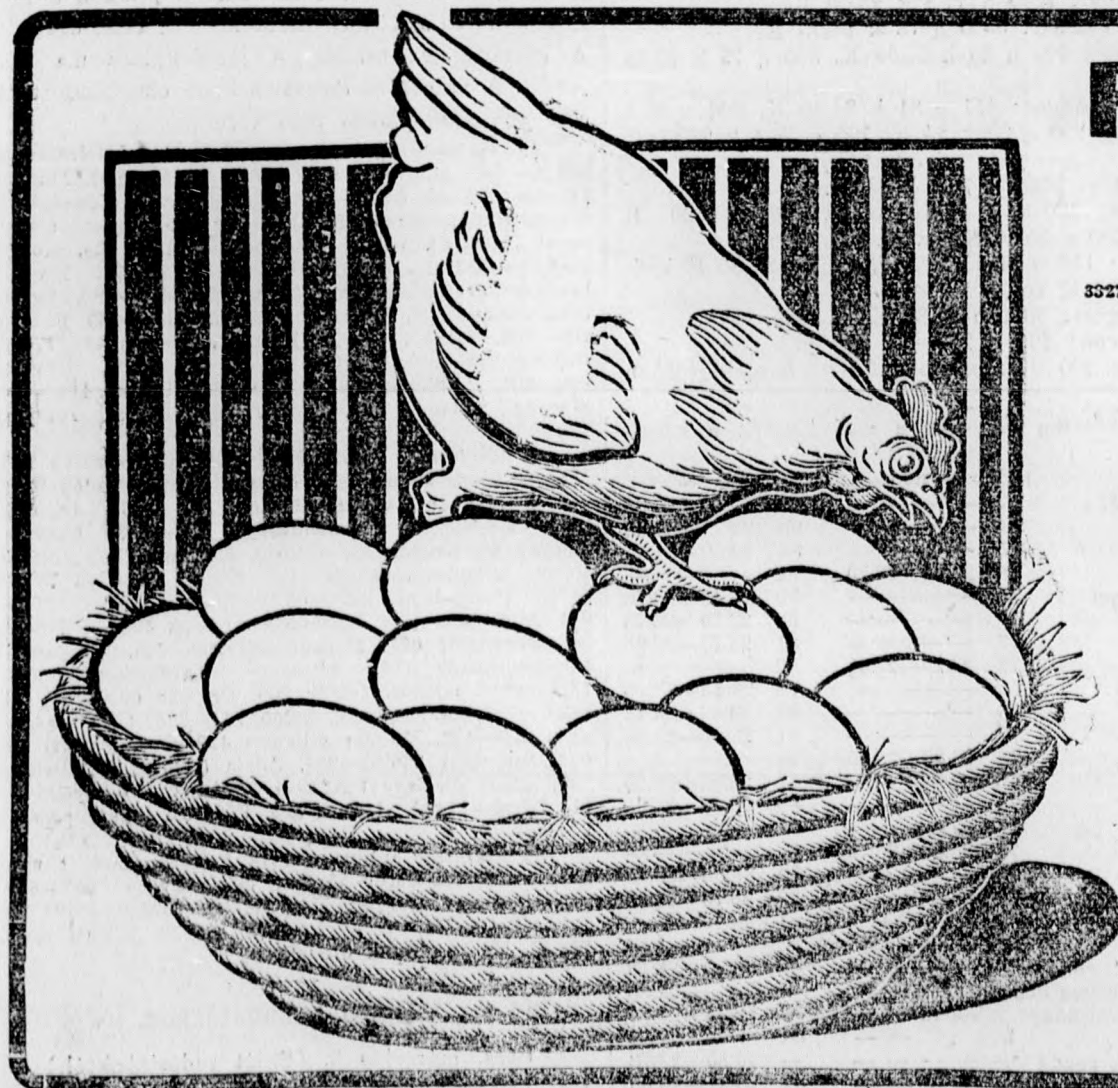
lításunk szerint a számbavett intézeteknél kilenczmillió koronát ér el az az összeg, amit magasabb osztalék címén fizettek ki a fővárosi pénzügyintézetek. Olyan tekintélyes összeg ez, mely arányban áll a tőkeszaporítások folytán keletkezett új tőkékkel. Vannak intézetek, melyek kétszer annyi osztalékot fizetnek, mint a megelőző esztendőben. Általában szembeötlő a két osztalék közötti különbség, mint az az alábbi táblázatból is kitétszik:

	1910-ben		1911-ben	
	alaptőke osztalék	ezzer koronákban	alaptőke osztalék	ezzer koronákban
Belvárosi takarékpénztár	12.500	875	18.000	1.152
B. erzsébetvárosi bank	5.000	325	5.000	325
B.-erzsébetvárosi tkpt.	7.000	320	10.000	640
B. tkpt. és orsz. zkölcs. rt.	15.000	625	20.000	640
B.-lipótvárosi tkpt.	8.000	330	8.000	480
B.-terézvárosi tkpt.	600	72	600	72
Első magyar iparbank	6.000	440	10.000	733
Egyesült bp. főv. tkp.	15.000	2.400	15.000	2.400
Hazai bank rt.	32.000	2.000	32.000	2.560
Kőbányai takarékpénztár	2.000	150	2.000	150
Közp. keresk. és iparbank	5.000	300	8.000	300
Agrárbank	24.000	1.680	24.000	1.800
Általános hitelbank	60.000	6.300	80.000	9.000
Általános takarékpénztár	25.000	1.440	25.000	1.850
M.-bank és keresk. rt.	40.000	2.375	60.000	6.000
Jelzáloghitelbank	40.000	4.760	40.000	5.560
Keresk. hitelbank	5.000	325	5.000	325
Leszámlitolóbank	40.000	3.000	50.000	3.750
Pesti hazai első tkp.	15.000	5.831	20.000	3.750
Pesti m. keresk. bank	42.000	7.140	50.000	8.500

Természetesen e táblázatban csak a nagyobb pénzügyintézetek foglalnak helyet, amelyeknél az osztalék elég tekintélyes összeget képvisel. A fővárosban ez idő szerint mintegy 130 részvénytársasági pénzügyintézet működik, de a fenti táblázatban kifejezésre jutó irányzat körülbelül ráillik az egész fővárosi pénzügyre. Érdekes, hogy az osztaléknak ilyen nagy mértékben való emelkedése nem volt árjavító hatással a tőzsdéi forgalomban. Ennek az az egyszerű magyarázata, hogy a kedvezőtlen külpolitikai, de meg a belpolitikai események hatása miatt is nagyon oszónas a tőzsde s nemcsak a spekulánsok, de a tőkés is kerülnek a tőzsdé tájékát. A kedvezőtlen pénzügy, a rossz kamatlábvizonyok is elodázzák az erőteljesebb tőzsdéi élet kifejlődését. Így az árfolyamok stagnálnak, nőt az osztalék a legtöbb papírnál az árfolyam 4.4-4.9 százalékos kamatozásnak felel meg.

Drágább lesz a kefe és a seprű. A budapesti kefe-, seprű- és ecsetkészítő mesterek egyhangulag elhatározták, hogy összes készítményeik árát e hó 15-től kezdve 5 százalékkal felemelik. Ürügy: a nyersanyagok drágulása.

Az országos tenyészállatvásár megnyitása és díjazása. Ma nyílt meg az Országos Magyar Gazdasági Egyesület által rendezett, a földművelésügyi kormány és Budapest székesfőváros közönsége által adományozott díjak kiosztásával egybekötött

PÁRISI NAGY ÁRUHÁZ

3327

VI., ANDRÁSSY-UT 39.

Bélyegzővel ellátott

32 darab tea-tojás 2 korona

Paris tea-tojás-készlet e héten az áruház „Elélmiszert”-osztályában. IV. emelet. Lift.

Elsőrendű poulard, fején hizalt 2 kor. 50, Magyar számlai kilója 4 kor. 30. Tavasz lptói turó 1 kor. 80. Elsőrendű liszt nullás kilója 34 fillér. Pörkölt kávé, mandula, mazsola, rizs, borsó, lencse a legolcsóbb napi áron.

Kassai és prágai sódar husvára előjegyezhető.

Képes nagy árjegyzék az áruházban látogató összes árucikkekről ingyen és bérmentve.

XXVIII-ik országos tenyészállatvásár és gépkiállítás. A földművelésügyi minisztert Serbán János miniszteri tanácsos, országos állattenyésztési felügyelő képviselte, a főváros részéről Folkusházy Lajos tanácsos jelent meg.

A tenyészállatvásár bírálóbizottsága már pénteken délelőtt megkezdte munkáját Serbán János elnöklésével. Végül is a csoportbírálok véleményezése alapján a következőképp döntöttek a díjak odaítélésé felett. A *szarvasmarhák* csapatával a földművelésügyi miniszter 2000 koronás nagydíjat *Elek Ernő* nyerte meg 4250 korona értékű bikájával. A magyar fajta alföldi fajtánál az I. bikadíjat báró Vécsey József Aurél, a II. bikadíjat az egri főkapitány uradalma, a III. bikadíjat Vojnits Simon nyerte el. A *tejelődíjakat* Wenckheim Henrik örökösének, özv. Döry Vilmosnénak és Polgár Lászlónak tehenei vitték. A juhok csoportjánál a földművelésügyi miniszter 1000 koronás nagy díját gróf Károlyi Lajos, Budapest székesfőváros tiszteletdíját pedig a keszthelyi gazdasági akadémia tenyészete nyerte el. A *kecskék* csoportjánál Kecskemét városát, valamint Szatmáry Istvánt és Lászlót tüntették ki. A *sertésdíjak* a következőképp oszlottak meg: A földművelésügyi miniszter 1000 koronás nagydíját gróf Károlyi Gyula kapta, Budapest székesfőváros díját pedig Grósz Zsigmondnak ítelték oda. A *külföldi* fajtáknál a székesfőváros tiszteletdíját Blascok Gyula csoportjának ítelték. A díjakat postán küldik meg a kiállítóknak.

A vasúti kocsik világitása. A Magyar Mérnök és Építészegyletben ma este Pogány Sándor déli vasúti felügyelő a vasúti kocsik acetilén díssos világitásától tartott előadást.

Földmivések méhészeti kurzusa. A gödöllői állami méhészeti gazdaságban a folyó évben négy 18-18 napra terjedő méhészeti tanfolyamot rendeznek a földmivések számára. Az elsőt május 2-19-ig, a másodikat május 22-től június 8-ig, a harmadikat június 12-29-ig és a negyediket július 3-20-ig. A tanfolyamok alkalmul fognak szolgálni arra, hogy a résztvevők elsajátítsák a méhészet elméleti és gyakorlati ismereteit.

Előadás a Hansa-Bundról. Dr. Riesser J. berlini egyetemi tanár, titkos igazságügyi tanácsos a német Hansa-Bund elnöke márczius hó 11-én, hétfőn este hét órakor a Pesti Lloyd Társulatban „Der deutsche Hansa-Bund seine Gründung, Ziele und Erfolge” czimű előadást tart. Az előadást társasvacsora követi.

Egybehívott közgyűlések.

- Márczius 11. Magyar Leszámitoló és Pénzváltó-bank r. t. (r. k.)
- Első Magyar Iparbank (r. k.)
- Országos Magyar Vasutas Takarékpénztár r. t. (r. kgy. tökéemelés.)
- Magyar Általános Ingatlanbank r. t. (r. k.)
- Márczius 16. Közuti Kereskedelmi és Iparbank r. t. (r. k.)
- Első Magyar Általános Biztosító Társaság (r. k.)
- Márczius 17. Erzsébetvárosi Hitelbank (r. k.)
- Márczius 19. Magyar Általános Hitelbank r. t. (r. k.)
- Márczius 20. Nemzeti Baleset Biztosító Társaság (r. k.)
- Márczius 22. Forgalmi Bank RT. (r. k.)
- Márczius 28. Magyar Földhitelintézetek Országos Szövetsége (r. k.)
- Április 2. Angol-Osztrák Bank (r. k.)

A mesterdálnok...

Cipőm szép és tökéletes
Benne járni élvezetes,
Mert ha cipőt szegzek, varrok,
Rajt' van

PALMA
kaucsuk sarok

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonatőzsde.

Budapest, márczius 9.

A készáruipiaczon csendes volt ma az irányzat. — Mérsékelt kínálatlaltal szemben a malmok tartozkodók voltak, keveset és nehézkesen vásároltak. Mivel másrészt az árubirtokosok sem nagyon forszirozták a dolgot, csak kisarányu forgalom fejlődött ki, amelynek a folyamán mindössze mintegy 15.000 mm. buza kelt el, változatlan tegnapi áron. — A legdrágább eladási ár 12.17½ korona volt 81 kilós tiszavidéki buzáért, a legalacsonyabb pedig 11.60 korona 78 kilós pestvidéki buzáért. — Egyéb gabonaneműek árai ma nem változtak. Forgalomba került: 3000 mm. rozs 10.05—10.10 K-ás áron, 400 mm. zab 10.25—10.32½ koronás áron, 200 mm. árpa 10 koronás áron és 3000 mm. tengeri 8.91 koronás áron, ab hajó. A határidőpiaczon a mai üzlet az esős időre mindjárt megnyitáskor szilárdan és a tegnapi zárlatnál némileg magasabb jegyzésekkel indult meg. Közvetlen a megnyitás után a kezdő árfolyamok csekélységgel legyöngültek, aztán pedig az egész délelött folyamán egyazon a színvonalon mozogtak, zárlat előtt azonban hősülyedést jelző prognózisra egyszerre sürgős kereslet támadt, minek folytán erősen szilárdult az irányzat és gyorsan emelkedtek az árfolyamok. Az áprilisi buza 11.76 koronán indult, kezdetben 11.77 koronán is kötöttek, aztán 11.73-ig gyöngült, majd ismét 11.79-ig emelkedett és zárlatkor 11.77 koronán maradt. Az októberi buza 10.91 koronás kezdő árfolyama 10.88 és 10.95 között ingadozott és 10.93 koronán zárult. A tegnapi zár-lathoz viszonyítva, végeredményképpen ma az áprilisi buza 4 fillérrel, az októberi buza 4 fillérrel, az áprilisi rozs 4 fillérrel, az április zab 4 fillérrel, a május tengeri 2 fillérrel javult.

Kötetett:

Buza. Tiszavidéki: 300 q-81 k 24.30 K, 200 q 80 k 24.10 K felső.
Fejérmegyei: 200 q 79 k 23.85 K.
Pestvidéki: 250 q 81.5 k 24.20 K, 300 q 81 k 24.20 K, 200 q 80 k 24.25 K, 150 q 80 k 24.20 K, 100 q 80 k 24.18 K, 150 q 80 k 14.15 K, 400 q 79 k 24.10 K, 130 q 78 k 23.70 K, 100 q 78 k 23.20 K üszökvégű, 100 q 77 k 23.80 K.
Bácskai: 2240 q 77.5 k 23.90 K.
Szt.-Tamási: 3500 q 78 k 24.15 K.
Tolnai: 500 q 80 k 24.05 K, 300 q 79 k 23.55 K hibás.
Felsőmagyar: 451 q 81 k 24.20 K, 200 q 80.5 k 24.10 K, 200 q 80 k 24 K, 100 q 78.5 k 23.65 K hibás.
Raktár: 1050 q 78.8 k 24 K.
Rozs: 200 q 20.15 K kp. p., 100 q 20.20 K kp. p., 2600 q 20.10 K kp. p., III. 8-áról.
Zab: 150 q 20.65 K kp., 100 q 20.50 K kp., 100 q 20.50 K kp.
Tengeri: 3000 q 17.82 K ab hajó.
T-árpa: 200 q 20.— K kp. p.
Árak 100 kilogrammonként koronaértékben értendők.

A készáru jegyzése a mai tőzsdén a következő volt:

	klós	ára 100 kg.	klós	ára 100 kg.
Buza				
Tiszavidéki	75	—	79	23.60—23.85
"	76	—	80	23.70—23.95
"	77	—	81	23.80—24.15
"	78	23.80—23.70	82	—
Fejérmegyei	75	—	79	23.45—23.70
"	76	—	80	23.60—23.75
"	77	—	81	23.70—23.95
"	78	23.20—23.45	82	—
Pestvidéki	75	—	79	23.45—23.70
"	76	—	80	23.60—23.75
"	77	—	81	23.70—23.95
"	78	23.20—23.50	82	—
Bánsági	75	—	79	23.55—23.80
"	76	—	80	23.70—23.95
"	77	—	81	—
"	78	23.30—23.55	82	—
Bácskai	75	—	79	23.55—23.85
"	76	—	80	23.70—23.95
"	77	—	81	—
"	78	23.30—23.55	82	—
Rozs				
I. rendű uj	—	—	—	20.30—20.50
középmínőségű uj	—	—	—	20.—20.0
Árpa				
takarmány I. rendű	—	—	—	19.75—20.25
II.	—	—	—	—
Zab				
I. rendű	—	—	—	20.50—20.78
II.	—	—	—	20.—20.00

Tengeri belföldi uj — — — — — 17.70—18.10
Köles — — — — — — — — — — —

A határidőpiaczon kötötett:

Délelött:

Előfordult kötések (100 kg.-kint) 1912-re.

Buza 1912 áprillisa	23.52—54—46—58
Májusi buza	23.38—40—32—40
Buza októberre	21.82—84—76—90
Rozs áprillisa	20.54—6—42—54
Rozs októberre	18.26—30—18—28
Zab áprillisa	20.10—12—16—19.98
Zab októberre	16.82—84—70—80
Tengeri 1912 májusra	17.56—58—54—62—6
Tengeri júliusra	17.38—36—44—40
Tengeri augusztusra	17.40—42
Káposztarepeze augusztusra	—

1 óra 30 perczkor zárulnak:

Buza áprillisa	23.4—23.56
Buza májusra	23.42—23.44
Buza októberre	21.86—21.88
Áprilisi rozs	20.48—20.50
Rozs októberre	18.26—18.28
Zab áprillisa	20.08—20.10
Zab októberre	16.76—16.78
Tengeri 1912 májusra	17.56—17.58
Tengeri júliusra	17.40—17.42
Káposztarepeze augusztusra	31.40—31.60

Budapesti gabonaforgalom.

1912. márczius 7-től 1912. márczius 8-ig.

Érkezett Elszállított

	m é t e r m á z s a	
Buza	27629	9859
Rozs	308	500J
Árpa	407	200
Zab	9193	22594
Tengeri	12516	27148
Liszt	—	30860
Korpa	—	2800

Értéktőzsde.

Az általános lánghaságot még jobban súlyosbitotta a Magyar Pénzügyi Központi Hitelbankjának válsága, amely igen rossz hatást tett a mai tőzsdén, amely amugy is napok óta igen rosszul van díszponálva. A kedvező külföldi jelentést a médióhalasztás közelsége ellensúlyozta, a bécsi piac pedig nem bizonyult eléggé fölvevőképesnek. Az üzlet elejétől végig pánikszzerűen folyt, a nemzetközi ipaczon a magyar hitelrészvény 5-6 koronával, a többi átlag 4-5 koronával esett. A készáruipiaczon is csak tetemes árengedménnyel lehetett eladni, de sürgős kínálatot egy pillanatig sem tapasztaltunk. A zárlat egy csekélységgel javult, mert a bécsi piac valamit vásárolt. A déli tőzsde irányja kissé nyugodtabb volt, mert Berlinből tartott jelentés jött. A nemzetközi piac kissé javult és csöndesen zárult. A helyi piaczon a Magyar bank és a Közuti intervenczióra kissé drágult. A készáruipiaczon tartott. A járadékpiac ma sem javult. A valuta és ércváltó kissé olcsóbbodott, A sorsjegypiaczon kötés nem volt.

Az előzőszen kötöttek: Osztrák hitelrészvény 652.50—653, Magyar hitelrészvény 855.50—860, Magyar Leszámitolóbank 564.50—565, Jelzálogbank 485—488.50, Rimamurányi vasmű 722—723, Osztrák-magyar államvasut 741—742, Városi villamosvasut 423—423, Közuti vaspálya 782.50—790, Hazai bank 304.50—305, Magyar bank és kereskedelmi részvénytársulat 675—680, Agrár-bank 535.50—536, Esztergom-szászvári 336—339, Fabank 230—232, Salgó 717—722, Hazai takarékpénztár 17600, Beocsin 948—951, Északi kőszén 388—390, Drasche 689—694, Általános kőszén 890—900, Ujlaki 416—420, Magyar villamos 490, Adria 529, Hazai sorsjegy 125.50 K.

A déli tőzsdén kötöttek: Osztrák hitelrészvény 654, Magyar hitelrészvény 857, Magyar koronajáradék 89.30—89.4, Magyar Leszámitolóbank 564—565, Jelzálogbank 487—488.25, Rimamurányi 722—723, Osztrák-magyar államvasut 742—743.50, Déliavasut 106—106.50, Városi villamosvasut 424—427, Közuti vaspálya 785.25—789, Hazai bank 305—305.50, Magyar bank 676—681, Agrár 535—536, Kereskedelmi bank 4010, Belvárosi takarékpénztár 677, Merkurbank 303—305, Budapesti takarékpénztár 438, Általános takarékpénztár 674, Lipótvárosi takarékpénztár 209, Drasche 693—705, Általános kőszén 894—899, Salgó 721—725, Ujlaki téglagyár 419—420, Magyar villamos 490—492, Polgári sör 650, Szászvári 336.50—338, Adria 520—523, Atlantia 300, Hazai sorsjegy 125.25—125.50, Hazai takarékpénztár 17250—17400, Hermes 365, Fővárosi takarékpénztár 2335—2340.

Az utólszen irányja csekély forgalom mellett nyugodt volt. Kötöttek: Magyar hitelrészvény 868—859, Közuti vasut 788—789, Magyar Bank 678.50—679. Végül maradt: Magyar hitelrészvény 858.25, Közuti vasut 788.50, Magyar Bank 678.50.

Bécsi gabonatőzsde.

Bécs, márczius 9. (Saját tudósítónktól.) A mai hetitőzsdén vásárlási kedv hiányában a for-

galom jelentéktelen, az irányzat bágyadt volt. Buza iránt csak egy vidéki malom érdeklődött és az irányzat ennek következtében lanya, az árak 15 fillérrel hanyatlottak a mult szombathoz képest. Rost jó 15 fillérrel olcsóbb lett, de még így is alig volt benne forgalom. Árpa egészen jelentéktelen üzlet mellett 50 fillérrel gyengült, tengeri a mult héthez képest 15, zab 5 fillérrel gyengült.

Jegyzetett buza: Tiszavidéki 12.0—12.85, bánáti és bácskai 12.30—12.60, mosoni és győri 11.80—12.20, déliavasuti 11.80—12.20, felsőmagyarországi 11.75—12.10, alsóausztriai 11.55—11.90.

Rosta: Felsőmagyarországi 10.65—10.85, csepeli 10.55—10.70, pestmegyei 10.60—10.80, déliavasuti 10.55—10.70, külterületi magyarországi 10.55—10.70, marchfeldi 10.65—10.90.

Árpa: Morvaországi 10.10—11, marchfeldi 10—10.50, bécsvideki 10—10.40, felsőmagyarországi 9.70—10.50, csepeli 9.60—10, déliavasuti 9.75—10.50, északmagyarországi 9.0—10, maláta 9.70—10, takarmány 9.0—9.75.

Magyar tengeri 9.60—9.88, Cinquantin 10.40—10.80. Magyar zab: válogatott 10.05—11.40, elsőrendű 10.85—11.15, közepes 10.55—10.90, alsóausztriai 10.70—11 korona.

A gabonárák hanyatlása nem volt képes a liszt forgalmát fellendíteni. Sok malom készletéből fogytán van a 3-7 és egynegyed számú áru, rozsliszt sem volt bőven piacon, takarmányárak irányzata nyugodtabb, korpásé prompt szállításra szilárd, de későbbi határilókré nem mutatkozott érdeklődés.

Aron és Molnár szabadalmi és értékesítési osztályának

Budapest. Alulírottak SZIKURA ANTAL és INDRICH LAJOS rákosszentmihályi lakosok, ezennel halás köszönetüket fejezzük ki Önöknek, tulajdányuk értékesítése körül kifejtett gyors és reánk nézve minden tekintetben előnyös közreműködésükért. Az Önök közbejöttével és segítségével lebonyolított értékesítést teljes megelégedésünkre olyan gyorsan bonyolították le, hogy ezáltal bennünket hathatón segítettek és így, amideg ismételtens csakis elismerésünket és köszönetünket nyilvánítjuk, kötelezve érezzük magunkat arra, hogy nagybecsű cégeknek minden feltevéseinket a legmelegebben ajánljuk figyelmébe.

Rákosszentmihály, 1912 márczius 9-én. Szikura Antal, s. k. a koronás ezüst érdemkereszt stb. tulajdonosa Indrich Lajos, s. k. gépészek.

Bécsi értéktőzsde.

Bécs, márczius 9. (Magyar értékek zárlata). 4 százalékos arany-járadék 109.90 Tiszal és szegedi kölcsön sorsjegye —, Magyar hitelbank részvény 859.50, Magyar leszámítoló és váltó részvény 568.—, Rima murányi 723.75, Magyar cukoripar —, Adria hajózási részvénytársaság 524 Magyar koronajáradék 89.40, 4 százalékos magyar földterem. kötvény —, Magy. nyerem.-kölcs. sorsjegye —, Kassa-Oderbergi Vasutársz. —, Magyar jelzálogbank 489.50, Magy. kereskedelmi bank —.

Bécs, márczius 9. (Osztrák értékek zárlata). 4.2 százalékos papir-járadék 89.70, 4 százalékos osztrák arany járadék 114.35, 1860-as sorsjegye —, Osztrák hitel sorsjegye —, Angol osztrák bankrészvény 339.—, Bécsi Bankverein 546.— Osztrák-magyar bank 19.83, Déli vasut 106.25, Dunagyhajózási r-t. 11.76 Dohány részv. 332.—, Cs. k. arany (vert) 11.37, Német bankv. 117.83, Osztr. Lloyd 546.— 4.2 száz. ezüst jár. 89.60—92.80 Osztr. koronajáradék 89.75, 1864-es sorsj. —, Osztrák hitelintézeti részvény 653.50, Union-Bank 626.—, Osztrák Länderbank 544.45, Osztrák-magyar államvasut 741.—, Elbevölgyi vasut —, Alpisi részvény 931.25 20 frankos 19.12, Londoni váltóár 241.07 Lipótkohó 635.—, Török sorsjegye 245.75.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, márczius 9. (Értéktőzsde.) A külföldi tőzsdékről érkezett kellemesebb jelentések kapcsán a mai megnyitás csekély forgalom mellett gyenge javulást mutatott, azonban rövid idő múlva határozott irányváltás állott be, mert a Ruhrterületről érkezett jelentések a sztrájk kitörését külszöbön állónak mondják. Ennek következtében az árfolyamok általánosságban gyöngülést idéztek elő, azonban a forgalom csak kis terjedelmű volt. A folytatódó üzlet közepett a hangulat ismét nyugodtabbá vált, mert a kínálat megszünt, valószínűleg azért, mert a spekuláció a sztrájk kitörésének lehetőségével már napok óta számolt. A nyugalom beállta kapcsolatban volt a pénzpiacon mutatkozó javulásával, azonban jól tartott árak mellett általános tartózkodás jellemezte az üzlet menetét. Szilárd irányzatok voltak török sorsjegyek és Kanada-részvények. Utóbbiak new-yorki jelentésekre végül bankok is gyöngye javulást mutattak. A készpénzpiac ipari értékeinek forgalma nem volt egyéges, irányzatok azonban csöndes. Napi pénz 4 és fél százaléktól 4-ig, magánkamatláb 4 és fél százalék,

Berlin, márczius 9. Zárlat. (Saját tudósítónktól Zárlatkor jegyeztetik: 4.2 százalékos papirjáradék —, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 96.80, osztr. hitelrészvény —, Déli vasut 17.70 orosz bankjegyek 215.90, 4 százalékos új orosz kölcsön —, Discontó Commandit 189.10, Dinamitruszt 184.—, Harpeni 186.60 Unifikált török járadék 91.25, 4.2 százalékos ezüst jár 89.20, 4 százalékos magyar aranyjáradék 92.—, Magya koronajáradék 89.20, Osztrák-magyar államvasut —, Bécsi váltóár 84.80, Olasz járadék —, Ált. villamos-sági Edison 2-6.10, Gelsenkirchoni 192.70, Laurakohó 171.—.

Frankfurt, márczius 9. Zárlat. 4.20/c papirjáradék —, 4 száz.-os osztr. ar.-jár. 96.65 Magy. ar.-jár. 91.90 Osztr. hitelint. részv. 204.50 Osztrák-magyar államvasut 155.50 Északnyugati vasut —, Bustleh radi vasut —, Londoni váltóár 204.37, Bécsi Bank verein 138.40 Villamos részvény —, 3 százalékos magyar aranykölcsön 74.40, 4.2 százalékos ezüstjáradék 92.40, Osztrák koronajáradék 89.80, Magyar koronajáradék 89.05 Osztrák-magyar bank 141.20 Déli vasut részvény 17.75 Elbevölgyi vasut —, Bécsi váltóár 84.816, Párisi váltóár 810.80, Union bankrészv. —.

Hamburg, márczius 9. (Zárlat.) 4.2 százalékos ezüst járadék 92.—, 1860. sorsjegye 183.—, Déli vasut 17.60 4 százalékos aranyjáradék 96.20, Osztrák hitelrészvény 205.50 Osztrák-magyar államvasut —, Olasz járadék 97.75, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 91.80

London, márczius 9. Angol consol 78.10

Páris, márczius 9. (Zárlat). 3 százalékos francia járadék 94.85, Osztr. aranyjáradék 99.50 Magyar arany járadék 94.50, 5 százalékos bolgár kötvény 1896. évről 504.— 3 3/4 százalékos Olasz járadék 97.55 Déli vasuti elsőbbségi kötv. 272.—, 5 százalékos marokkói járadék 529.— 4 százalékos 1890. román kölcs 97.25 4 százalékos amort. románjár. 1905. 93.—, 5 százalékos orosz járadék 105.70 4 és fél százalékos 1909. orosz járadék 100.52 4 százalékos spanyol jár. 95.50 4 százalékos unifikált török jár. 92.25 Török sorsjegye 205.— Török dohányrészvény 357.—, Osztrák földhitelintézet 14.03 Osztrák Länderbank 599.— Magyarjelzálogbank —, Banque de Paris 17.58, Banque Ottomane —, Osztrák-magyar államvasut —, Déli vasut —, Meridionalvasut —, Herimani gőzgyár 856.— Rio Tinto 18.24, Suererie d'Égypte 185.—, Pula 93.—, Urikányi kőszén 185.—, Charier 184.75, De Beers 500.— East Rand 70.50, Jagersfontein 158.—, Trans. Land Compan 38.25 Váltó Amsterdamra (rövid) 208.75, Váltó német piacokra (rövid) 123.25 Váltó Bécsre (rövid) 104.56, Váltó Belgiumra (rövid) 9/16 Olasz arany váltó (rövid) 7/8 Váltó Svájcra (rövid) 2/3 Csekk Londonra 252.45 Magánkamatláb 3/4.

Üzleti tudósítások.

Budapesti szeszjegyész.

Table with 3 columns: Milyen időre?, Nyers, Finomított. Rows include Azonnali és folyó havi szállításra, Márczius-májusra, Márczius-augusztusra, Márczius-decemberre, Irányzat: Szilárd, Bécsi nyersszeszjegyész, Prágai, Lembergi.

Buzakorpa.

Table with 2 columns: Item, Price. Rows include Finom korpa azonnali szállításra, márczius-májusra, Durva korpa azonnali szállításra, márczius-májusra.

Zsiradékok.

Table with 2 columns: Item, Price. Rows include Disznózsír budapesti, vidéki, Szalonna, Városi 4 drbos, 3.

Kőbányai sertés vásár.

Árjegyzés. 1912. márczius 9. Hizott sertésárak: Magyar elsőrendű: Fialat nehéz (páronkint 320 kgron felül) 150—152 fillér, közep (páronkint 251—320 kgr.) 154—156 fillér, Magyar szedett: Közep (páronkint 240—280 kgr.) 154—157 fillér. Sertéslétszám: 1912. évi márczius 7-n volt készlet 22306 drb, 8-án felhajtott 543 drb, 8-án elszállított 131 drb, 9-ére marad készlet 22718 drb. A hizott sertés üzletirányzata csendes.

Sertéskonsumvásári jelentés.

(A székelyfővárosi állatvásár és közbághid igazgatóságától.) Márczius 9. Előző napi eladottan maradvány 1411 drb sertés, 14 drb süldő. Pótlékhajtás 22 drb sertés. Mai felhajtás (egy negyed 4-ig) 480 drb sertés, 82 drb süldő, összesen 193 drb sertés, 96 drb süldő. Eladatott 355 drb sertés, 28 drb süldő. Mai maradvány 1638 drb sertés, 68 drb süldő.

Árjegyzés. Zsirtsertés. Öreg I. rendű 350 klg. felül életsúlylevonással 134—140 fillér. Öreg II. rendű 280—350 klg. életsúlylevonással 126—132 fillér. Fialat nehéz 300 klg. felül életsúlylevonással 140—146 fillér. Fialat közep 220—300 klg.-ig életsúlylevonással 144—150 fillér. Fialat könnyű 220 klg.-ig életsúlylevonással 148—160 fillér. Hussertés könnyű 140—300 klg.-ig életsúlylevonással 144—162 fillér. Süldő belföldi életsúlyban 106—120 fillér. A vásár irányzata lanya. Az árak 4—6 fillérrel hanyatlottak.

Hozzon

a legközelebbi gyógytárból nekem egy tégely „Erényi-Ichthyol-Salicyl“-t, mondá egy orvos az inasához. Az inas nagyot néz és önkéntelenül kérdi, hogy mire jó az! Nem bírok

magával

mondá az orvos s ha ilyen perfidens lesz, ki fogom dobni. De azért elárulja neki a nagy titkot, hogy az Erényi-Ichthyol-Salicyl páratlan szer borbántalmaknál, különösen a hol

viszke-

tegséggel párosult borbántalmakról van szó. Kövér nők és férfiaknál a test különféle részein kipállások következtében is nagyon gyakori a viszke-

tegséget

környező kellemetlenségek. Az izzadás is egy kellemetlen ügy, mely nagyon gyakori manapság és a szomszédok

rögtön

észreveszik. Tehát minden viszketegség: legyen az krónikus vagy sem, kipállás, izzadás, borbántalom teljesen elmulasztható az „Erényi-Ichthyol-Salicyl“ segítségével. Orvosok állandóan rendelik 3 koronás eredeti nagy tégelyekben. Kapható a gyógytárakban.

Kivonat a hivatalos lapból.

Márczius 9.

Kinevezések. Az igazságügyminiszter Hátrik József vágyoszercezi kir. járásbírói díjokat az illavai kir. járásbíróhoz és Borzy Lajos m. kir. budapesti I. honvédszázadosbeli I. osztályu számvivő, igazolványos altisztet a váltótörvényszékhez irnokká;

a belügyminisztérium vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök a m. kir. határrendőrség testületében dr. Wrublovzky Nándor fizetésnélküli fogalmazót valóságos fogalmazóvá, Eger Ervin fizetésnélküli felügyelőt, Sárkány Ernő, Speczián Gyula, Kovács Nagy Pál, Markovich János, dr. Griczanu Gyula, dr. Polner Zoltán és Beliczky Kálmán fizetésnélküli segédfogalmazókat, valamint Lajos Árpád irnokot valóságos segédfogalmazókká, Tóth Elek és Zombory Gyula fogalmazógyakornokokat, továbbá Zekesán Andor fizetésnélküli irnokot, végül Reviczky Ede vármegyei tb. szolgabírói fizetésnélküli segédfogalmazókká, Bodor Zoltán végzett joghallgató, Kassai lakost díjtalan fogalmazógyakornokká, Császár Károly fizetésnélküli oktató felügyelő detektívfelügyelővé, Lehner József, Foky Jenő és Böese Bálint fizetésnélküli hivatali segédtiszteket valóságos hivatali segédtisztekké, végül Kéher Arthur határrendőrségi díjokat fizetésnélküli hivatali segéd-tisztté;

a kereskedelemügyi m. kir. miniszter Villányi Jenő, Faludi Sámuel és Madarász Lajos m. kir. záloglázi becsüsket a IX. fizetési osztályba sorozott becsüskké, a zálogházak személynzeti létszámába Kuthy Jenő, Stojemovits Jenő, Eszterházy Béla, dr. Csajkovits Endre és dr. Wallis Antal tiszteket főtisztekké, Nagy Iván, Balassa Ernő, Gonda József, Sárközy Géza, Ács Ede és Csermely László segédtiszteket tisztekké, Szabó József, ifj. Gonda József, Treindl Ferenc és Szabó Ernő gyakornokokat segédtisztekké, Barms Gyula szolgát albistté;

a pénzügyminiszter Kral János díjtalan pénzügyi számgyakornokot a tordai m. kir. pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvetőség nél ideiglenes minőségű segélydíjas pénzügyi számgyakornokká az ipolyvási m. kir. pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvetőséghez;

a budapesti kir. itélőtábla elnöke Kelecsényi Pál Zoltán törőcszemártoni lakost, Kapustyák Jenő budapesti lakos, jogszíróit a budapesti kir. itélőtábla területére díjas joggyakornokká;

a marosvásárhelyi kir. itélőtábla elnöke dr. Mátis Lajos végzett joghallgatót a marosvásárhelyi kir. itélőtábla kerületébe díjas joggyakornokká;

a pozsonyi kir. főügyész Hoffstaedter Othmár nagytapodestnyi kir. járásbírói irnokot a trencséni kir. ügyészséghez irnokká;

a m. kir. jogügyi igazgató Németh József budapesti lakos, dohánybevéltőhivatali munkást a marosvásárhelyi m. kir. kinstári ügyészséghez végleges minőségű hivataliszolgáivá nevezte ki.

Áthelyezés. A beregszászi kir. törvényszék elnöke Rác Károly beregszászi kir. járásbírói, Siro Károly beregszászi kir. törvényszéki hivataliszolgáit eddigi minőségükben hivatalból kölőnsősen áthelyezte.

BELATINY PEZSGŐ

VIZÁLLÁS.

Table with columns for location (m. kir. város), name, and water level (m. víz) for various stations on March 9th and 8th.

Felelős szerkesztő: PURJESZ LAJOS

Kiadó-tulajdonos: Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság

Igazgató: ERDŐS ARMAND.

IDŐJÁRÁS.

Az elmúlt nap időjárásának áttekintése: Hazánkban az idő jobbára szeles, enyhe és Erdély délkeleti részének kivételével országsszerte csapadékos volt; a csapadék túlnyomó részben 10 mm-en felüli volt, 20 mm-en felüli pedig a Dunántul délkeleti felén, a piisi hegyeken és a hegyaján át az ország határáig vanuló sávbán, az Al-duna vidékén megéltve a Nagy-Alföldön esett. (Dobogókó 54 mm., Homokbányos 48 mm., Be-lóvár 48 mm.)

A hőmérséklet nappal a keleti részekben a 15 C fokot is meghaladta, a maximum 18 C fok volt Nagyváradon, a minimum pedig 1 C fok Árvaváralján.

Prognózis a következő 24 órára: Nyugatról a csapadék szűnése és jelentékeny hőszűvelés várható. (Sürgönyöprop.: Hűvösebb, keleten sokhelyütt csapadék.)

Weather forecast table with columns for location (Állomás), precipitation (Csapadék mm.), and temperature (Hőmérséklet).

Main financial table: Budapesti értéktőzsde. Columns include stock names, prices, and exchange rates for various securities and banks.

KÜLÖNFÉLÉK.

Éjszaka.

A lámpám mystikus fényvel világít,
A csend vigaszt hint, éjvirágokat.
Minden elnémul, az éjzaka csóbit,
Pihenni hív! hallom a csendet,
Látom az éjt, mely tátott szájjal állt...

Te szállsz felém a sóhajtások szárnyán,
Selyemcipőbe, a boldogok álmán
Gomolygva, mint az égbolton a felleg.
Hallgatsz és én is hallgatódzom lesve,
Figyelek lelked titkos dallamára...
Érzem kezdetet remegő kezembe
S ajkam simulni lázasan a szádra!

Milyen csodás, ha a lámpa világít,
Szívünk meleg ragyogó napsugárit
Küönteni egy méla vallomásba...
Szeress! szeress! míg éj borul szobánkra.

És beszélgetünk mindenféle szépről,
A boldogságról, öröközöl reményről,
Rózsákról, melyek hajnalra kinyíltak
Szemekről, melyek még sohase sírtak.
Az okosról, a józanról, a bölcsről,
A kora tavasszal érett gyümölcsről...

Mily furcsa visszagondolni a múltra —
Szerelmes szókra, amit régen irtunk,
Miket egy ósdi régi sifonérba
Ávult papíron véletlen találtunk.

Bükk Henrik.

(Második Dreadnoughtunk.) Az 1910. márcziusban, a póliai hajógyárban megkezdett „V.” jelzésű csatahajónk építése most befejeződik és márczius 21-én a trónörökös jelenlétében ünnepélyesen vízre bocsátják. Az új óriáshajó keresztanyja Blanka főhercegnő, Lipót Salvátor főherceg felesége lesz, aki a hajót Tegethoff, a lissai hős tengeri nagybátyjára fogja keresztelni. Új „Tegethoff” Dreadnoughtunk, mely a múlt év júniusában vízre bocsátott „Viribus unitis” testvérhajója, 151 méter hosszú, 27,3 méter széles és 8,2 méter mélyen jár.

A NAGY NAP.

— REGÉNY EGY KÖTETBEN. —

Irtta: JEAN DE CARRE.

61

Ezekre a kemény szavakra Godoi Manuel meg sem mozcizant; a királyra, meg a királynéra hagyta a gondot, hogy őt megvédelmezzék, összes válasza csak egy megvető mosolyra szorítkozott.

Mária Lujza azonban méltatlankodott és fellázadt.

— Hallod, Károly? — mondá. — A helyett, hogy bünbánatot mutatna, még azal is tetézi bűnét, hogy sértetet minket.

— Nem sértem sem atyámat, sem anyámat — tiltakozott az aszturiai herceg.

A királyné újra heves szavakban tört ki.

— Elhallgatsz, gazember, vagy...

— Manuel hűséges szolgája koronánknak, igaz barátunk nekünk — szakította félbe nejét a király.

Ez az asszonyi kiabálás nem tetszett IV. Károlynak, hogy mozdulatlan kifejezte elégedettségét, azután megkérdezte fiától:

— Mit hozhatsz fel védelmedre?

— És mert a fiu hallgatott, az apa folytatta:

— Igy hát bevalloz bűnödöt, Aszturia hercege? Beismered, hogy összeesküdtél azért, hogy elragadd tőlünk a koronát? Beismered... De védelmezd hát magadat, szerencsétlen, védelmezd magadat!

A király lassankint belemelegedett, mindkét kezével a zsölye karfájába fogódzkodva, erősen előrehajolt s tekintetét erősen a fiára szegezte, aki sirt.

— Hasztalan vesztegeted a szót, Károly — mondá ekkor a királyné — nem fogja védelmezni magát.

— Legalább a büntársait meg kell nevezni a fenségének — szölt közbe Godoi.

A hajó több mint huszezer tonnát szorit ki. Az új hajókolosszus 350.000 munkanapot jelent, amely idő alatt az összmunkálatok ötven százaléka realizálódott. A hajót tizenkét 30,5 centiméteres ágyúval szerelik fel, amelyek négy páncéltoronyban helyeződnek el. Emellett még tizenkét darab tizenöt centiméteres, tizenhatsz darab hét centiméteres és két negyvenhét milliméteres gyorstűzelő ágyút, továbbá két darab nyolcz milliméteres golyószórót és két darab hét centiméteres parti ágyút helyeznek el rajta. A hajótégépek — összesen négy — huszonötezer lóerőt képesek együttesen kifejleszteni. Négy csavart hajtának, amelyek több mint husz tengeri mérföld sebességgel viszik tovább a hajót. A hajó vizalatti részén három torpedó lanszirozó állomás lesz. A hajónak két kazánja és két árcocza lesz s huszonkét különböző típusú — közöttük két motorsajka — segédjárművel szerelik fel. De ezek mellé még egy gőzcsónakot is osztanak. A hygienikus szempontokat sem hanyagolják el. Lesz ventiláció, hűtőkészülék, a lakókamrákat gőzzel fűtik s emellé egy gőzkeverősütő kemenczét és ruhaszáritót építenek. Ezzel szemben a régi „Tegethoff” kazamátahajó méretei ezek: 7390 tonnás, ötezer lóerős, 87,45 méter hosszú, 19,42 méter széles s ötszázhusz főnyi legénysége volt. A hajót amelyet 1879-ben bocsátottak vízre, 1893-ban a Trieszt melletti San Roccoban erősebb gépekkel és fegyverzettel szerelik fel. 1893 óta ezek a hajó méretei: 7500 tonnatartalmu, nyolcezer lóerős, 88,45 méter hosszú, 19,45 méter széles. Legénysége 574 főnyi. A hajó 1897-ig kikötői őrzőhajó volt Polóban, 1906-ban pedig végleg törölték az operatív flottából.

(Sebészeti varrógép.) Dr. E. Wyllys Andrew chicagói sebészlanár egy olyan varrógépet konstruált, amelybet sebészeti varrógépnek nevezett el és amely arra való, hogy vele a bőrt összevarrják, amit az operációknál eddig mindig kézzel kellett eszközölni. A főnehézség egy ilyen gép konstruálásában abban állott, hogy a tűt fertőtleníteni kellett, ami Andrewsnek csak több évi próbálgatás és találgatás után sikerült. Alakját tekintve, a sebészeti varrógép olyan, mint egy csipetővas, amely két fogó lapjában van elhelyezve a varrókészülék, amely azonban a lehető legegyszerűbb. Egy amerikai műszaki folyóirat leírása szerint ugyanis a tűt a varrás megkezdése előtt a csipetű egyik forgólapjába erősítik s az öltést úgy eszközölik, hogy a csipetűt gyorsan összenyomják. Az öltés alkalmával a tű a másik fogólapra erősödik, úgy, hogy nyomban új öltést is lehet tenni. A fonalat azonban minden öltés után meg kell

kötni és le kell vágni, amiből látható, hogy a varrás ezzel a varrógéppel jelentékenyen lassabb és egészen más természetű, mint a közönséges varrógépekkel, de Andrew szerint nagy előnye, hogy az öltés rendkívül rövid ideig tart és kellő ügyesség és gyakorlat mellett a sebészek a sebészeti varrógéppel a kézzel való varrással négyszerre vagy ötszörre gyorsabban varrhatnak.

(A tripoliszi Jeanne d'Arc.) Egy angol lap Gargares visszahódításról fantasztikus tudósítást közöl, amely szerint a török-arab csapatokat egy fiatal nő tüzelte a harcra és vezette győzelemre. A tripoliszi Jeanne d'Arc a harcokban élén lovagolt, teljesen fegyver nélkül és vad taglejtésekkel meg kiáltásokkal tüzelte a katonákat. Az ő lova elsőnek ugrott át a gargaresi sánczokon és a török-arab harcászok, akiket akarataival teljesen hipnotizált, vakon követték. Mielőtt az utolsó sánczokat elfoglalták, egy gránátzilánk leszakította a jobbkezt, de ő a vértől elborított csonka karját is magára emelte és fenyegetőleg rázta azok felé, akik az olasz ágyúk előtt meghátrálni akartak. A Denati Beni Adhem melletti török-arab táborban most ezt az ujkori felkelt Jeanne d'Arcot ünneplik a gargaresi csata legnagyobb hőseként.

(Harminez évi — jegyesség.) A hosszú jegyességnek alighanem páratlan rekordját állította fel Németországban egy elbáingi pár. Harminez évi jegyesség után a mult héten vette feleségül Hermann Heszberg papucsgyáros a szive választottját. A lakodalomkor az ifjú férj ötvennyolcz, a menyecske ötven éves volt. Ezelőtt harminez évvel történt, hogy Heszberg udvarolni kezdett egy leánynak és el akarta venni feleségül, de a nagynénje, akinek a párti nem tetszett, kitagadásal fenyegette. A jegyesek szegények voltak, nem akartak a gazdag nagynénivel ujjat húzni, tehát elhatározták, hogy hűségesen várni fognak egymásra. Nemsokára meghalt az örökgyógy nagynéni és Heszberg beült a gazdag örökségbe. Az esküvő azonban most sem történhetett meg. A nagynéni ugyanis úgy rendelkezett, hogy ha Heszberg azt a leányt venné feleségül, akkor a vagyon egy távoli rokonra szálljon. Egy külföldi pont arról szólt, hogy ez a végrendelet harminez évig érvényes. A jegyesek tehát türelmesen vártak egymásra. Most végre letelt a harminez esztendő és Heszberg beválthatta házassági ígretét. A szertartás a völégény lakásán folyt le, mert közben szívbajt kapott és nem mozdulhatott ki a tolészékből.

— A büntársaimat! — nyöszörögte rá Ferdinánd.

Morera Juan a háta mögé került s pár szót suttogott a fülébe:

— Nevezze meg őket, fenség, ne kényserítse a végletekre ő felségét.

— Egyedül cselekedtem, a saját kezdeményezésemből; senki sem tanácsolt.

— Hazugság — rivalt rá a király. — Te még nem tudsz parancsolni; te csak engedelmeskedni tudtál.

— Nincsenek büntársaim, atyám!

IV. Károly fölegyenesedett, lesietett a emelvény lépcsőin, amelyen zsölyéje volt elhelyezve és oda ment a fiához.

— Pártitű, alattvaló és hazug fiu; add át kardodat, melyet méltatlan vagy viselni — parancsolta. — Fogoly leszel addig, amig elhatározzuk, hogy mit kell tennünk veled.

Ferdinánd hátra vetette magát, mintha ellen akarna szegülni, de atyjának egy intésére az alabárdosok előre jöttek és körülfogták.

Ferdinánd lekapcsolta hát derekáról a kardját s átnyújtotta a királynak, aki mi alatt elvette, így szólt a szolgálatra rendelt hadsegédnek:

— Vezesse ő fenségét a lakosztályába. Ört állit ajtója elé és ügyelni fog, hogy senki se érintkezhessek vele, aki sajátkezűleg aláirt parancsommal nem igazolja magát.

— Kegyelem, felség! — könyörgött most Ferdinánd.

— Soha! — kiáltott neki a királyné.

— Vagy legalább nem addig, amig meg nem nevezted büntársaidat — tette hozzá a király.

— Csak látnunk kell őt és meg lehetünk győződve, hogy meg fogja nevezni — sugta de la Paix herceg fülébe egy baráti hang, a Morera Juan hangja.

XII.

Miután hasztalan várt pár órai alvástól üdülést és feledést, Castrogeriz kisasszony

reggel még rosszabbul érezte magát, mint az este. Hibájának sulya elviselhetetlen teherként nehezedett rá; a bizonytalanság egészen megtörte. Szive tele volt aggodalmakkal, a legrettenetesebb katasztrófától remegett.

Mindjárt napkelte után a komornája bejött a szobájába, még pedig olyan fájdalmas arckifejezéssel, hogy Marguerita eleinte nem mert kérdezősködni. De mégis, mikor sóhajtani hallotta, megkérdezte tőle:

— Nem hallottál semmit, ami talán érdekelhetne engem?

— Ferdinánd ő fensége fogoly. Irományait lefoglalták. Azt beszélük, hogy törvény elé állítják.

Castrogeriz kisasszony rémülete és kétségbeesése megkésztetődött.

Miért árulta el ezt a szerencsétlen herceget, aki bizott benne és akit annyira szeretett, hogy életét is örömmel áldozná érte. Milyen okok ragadtatták erre a tette?

Hasztalan kérdezte magától. Cselekedete épp oly titokzatosnak tűnt fel előtte, mintha másvalakinek a cselekedete lett volna. Nem volt képes benne nyomát találni akaratának. Ugy érezte, mintha valamely fensőbb akaratnak engedett volna.

Cselekedett, mert nem tudott ellentállani egy belső szóaratatnak. Képtelen lévén megmagyarázni ezt a tüneményt, mind igaztobb lett és kétségbeesett afőlött, hogy áldozatává lett annak.

Ha Bourbon Ferdinánd veszne van, ki mást terhel a hiba, mint őt? Ő, aki olyan melegen óhajtotta, hogy a herceg, mint győztes kerüljön ki vállalkozásából, ő készítette elő vereségét! Hát nem kellett ebbe beleörülni?

Miután értesült a szomorú hírekről, sietve kelt fel. Lelkiismerete nem parancsolta-e neki a kötelességet, hogy tőle telhetőleg segíkyezze az aszturiai herceget? Be akart jutni hozzá, hogy előkészítse szökését, hogy megmentse.

(Folyt. köv.)

SZINHAZAK.

Vasárnap, 1912. márczius 10-én.

NEMZETI SZINHAZ.

Délután mérsékelt helyárak.

Rang és mód.

Vígjáték 3 felvonásban. Irtai Szigeti József.

Személyek:

Bannal Gábor	Gál
Clarissa, neje	Vizváry M.
Irma, leánya	Várdi A.
Bannal Gerő	Szacsavay
Erzsébet, neje	Blaha L.
Sándor, fiuk	Garamszeghy
Auerburg gróf	Ujházi
Eltei Oszkár báró	Nádai
Tauer, ékszerész	Horváth J.
Weber, hajhász	Hajdu J.
Klein, kereskedő	Abonyi Gy.

Kezdeté 1/3 óraker.

Este rendez helyárakkal.

A szerelem utjal.

Színjáték 3 képbén. Irtai Ferenczy Ferencz.

Személyek:

Az író	Odry Árpád
Az igazgató	Gál Gyula
Az asszony	Cs. Alszeghy
Az asszony anyja	Paulayné B.
Gábor arkangyal	Lubinszky
Mihály arkangyal	Balassa
Rafael arkangyal	Mészáros A.
Lucifer	Sugár K.
Ember	Gyenes
A párja	Hegyes M.
Fiatal asszony	Lenkey H.
Fiatal leány	Rákos A.
Vadász	Nádai
Káni	Somlai
Abala	Rajnai
Salamon király	Beregi
Bethsábó királynő	Fái Szeréna
Josabab	Vizváry M.
Bírdai	V. Molnár
Jakab	Kélemen
Salamit	Várdi A.
Zorán, főrab	Kiss I.
Sappho	Márkus E.
Athina	Cs. Aczéli I.
Damophilá	Lenkey H.
Anaktoria	Rákos A.
Melissza	D. Ligeti J.
Kalos	Garamszeghy
Mater Modesta	Jaszai M.
Soror Mária	Török I.
Pater Antonió	Pethes
Pandolfo	Ivánfi

Kezdeté 1/3 óraker.

VARSZINHAZ.

Nincs előadás.

A nm. vallás és közokt. miniszter elismerő leiratával kintüntetve.

Dr. Batizfalvy I. Z. főváros legelső

FOGORVOSI INTÉZETE

Áthelyezve: Károly-körut 10. sz. alá.

Fájós fogak meggyógyítása Szápadlás nélküli műfogak, aranyhídak, koronák.
Tartós fogtömések. Jól használható fogszorok elkészítése és behelyezése.
Foghasznások (altatásban is).
Jótállás mellett mérsékelt szabott áron. Vidékiek félnap alatt megkapják műfogalkat.

ROYAL-ORFEUM

ERZSÉBET-KÖRUT 31
110-22 : TELEFON : 110-22

Ma vasárnap, márczius 10-én két előadás. Délután 3 óraker mérsékelt helyárú nagy családi előadás teljes műsorral. Este 8 óraker legelsőrangú színházi és varieté előadás, A fényes márcziusi műsor.

Antoniet és Grock

világhírű magyar bohócok.

Berg Brothers

amerikai biciklisták. Még csak néhány napig.

Récsey Mariska

csoda elefántjaival.

A vadorzó.

Szemere György drámája.

SCALI & SCALI és a többi márcziusi szenzációs attrakció.

A téli kertben Royal-Cabaret. Belépőj 1 óráig 1 korona 1 óra után nincs belépődíj. Kuko Vines és zenekara hajnalig muzsikál. 46 új, szenzációs ének- és táncatrakció. Minden csütörtökön, vasár- és ünnepnap délután 3 óraker mérsékelt helyárú nagy családi előadás a teljes műsorral.

NÉPOPERA.

Délután mérsékelt helyárak.

Sevillai borbély.

Víg dalmű 3 felvonásban. Szévegét Beaumarchais vigjátéka után írta: Sterbini Cezár. Zenejét szerzette: G. Rossini.

Személyek:

Almaviva gróf	Kerléss
Bartolo, orvos	Mátrai
Rosina gyámleánya	Adler A.
Marcellina	Glebovitzky I.
Figaro, borbély	Fajor
Basilio énektanár	Bihar
Fiorillo	Vajda
Egy tiszt	Fehér
Jegyző	Pécskal
Ambrozio	Szalay

Kezdeté 1/3 óraker.

Este rendez helyárakkal.

Az orosz császári ballet

vendégfellépte.

Hattyúk tava.

Fantasztikus ballet 2 felvonásban, 3 képbén. Ima: M. Csajkovszky, zenéjét szerzette: P. Csajkovszky, tánczeit: M. Petipa. A herceg II. képbél keringőtánczeit: M. Fokin. A jeleneteket tervezte: A. Golovine. Az I. képbél jeleneteket: C. Korovina.

A „Hattyúk tava”-ban előforduló he. edüszókat Szigeti Dezső, a Népepera hangversenymestere játssza.

Személyek:

A hattyúk királynője	Keresztes
A herceg	Nijinsky
Gonosz szellem	Grisoriew
Az anyaherceg	Kulejcka
A herceg arája	Urkova
A herceg barátja	Semerow
Főcseremóniamester	Csochetti

Után:

Poloveci táncok.

Az Igor herceg című operából. Zenéjét szerzette: A. Borodin, a táncokat: M. Fokin. A díszleteket és jelmezeket tervezte: N. Roehrich. Rendezte: B. Amisfeld.

Végül:

Seherezade.

Koreográfikus dráma, szerzette: L. Bakst és M. Fokin. Zenéjét Rimsky-Korsakow. Tánczeit: M. Fokin. A díszleteket és jelmezeket: L. Bakst tervezte. Jeleneteket és rendezte: Bakst, Amisfeld és Allegri.

Kezdeté 1/3 óraker.

Fővárosi Orfeum

VI. Magyar-utca 17. MALKONANG 1885. Igazgató.

Ma vasárnap:

két nagy előadás.

Kezdetük 1/4 és 8 óraker.

Délután mérsékelt helyárak.

Mindkét előadásra csodás új műsor

Jegyelővétel délelőtt 10-től 1 óráig és délután 3-tól 6 óráig a nappali pénztárnál.

Méry Béla

hangversenyirodája, József-tér 11.

Pénteken, márczius 15-én — Royalterem:

CSEHVONÓS

négyes SZLÁV - ESTELYE.

(Kamarabérlét 5. sz.)

Jegyek 10, 6, 4, 2 koronáért kizárólag Méry Bélánál

József-tér 11 szám.

Kiváltunk

ZÁLOGBAN

levő arany- és ezüstdíszeseket, sorsjegyeket s azokra magasabb kölcsönt nyújtunk.

MANNHEIM SIMON ÉS FIA

Budapest, IV., Párlsi-u. 5.

..... (Főpostával szemben)

PETROLNERUDA

A LEGJOBB HAJÁPOLÓSZER

Neruda Nándor

Cs. ér. KIR. UDV. SZÁLLÍTÓ

BUDAPEST, IV. KOSSUTH LAJOS U. 7.

Weinberger és Fodor

az ősszós

sporteikkek áruháza.

FOOTBALL

czikkekbén az ország legnagyobb raktára.

IV., Harischbazar 4.

Telefon 113-59.

Minden sportágról külön árjegyzék ingyen.

HAGGENMACHER

SZT. GELLÉRT-SÖR

osapollása:

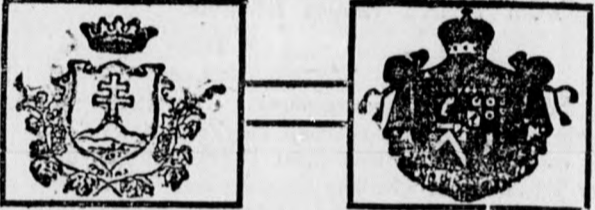
Egyed György	Waltz György
I., Krisztina-tér, Zöldfa-vendéglő.	Kéményseprő-vendéglő, VI., Aréna-ut 106.
Markovits Domonkos	Sipos Benő
I., Döbrentei-tér 5.	VI., Király-utca 100.
Kubancz V.	Özv. János Edéné
II., budai Vigadó.	VII., Király- és Valeró-u. sarok.
Borovszky L.	Schneider L.
II., Fő-ut 88.	VII., Király-utca 7.
Szűcs Jenő	Szeles J.
III., Zsigmond-utca, (Lukács-fürdő mellett.)	VII., Damjanich-utca 28.
Hlatky Sándor	Hantzman János
III., Fő-tér 2.	VII., Thököly-ut és Aréna-ut sarokán.
Göttler L.	Wasohata Gyözö
IV., Veres Pálné-utca 11.	VIII., József-körut 46.
Raposa István	Schmidhoffer Vilmos
(Nemesák M.-né)	VIII., József-utca 46.
IV., Egyetem-tér.	Wohrman E. Béla
Bertha Gyula	VIII., Baross-utca 7.
V., Lipót-körut 21.	Vezér Péter
Schüek M.	V., Lipót-körut 18.
V., Lipót-körut 18.	Wagner V.
VI., Andrásy-ut 44.	VI., Andrásy-ut 44.
Kottinger J.	VI., Teréz-körut 17.
VI., Teréz-körut 17.	

SZÉP TELT KEBEL!

A Lassing-féle „Amorlin” kebel-krém több-szörösen kipróbált és elismert szer, teljesen kifejlett, szép kebel előidézéshez, tartós eredmény. Az Amorlin több-ször kintintették és sok elismerő levél szől Ártalmatlanságáról; csak külsőleg használandó és bármilyen koruknál alkalmazható. — Egy tégely ára használati utasítással 4 kor. Kétszeres nagyságu tégely 1 drb hozzávaló szappannal — az eredmény előérére teljesen elegendő — 7 kor. Titoktartás mellett küldi utánvét mellett vagy helyezgek beklédése ellenében: Frau J. Frisch, Wien, VIII. Tigorgasse 38/IV

Frau J. Frisch, Wien, VIII. Tigorgasse 38/IV

Tokaji bortermelők Társ. R.-T. Tokaj.

Elnök: Herczeg Windischgraetz Lajos.

Minden asztal vagy háztartás hiányos Magyarország kincse, a felséges tokaji bor nélkül!

Legbecsesebb és legalkalmasabb

! alkalmi ajándék !

Társaságunk által forgalomba hozott borok kiválóság és eredetiségben felülmulhatatlanok.

5 klgmos bérmentes postakosár

2 palack 0.5 literes 1904. évi zamatos számorodni és

2 „ 0.5 „ 1906. „ két puttonos asszu és

1 „ 0.5 „ 1904. „ három puttonos asszu

együttesen korona 17.20.

8 palack 0.7 literes 1901. évi

szagos kiváló számorodni korona 7.40

Központi iroda:

Budapest, V., Teréz-körut 25. sz.

DARANYI LEGJOBB MODELLO

Számoló

ÉS LÁTHATÓ IRASU

összeadó gépei

nem szorulnak reklámra.

Dijmentes bemutatás az ország bármely helyén.

Telefon 139-54.

DARANYI MIKSA

Első Magyar Számoló- és Összeadó gépek Kereskedelmi Vállalat, a Szállítványozási és Iparbank részvénytársaság áruosztálya

Budapest, VI., Váci-körut 37.

SZÉN, KOKSZ nagyban és kicsinyben

SALAMON JAKAB és T^a cégénél Budapest,

V. Erzsébet-tér 5. szám.

TELEFONSZÁMOK: 24. 72-97. 73-88. 74-88. TELEFONSZÁMOK:

SZINHÁZAK

Vasárnap, 1912. márczius 10-én.

M. KIR. OPERAHÁZ

A nyugat leánya.

Dalmú 3 felvonásban. Szövegét írták: Guello Civinini és Carlo Zanghini. Zenéjét szerzelte: Giacomo Puccini.

Személyek:

Minnie	Szamosi E.
Rance Jack (sheriff)	Dr. Piek
Johnson Dick	Környei
Nick, pinczer	Kertész
Ashby, úgynök	Venczell
Sonora	Mihályi
Trin	Déri
Sid	Várkonyi
Belle	Noy B.
Harry	Pichler
Joe	Juhász
La. kens	Dainoki
Happy	Adám
Vándorónekes	Róza
Billy, indián	Kárpát
A felesége	Báder D.

Kezdeté 1/8 órákor.

OMNIA

A főváros legnagyobb és legdivatibb mozgóképpalotája. Bajánai József-körút 31. sz. Telefon 120-48

"Slager-Cziklus" VIII. sorozat Kizárólagos joggal "Czim-zott megnált" életkép 3 felvonásban. Beszéd és kezek amerikai dráma. A márczius 4-iki felvonulás helyszíni felvétel. A kis Morizot miat bolti szolga vigjáték. Ezenkívül a felhívó slager misor. Előadások kezdete hétköznap d. u. 6 órákor., vasár- és ünneppalotán délután 3/4 órákor.

VIGSZINHÁZ

Délután mérsékelt helyárak.

Csitri.

Vigjáték 3 felvonásban. Írták: Pierre Veber és de Gorsae Henri. Fordította: Heltai Jenő.

Személyek:

Dalanny Maurice	Hegedűs
Vergnaud	Ditrói
Alice	Tanay
Simoneau	Szerény
Sernin Pierre	Körmendi
Plebános	Vendrey
Colette	Varsányi
Agala	Haraszthy
Valter Nancy	Mészáros
Suberville E. a.	Komlóssy

Kezdeté 3 órákor.

Este rendez helyárakkal.

Hüllenség iskolája.

Vigjáték 3 felvonásban. Írták: Roy Etienne. Ford. Heltai Jenő.

Személyek:

Francois Villiers	Hegedűs
Germaine	Mészáros G.
Lucienne Moranges	Hegedűsné
Jacques Prevost	Tanay
Marthe, felesége	Makay M.
Duroyne	Pallay R.
Ducieu de Beauprés	Kárpát
Marc Cérizolles	Komenes
Juliette	Havas Fr.
Joseph	Szatmáry

Kezdeté 1/8 órákor

Abbázia Szállóda

Budapest, Dohány-utca 62.

(Erzsébet körút mellett) teljesen újonnan berendezve, gőzfűtés, villanyvilágítás, hideg-meleg víz.

Szobaárak már 3 koronáért. Figyelmes előzékeny kiszolgálás.

VILÁG-SZABADALOM!

CSAK A **VULKÁN SZÉN-VASALÓ** JÓ

AFENEKE NYILIK MIÁLTAL A NEM AZONNAL-KÖNNYEN ELTAVOLITHATÓ MINES SZÉNGÁZ! NEM MELL FÚJATNI! CSODASAN GYORS! ÉS TISZTA-VASALÁS! MINDENNYUT KAPHATÓ!

POKOLBA A RÉGI VASALÓKKAL

Közönséges faszénnel fűthető

Ha vasalóra van **VULKÁNT** vegyen szüksége, csak

és ne rontsa tovább drága egészségét a régi vasalókkal. Csiszolt, nikkelezett és zománczozott állapotban kapható!

Gyáros és világszabadalm tulajdonos: **Arak és Fehér** Budapest, VIII., József-körút 33. sz. Telefon 36-71.

STEINHARDT MULATO

Rákóczi-ut 63. sz. Telefon 54-23.

Ma és mindennap: Ujdonság! Kezdeté 1/8 órákor.

OLVASSA A KIS UJSÁGOT!

Budapesti életkép, írták Gllinger és Taussig. Fordította Steinhardt. 9 órákor.

HAJLÉKTALANOK MENHELYE. Bohózat.

STEINHARDT és HUNYADY új kuplékkal.

Vasár- és ünneppalotán délután mérsékelt helyára előadás. Kezdeté fél 4 órákor. Éjféli után a remek téliertben Sárközl Pista zenekara, cabaret- és táncz, belepti díj nélkül. Jegyek: d. s. 10-1-ig és d. u. 3-6-ig a mulatóban és egész nap a Hirsch féle nagytársaságban és a Hungaria-fürdő pénztárában kaphatók.

ABBAZIA.

BRISTOL-SZÁLLODA

ELSŐRANGU HÁZ.

MÉRSÉKELT ÁRAK.

CSILLAG BELA SZÁLLODÁS.

MAGYAR-HORVÁT TENGERI GÖZHAJÓZÁSI R.-T., FIUME.

Fiuméből Dalmáciába és Olaszországba. A turisták által elismert legrövidebb és legkényelmesebb összeköttetés.

Fiume-Dalmácia: naponta hajóindulás, ezek közül hetenként négy gyorsjárat Fiuméből, Zara, Spalato, Curzola, Gravosa (Ragusa) Castelnuovo és Cattaróba. Az utazás tartama Gravosáig csak 20 óra, Cattaróig csak 24 óra.

Fiume-Venezia: hetenként 3-6 gyorshajó-összeköttetés.

Fiume-Ancona: hetenként 2-3 gyorshajó-összeköttetés.

Fiume-Ravenna: hetenként egy járat oda és vissza.

Ezen gőzösök közvetlen csatlakozásban közlekednek a Budapest felől érkező és Budapestre induló gyorsvonatokkal, melyek a hajóállomásig és onnan közlekednek, ugyancsak Vencziában és Anconában az olasz vonatokkal csatlakoznak. Róma, Nápoly, Bari, Brindisi, Bologna, Firenze, Milano felé, stb. stb. A gőzhajók modern kényelemmel, hálófülkékkel, kitűnő étteremmel és a kényelmes és kellemes utazás minden kellékével vannak felszerelve.

Bővebb felvilágosítást nyújt a **Központi Monetárgyűjtemény**, Budapest (V., Vigadó-tér 1.) és annak összes magyarországi fiókirodája.

FRANZENSBAD

legelső lápfürdő a világon, kitűnő sziv-gyógyfürdő

FERENCZ-FORRÁS

orvosilag ajánlja sápkór, vértelenség, hystéria, migrén, neurastenia, tisztulási zavarok, meledőség, görvélykór ellen. **TERMÉSZETES FRANZENSBADI FORRÁS SÓ** könnyen oldó, savkötő, húgyhajtó, nagyobb adagokban teljesen fájdalomtalan hashajtószert.

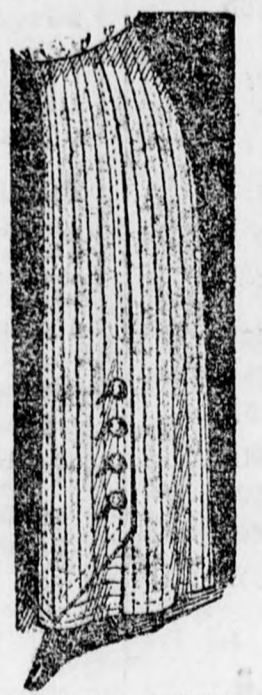
Kapható gyógyszerárakban, drogueriákban, ásványvízkereskedésekben. Vezérképviselőség: 11810/L. Alto k. k. Feldapotheke Wien, I. Bez., Stephansplatz 8.

Tavaszi ujdonságok!

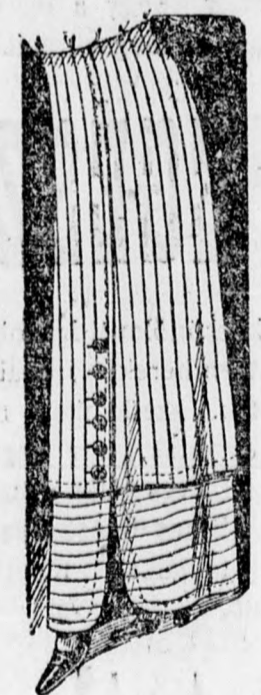
Zita 5 kor. Gizella 7 kor. Valéria 8 kor. Josefa 10 kor. Izabella 15 kor.

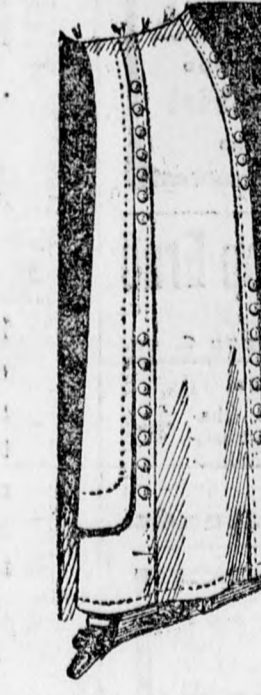
Rendkívül fess szabású alj, selyem zsinór és borítás díszszel. Jominszerű uri ruhakelméből, szolid csik mintázatú, szürke és barna színekben 5 kor. Prima soványosvövésű homespunból elszakíthatatlan tartós minőség, mutatós, világos, közép és sötétszürke, drapp, barna és olivzöld színekben 5.50 kor. Egyszínű félposztóból, szürke, barna, oliv, fekete és tegethószínekben 6 kor.

Legújabb divatú, egyoldalt fazonított alj, rendkívül sikkes és mutatós. — Prima félposztóból szürke, oliv, drapp és barna színben gombdísszel 6 kor. Angol mintájú férfiruha szövetből szép színösszeállításban 7 koroná.

Ezen legújabb szabású és izlésesen díszített alj minden alakra rendkívül előnyös. Angol divatelméből kitűnő szürke, barna és oliv színárnyalatokban 8 kor. Finom diagonál kosztümkelméből szürke, drapp és barna színekben gyönyörűen mintázva 12 koroná.

Elegáns, kiváló szép szabású divatalj, kivitelében művésziösen szép. Prima kosztümkelméből szürke, barna és drapp mintázatokban 10 kor. Gyapju-sevioletből, fekete, sötétkék, barna, zöld és krém színekben 13 kor. Finom angol kosztümszövetből, szolid mintájú, szürke, drapp és oliv színekben 16 koroná.

A saison legsikerültebb ujdonságra. Szabása elsőrangú, kidolgozása finom, minden hölgynek kitűnően áll és a legkényesebb igényeket feltűltatja. — Divatszövetből, szürke, oliv és barna színben, csikos vagy minifazottból 15 kor. Gyapjuseviolet vagy női posztóból, fekete, tegethó, zöld és karnában 16 kor.

Írásbeli rendelmenyeknél minden darab kiváló figyelemmel lesz elkészítve és utánvét mellett postán expedálva. Cégünk évek hosszú során elismert megbízhatósága és mai kiterjedtsége biztosítékot nyújt arra, hogy tőlünk minden vevő meglegedéssel veszi át rendelmenyét. Kérjük b. kívánságait pontosan leírni, azaz a schluss- és csipőbőséget, az alj hosszát elől, oldalt és hátul, valamint a színt és az árat. Magyar levelezés!

ZUR SCHOSSENFABRIK mostantól Bécs, Mariahilferstrasse 51.

SZINNHÁZAK.

Vasárnap, 1912. márczius 10-én.

MAGYAR SZINHAZ.

Délután mérsékelt helyretek.

Sárga lilium.

Vigjáték 3 felvonásban. Írta: Bíró Lajos.

Személyek:

A nagyherceg	Törzs
Thurzó Viktor	Z. Molnár
Hossen báró	Polihó
Beddőházy gróf	Vándory
Bassarucz András	Tarnai
Katolnay ezredes	Szirmay
A primadonna	Csatai J.
Dr. Párech	Papp
Párech Judith	Gombaszögi
Bokor Adolf	Vágó
Csihás Péter	Réthei

Kezdeté 3 órakor.

Este rendez helyretekkel.

A Frankfurtiak.

(Die fünf Frankfurter).

Vigjáték 3 felvonásban. Írta: Rössler Károly. Ford. Molnár F.

Személyek:

Gudula asszony	T. Forrai R.
Anselm	Vágó
Náhdán	Szirmay
Salamon	Sebestyén
Carl	Kertész
Jacob	Polihó
Charlotte	Nagy T.
Guszav hercege	Törzs
Christoph gróf	Feló
Eva me hercegnő	Tóth L.
Agordó herceg	Pártos
A hercegnő	Csatai J.
Abraham gróf	Papp

Kezdeté 1/2 8 órakor.

KIRÁLY SZINHAZ.

Délután mérsékelt helyretek.

Iános vitéz.

Daljáték 3 felvonásban. Polihó közli elbeszéléséből írta Bakonyi Károly. Zenejét Heltai Jenő versetelteszté: dr. Kacsóh Pongrac.

Személyek:

Kukoricza Jancsi	Börky L.
Iluska	Soos M.
A gonosz mostoha	Tárnoky G.
Sztrazsameszter	Sajó
Bagó	Tóth
A falu cséze	Sáfrány
A francia király	Rátkai
Királykisasszony	T. Harmath
A tündérkirály	Fedák S.

Kezdeté 3 órakor.

Este rendez helyretekkel.

Leányvásár.

Operette 3 felvonásban. Írta: Martos Ferenc és Brdy Miksa. Zenejét szerette: Jacobi Victor.

Személyek:

Harrison	Boross
Harrisonné	Erdői B.
Lucy, leány	Harmath L.
Rottenberg gróf	Latabár
Fritz, fia	Rátkai
Mines Tom	Király
Korcsmáros	Sáfrány
Hajóskapitány	Krasznai
Bess, szobalány	Fedák S.
Sam pincér	Dévényi

Kezdeté 1/2 8 órakor.

ROYAL-ORFEUM

ERZSÉBET-KÖRUT 31
110-22 : TELEFON : 110-22

Minden éjjel 12 órakor nagy cabaret-előadás. 40 szenzációs ének és táncelőadások, többek közt: Doris Palmer, Lucie Werra, Les Malaquitas, Elly Koch, Les 3 Zacowicz, The 8 Merry Marvols, Sisters Maranyons, Sisters Deak, Arany Sári, Die 4 Bonawelberin, Mizzi Dartho, Schwaleva, Miss Florence Barryera, Bogár Böske, Lolotte Gené, Emmy Scheltzer, Mizzi Kow, Feder Vilma, Anstally Laura, Remsi trió, Heddy Landen, Sorégi Franciska, Szanyi Angella, Elekny Anny, Szabó Margit, Marta Mantera, Szanyi Angella, Elekny Anny, Matilde Montberger, stb. stb. stb. — Belépődíj éjféltől 1 óráig 1 korona. 1 óra után nincs belépődíj. Halz mablie! Keringő verseny! Uj nóták! Uj táncok! Kuké Vince és zenekara hajnalig muzsikál.

PALACE ÉTTEREM = KÁVÉHAZ

CAFE RESTAURANT, Rákóczi-ut 43.

Estenként	Palace soupe
tolnal Korodi Gyula	személyenként
muzsikál.	3 korona.

Eckardt Vilmos és Hotop Ernő

Részvénytársaság

Budapest, V. ker., Dorottya-utca 6. sz.

Tervezünk és vállalunk 1870 óta

téglaégetőket, cseréptéglagyárakat, chammotte-gyárakat, mészégetőket, magnosító-műveket, tüzelőberendezéseket, gyárkémi-nyeket, kazánfalazásokat.

Több mint 5000 építkezés.

Az Athenaeum-Könyvtár

legújabb kötete:

Zola: Pascal orvos

Regény. Ara díszes kötésben

KINEK

van igaza? Annak-e aki 44 fillérért vesz egy valódi „Diana“-sósorszeszt vagy aki ugyanazon összegért vesz egy Diana-sósorszesz utánzatot.

VAN-

nak emberek, akik évek óta a valódi „Diana“-sósorszeszt mint égyvagygerjesztöt cukorra cseppentve mint elsőrendű házi-szeret használják. Ezeknek

IGAZA?

illetőleg igazuk van, mert azt mondják, hogy: a mi biztos, az biztos! E mellett még mint legjobb masszirozószer használhatják hülésifajdalmakná

DE MOND-

ják azt is, hogy a leghevesebb fogfájást is megszünteti.

EGÉSZ

kötet köszönőlevél igazolja, hogy munkásemberek, irodai alkalmazottak, szellemileg megerőltetett egyének, úgy napközben, mint lefekvés előtt massziroztatják „Diana“-sósorszeszszel fáradt tagjaikat. Kicsi, nagy, férfi, nő,

pártatlanul

szegény és gazdag egyaránt felsóhajt: „Diana“-sósorszesz első segítség a házban.

44 filléres üvegekben az egész országban mindenütt kapható.

Vigyázzon jól a hamisítványokra

APOLLO

PROJECTOGRAPH R.-T.

József főherceg ő császári és királyi Fensége udvari szállítójá. Budapest, VIII., Népszínház-utca 1-3. szám. Pénztári telefon 68-39. Igazgatósági telefon 80-19.

Naponta minden előadásban:

„Gazdag ember kabátja.“

Budapesti bohóság (Kinema-szkecs) egy felvonásban. Írta: Molnár Ferenc. Zenejét szerette: Dr. Szirmay Albert. Rendező: K. Kovács Andor.

A színjáték személyei:

A gazdag ember	--- K. Kovács Andor
A kasziros kisasszony	--- Hudacsék Nelly
A pincér	--- Szalay Gyula

Kávéházi vendégek.

A mozgófénykép személyei:

A gazdag ember	--- K. Kovács Andor
A kabátja	--- Bárony István, a Royal-Orf. tagja
A kasziros kisasszony	--- Hudacsék Nelly
A pincér	--- Szalay Gyula
A Mester	--- Ujházi Ede
A primadonna	--- Fedák Sári
A krakéler	--- Dezső Ernő
A rikkanos	--- Bakfi Gyula
A virágáros leány	--- Bárdi Margit

Törzénik egy budapesti kávéházban, majd az utcán, a Víztoronynál és a Margitszigeten. — A mozgófényképek az Apollo-Projectograph eredeti felvételei. Mérsékeltelen telemtől helyretek. Jöjnek előre váltatják Az Újság olvasótermében. „Az Est“ kiadóhivatalában (VII., Erzsébet-körút 20.) Előadások kezdete: Hétköznapokon délután fél hat, hét, fél kilenc és tíz órakor pontosan. Vasár- és ünnepnapokon délután négy órától óránként, éjfélig. Ezenkívül felhőként változó szenzációs mozgófénykép-újdonosságok.

Közvetlen keleti behozatal.

Valódi Perzsa és Smyrna szőnyegok

nagy választékban kaphatók, budapesti lakóknak árfelemelés nélkül részletfizetésre is.

SZŐNYEG-UDVAR BUDAPEST, KIRÁLY-U. 32. (az udvarban.)

„Kulatár“

szobrász és építőművészek által tervezett kész művészeti síroknak alkalmas kiállítás BUDAPEST, VIII., Köztisztviselő-ut 4. TELEFON 91-76. IRÓDA:

BLUM LAJOS
sirköraktárában

Bank és Pénzváltó r.-t.

Budapest, V. ker., Tükör-utca 3. szám.

Lakásberendezési vállalata

V., Nádor-utca 4. sz. (Mérleg-u. sarok.)

Allandó bútorkiállítás.

Kaphatók szebbnél-szebb kivitelben teljes lakberendezések, bútorkor, keleti szőnyegok, festmények, francia és bronz-dísz-tárgyak, csillárak, kelyhes díszes lámpák mellett Óriási választék! Mérsékelt árak! Lelkiismeretes kiszolgálás!

Korányi Márton

hordozható accumulator-gyártó, javító és töltő műhely Budapest, IV., Ferenczyk-tér 3. sz.

Hordozható accumulatorok, villamos gyújtótelepek, kézi lámpák, bányalámpák, tölthető lámpák, kocsilámpák, zseb-lámpák és automobil batteriák. — Accumulator gyártó javító és töltőállomás. — Szab. elektromos vezérlő-berendezések és elektrotechnikai cikkek gyári raktára. — Villany szerelés. — Valódi Korányi-féle szivjarró sodrony egyedársítása.

SZÍNHÁZAK.

Vasárnap, 1912. március 10-én.

BUDAPESTI SZÍNHÁZ

Délután mérsékelt helyreállítás.

Falu rossza.

Eredeti népszínmű 3 felvonásban. Dalokkal és táncokkal. Irta: Tóth Ede.

Kezdeté 1/2 4 órakor.

Este rendez helyreállítás.

Az ember tragédiája.

Dramái kötetmény. Irta: Madách Imre. Színré alkalmazta: Paulay Ede. Zenéjét szerz. Erkel Gyula.

Kiemeltjelenetek:
Az Ur Lucifer
Adam
Eva
A föld szelleme
Helena
Patriarcha
Agg eretnek

Kezdeté 1/2 8 órakor.

URANIA SZÍNHÁZ.

Délután mérsékelt helyreállítás.

A diadalmas Amerika.

Kezdeté 1/2 4 órakor.

Este rendez helyreállítás.

Razzia.

Irta: Székely Vladimír és Tabori Kornél.

Kezdeté 1/2 8 órakor.

ROYAL-ORFEUM

VII. Erzsébet-körút 21. Telefon 110-22.

Ma vasárnap, március 10-én két előadás

d. u. 8 1/2 órakor mérsékelt helyreállítás nagy családi előadás teljes műsorral. Este 8 órakor:

a fényes új márciusi műsor.

Antonett és Grook, Berg Brothers, Récsény Mariska csodaelefántjaival. A vadász Szemere György drámája. Scall & Scall Les & Jakowlew Renée Debaugé, Lorber Trio. K. Solti Hermin, Virágh Jend és a többi márciusi szenzációs attrakció.

A télikerben Royal-Cabaret Belépődíj 1 óráig 1 korona, 1 óra után nincs belépődíj. Kakó Vízke és zenekara. Bal-mabilló. Keringő verseny. Táncos hajnalig. A legvilágosabb budapesti hely.

Minden csütörtökön, vasár- és ünnepnap délután 3 1/2 órakor mérsékelt helyreállítás nagy családi előadás teljes műsorral.

APOLLO-PROJEKTOR

Végsőszínház-utca 3-2. Telefon 42-29.

Naponta minden előadásban. „Gazdag ember kabátja” budapesti bohóság (kinemaszkicc) egy felvonásban. Irta: Molnár Ferenc. Zenéjét szerzette dr. Szirmai Albert. Rendező: K. Kovács Andor. Szerzők: Ujházi Ede, Fedák Sári, Hudacsek Nelly, K. Kovács Andor, Bársony István a Royal-Orfeum tagja és Szalay Gyula. Előadások kezdete naponta délután 7, 7 1/2 és 10 órakor. Vasárnap délután 4 órától óránként éjfélig. Mérsékelt helyreállítás.

FOLIES CAPRICE

Téli helyiségei Révay-utca 18. szám. Igazgató: Keleti Henrik. Főrendező: Rott Sándor. Telefon: 14-22. Előadás kezdete 1/2 9 órakor.

11 órakor! Ma Uldomág!

„Gezähmte Bestien“

Bohózat 1 felvonásban. Irta: Trebitsch Sándor.

„Modern Massage“

Jegyek elővetelben kaphatók: Folies Caprice Révay-utca 18. d. e. 9-11 és d. u. 3-6-ig. Hírszó nagytársaság. Andrassy-ut 19. és Sopronyi nagytársaság. Rákóczi-ut 1. 12 óra után az 1-ső emeleti „Casino de Parisban” teljes új műsor a világ legelső tánc-attrakciónak felleptével.

NEM BÉRLI

a részletfizetés leple alatt, hanem azonnal Ön a

ZONGORA 10

10 firtos havi részletfizetés mellett de csak ha

REMÉNYI MIHÁLY

a Magyar Királyi Zeneakadémia szállítójánál veszi azt meg.

Budapest, VI., Király-u. 58.

Telefon 87-84. Telefon 87-84. Kérjen „Árjegyzéket” és „Prospektust”.

PYRAM

CIPÓKRÉM A LEGJOBB. GYARTJA: BENES TESTVÉREK GYŐR

ÁGYTOLLAK, „MARABU“-hoz

VII., Károly-körút 7. Ágytoll-gőztisztítás. (Telefon 71-25.)

A háztól való el- és visszaszállítás még aznap 100 díjtalanul eszközöltetik.

Csokrok, koszorúk

kerti és egyéb díszítések a legszebb kivitelben, mérsékelt áron készíttetnek

Kmoskó Mihály

virágkereskedése
Budapest, VI., Eötvös-utca 6. szám.
Növénytelep és kertészet
Budapest, I., Budafoki-ut 48. szám.
Alapított 1881. Telefon 39-72. sz.

Városmajor szanatórium

és vizgyógyintézet

Budapest, Városmajor-utca 64. szám.

Telefon 88-99. A kis Svábhgy lankás hegyoldalon, Gerégy Arnyas park közepén, remek kilátással a budai hegyekre. Ozonduz levegő. Budapest legcsodásabb területe. Harmincz, kényelemmel berendezett szoba, közös és társalgó-helyiségek, előkelő és meleg családi otthon. Nagy vizgyógyintézet. A vizgyógykezelés összes eljárásai. Szén-

TROCADERO

Telefon 15-90 VII. KIRÁLY-UTCZA 77. Pénztárváltás 1-kor

NEMZETKÖZI KABARET.

A szezon legpompásabb varieté műsora. Minden szám Budapestben eddig még nem látott attrakció. Albert Böhme szalonhumorista. — The 3 Hardins zenés jelenet. — Sisters Kelly arról ének a táncoktató. — Vally Valborg dán operetté diva. — Hans Edelweiss tiróli énekesnő. — Stalparlám vigjáték Aug. Neihardtól. — A tolvaj Oktave Mirbeau szenzációs jelenete. — „Taubengasse 10” Rudolf Oesterreicher bohózat. — 12-1 óráig 10 tánc attrakció fel- lépte szabad bemenettel. — 1-5-ig keringőverseny cigányzenekar kísérettel. Jegyelvétel Zíper és Könignál Andrassy-ut 4. szám. Kezdeté 8 1/2 órakor.

Finom ur! fehéreneműek legmodernebb kivitelben

SÓS BERNÁT

uridivat cégnél
VI., Budapest, Andrassy-ut 50. sz.

Világhírű eredeti angol The Champion és Premier

kerékpárokat dupla harang-csapágygyal és szabadonfutóval, 3 és 5 évi jótállással, minden arfelvétel nélkül szigorúan az eredeti gyári áron havi 12 és 15 koronás részletre adják és

kerékpár-alkatrészeket

az egész világon létező összes kerékpárhoz, külső és belső gumikat, csengőket, lámpákat, pedálokat, láncokat, konz- szokat és csészéket óriási forgalmunk következtében melyen leszállított nagybani eredeti gyári áron szállítunk vidékre is bárrová

LÁNG JAKAB és FIA

kerékpár- és alkatrész nagykereskedők
Budapest, VIII. kerület, József-körút 41. szám.
Fióküzletek: Baross-tér 4. és Budán Margit-körút 6. Disztrik- zékünk 1000 képpel kerékpár- és alkatrészekről ingy. és barm.

OLÁH GÁBOR: KORUNK HÖSE

Verses regény. Ára 3 korona. Kiadja a FRANKLIN-TÁRSULAT. Kapható: Lampel R. könyvkereskedésében (Wodlaner F. és fia r.-t.) Budapest, VI., Andrassy-ut 21. és minden könyvkereskedésben.

Ahárom legújabb Wrabetz „Excelsior” étterme

!!! szö: Rákóczi-ut 72., a Népoperával szemben. Navi ebédhírlitek és üfőgásos ebéd 2 kor. a Souterrainban. A főváros legszebb étkezője

Heti műsor:

Március hó	Magy. Kir. Operaház	Nemzeti Színház	Népopera	Vígyszínház	Király Színház	Magyar Színház	Budapesti Színház	Várszínház	Uránia	Hang versenyek
11 Hétfő	—	Judit	Orosz ballet vendégjátéka	Csibri	Leányvásár	A Frankfurtiak	Az ember tragédiája	—	Jótekonycélu előadás	Thomán-Szigeti-Vikar, Lloya (H)
12 Kedd	Tosca	A csarnó	Orosz ballet vendégjátéka	Györgyike, drága gyermek	Leányvásár	A rablólovag	Az ember tragédiája	Sári bíró	Mesés India	B. Lengyel Ernő Royal (H)
13 Szerda	—	A szerelem utjai	Rigolettó	Hűtlenség iskolája	Leányvásár	A Frankfurtiak	Erdészleány	—	Mesés India	IX. h.ít., Vir. M. Szoyes-Kuma Royal (H) Harryson növ 7p
14 Csütörtök	A nyugati leánya	A szerelem utjai	Quo Vadis?	Csibri	Leányvásár	A rablólovag	Az ember tragédiája	—	Mesés India	Svas/ios-Balló Royal (H)
15 Péntek	Bánk bán	II. Rákóczi Ferencz fogása	Furulyás Jancsi	Györgyike, drága gyermek	Leányvásár	A Frankfurtiak	Gróf Schlésinger	Nem lehessen tudni	Mesés India	Csen vonós Royal (M)
16 Szombat	Aida	A csarnó	Forradalmi szerelem	Kém	Leányvásár	A rablólovag	Az ember tragédiája	—	Az országos szimfonikus akademia előadása	—
17 Vasárnap	Délután: Este:	Denovör	A szerelem utjai	A kornovilla harangok Forradalmi szerelem	Hűtlenség iskolája Kém	A kis gróf	A gunyvacsona	Az áronás szido Az ember tragédiája	—	Ada Adrienne Royal (H)

Ingyen fényképezés!

**Hétfőn
Szerdán
Pénteken**

Ki e héten

délután **8-1-ig**

A Párisi Nagy Áruházban

5 korona értékű árut vásárol, minden utánfizetés nélkül egy vizitnagyságu fényképre szóló utalványt kap. Tíz korona értékű vásárlás egy ingyen kabinet vagy makart nagyságu fényképre jogosít. — Felvételek az áruház fényképezési műtermében bármikor bármely napon reggel 8 órától este 8 óráig eszközöltenek. — Szabad lifthasználat.

1878-1912.

KELETI J.

budapesti cég (IV., Koronáshegy-utca 17. sz.) orvos-sebészeti műszerek és kötszerek gyára

ez idén üli meg fennállásának 34. évfordulóját.

A cég az alkalmával egy a maga nemében páratlan, **dus, ábrás jubileumi ájegyzéket bocsát ki,**

amely ezen szakmában minden tudnivaló, legmodernebb újdonságot tartalmaz, szakszerűen rendezve és megmagyarázva melyet bárki is kívántra — ingyen és bérmentve.

A cég főszékkel és speciálissal:

Egyéni és gumiláruk,
Cv. és k. szab. sérvkötők,
Testegyensúly gépek,
Műszerek és műlábak,
Műszerek, harkók, mellőzők, mellfartók,
Hát-egyensúly,
Gumilámpa- és hártyák,
Gyógyvillanykészülékek,
Betegtoló kocsik és szoba-áramok.

Betegápolási és a beteg kényelméhez szükséges, kozmetikai, utazási, masszázs- és manószere cikkek.

ÜZLETI ELVEI: Gyors és pontos kiszolgálás, szakszerű elintézés, jutányos gyári árak. Legtökéletesebb hazai ipari

KÖHÖGÉS

rekedtség és hurut ellen nincs jobb a **RÉTHY-féle pomelofü-cukorkáknál!**

Vásárlásoknál azonban vigyázzunk és határozottan **RÉTHY-féle**et kérjünk, mivel sok hasznos tanút tartalmaz.

Az eredetnek minden egyes darabján rajta van a **RÉTHY** név. 1 doboz ára **60 fillér**. Mindenütt kapható.

PÉNZKÖLCSÖN

sorsjegyekre, értékpapírokra és vidéki tak. pénzü. részv.

Erzsébet sorsjegyre 10.— K	Olasz v. ↑ sorsjegyre 50 K
József sorsjegyre 13.— K	Osztrák v. ↑ 55
Bazilika sorsjegyre 28.— K	Hazai 110
Magyar v. ↑ 35.— K	Konv. jelzalog 150

A kölcsön apró részletekben törlesztendő. — Ha sorsjegyet bárhol zálogban vannak, úgy a letétjegy beklüldése ellenében a kölcsönt a fenti összegre fölemeljük. — Részletfizetésre vásárolt, de még ki nem fizetett sorsjegyeket kiváltunk és rájuk főtí kölcsönt adjuk. — A sorsjegyszámokat a zálogjegyre rávezetjük. — Olcsó kamat és azonnali elintézés.

BEIFELD BANKHÁZ Budapest, Károly-körút 1. Alapítástól 1874.

Hazai Likőr-, Rum- és Szeszgyár R.-T. Budapest, VI., Forgách-u. 9/b

Gőzüzemű likörgyártás. * Magyaránny gyümölcs-pálinkafőzde. * Szesz-szabadraktár. * Szeszdenaturáló-telep. * Különlegesség gyanánt ajánljuk garantált valódi

boróka pálinkánkat.

Likörgyárunk különlegességei

Millenium keserü

■ páratlan hatásu gyomorlikör. ■

Gazdasszonyok és gazdák

ha sok tojást akarnak hozassanak,

Yajda-féle tojóport.

Biztos és eredménydus hatás. Doboz 1 K. Uradalmak részére 1 kg. 10 K franco szállítással. — Szétküldi:

Főhercegi udvari gyógyszerár
Alcsut.

American Shoe Company Ltd.

Amerikai Cipő Részvénytársaság

Tavaszi újdonságaink megérkeztek

és kaphatók:

Budapest, IV., Kigyo-tér 1. (Királyi bérpalota), V., Dorottya-utca 6. és VII., Erzsébet-körút 42. sz.
Debrecen, Piacz-utca 44. Zágráb, Ilca 22.

➡ Kérje képes árjegyzékünket. ➡

Postai megrendelések IV., Kigyo-tér 1. alá intézendők.

Magyar Általános Takarékpénztár Részv.-Társ.

Hirdetmény.

A Magyar Általános Takarékpénztár Részvénytársaság 1912. évi március 2-án tartott rendes közgyűlése elhatározta, hogy a társaság részvény-tőkéjét 7 millió koronával felemeli, olyképp, hogy a társaság 14000 darab 500 korona névértékű részvényt — amelyek a társaság jövedelmében 1912. január 1-től fogva részesednek — bocsát ki és mintán ezekből 6857 darab szabad kézből már elhelyeztetett, az átvételi előjogot 7143 darab részvényre a társaság részvényeseinek a következő feltételek mellett ajánlja fel.

1. Hét régi részvény egy új 500 kor. névértékű — 1912. évre szóló szelvényvel ellátott — részvénynek átvételére jogosít, ha a részvények birtokosa erre vonatkozó szándékukat 1912. március 4-től 14-ig beazólag az alább közzétett helyeken bejelentik, az ott rendelkezésre álló jegyzékeken azon neveket, amelyekre az új részvényeket kiállítatni óhajtják, kitüntetik és ha egyuttal a régi részvényeket megfelelő lebélyegzés végett bemutatják. Részvénytörödékek nem adnak ki.

2. Az átvételi előjog érvényesítése bejelenthető Budapesten a társaság pénztáránál (V., József-tér 14.), Bécsben az Union-Bank pénztáránál, Triestben a cs. kir. szab. Triestli általános biztosító társulat (Assicurazioni Generali) pénztáránál, a cs. kir. szab. Osztr. Hitelintézet fiókjánál, az Union-Bank fiókjánál, az Angol osztrák bank fiókjánál és Rómában a Societa Generale Immobiliare-nál. Ugyanott fizetendő le a bejelentéskor és pedig készpénzben az új részvényekért járó összeg. Az új részvények 1912. május 10-től kezdve a bejelentési helyeken átvehetők.

3. Minden új részvényre 640 korona tőke és 500 kor. n. é. után 1912. január 1-étől az átvételi jog gyakorlásának napjáig járó 5%-os kamat, ugyancsint 1 korona 88 fillér bélyegdíj fizetendő.

4. A még forgalomban levő 1000 drb alapítói részjegy birtokosainak az átvételi előjogot — az alapszabályok 9. §-a értelmében — az ujonnan kibocsátott részvények 1/50-ára, vagyis 700 drb. 500 koronás részvényre ajánluk fel és olyképp, hogy tíz drb. alapítói részjegy hét új részvénynek nevértékben való átvételére jogosít. Az átvételi előjog gyakorlása végett az alapítói részjegyek 1912. március 4-től 14-ig beazólag Budapesten a társaság pénztáránál (V., József-tér 14.) és Triestben a cs. kir. szab. Triestli általános biztosító társulat (Assicurazioni Generali) pénztáránál lebélyegzés végett bemutatandók. Ugyanakkor és ugyanott részvényenként 500 koronát és ezen összegnek 1912. január 1-étől az átvételi jog gyakorlásának napjáig járó 5%-os kamattal, valamint 1 korona 88 fillér bélyegdíjjal kell ideiglenes nyugta ellenében lefizetni. Az új részvények 1912. május 10-től kezdve a bejelentési helyeken, az ideiglenes nyugta visszaadása ellen, átvehetők.

Budapest, 1912. március 4-én.

Az igazgatóság.

„OLLA”
bizonyítatlan a legjobb higiénikus GUMMI!
3 évi jótállás minden dörbért.
Ára 4, 6 és 8 K tucatjárt.
Mintagyűjtő-mények 12 db válogatva 5 K

„OLLA”
GUMMI több mint 2000 orvos mint a legmegbízhatóbbat ajánlja. OLLA kapható minden gyógyszerárban s jobb drogueriarban. Érdekes árjegyzéket küld OLLA Gummigyár, Wien, II/17. Praterstr. 57.

25 koronáért
készülnek saját műhelyemben mérték után romok szabásban, finom kivitelben divatos férföltönyök vagy felöltők finom ruvetelekből. Lichtman Sándor férfiszabómester, Budapest Rottenbillor-utca 4/A. sz. Vidékre postázominták bérmentve, helyben szabásmomat kívánatra házhoz küldöm. 28532

Viznyomású sajtók szőlő- és gyümölcsnedv nyorósára, nagyban üzemre, 1, 2 vagy 3 kitalható gyűjtő-medencével. ::
„HERCULES” szőlő- és gyümölcsprés
kézi hajtásra. Gyártják mint különlegességet, különféle nagyságban és szerkezetben, kitűnő kivitelben
PH. MAYFARTH & Co.
WIEN III/1.
Gépgyár és vasöntöde.
Különleges gyár szőlő- és gyümölcsértékesítő gépkre
Kitüntetve több mint 700 első díjjal.
A most megjelent 185/a. számú képes kimerítő árjegyzék ingyen és bérmentve megküldetik.

Az En Ujságom
előfizetési árai
Negyedévre 2.50, félévre 5.—, egész éve 10.— kor
Singer és Wolfner, Andrássy-ut 10. szám.

„A köztudatba ment át”, „hogycsakis KALLAI LAJOS motorgyára
Budapest, VI., Gyár-utca 28.
szállítja teljes jótállás mellett a leghírnevesebb motorcséplőkészleteket.
Saját érdekében kérjen minden gazda dísz-főárlapot, melyet ingyen és bérmentve küld a gyár!
Fontos figyelmeztetés! Kallai Lajos hírneves motorgyára nem tévesztendő össze más Kallai nevű cégekkel.

Bőrbutoripar!
Kendi Antal,
Bpest, IV., Semmelweis-u. 7.
Bőrbutorszaküzlet, mely minőség, formai kivitel és árak tekintetében különös előnyt nyújt. Angol bőrbutorok, ebédli székek, fotelek, férisszobák és irodahelyiségek butorozása!
Bőrbutor bevásárlása bizalmi dolog!

BERLINI VICTORIA
Általános biztosító részvénytársaság. Alapított 1853.
Biztosítási állomány 1910. december 31-én: K. 2,273,348.548.—
Vagyon 1910. december 31-én: ————— K. 959,594.570.—
Bevétel az 1910. évben: ————— K. 197,784.727.—
Nyereség az 1910. évben: ————— K. 40,308.590.—
Nyereségrészesedés; az 1910. üzletévre — K. 39,690.194.—
Különös előnyök:
Megtámadhatatlanság: A kötvény egy évi fennállás után semmiféle alapon sem támadható meg.
Fizetési vagy érvényesség: Az első évben a teljes díjtartalék, ennek airtétával pedig az egész biztosítási összeg fizetettik ki halál esetében.
Világ-kötvény: A biztosított minden külön pótfizetés nélkül kezdettől fogva tartozkodik és utazhat az egész földön.
A biztosítás megszűnésének kizárása: Három évi fennállás után a biztosítás nem válhat érvénytelenné.
Legnagyobb kölcsön- és visszavásárlási érték 3 évi fennállás után.
Megszűnt biztosítások érvénybe helyezhetők 6 hónapon belül orvosi vizsgálat nélkül.
Háború biztosítás teljesen költségmentes a teljes biztosítási összeg érvényével.
Nyereségrészesedés: A tiszta nyereség 90%-a biztosítottaknak szavazottatik. Az 1909. üzletévre 35,734,621 korona utaltatik a biztosítottaknak mint nyereségrészesedés. Már 1878 óta az összes díjbevetések 3%-val emelkedő osztalék fizetettik ki.
Példa: 10,000 koronás élet és halál esetére szóló biztosítás 25 évi időtartamra egy 30 éves egyének csupán 564 koronájába kerül.
Rövid világes biztosítás feltételek, fontartások nélkül. — Gyógy-központok alkalmazunk.
Igazgatóság Magyarország és a Kelet részére:
Budapest, V., Dorottya-utca 1. szám.

„Kizárólag elsőrangú készítményü”
Vadászfegyverek, Revolverek, Flóbertek ::
kényelmes havi részletfizetésre kaphatók
Elek és Társa R.-T.
Budapest, IV., Károly-körut 10.
! Sziveskedjék fegyver-! árjegyzékünket kérni. !

Hitelbe Valódi perzsaszőnyeg és rumburgi lenvászon Hitelbe
legelőbb árak mellett adnak el kizárólag **MUSKÁT és KLEIN** nagykereskedésében, Budapest, VI. ker., Eötvös-utca 4/E. sz. **Hitelbe** szállások és magán-esaládok részére is **hitelbe** nagyban és kicsinyben.

E hirdetés rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérről, kompakt betűkből szedve 6 fillérfizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetés rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérről, kompakt betűkből szedve 6 fillérfizetendő.

Pénzszekrényeket
üz- és betörésmenteseket ajánl Budapesti Pénzszekrénygyár. Mintaraktár V. Széchenyi-utca 7. Gyár IX., Rákos-utca 4. szám. Telefon 116-40. 11261

Férjhez menni óhajt
26 éves kath. árva 180,000 vagyonnal, 38 éves francia k. a. 100,000 vagyonnal, 22 éves csinos török hölgy 100,000 vagyonnal, valamint még sok száz vagyonos özvegy és hajadon. Komoly ajánlásoknak, ha vagyontalanok is, díjtalan felvilágosítást ad Schlesinger, Berlin 18.

Juniperus
(nemes borovicska) 4 literes tartályban 11 korona bérmentve. Csemegekonzervekről árjegyzék ingyen. Fekai Konzervgyár, Baria József, Feika, (Szepes megye.)

Pénz
akar Ön azonnal butorra, zongorára, varrógépekre, kerékpárokra és mindenemű kereskedelmi árucikra, akkor forduljon bizalommal csak a régi Tauberczéghez, Baross-tér 17. sz. Telefon: 149-00. 29887

Tisztviselő-otthon
Pensió Budapest, Szent-Király-utca 22., I. em. Lakás penzióval vagy csak ellátás különösen tisztviselőknak. Teljes pensió 135 kor. Ebdé 42 kor. Vacsora 24 kor.

Zongorák
180, 260, 500, 700, 2800 K-ig. Pianók 400, 520, 1000 K-ig részletre is vásárolhatók. Mindenféle javításokat és hangolásokat felvállalok. **Kernács**, Szerencsen-utca 33. 12184

Diszkart kedvelők
kérjenek árjegyzéket az **Első magyar diszkart-fiskolától**. — Tulajdonosa: Copony Ede Körömdény, 120 fajta tüllelű fák, lombfák, sorfák, díszeserjék kaphatók. 6168

Pályázatok.
Több száz pályázatot mindenféle szakmából közöl az Országos Pályázati Közlöny mai száma. Ing. gyen mutatványszám. IX., Üllői-ut 55. (ezelőtt József-körút 33.)

Parlamentari
gyorsírók által vezetett magyar-német gyorsíró iskola. Gépírás és magyar-német levelezés-oktatás. A teljes kiképzés díja havi 10 kor. Kereskedelmi akadémiai tanárok által oktatott szaktantárgyak. Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület miniszteri jóváhagyással szervezett tanfolyama, nyilvánossági joggal. Alapította Markovics Iván 1863-ban. Biztos állás-közvetítés. — Közérvényű egyesületi oklevelek. Nyitva szept. 1-től júl. 1-ig. Havonként új tanfolyamok. Tájékoztatót küld a Gabelsberger szakiskola. (Csak Hegedűs Sándor-u. 7., saját épületben; előbb a szemközti Liszt Ferenc-tér 10.) Czimre vigyázzunk! — Az egyesület ezen kizárólagos szakiskolája írógép-ékektől s más hirdetésünket utánzó újabb tanfolyamoktól független. — Telefon 64-68.

Gyorsírás és gyorsgépírás. A Gyakorló Gyorsíró Társaság szaktanfolyamai lényegesen megnagyobbított modern hygienikus új helyiségekben (Andrássy-ut 12.) tartatnak. Legalap-sabb kiképzés gépírás-magyar- és német gyorsírásban. — Gabelsberger-Markovits rendszer. Berirakozás naponként. Tan-díj igen mérsékelt. Díjmentes tantárgyak: magyar-német helyesírás, „Kartothek” amerikai könyvelési és nyilvántartási rendszer, összeadó- és számológépek kezelése. Pár-huzamosan eszt tanfolyamokat is tartunk. Végzett növendékeinket díjtalanul állásba juttatjuk **Glogowski és Társa**, (Remington) Budapest, VI., Andrássy-ut 12. szám.

Mérlegképes
könyvelő eszt foglalkozást keres. Szíves ajánlatokat S. B. V., Sziget-utca 4-6., II. 25. alá kérek.

Zongorák,
pianinók átalakítását, hosszú zongorák rövidíté-sét, hangolását, jóállással vállalom. Szerencsen-u. 33. **Kernács**. 12187

Soványtság
Az egyedüli eredmény-től kísért háziaszer a dr. William Harly tanár amerikai erőtáp-pora. Soványak tartós, szép telt testidomokat nyernek — Hölgyek remek keblét. Hat hét alatt 20 kiló gyarapodásért jótállást. Vérszegénység, gyengeség, idegesség ellen és gyomor-bajok-soknak nélkülözhetetlen tápszer. Kiténtve: Chicago, Berlin, London Hamburgban. Köszönő levelek minden országból. Dobozonként 1 írt 10 kr. Használati utasítással. Főraktár Balázs Mór E. Budapest, VII., Isván-ut 11. II/1. Telefon 156-80.

Gépezés,
Kovács nős 30 éves ajánl-kozik jobb uzadalomba, ki már volt gazdaságban, stabil, lokomobil és dinamó vizsgával, gazdasági gépek, szakszerű javítását és lópatkolást érti. Czím: T. J. Bajnok-utca 32. f. a. 7. Budapest. 6171

Soha nem létezett
rendkívül kedvező fizetési feltételek mellett szállítunk helyben és vidékre teljes lakberendezéseket, valamint egyes butor-darabokat részletfizetésre.
Modern lakberendezési vállalat
Budapest, IV. ker., Gerlőczy-meza 7. sz.
0 ízes butor-album 1 kor.

Pianinót
vagy zongorát keresek megvételre. **Forgács**, József-körút 17. 12189

Kitűnő
házikoszt kapható intelligens családnál. Esetleg házonkívül is. V., Sziget-utca 4-6. II. 25.

Zálogcédulát,
brilliantot, gyöngyöt, ékszer, aranyat, ezüstöt és régiséget veszek. Alt-Wien porcellánt, régi bronz esztantárgyakat, szobrokat és olajfestményeket veszek. Kérés és ékszerész és régiségkereskedő, Király-utca 85. Telefon 95-4. Meghívásra jövők

BUTOR
30% megtakarítás!
Régi Butorszalon
Budapest, Ferenciek-tere 3 telemelet. Vétel és eladása **használt és új** polgári, urasági lakberendezéseknek, mahagoni és palisander butorok, uri szobák, angol börgarnitúrák és teljesen berendezett mintaszobák, keleti szőnyegek, csillarak. **Telefon 82-13. 28598**

Nemi bajoknál
hugycsőfolyás, tripper, kankóval csakis az illesztéle Santalcapulák ez-előtt Larioin Capsulák, mint legbiztosabb óvszer mindenki használja. 3 korona beküldéssel ingyen postaköltséggel. Készíti:
Illés Antal
gyógyszerész, Szabadka, és széküldési főraktár:
Hunnia
gyógy-szerár Erzsébet-körút 56. Budapest.

Illusztrált korrajz a párisi kommunáról!
RÁKOSI VIKTOR
A PÁRISI GYUJTOGATÓK
(A kommun története)
Regényes korrajz
Ára füzve 6 korona, vászonkötésben 8 korona.
Kapható **LAMPEL R.** könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál Budapest, Andrássy-út 21 és minden könyvkereskedésben

Fülölaj
a Dr. G. Schmidt Főorvos és fiziológus fellegvilágított és tisztított fülölaj
gyorsan és szívesen gyógyít időszerű süketiséget, fülfájást, fülzúgást és nagyothallást még idült esetekben is. Egyedül kapható Uvegje 4 Kor.
TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerfőrá Budapest, Király-utca 12.

Kis-Zomborban
egy jó helyen lévő, 25-30.000 kor. évi forgalmat csináló vegyeskereskedés házzal, készpénzfizetés mellett, családi ügyből eladó, ár 15-16.000 korona.
Tóth Sándor.

Saját gyártmányú fűdőkádak 14 kor.-tól feljebb; fűhető kádak 60 kor.-tól feljebb. Elvált lakok mindenféle kutszivattyúk és házi vízvezeték-berendezéseket legolcsóbb áron.
LEFKOVICS ADOLF
Budapest, VII., Wesselényi-u. 51/E. Telefon 113-46. — Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Zálogcédulákat
veszek. Elzálogosított brillánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 koronáig költségmentesen kiváltak és teljes értékét kifizetem.
Singer Jakab
ékszerkereskedő **BUDAPEST,**
Király-utca 91. sz. Izabella-utca sarkán.

Magyar harzi kanári-tenyésztő Debrecenben.

Ki a madár dalát meg tudja érteni és annak énekét föl tudja becsülni, kanári tenyészőm kevesse sz fel és tiszteljen meg engem rendel-ményeivel. Minden, mit egy madár előadni képes, legyen az lágy, mely hang, avagy csengő érces. Ami csak madárban kiválóan jó, tenyészőmben mindez jótállható. A rendelt madarat mielőtt elküldöm, tudásáról előbb magam meggyőződom és ha hibás hangú, vagy rosszul énekel, nem létezik nálam, hogy én azt küldjem el. A tiszteletrendelő nyugodt lehet tehát, hogyha nálam rendel, tudom nem szenved kárt. A lakas legkedvesebb díze a szépen eneklő kanári madár. Kanári madarakat eddig sok pénzért adtuk a külföldnek. Ma már nincs szükség erre, mert a szakszerű vezetés alatt álló **Agoston magyar harzi kanári-tenyésztő telep Debrecen Mergo-utca 9. sz.** gyönyörűen fuvalló, nemes fajú kanári madarakat szállít darabonként 14, 16, 20 és 24 koronáért. Tenyészésre alkalmas remek szép nőstények darabját 4 koronáért. A szállítás a legnagyobb hidegben is gondosan csomagolva, szavatosság mellett történik. Árjegyzék és apostali utasítás ingyen. Számos elismerő- és köszönőirat birtokában. A legnagyobb tenyészőtelep és széküldési intézet.

FATIME és SEMIRAMIS
összer-különlegesség a világ legkiválóbb minőségű Válogatott I-a paramummi gyártmányok. Elettan-csinosan tartálytal vagy anélkül. Fatime és Semiramis feltétlen biztonság nyújtanak! Elszakíthatatlanok! Tohb évi rak-tározó képesség! Ár tuca-tonként 6.—, 8.—, 12 kor. 20 koronát kitévő vásárlásnál 20% rabatt. Szék-üldés azonnal, titoktar-tás moillett.
KELETI J.,
Budapest, IV., Korona-herceg-utca 17. szám.

30 koronáért
készülnek saját műhelyben mérték után remek szabásban, finom kivitelben divatos férföltönyök vagy felöltők, finom szövetekből László Sándor férjiszabómester, Budapest Erzsébet körút 1. sz., I. em. Vidékre postánként bérmentve, helyben szabá-szomat kívánatra házhoz küldöm. 08592

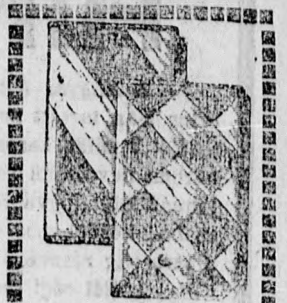
Szék Királyság Technikum Wittweida.
Igazgató: A. Holzt, tanár. Magasabb technikai tanítványok, elektre- és gépészmenedzser, technikusok és művezetők képzésére. Gazdagon felszerelt elektrotechn. és gépjá-tó laboratóriumok. Gyári tanuló műhelyek 300 hallgató és 38. lakótel. egyben. Program stb. díj-talanul a kértár-ság által.

Rózsafák
Tíz darab kétéves magas rózsafő újdonságok 20 korona. Tíz darab kétéves legjobb fajok 16 korona. Tíz darab bokorrózsa 7 korona. — Kezeskedem fogamzásért, virágzásért. Szállítás utánvétellel csomagolással együtt bérmentve bárhová. Kérje díjtalan gyakorlati tanácsadó képes árjegyzéket. Ifjabb Wilk kivitelű kertészete, Feketehalom 296.

„Hungária beszélő-gépek
tölcsérszerűk és kizárólag eredeti első-rangú gyártmány, részletfizetésre is olcsón kaphatók,
Deményi és Társa
Budapest, VI., Teréz-körút 4. Kérjen árjegyzéket.

Készpénzért
vagy hitelképes egyé-neknek kedvező feltételek mellett szállított teljes lakberendezéseket vagy egyes darabokat és biztosíthatom, hogy ilyen **olcsón** sehol nem kap modern háló-, bédő, uri és szalon szobákat stb. Győ-ződjön meg, kitüntee meg szívesen rak-tárat-mat, itt jutányosn **vehet** a leggyorsabbúttól a legdrágábbúttól kivitelig minden fajta **BUTORT**
Nagy Imre
lakberendezési vállalkozó özvegy **BUDAPEST,**
Váci-körút 9. szám (Bejárás Szerencsen-utca 1., I. em.) Árjegyzék ingyen. Album 1 K.

Divatos névjegy- és pénztárca
legfinomabb zines alasz-selyemből oskicos minta darabja K 250, kocska minta darabja K 2.—, kivanoua barnyú színessze-alitásban kapható. — Az összeg és 20 fillér po-to utalványozása után bérmentve küldi
Berezi Sándor
közönlunka nagyrajos Budapest, VI., Csewely-u. 5.

Ajtók, Ablakok
vasredőnyök, használtak és újak, bármily méretben és alakban, igen olcsón kaphatók

Wiener A. utódánál
BUDAPEST, ÜLLŐI-UT 123.
Telefon: 62-90.
Alapított 1886-ban

Singer varrógépek
Kerékpárak, gramofonok, hanglemezek legolcsóbban kaphatók

Haban József
Budapest, Almásy-tér 14. javításokat olcsón készít. Ké-pes árjegyzéket ingyen küld

Kitűnő fegyverek
öröknek, önvédelemre, vadászatra és szoba-dísznek. Wernel gyalog-sági fegyver 5 kor., szurony hüvelylyel 1 K Wernel lovassági kara-bély 16 korona, Kropatschek-karabély, 8 golyóra tölthető, szuronyal 25 K. fegyver-szj 1 korona, töltény darabja 10 fill. Katonai puskműves által ki-rangú gyártmány, részletfizetésre is olcsón kaphatók,
Deményi és Társa
Budapest, VI., Teréz-körút 4. Kérjen árjegyzéket.

200,000 drb. disz- és sorfa
különös szép vadgesztenye, gömbakác, gömbkörös, tölgy, krisztustóvis, juhar stb., valamint különféle szomorfa; ára drbonként 60 fillértől feljebb. 1 millió gyümölcsfa minden kelendő minőségben és legbecse-sőbb fajokban 100 drb. mag-gastorszú alma minőség szerint 25 koronától feljebb 100 drb disz- és sorfa, va-lamint 100 drb diszbokor-ból álló gyümölcs 10-15 fajtán K 70.—, 50-50 drbból álló kor. 40.—. Leg-jobb stóvnyecseme: akác és glauditia 1-4 éves 1000 drb minőség szerint 12-70 korona Fajbaromfi és ezek tojásai 20 legértékesebb fajtán, valamint vadász-és diszfácánok és ezek tojásai. Képes főárjegyzéket kívánatra ingyen küld: Grefl Bathany Zsigmond ura-dalmi intézős ge Csewelyk. ut. Vas-Ferencziak. 12196

KÖZIGAZGATÁS

Felhívás!

— Magyarország jegyzői karához, segédjegyzőihez és községi alkalmazottaihoz! —

Budapest, márczius 9.

Miután az országos jegyzői egyesület elnöksége több vármegyei egyesület felhívása dacára kifejezetten még ma sem foglalt állást a kongresszus összehívása mellett, kénytelenek vagyunk hozzátok az alábbi felhívást intézni:

Nem titok, hogy a községi közigazgatás szellemi munkásai oly anyagi és szociális helyzetben vannak, hogy a mai állapotok tovább nem tarthatók fenn, mert sem a közigazgatás érdekei, amelyek a községi közigazgatás munkásainak sorsával elválaszthatatlanul össze vannak forrva, sem munkásainak érdekei, akik hatalmas nemzeti munkát végeznek: nem engedik meg, hogy e közel harmincezer főből álló tanult, országos fontosságú ügyeket intéző osztály továbbra is e mostani szomorú helyzetben vergődjen.

Évek teltek, multak, amelyek meghozták rendre a községi közigazgatás szellemi munkásai újabb és újabb munkaterhét, de multak, teltek az évek anélkül, hogy anyagi helyzetük tekintetében gyökeres változások történtek volna. Ma azután, amidőn a munka és a nélkülözések terhe alatt már-már össze-roppannak: kénytelenek feljajdulni, sebeiket az ország színe előtt feltárni, hogy azok az évek óta evésedő sebek végre begyógyítsanak.

Ezért, hogy törekvéseink, amelyeknek célja első sorban a községi közigazgatás valamennyi munkásának anyagi helyzetén való javítás: átmenjenek a köztudatba, hogy meggyőzzük nyomorúságainkról az ország érző közvéleményét, kongresszusra hívjuk össze az ország jegyzőit, segédjegyzőit és községi alkalmazottait.

A kongresszuson követelni fogjuk, hogy e munkások részére oly fizetés biztosítsanak, amely arányban áll az általuk végzett munka terjedelmével és fontosságával, amely biztosítja illő megélhetésüket.

Felhívjuk ennélfogva a község jegyzőit, a segédjegyzőit és községi alkalmazottait kar tagjait, hogy a megtartandó kongresszuson való részvételüket, az „Egyetértés“ szerkesztőségében (Budapest, VI., Eötvös-utca 32.), vagy a „Közigazgatási Közlöny“ szerkesztőségében (Budapest, IV., Régi posta-u. 4), vagy Kováts Ferenc körjegyzőnél, Diósjenő (Nógrádmegye), legkésőbb márczius hó 31-ig bejelenteni sziveskedjenek.

Évtizedes szenvedése jajdul fel lelünk-ből, évtizedek nyomorúságait kell gyógyítanunk, fájó sebeinkre keresünk gyógyfűveket! Ha összetartunk, mienk a győzelem! Ha összetartunk: magunk és családjaink boldogságának szilárd alapjait vetjük meg!

Hisszük és reméljük, hogy felhívásunk nem lesz pusztába kiáltó szó és tömegesen gyűltök zászlónk alá, amelyet mai nappal kitűztünk és amelyet győzelemre vinni akarunk!

Hazafias üdvözléssel:

a községi és körjegyzők, segédjegyzők és községi alkalmazottak országos kongresszusát előkészítő szász bizottság.

Arany János naki (Tolnam.) körjegyző, Balogh János nótinai (Nógrádm.) körjegyző, Balogh Kálmán szemerei (Komáromm.) körjegyző, Balint Mihály bordosi (Udvarhelym.) körjegyző, Bánay István oszlángi (Bárm.) körjegyző, Besnyák Lajos kelatinai (Zalam.) körjegyző, Berényi József főbólkuti (Esztergom.) körjegyző, Berczy Kálmán bereznfalvai (Hontm.) körjegyző, Bihary Géza klenóczi (Gömörm.) jegyző, Bódy Ferenc nagy-csétényi (Nyitram.) körjegyző, Böhm Pál ipoly-szalkai (Hontm.) körjegyző, Boncz Béla borosbalkai (Nógrádm.) körjegyző, Bézy Balázs orosházi jegyző, Boross Géza köhegyi (Gömörm.) körjegyző, Brust János óverbácsi (Bácsm.) s.-jegyző, a K. T. O. E. pénztárnoka, Bössányi János zaitraufaljai

(Bárm.) körjegyző, Darvas Béla újpesti aljegyző, dr. Dérczy Ferenc szarvasi (Békésm.) jegyző, Dobos Miklós kislétai (Szabolcsm.) s.-jegyző, Farkas József alagi (Pestm.) s.-jegyző, a K. T. O. E. számvizsgálója, Fekete Lajos koltai (Komáromm.) körjegyző, Földes Ignác balassagyarmati aljegyző, Futala Jakab óhaji (Bárm.) körjegyző, Györfly Zoltán kocsolai (Tolnam.) jegyző, Gyurszky Emil nógrádverőcei aljegyző, Greskovits Kálmán úrnényházi (Torontálm.) jegyző, Horváth Kálmán szakcsi (Tolnam.) főjegyző, Halász Sándor madari (Komáromm.) jegyző, Hegedüs Mátyás pinchehelyi (Tolnam.) községi jegyző, Huszár Gyula iváncsai (Fehérm.) jegyző, Hamar Imre halászi (Mosonm.) jegyző, Horch Ernő nagyecsalomjai körjegyző, Herzegh Ede battyándi (Vasm.) körjegyző, Heves Andor felsőmicsinyei (Zólyomm.) körjegyző, Hoffelder Emil szepesmindszenti körjegyző, Izmidí Sándor nógrádi aljegyző, Jeszenszky Frigyes szarvasi (Békésm.) jegyző, Jenőfi János nagyugrócei (Bárm.) körjegyző, Jónás Antal új-szentiváni (Torontálm.) körjegyző, Jankovics Imre nyitraivánkai körjegyző, Kovács József mokriai (Torontálm.) aljegyző, a K. T. O. E. alelnöke, Kárácsosny Gyula lapszerkesztő, a K. T. O. E. titkára, Kováts Ferenc diósjenői (Nógrádm.) körjegyző, Kovács Pál felsőcsápi (Nógrádm.) körjegyző, Kliment Lajos diósjenői (Nógrádm.) aljegyző, Kiss Károly süptei (Vasm.) körjegyző, Kacsintz József nagyegyházi körjegyző, Kollár Lajos szarvasi (Békésm.) főjegyző, Krsnyák Mihály szarvasi (Békésm.) jegyző, Kallányi Béla bagotai (Komáromm.) körjegyző, Kollányi Pál ógyallai (Komáromm.) jegyző, Kiss Gyula hetényi (Komáromm.) jegyző, Kürthy Győző kúrti (Komáromm.) jegyző, Kiss Soma kassauifalui (Abaujm.) körjegyző, Kiss Ferenc verébcei (Nyitram.) jegyző, Kasziba Károly loczonádi (Hevesm.) körjegyző, Koch Manó kőrösbarlangi körjegyző, Kaszás Béla újpesti aljegyző, Lackovich Imre szenezi (Nógrádm.) körjegyző, Laskó Dezső döbrökői (Tolnam.) főjegyző, Lőrincz Gyula harssimonyi körjegyző, Lőrinczy István ráczkevei (Pestm.) jegyző, Mátyus József csernáfalui (Bácsóm.) s.-jegyző, Maurer Károly új-verbácsi (Bácsm.) aljegyző, a K. T. O. E. számvizsgálója, Majzik Gyula nógrádkállói körjegyző, Mesterházy Sándor nagybicsérdi (Baranyam.) körjegyző, Maróti Dezső zákányi (Somogyom.) körjegyző, Nádasky György kevedobrai (Torontálm.) aljegyző, a K. T. O. E. jegyzője, Német Árpád értenyi (Tolnam.) aljegyző, a K. T. O. E. jegyzője, Nagy István urdombi (Vasm.) körjegyző, Nemlaha Vince nógrádkállói aljegyző, Ocsóvszky Flóris zsitvabessenyi (Bárm.) körjegyző, Pecznik Miklós felsőmicsinyei (Zólyomm.) s.-jegyző, Perényi István kodi (Nógrádm.) jegyző, Pozsár István két-bodgyai (Nógrádm.) jegyző, Potoczky Gyula romhányi (Nógrádm.) jegyző, Pastvinszky Ferenc bolesői (Trencsénm.) körjegyző, Pétery József békészentandrászi jegyző, Rudolph Brunó máriakálnoki (Mosonm.) körjegyző, Saár M. Zoltán várcsi szántást, a K. T. O. E. elnöke, Szombathelyi Béla szentlőrinczi (Baranyam.) aljegyző, a K. T. O. E. alelnöke, Szabó Sándor fóni (Pestm.) s.-jegyző, a K. T. O. E. jegyzője, Szabó János surdi (Somogyom.) s.-jegyző, Salapáthy Kálmán óverbácsi (Bácsm.) aljegyző, a K. T. O. E. alelnöke, Svarba István verébelyi (Bárm.) jegyző, Somogyi Imre esifári (Bárm.) körjegyző, Sebő Izidor besztercsényi (Bárm.) körjegyző, Sommer Arthur mosontétényi jegyző, Szigedly Lajos s.-mihályi körjegyző, Szatlmayer Endre toronyi (Vasm.) körjegyző, Szabó János balassagyarmati jegyző, Tornócs József bátorfalvi (Hontm.) körjegyző, Tomor János ipolyzalkai (Hontm.) aljegyző, Takács József gyulai (Tolnam.) jegyző, Tarr Lajos somogy-surdi körjegyző, Uzsák József rétsági (Nógrádm.) körjegyző, Veres Iván tereskei (Nógrádm.) körjegyző, Vedlik Sándor tarnaörsi (Hevesm.) jegyző, Vágner Béla imelyi (Komáromm.) jegyző, Vaska István naszvadi (Komáromm.) jegyző, Vaidner Károly kiskörei jegyző, Wesselényi Kálmán czéczkei (Biharm.) körjegyző, Zsitvay Győző bátorfalvi (Hontm.) aljegyző, Zacsó Rezső nógrádverőcei körjegyző, Zemlög József alsópetényi (Nógrádm.) jegyző, Závodszky Ödön barsfűsi körjegyző.

Ime, tehát a jegyzők nagy testülete megmozdult. Megmozdult, hogy régi, jogos törekvései végre kielégíthessenek s o törekvésekkel kapcsolatban a községi közigazgatás modern épületének alapjai is lerakassanak.

Előbb az előkészítő-bizottság a kongresszus határidejét április hó másodikára tűzte ki. Tekintettel azonban arra, hogy az országos jegyzői egyesület választmánya folyó hó 30-án ülést tart, amelyen a kon-

gresszus tartásának kérdésével is foglalkozni fog: az előkészítő-bizottság úgy döntött, hogy a választmány határozatának publikálásáig függőben tartja a kongresszus határidejének kitűzését, mert ha az országos egyesület elnöksége mégis reá száná magát a kongresszus tartására, úgy m iis csatlakozunk ehhez a kongresszushoz, ha pedig a választmány elejtené a kongresszus tervét, akkor az előkészítő-bizottság ki fogja azt tűzni, mert a kongresszusnak még ez év május havában meg kell tartatnia.

Több világosságot.

Diósjenő, márczius 8.

A jegyzői kar létérti küzdelmei immáron erős hullámokat vertek, a kedélyek feszültek, az idegek izgultak, kell, hogy a kérdést megvilágítsuk, hogy tiszta vizet öntsünk a pohárba!

Különösen szükséges ez azért, mert az országos egyesület elnöksége minden áron úgy akarja fel-tüntetni mozgalmunkat, mint egy turbulens tömegnek a kapkodását, ez pedig legkevésbé sem felel meg a valóságnak!

Április 2-ára nem lett kibocsátva meghívó a kongresszusra, mert időközben értesültünk arról, hogy az elnökség a választmányt összehívta!

Most várakozó álláspontot foglalunk el, megvárjuk, hogy hosszú vajudás után mit szülnek a hegyek, mi lesz a vége a hosszú taktikázásnak, mit határoz az országos egyesület választmánya?

Ha az elnökség a kongresszus eszméjét már előbb a „Lehetőségek“ közé sorozta volna, semmi esetre sem látott volna napvilágot az a hír, amely a lapok szerint a kongresszus napjára április 2-át jelölte meg.

Az elnökség volt az oka annak, hogy azok, akik nem tudtak jóllakni, az őket környező atmoszféra illatával, a tettek mezejére léptek!

Az elnökség figyelembe sem vette az apró, szürke emberek kérelmeit, sőt hatalma biztos tudatában lekicsinyelő-szerkesztői üzenetekkel akarta azt a nimbust megerősíteni, amely őt saját képzelete szerint körülveszi.

Most már nem hamarkodunk! Megvárjuk a márczius 30-iki böles határozatot és ha az elnökség a kongresszust összehívja, azon mi mindnyájan ott leszünk (vagy 3000-en.)!

Ha nem hívja össze az elnökség, akkor majd összehívjuk mi!

Nem a jegyzői kar egyetértésének szétrombolása, hanem az „Egymás közötti szeretet ápolása, az összes községi tisztviselők és alkalmazottak szövetségének megalkotása“ a célunk, meg még az, hogy kasztok és a képviseleti rendszer örökre leromboltassanak!

Ennyit általánosságban és még csak két szót, Posch Mihály tollából a Községi Közlöny 9-ik számában megjelentekhez!

Legyen nyugodt Posch kollégám, a kongresszisták tudják, hogy mit csinálnak, teljesen felesleges őket óvatosságra inteni!

Mi nekünk valamivel jobban a szívkön fekszik a jegyzői kar sorsa, mint az egyesület vezetőien!

Mi a tapasztalatokat nem 18, hanem 25—30 évi szolgálat keserűségeiből meritjük!

Óvatosan, de a végsőkre is elszántan cselekszünk!

Igaz, hogy bizalmunk megingott vezéreinkben, de azért egyelőre nem azonosítjuk magunkat Himfy Géza urnak a sorsjáték ügyében intézett támadásaival.

A támadás nem névtelenül történt és precíz számadatokra támaszkodik, szeretjük hinni, hogy azokkal szemben az elnökség alaposan tisztázni fogja magát és a támadón olyan elégtételt vesz, mint a milyent a jegyzői kar vezérétől méltán megkövetelhet.

Csak ha majd ebben az ügyben az utolsó szó is ki lesz mondva, ha tisztán fogunk mindent látni, vonjuk le belőle a konzekvenciákat.

Addig is Isten áldása és béke legyen velünk.

Diósjenő, márczius 8.
Kováts Ferenc
jegyző.

Adtuk a levelet és csak annyit fűzünk hozzá, hogy amidőn a tárgysorsjáték ügyét a nyilvánosságra hoztuk, ezt tettük közérdekből és tettük a jegyzői kar érdekeinek védelmezése miatt, támadásunk jóhiszemű, meg nem czúfolható számadatokon nyugszik és mi is várjuk, sőt követeljük, hogy a vezetőség vádjainkkal szemben magát a legnagyobb nyilvánosság előtt tisztázni törekedjék, annál is inkább, mert ha e vádakból csak egy szemernyi fölt is rajtuk szárad: a vezetést kezükben hagyni egy perczig sem lehet és szabad.

Községi közigazgatás.

Jegyzői gyűlés. Postvármegye alsódabasi járási jegyzői egyesülete 1912. márczius hó 5-én közgyűlést tartott, amelyen a következő határozatot hozta: Az alsódabasi járási jegyzői egyesület mai napon tartott közgyűlésében egyhangú lelkesedéssel kimondotta, hogy a községi és körjegyzők, valamint községi alkalmazottak országos kongresszusát előkészítő 100-as bizottság mozgalmát támogatja, azt teljesen magáévá teszi és — miután az országos jegyzői egyesület jelenlegi vezetőségétől nem várhatja a jegyzői érdekek kellő időben és megalkuvást nem tűrő határozott hangon való érvényesítését, a nevezett bizottság által tervezett kongresszus megtartásához hozzájárul s azon való részvételt tagjainak a lehetőséghez képest köteleességévé teszi. Egyben megkeresi a vármegyei jegyzői egyesület elnökségét, valamint a vármegyei járási jegyzői egyesületeket, hogy hasonló határozat hozatala czéljából a közgyűlést sürgősen hívják egybe, illetve a testületileg nem szervezett községi jegyzők megfelelő módon értekezletet tartsanak s erről az országos kongresszust előkészítő 100-as bizottságot (Budapest, „Egyetértés” szerkesztősége) értesítsék. Jelen határozat az országos jegyzői egyesület vezetőségével és a „Községi Közlöny”-nyel közlendő.

Garzó Sándor s. k. Székely József s. k.
jegyző. elnök.

Tar László s. k.
jegyzőkönyv hitelesítő.

Törvénytisztelő sorozási elnök. Szombathelyen márczius 5-én volt a szokásos katonai utóállítás, amelyen érdekes eset merült fel. A vegyesbizottság elnöke dr. Kiss Emil vármegyei jegyző volt. Az utóállítás után katonai jelentkeztek még olyanok, akik — bár az újonclétszámunkszágyilésileg még megszavazva nincs — magukat soroztatni akarták. A hat jelentkező közt két önkéntesjelölt is volt, de Kiss Emil, a törvényekre hivatkozva, a leghatározottabban elutasította a jelentkezőket és megtagadta asszisztálását a sorozáshoz; azonban Tormássy őrnagy, a katonai elnök a két önkéntest: Szabó Károly máv. hivatálnokot és Ungár Imre jogszigorlót a polgári elnök jelenléte nélkül is besorozta.

Ahol nincsen iható víz. Biharmegye egyik kis oláh községében, Drágszékán, veszedelmes módon terjed a tifuszjárvány. Az első megbetegedést január 29-én konstataálták és néhány nap muiva már több mint 20 beteg fekvett tifuszban és most olyan mérveket öltött, hogy némelyik házban 2—3 beteg is van. Ambró Gábor gazdának pedig az egész családja, felesége és két gyermeke betegedett meg. Az orvosok megállapították, hogy a tifuszt egy régi kut fertőzött vize okozta, amelyből a falu népe fedezte vizszükségletét. A hatóság ezt a kútját belömette és még több nyílt kutat beszögeztetett. A községnek így alig van iható vize. A vasúti előjárás és az állomási személyzet számára napozint Nagyváradról hordókból szállítják a vizet.

A munkásházak kudarcza Arádon. Arad város tanácsa olcsó munkásházakat akart építtetni, olyan olcsókat, amiket csak lehet, hogy a mezeli munkásoknak annál olcsóbban adhassa bérbe. Megcsinálták a terveket, elkészítették a számításokat és kihirdették a pályázatot. De hiába hirdették ki, mert szépen lejárt a kitzított nap, de egyetlen egy pályázó sem jelentkezett. A tanács megbízottja utján több építésznél tudakozódott a tartózkodás oka felől és ily módon igen mulatságos dolog derült ki: Az t. i., hogy a tanács a nagy olcsóság érdekében vályogból akarta építtetni a munkásházakat, az aradi építésznek ellenben derogál az olcsó anyag és egyhangúlag kijelentették, hogy ők ilyenből nem építenek. És ez arisztokratikus felfogással szemben mit tehet az aradi tanács? Drága munkásházakat felépíteni vagy pedig szegény, de becsületos cigánymunkásokra bizza az építést, amelynek Arádon elegendő számmal találhatók.

Városok kongresszusa. A városok kongresszusának választmányára nagyjelentőségű ügy tárgyalására ül össze Budapesten márczius 18-án. Ugyanis az új városi törvénytervezetet, melyet a belügyminisztérium minden városnak megküldött, ekkor veszik bonczkés alá és véleményes jelentést készítenek róla.

A magyarországi mészáros esete. Annak idején országos föltűnést keltett a magyarországi mészáros esete, az a különös közigazgatási történet, amelyvel az adminisztráció minden fóruma foglalkozott. Kocsány János járásbíró feljelentette a magyarországi szolgabírósnál Zuckerman Márton mészárosot. Az volt a panasz, hogy a járásbíró szabcsónja fél kiló fehérpecsenyét kért a mészárszékben.

— Fehérpecsenye az nincs — mondta Zuckerman mester — azzal most nem szolgálhatok.

„A szakácsnő erősködött, lármázott:

— De igenis van, maga nem akar adni a járásbíróknak, pikke van a tekintetes urra.

— Mért volna pikkem? — vitatkozott Zuckerman. — Nincs és nincs... A haragos szakácsnő nagy dörrel-durrall sietett a gazdájához panaszra, aki viszont feljelentette a mészárosot a szolgabírósnál. Megtartották a tárgyalást s a mészáros hasztalan hivatkozott tanukra, a szolgabíró háromszáz korona pénzbüntetésre ítélte. Háromszáz korona fél kiló fehérpecsenyéért, ami nincs — piczit drága. De Zuckerman úzóbe is vették annyira, hogy kénytelen volt átadni az üzletét s azóta nincs foglalkozása. A csékei mészáros felebezzett az ítélet ellen s Fráter Barna alispán száz koronára szállította le a bírságot. Ebben azonban nem nyugodott meg s appellált a belügyminiszterig. A minisztérium most hozta meg a határozatot, melyvel Zuckerman Mártont a rá rótt bírság fizetése alól felmentette. Érdekes, hogy a miniszter határozatának megokolásában kimondja, hogy az ítélet jogtalan volt, mert azáltal, hogy a járásbíró nem kapott fehérpecsenyét, a fogyasztó közönség nem szenvedett hiányt.

A szegényeknek hagyott főispáni fizetés. Makói jelentés szerint Jakabffy István főispán, ki nek még mindig nem intézték el a főispáni állásról benyújtott lemondását, minden hónap 1-én részére kiutalt főispáni fizetését elküldi dr. Galambos Ignác polgármesterhez, azzal a kérelemmel, hogy juttassa el a város érdemes szegényeinek. Így tett januárban, februárban és márcziusi fizetése ma érkezett meg. A polgármester meleghangú levélben köszönte meg Jakabffy jótékonyágát.

Perlik Szabadka városát. A zombori pénzügyigazgatóság ötvennyolcszerkilencszáztizenegy korona erejéig beperelt Szabadka városát. A város ugyanis a határban fekvő homokföldröket kis parcellákban eladta szegény földművelőknek, akik a vételár egy részével adóssok maradtak. A tartozások után most tökéleamatadót követel a kincstár. Ez a követelés Szabadkán igen kellemetlen hatást kelt, mert ha a pénzügyigazgatóság marasztalja a várost, alaposan megzavarja a város büdzséjét.

A szegényügy rendezése Nagyváradon. Nagyvárad város kezelésében van egy alap, mely évenként 50.000 koronát jövedelmez a szegények számára; a hagyományozó nevével Rimanóczy-alapnak nevezik. Most elhatározták, hogy ennek segítségével szegényházat építenek, melyben 300 elszegényedett városi polgár talál menedéket s a hiányzó összeget szabályrendeletileg megállapítandó szegényadóból fedezik. A szegényadót progresszív rendszer szerint vetik ki; így 50 korona adóig senki sem fizeti, míg az 50-tól 100 koronát fizetőkre 1 százalékos szegényadót vetnek ki, 2 százalékos fizet a 200 koronát adózó, 3 százalékos a 300 koronás és így tovább egész 7 százalékosig, melyet a 700 koronán felül adózók fizetnek. Mindezekből befolyik évi 57.207 korona, tehát rendelkezésre áll összesen 107.000 korona. Ebből 300 ember eltartására fordítanak évi 76.000 koronát, 31.000 koronából pedig törlesztendő a szegényház építési költségét.

Főlemelik a bihari jegyzők fizetését. Az egész ország összes jegyzőire nézve nagyjelentőségű dolog történt Biharmegyeében. Ugyanis Nagy Márton, a nagyváradi központi járás főszolgabírája, minden bizonytal a megye vezető embereinek tudtával egy körrendeletet bocsátott ki, melyben valamennyi községi előjárásnak meghagyja, hogy a községi képviselőtestület elé a következő határozati javaslatot terjesszék be:

„Az évi 1600 koronában megállapított pénz-és természetbeni járandóság 30 százaléka, 480 korona személyi pótlék czimén, kizárólag a mostani jegyző személyéhez kötve, 1913 évtől kezdve törvényhatósági jóváhagyás után, minden más alkalommal további tárgyalás nélkül minden évben, a nehéz megélhetési viszonyokra való tekintettel, a közpénztárból, költségvetésileg biztosítandó fedezet mellett kiutaltassék.”

A főszolgabíró rendeletében hivatkozik az elviselhetetlen drágaságra, mely föltétlenül szükségessé teszi a jegyzők anyagi helyzetének javítását. A jogerősségi záradékkal ellátott határozatot legkésőbb május 20-ig kell a főszolgabíróhoz betervezteni, hogy az ügy még a júniusi közgyűlés elé kerülhessen.

Államsegély a görögkatolikusoknak. A közoktatásügyi miniszter, egy millió koronán felüli államsegélyt adott a görög-katolikusoknak. De nem a Hajdudorogon felállítandó püspökségre, hanem, miként a Poporul Roman jelenti, a szamosújvári román katolikus püspökség mellé állítandó papnevelő intézetre melyre 800.000 korona jut és a lugosi papnevelőintézet czéljára 360.000 koronát.

A kecskeméti Államkölesön. Kecskeméti jelentés szerint Kada Elek polgármester és Bagi László h. polgármester a belügyminisztériumban jártak a kecskeméti földrenges által károsultak támogatására ígért államkölesön ügyében. A kölesön folyósítását a folyó év végére ígérték. A tanács sürgős ülést tartott, amelyben a miniszterrel egy millió korona szonali kiutalását kérte a legszegényebb károsultak építkezésének lehetővé tételére.

Megüresedett községi jegyzői állások. Nagybárd, körjegyzői a. 1410 K fiz., szab. lakás, hét és háromnegyed kat. hold szántóföld haszna, beszállított tűzifa. Márczius 16-ig. Főszolgab. Élesd.

Pusztamérges. Segédjegyzői a. 1000 K fiz., 200 K lakpénz. Márczius 15-ig. Főszolgab. Kiskundorozsma.

Klopótiva. Főjegyzői a., 1600 K fiz., 240 K lakpénz, 140 K irodaátalány, 100 K utazási átalány. Márczius 15-ig. Főszolgab. Hátszeg.

Nagyszentpéter. Községi jegyzői a., 2692 K fiz., 80 K utiátalány (irnok fiz. beleértve). Márczius 15-ig. Főszolgab. Perjámos.

Mezőterem. Községi jegyzői a., Márczius 20-ig (választás márczius 23). Főszolgab. Nagykároly.

Gerebencz. Segédjegyzői a., 1000 K fiz. Márczius 20-ig. Főszolgab. Fehérteltemplom.

Alsótótfalu, irnoki a., 600 K fiz., választás márcz. 15. Főszolgab. Szalárd.

Tiszaujlak, segédj. a., 1000 K fiz., szab. lak. Márcz. 20-ig. Főszolgab. Nagyszőlős.

Feketeér, körjegyzői a. 2000 K fiz., szab. lakás, tűzifa. Márcz. 15-ig. Főszolgab. Buziásfürdő.

Tápióság, közs. jegyzői a. 1536 K, szab. lakás, kert, szántóföld. Márcz. 15-ig. Főszolgab. Nagykáta.

Buziásfürdő, segédjegyzői a., 1000 K fiz., 300 K lakpénz. Márcz. 20-ig. Főszolgab. Buziásfürdő.

Farkaspatak, segédjegyzői a., 1000 K fiz., 100 K átalány, 100 K lakpénz. Márcz. 25-ig. Főszolgab. Magyarorszáka.

Várpálánka, segédjegyzői a. 1000 K fiz., 200 K lakpénz. Márcz. 25-ig. Főszolgab. Munkács.

Tiszatárján, segédj. a. 1000 K fiz. Márcz. 25-ig. Főszolgab. Mezőcsát.

Nagyszénny, segédj. a., 1000 K fiz., szerb nyelv előny. azonnal. Előjáróság.

Monostorapáti, segédj. a., 1000 K fiz. Márcz. 15-ig. Főszolgab. Tapoleza.

Bogáros, segédj. a., 1000 K fiz. Márcz. 20-ig. Főszolgab. Perjámos.

Karolva, segédj. a., 1000 K fiz., 120 K lakpénz, 200 K utiátalány. Márcz. 21-ig. Főszolgab. Törökbecse.

Alsótótfalu, irnoki a., 600 K fiz. Márcz. 15-ig. Főszolgab. Szalárd.

Megüresedett községi és körorvosi állások. Bácsföldvár, közs. orv. a., 1400 K fiz., 700 K lakp., 4 izben 200 K östödéses korpótlók. Márcz. 31-ig. Főszolgab. Óbecse.

Muracsány, körorv. a. (13 közs., 15.000 lakos). 1600 K fiz., 4 izben 200 K östödéses korp., 600 K lakp., 400 K utiát. Márczius 14-ig. (Választás márczius 16.) Főszolgab. Perlak.

Baranyabán, körorvosi a., 1600 K fiz., lakás, lát. díjak. Márcz. 20-ig. Főszolgab. Dárda.

Sárafalva, körorv. a. (4 közs., 11.300 lakos) 1600 K fiz., négy izben 200 K östödéses korp. Márcz. 15-ig. Főszolgab. Perjámos.

Mezőrűcs, körorv. a., (10 község) 1600 K fiz., 600 K lakpénz, 600 K utiát., lát. díj. Ápr. 15-ig. Főszolgab. Marosvásárhely.

A rovatvezető üzenetei.

Kérdés: A járási számvevő egyedül teljesíthet-e a községben hivatalvizsgálatot.

Válasz: A járási számvevői szolgálat tárgyában kizárólag a községben a járási számvevő nem teljesíthet a községben a főszolgabíró vagy helyettese nélkül vizsgálatot, csak ha a kir. pénzügyigazgatóság az adókezelés megvizsgálására nyílt rendelettel kiküldi.

PÁLYÁZATI HIRDETMEY.

Az oláh-tyukosi (Nagyküllő vm., u. p. Alsó-Komána) körjegyzőségénél egy irnok vagy segédjegyző azonnal alkalmazást nyer. Az állás (irnoki) rendszeresítve van s ha pályázó a jegyzői teendőkből jártas, évi fizetése 1000 (ezer) korona.

Oláh-Tyukos, 1912. márczius 2.

Főszolgabíró.

JOGÉLET

A szülők köteles része.

Budapest, márczius 9.

Halálunk utánra vagyunkról szabá-
don rendelkezhetünk három kivétellel. Az
első kivétel, hogy gyermekeinket köteles ré-
szükben meg nem rövidíthetjük, a második
kivétel, hogy nőnknek eltartását, amíg öz-
vegsége tart, nem mellőzhetjük s a harmad-
dik kivétel, hogy lemenők nem létében szü-
lőink köteles részét nem sértheti végrende-
leti intézkedésünk.

A szülők köteles része azonban nagyban
különbözik lemenőink (gyermek, unoka stb.)
köteles részétől. Ezt a különbséget pedig az
okozza, hogy a lemenő törvényes örökösök a
vagyon honnan való származására való te-
kintet nélkül az egész hagyatékából követel-
hetik annak felét köteles részül, addig a szü-
lők csak abból a vagyonból igényelhetnek
köteles részt, amely végrendelet hiányában
törvényes örökösödés esetében amugy is reá-
juk szállana.

Amde az elhalt gyermek vagyona nem
minden esetben száll vissza a szülőkre, még
akkor sem, ha a gyermeknek leszármazói
nem maradtak és ha végrendeletet nem al-
kott. Nem szabad sohasem szem elől tévesz-
teni, hogy a magyar örökösödési jogszabá-
lyok szerint minden olyan esetben, amikor
az örökgyónak leszármazói nincsenek, a
hátramaradt vagyonban a törvényes örökö-
södés akként szabályozódik, hogy az örök-
hagyóra vagyona a szülőkről vagy azok elő-
deiről szállt-e avagy azt a vagyont az örök-
hagyó szerezte-e, illetőleg olyan egyénektől
örökölte-e, aki neki és szülőinek nem volt
jogelöde.

Ha a hagyatékban van olyan vagyon,
amely a szülők valamelyikéről vagy annak
elődeiről szállt az örökgyóra, ez a vagyon
mint ági vagyon, végrendelet hiányában
visszaszáll a szülőre, akiről vagy akinek jog-
elődeiről az az örökgyóra jutott. Ha a le-
származók nélkül elhalt örökgyó ilyen va-
gyonról végrendeletet, az életben levő
szülő, de csak is ez (a nagyszülő már nem)
követelheti ennek a vagyonnak felét köteles
részül. Így pl. az örökgyó atyjától kapott
1/4 telket ajándékba, amikor önállósította
magát s az örökgyó végrendelet és gyer-
mekek hátrahagyása nélkül elhal, még ha
van is felesége, de él az ajándékozó apa, a
1/4 telek ezt fogja illetni törvényes örökösö-
dés czimén. Ha a örökgyó végrendeletében
ezt a 1/4 telket feleségének hagyja; illetőleg
ha nincs felesége, mondjuk az iskolának tes-
tálja ezt a vagyont, akkor a még életben levő
apa az 1/4 telek felének pénzbeli értékét köte-
les rész czimén követelheti. Ha azonban az
apa már nem él, az életben levő anya már
az apa helyett ily követeléssel nem léphet
fel. De nem követelheti a 1/4 telek felének
pénzbeli értékét az esetleg élő nagyapa sem,
még ha ez 1/4 telek töle jutott volna az el-
halt unokára, mert köteles részük a felmenő
rokonai ágon csak a szülőknak van.

A nem ági vagyon, amely lehet munká-
val szerzett vagyon, de lehet pl. a nagybá-
tyáról végrendelet útján és így ingyenesen
nyert vagyon is, ha ezt a vagyont a nagy-
bátya maga szerezte, a gyermekek és vég-
rendelet nem létében a feleségre száll. Ha
a nagybátya az örökgyónak testált va-
gyont atyjától kapta volna, ingyenesen t. i.
ajándék vagy örökség útján, akkor ez ági
vagyon volna, mert a szülő felmenőjéről ju-
tott ingyen az örökgyóra.

A nem ági vagyont röviden és gyűjtő-
néven szerzeményi vagyonnak nevezzük. Ez
a szerzeményi vagyon, ha arról az örök-
hagyó nem végrendeletet, gyermekek hiá-
nyában a feleségre száll s még ha a feleség
végrendelet nélkül is halna el, sem száll
többé vissza az örökgyó vérrokonaira.

Csak ha nincs, avagy halálakor már
nincs felesége az örökgyónak, akkor örö-
kösödnek a szülők a fiuk szerzeményi vagy-
onában is. Az előbbi példát folytatva, tegyük
fel, hogy az elhalt fiu után, se gyermek, se
végrendelet, se feleség nem maradt hátra s
maradt az 1/4 telken kívül még egy ház és
10,000 korona készpénz. A fiu szülői még
élnek. Ebben az esetben az 1/4 telek az apára
száll, a ház és 10,000 korona készpénz két
egyenlő részben az apára és anyára.

Ha a fiu végrendeletet volna, akkor
az apa az 1/4 telek felének készpénzbeli érté-
két, azonfelül ugy az apa, mint az anya kü-
lön-külön a ház egynegyed részének kész-
pénzbeli értékét és a 10,000 korona 1/4 részét
követelhetik mint szülői köteles részüket.

Már most ezeket a példákat szabályokba
öltöztetve azt mondhatjuk, a felmenő roko-
nok közül csak a szülőknak van köteles rész-
hez joguk. Ezt a köteles részt csak készpénz-
ben igényelhetik s nem követelhetik, hogy a
hagyatéki vagyon természetbeni hányada
adassék ki nekik.

A szülőknak köteles részre csak akkor
van joguk, ha különben t. i. végrendelet
nem létében törvényes örökösödési joguk
volna.

A szülőknak pedig kétféle törvényes
örökösödési joguk van. Az ági vagyonban
lemezők nem létében örökölnék, a szerze-
ményi vagyonban csak akkor, ha felesége
nincs az örökgyónak.

A köteles rész mindig fele annak, ami
különben törvényes örökösödés esetében a
szülőkre szállna. De ez a fele rész csak pénz-
ben adandó ki s nem maga a törvényes örök-
résznek természetbeni fele.

Fizetés lefoglalása tartási kötelezettségért.

Budapest, márczius 9.

A végrehajtási novella a fizetésnek és ehhez
hásonló járandóságoknak gyűjtő néven szolgálati
illetményeknek korlátlan lefoglalását nem engedi
meg. Egy harmadrészt enged csak lefoglalni, mégis
azzal a megkülönböztetéssel, hogy köztisztviselő-
nek csupán fizetését s a fizetéssel egyenlő; pót-
vagy működési díját engedi egy harmadrészben
lefoglalni és a lakáspénzt mentesíti; ellenben a
magántisztviselőnél minden illetményének, tehát
lakáspénzének is egy harmadrészt lefoglalható-
nak mondja ki. Mindenesetre azonban 2000 ko-
rona évi illetménynek szabadon kell a tisztviselő
számára megmaradnia. Köztisztviselő az a lefo-
galás szempontjából, akit ilyenül a végrehajtási no-
vella 6. szakasza felsorol; minden más havi fize-
léssel alkalmazott magántisztviselő.

Az érintetlenül maradó kétharmadrész azon-
ban mégis lefoglalható, de csak a szülők, nagyszü-
lők stb. egy szóval a felmenők, a lemenők, a fe-
leség tartása és a törvénytelen gyermek javára
megállapított tartás fejében. Ezen két harmadrész
lefoglalhatóságára nézve a végrehajtási novella
ugy rendelkezik, hogy az említett tartási összegek
behajtása esetében a szolgálati illetményekre biz-
tosított mentességek felényire szállanak alá.

Amint láttuk a mentességek kétfélék. Az

egyik mentesség az, hogy a szolgálati illetmények-
nek kétharmadrésze le nem foglalható, a másik
mentesség az, hogy az egyharmadrész lefoglalása
esetében is legalább 2000 korona évi illetménynek
foglalás alul mentesnek kell maradnia. Vagyis az
egyharmadrész is csak úgy foglalható le, ha leg-
alább 2000 korona évi illetménye az adósnak fog-
lalásmentes marad.

Már most a családjogi tartási összegek be-
hajtása esetében mit kell érteni a mentességek-
nek felényire alászállása alatt. Volt olyan értel-
mezés is, hogy a lefoglalhatatlanság a fizetés fe-
lére száll alá; vagyis, amíg más adósságok fe-
jében a fizetés egyharmadrészét, addig családjogi
tartás fejében az egyharmadtól a fizetés feléig ter-
jedő részét is lehet foglalni. Ilyen esetekben azon-
ban a 2000 korona évi minimum 1000 koronára
száll alá. Volt olyan vélemény is, hogy család-
jogi tartás fejében a különben érintetlenül maradó
kétharmadrésznek fele minden körülmények közt
lefoglalható.

Ezzel a kérdéssel legközelebb a budapesti ki-
rályi ítélőtábla teljes ülése is foglalkozott és ugy
határozott, hogy családjogi tartás fejében a két-
harmadrész mentes fizetésnek fele lefoglalható,
mégis azzal a korlátozással, hogy a fizetésből évi
1000 korona, a nyugdíjból évi 600 korona a végre-
hajtást szenvedő adós javára érintetlenül ma-
radjon.

A budapesti kir. ítélőtábla ugy indokolta ezt
a határozatát, hogy a szolgálati illetmények te-
kintetében a végrehajtási novella két mentességet
állít fel. Az egyik abban nyilvánul, hogy a most
körülírt illetményeknek kétharmadrésze nem von-
ható végrehajtás alá. A másik mentesség abban
áll, hogy a szolgálathoz levőknek illetményeiből
évi 2000 korona, a nyugdíjasoknak nyugdíjából évi
1000 korona a foglalás alul mindenestre mentes
maradjon. Ha már most ezek a mentességek a
családjogi tartás behajtása esetében felényire szá-
llanak alá, akkor kétségtelen, hogy a kétharmad-
részből fele foglalható le, de a 2000 korona, ille-
tőleg 1200 korona mentességéből is csak fele ma-
radhat meg mentesnek. Ez a felerész kell, hogy
mint minimum illesse a végrehajtást szenvedőt,
mert különben nem volna miől juttatni a csa-
ládjogi tartásra igénylőknek.

S ez az igazságos álláspont is. A miniszteri
rendelet 700 koronát akart a családjogi tartásra
jogosítottak követelése alul mentesíteni, ezt a tör-
vényhozás kevésnek találta. Az előbb említett tel-
jes fele lefoglalhatóság érvényesülése esetén a
törvény ellen járna el a bíróság, mert a minimu-
mot nem biztosítaná.

A Magyar Jogászegylet márczius 10-én,
vasárnap, délelőtt 11 órakor Budapesten az Ugy-
védi Kamara dísztermében teljes ülést tart, mely-
nek tárgya dr. Riesser igazságügyi tanácsos taná-
csos következő czimű előadása: Részvényjogi re-
formok. Ugyanazon napon este 8 órakor az elő-
adó tiszteletére a Hungaria-szálló külön termében
társasvacsorát rendeznek.

A bírák és ügyészek új viselete. Az igazság-
ügyminisztériumban azt tervezik, hogy a külföldi
bírószékeknek követett példák szerint a bírák és
ügyészek külön e czélra készült ruházatban telje-
sítsék kötelességüket a tárgyalóteremben. Az Ipar-
művészeti Társulat most felterjesztést intézett az
igazságügyminiszterhez, amely felterjesztésben azt
javasolja, hogy a bírák és ügyészek számára előírt
új viseletnek, a palástnak és fővegnak terveit mű-
vészek közreműködésével, általános, nyilvános pá-
lyázat útján szerezze be.

**„Jó étvágya lesz
Ha DIANA-SÓT vesz.”**

Jelzálogkölcsonökre, konvertálásokra,
első és második helyü kölcsonökre a becsörték 90 %-a erejéig továbbá adás-vétel közvetítésére ajánlom alulírott cégemet
fővárosi, vidéki házakra, telkekre és földbirtokokra. Referenciának hivatkozom 25 éves
gazdasági és építkezési tapasztalataimra és polgártársaim osztatlan bizalmára és Budapest
pesti részének 2632., 2633., 2630., 2651., 2637., 4398. helyrajzi számok alatt felsorolt
bérházaimra. Kiváló tisztelettel
STRAUSZ ADOLF
törv. bejegyz. ingatlan-forgalmi és jelzálogkölcson-közvetítői iroda
Budapest, VII., Aréna-ut 17. sz.

IRODALOM.

* **Uj Idők.** Krudy Gyula álmodozó, kalandos hőse Szinbád, most egy érdekes és művészi szépségekben gazdag regényhősként mutatkozik be a kiváló író új regényében, melynek közlését „Francia kastély” czimmel most kezdi meg az Uj Idők, a magyar családok kedvelt hetilapja. A szép regényen kívül még kiemeljük a lap gazdag és változatos tartalmából Lovik Károly elbeszélését, Gereblye cikkeit, melynek czíme „Rothschildok a szinpadon” és amely cikkek keretében ott találjuk Rösler „A frankfurtiak” című, a Magyar Színházban most színpadra állított darabjának egyik szép részletét. Cikkek: József főhercegről, Benk-Kálmánról, Juhász Jenő elbeszélése, Kempelen Farkas verse, stb. egészíti ki a lap szövegrészét, míg az illusztrációk bemutatják a „Nyugat leánya” és az „Oh szép Budapest!” revüjének jeleneteit, az általános választói jogért tüntető munkások felvonulását, stb. Az Uj Idők előfizetési díja negyedévre 5 korona. Kiadóhivatal Budapest, VI., Andrássy-ut 10. szám.

* **A „Vasárnapi Ujság”** márczius 10-iki száma nagy feltűnést keltő képsorozatokat közöl a választójogi tüntetésről, Nagy Vilmos festményeinek kiállításáról, az orosz ballet budapesti szerepléséről (Szini Gyula cikkével), a kínai forradalomról, Molnár Ferenc új kinema-szkeccséről stb. Szépirodalmi olvasmányok: Szemere György regénye, Krudy Gyula novellája, Farkas Imre verse, Jansen Börge regénye, Alexander Bernát színházi cikke. Egyéb közlemények: Pataky László nekrológja, arcképe és egyik, a „Vasárnapi Ujság” számára készített rajza, aktuális arcképek és a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet, sakkjáték stb. — A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre 6 korona, a „Világkrónika”-val együtt hat korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-utca 4. szám). Ugyanígy megrendelhető a „Képes Nép-lap”, a legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre két korona 40 fillér.

* **Az utolsó honvédek.** Krudy Gyulának szép ifjúsági regényét, melynek czíme „Az utolsó honvédek” találjuk Az En Ujságomban, Pósa Lajos pompás ifjúsági lapjának élén. Ezenkívül még egy másik regényt is közöl az eleven kis újság. Tányértalpu koma a híres-neves Maczko nemzetség jákedvű ivadóka mondja el ebben a regényben mulatságos kalandjait, amelyek a háboruban estek meg vele, a bundás nagy-urral. Móra Ferenc szép történetet mond el „A tavasz keltegetői” czimmel. Dingha Béla pedig a vasmarku legény gyűrűjének költői meséjét mondja el. Pósa Lajos, Nótás diák verse, Gyökössy Endre kis szindarabja, stb. egészíti ki még a lap szövegrészét, míg az illusztrációk Mühlbeck Károly művészi rajztollát dicsérik. Az En Ujságom előfizetési díja negyedévre 2.50 korona. Kiadóhivatal Budapest, VI., Andrássy-ut 10.

* **Shakespeare-esték.** A Bethlen Gábor-Kör irodalmi albizottsága négy estén át tartó előadás-sorozatot rendez Shakespeare-ről, amelyeknek részletes tervét most állítják össze. A Shakespeare-esték keretében Váradi József az első előadásban „Shakespeare és a puritán szinpad” czimmel meg akarja ismertetni a környezetet, amelyben a nagy író élt s azokat az általános jellemvonásokat, amelyek a Shakespeare-i alkotásokon láthatók. A második előadás Shakespeare emelkedéséről szól. A harmadik estén Shakespeare nagy tragédiáját fogja az előadó ismertetni, míg az utolsó előadásban „Shakespeare és az emberiség” czimen a Shakespeare-kultuszról és Shakespeare hatásáról fog szólni. Az előadásokat, amelyek a református főgimnázium dísztermében (IX., Lónyay-utca 4—c. II. em.) fognak lefolyni, minden egyes esetben a tárgyaló művekből vett szavakat, dialógokat, továbbá zene- és képzőművészeti emlékek fogják éleníteni. Az előadásokra belépődíj nem lesz.

* **Az 1911. évi törvények.** A Franklin-Társulat nagy Corpus Juris-ának kiadásában most jelent meg az 1911. évben hozott törvények kötete, melyet mint a vállalat többi kötetét is. Márkus Dezso kuriai bíró látott el jegyzetekkel. A könyv összeállításának módja, szerkesztése és kiállítása teljesen ugyanaz, mint amelyet a közönség a Corpus Juris eddigi kötetéből jól ismer és nagyrabecsül. A jegyzetek, utalások nagy szakértelemmel és gondnal vannak összeállítva. Amellett, hogy a fontosabb törvényhelyeknél a miniszteri indokolást is idézi, szabatosan és megbízhatóan utal mindenütt nemcsak a korrespondáló törvényre, hanem a miniszteri rendeletekre is. Különösen fontos ez a feldolgozási módszer a polgári perrendtartásról szóló 1911. I. törvényezéssel; az e törvényhez fűzött bőveges jegyzetek a törvény valóságos magyarázatát nyújtják. Az egész kötetre szóló betűrendes tartalomjegyzék kivül a perrendtartási törvényben külön részletes tartalommutató van fűzve. A valóban mintaszerűen összeállított kötetben érvényesül szerkesztőjének, dr. Márkus Dezsőnek nagy elméleti és gyakorlati képzettsége, a jogélet szükségletei iránti élénk érzelme és szerkesztői lelkiismeretessége. Figyelmeztetni kell a Corpus Juris előfizetőit arra, hogy ennek a törvénykiadásnak

folymatásaként más kiadású könyveket is ajánlanak, melyek azonban szerkesztési rendszerükkel fogva sehogys sem illeszthetők a törvénykiadásához s így ajánlatos, hogy a Corpus Juris előfizetői az 1911. évi törvényeket tartalmazó kötet megrendelésénél a kiadást követeljenek. A terjedelmes kötet a Franklin-Társulat kiadásában jelent meg, ára fűzve 14 korona, félbörkötésben 17 korona.

* **Olesó Jókai.** A nagy író egyik legszebb regényét, A löcsei fehér asszonyt hozza az Olesó Jókai márcziusi sorozata. Az apróbb gyöngyszemek, a rövidebb lélegzetű novellák és regények sorozatát egy frandiósus alkotás szakítja meg, hogy az olcsóság és tetszetős forma könnyű szárnyain járja be széles az országot. A löcsei fehér asszony Jókainak egyik legkedvezőbb műve volt, melyben géniusza teljes fényben ragyog, amelyet azzal fejezett be, hogy: „szinte fáj magamnak, mikor azt kell mondanom, hogy a történetnek vége.” Az ötkötetes regény az Olesó Jókai 13 számát foglalja el s 5 korona 20 fillér az ára.

* **Edmond Rostand.** A világhírű francia drámaíróról: a Cyrano és Chantecler szerzőjéről Haraszti Gyula egyetlen tanár magas színvonalú előadást tartott a Népszéru Főiskolán s ez előadást most könyv alakban kidolgozva is kiadta. Részletesen, apróságokra is kiterjedő tárgyismertetéssel foglalja össze Rostand életét, szól azokról az irodalmi hatásokról, amelyek irodalmi munkájában érvényesülnek, fejtegeti ifjabbkori kísérleteit, majd nagyzetabú alkotásait, amelyekkel világhírré jutott: a Cyrano-t, az Aigint, a Chanteclert és a végén összefoglalja Rostand gondolatvilágát és művészi szellemét. Kevés francia íróról van ilyen részletes magyar ismeret; a magyar olvasó minden oldalról megismerheti belőle a modern Európa egyik legfőbb emlegetett írójának pályáját, munkásságának szellemét és irányát. A kötetet a Népszéru Főiskola Könyvtára sorozatban a Franklin-Társulat adta ki: ára köté 4 korona.

* **Női sorozat a Magyar Könyvtárban.** Radó Antal kitérő, népszerű vállalatának, a Magyar Könyvtárnak most megjelent sorozata a szó szoros értelmében női sorozat: mindegyik fűzete a női élet egy-egy érdekes mozzanatára vonatkozik s emellett mindegyik a maga nemében valóságos az irodalmi szemléző erejével hat. Az első kötet Marcel Prévost, a népszerű legfőbb és legszellemesebb foglalkozó francia író műve: Mit tanuljanak a lányok?, mely egy leányhoz intézett levelek alakjában van írva s ebben a könyved, csevegő formában frappáns erejű és logikájú dolgokat tud mondani. Prévost művét Benedek Marcell fordította magyarra. A második fűzet szerzője Kenedi Géza, kiváló szociológus írónk, aki Feminista tanulmányok ezimben öt esszyszerűen kimélyedő tárcázásokat foglal össze. A harmadik fűzetben Kaffka Margit szólal meg: hat pompás novelláját adja, valamennyi az ő gazdag szellemének és érdekes, egyéni életfelfogásának legjava termékeiből való. A sorozat negyedik fűzete végül a nőiség bájos líráját foglalja formába: Mussel egyik elragadó szépségű kis vigjátékát adja Mírói álmodnak a lányok czimmel, a legkitűnőbb magyar műfordítók egyikének, Radó Antalnak művészi verse fordításában. A Magyar Könyvtár a Lampel R. (Wodianer F. és fia) cég adja ki; egy-egy száma ára 30 fillér.

* **Beethoven élete.** Igen helyesen tette az Athenaeum, hogy — ha már nincs eredeti Beethoven-életrajzunk — a külföldiek közül a legszebbet, a legjobban olvasottat: Romain Rolland-nak kis remekét adta ki. Minden dicsőretnél többet mond róla, hogy Franciaországban egymást érik új kiadásai. Belelátunk a nagy lángész egyéniségének legelrejtettebb zugaiba, lelkeinek egész komplikált gépezetébe. Megértjük ebből a gyönyörű könyvecskéből a Beethoven élete és munkái közötti összefüggéseket és sok minden, amit homályosnak éreztünk eddigi alkotásaiban: világossá lesz előttünk. A könyv élvezhetőségét nagyon emeli, hogy fordítója, Mikes Lajos, az eredeti minden stílus és nyelvi szépségét hiven vissza tudja tükrözteni. Ára izléses két vászonkötésben 2 korona és minden könyvkereskedésben kapható.

* **A modern dráma fejlődésének története.** Lukács Györgynek kétkötetes munkája, mely néhány év előtt a Kisfaludy-Társaságnál nagy elismeréssel nyert pályadíjat, most jelent meg a társaság kiadványainak során. A munka igen nagy anyagot ölel fel, a modern dráma egész körét s mindezt feltűnő informáltsággal tárgyalja. Estetűkai, filozófiai alapon indul, a dráma és a sajtóképi drámára vonatkozó elvi kérdésekről, azután megállapítja a modern dráma kapcsolatait a német klasszikus drámával és a francia iránydrámával s első kötet záró fejezetében a dráma heroikus korszakát, az alapvető Hebbel és Ibsen drámáját tárgyalja. A második kötet a dráma naturalista korszakát veszi kiinduló pontul s aztán kifejtve a naturalizmusból való kibontakozást az impresszionizmuson és lyrai naturalizmuson, a Maeterlinck-féle dekoratív stílizáláson át, a mai helyzet taglalásával ér véget. Utolsó fejezete a magyar drámaírás fejlődésére vet rövid összefoglaló áttekintést. Lukács György nagy tájékozottsággal uralkodik nagy és bonyolult tárgyan. — behatárol ismeri minden oldalát s alapos filozófiai és esztétikai készséggel dolgozik. A terjedelmére is

nagyméretű könyv jelentékeny szellemi munka eredménye s a modern dráma nehéz problémájának ismeretében ritka tájékozottsággal vezet be. A két vastkos kötet a Franklin-Társulatnál jelent meg; ára fűzve 16 korona, vászonkötésben 20 korona.

* **Magyarország címere könyve.** Az ország összes törvényhatóságainak levéltárosai közreműködésével, két megyei levéltáros és egy ismert nevű családtörténetíró szerkesztésében most jelent meg a „Magyarország címere könyve”-nek első, remek kiállítású fűzete, amelyről már több külföldi heraldikai szaklap, köztük a tekintélyes „Archiv”, a „Herold”, „The British General Register”, a hannoveri „Heraldische Mittheilungen” is az elismerés legmesszebb menő hangján, dicsőítőleg emlékeztek meg. A vállalat védnökségét gróf Andrássy Gyula vállalta, aki megleghangú előszót is írt az első fűzet élére. A revíziót Ragyolcsi Csoma József, a magyar tudományos akadémia tagja végzi, aki az ország egyik legjelesebb heraldikusa. Az első fűzet Magyarország összes címereit és a 63 vármegye színezett címerét tartalmazza, ezután következnek majd az ország összes nemese családjának színes címerei. A mű kötetenkint, 12 fűzet: 50 korona és megrendelhető Miskolczon dr. Magasházy Béla megyei levéltárosnál.

* **Szezámok és lilomok.** Ruskinnek, az angol nagy elmelkedőnek és művészeti agitátorának egy nálunk eddig ismeretlen könyvét adta ki idei kiadványai során a Kisfaludy-Társaság, Farkas Klára gondos és szeretetteljes fordításában. A Szezámok és lilomok mely életbölcsesség könyve, melyben egy az erkölcsi eszme mélyébe hatoló szellem tárja fel gondolatait az élet, az élet belső harmónijáról, a könyvnek, az olvasásnak az ember életére való fontosságáról, a nő szerepéről stb. Ruskin eredeti gondolkodása kevés munkájában nyilvánul oly teljes közvetlenséggel, mint ebben a kevés könyv őszint az olvasóban annyi gondolatot, mint ez. A fordítást, melyet Hegedűs István vizsgált felül, a Franklin-Társulatnál jelent meg; ára fűzve 3 korona, vászonkötésben 4 korona 50 fillér.

* **Flaubert.** Könyv György tollából nagyobb tanulmány jelent meg a francziák nagy regényírójáról, a Bovaryné szerzőjéről. A tanulmány finoman elemző módszerrel, az író műveiből és saját nyilatkozataiból rajzolja meg Flaubert lelki arcképét. Megállapítja lényegét két uralkodó vonását: a művészet iránti lelkesedést, amely a formában a legnagyobb művészi gondosságra indította és a bourgeois iránti gyűlöletét, amely munkáinak szellemét adja. Érdekesen fejtegeti az impassibilité, a cselekvényeivel és tárgyaival szemben való pártatlanság flauberti követelményét, az író csodálatraméltó művészi lelkiismeretességét, azután műveit veszi sorra s számos megvilágító szempontot ad bensőbb megértésükre. Fejtegetései általában véve eredeti felfogásra vallanak, számos megfigyelése — pl. a Flaubert és Manet közötti párhuzam — meglepő új eredményekhez juttatja az olvasót, aki közelebb akar férkőzni a mult századi regény legművészebb képviselőjének szemléhez. Formájára nézve Könyv Gyula munkája valódi esszé; előadásában a tömörség egyesül a választékossággal. A fűzet az Olesó Könyvtárban, a Franklin-Társulat kiadásában jelent meg; ára 40 fillér.

* **Az akarat nevelése.** A modern francia nevelésügyi irodalomnak egyik legnagyobb hatású műve, Payot könyve az akarat neveléséről, Weszely Ödön kitérő fordításában most második kiadásban jelenik meg magyarul. Az első kiadást az Akadémia adta ki s miután rövid idő alatt teljesen elkel, most a Franklin-Társulat kiadásában jelent meg újra. Payot könyve a nevelésnek egészen új problémáját ragadja meg, az akarat nevelését, amely mindenütt érdekkel bír, ahol az emberi kultúra az intelligencia fokozásával jár s ahol eddig nagyobb gondot fordítottak az értelem fejlesztésére, mint a tetterő és akarat nevelésére. A könyv tehát olyan szükségérzetet élegít ki, amely mind jobban érezhetővé válik a művelt társadalmakban. Ezért is volt mindenütt a világon oly nagy sikere; 1893. óta Franciaországban 22 kiadást ért s azóta lefordították csaknem minden művelt nemzet nyelvére. Sikeréhez hozzájárult, hogy a könyv szigorúan tudományos alapon, a legmodernebb lélektani felfogás alapján áll s a felvetett problémát mindvégig érdekesen, világosan s a legkellemesebb előadásban tárgyalja. A könyvet igen izléses, csinos, kiállításban adta ki a Franklin-Társulat. Ára a két kötetnek 6 korona.

MINDENKI
aki irodákban, hivatalokban, üzletekben s gyárakban a tisztaságot, könyvemet és az olvasóérdeket szem előtt tartja

AZ „A. B. O.”-NEL
blygen, tisztán kölesbátárákhoz, portólokhoz, padlóruhákhoz bevezetését, nagyon olcsó kölcsönj mellett hasznos alulva és hetenként pontosan cserélve, okvetlen meg

KEZDI.
„A. B. O.” Egyesült Fehérnemű Kölcsozó Vállalat.
Eötvös-utca 30. szám. Telefon 46—86.
Külön osztály vendéglők részére.

Idegenek Utmutatója!

Bankok, takarékpénztárak.

Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesület.
Budapest.

Alapított 1840-ben. Befizetett részvénytőke 20.000.000 K. Tartalék 59.629.862 K 89 fillér. Könyvecskékre és folyószámlára elhelyezett betétek álladéka 1910. december hó 31-én 369.403.373 K 18 fillér. Forgalomban levő saját kibocsátványok 333.571.450 K. A takarékpénztár 4 százalékos és 4½ százalékos zálogleveleket, valamint 4 százalékos és 4½ százalékos községi kötvényeket bocsát ki. Ezen czimletek teljesen adómentesek, minden ekinetben kauczióképesek és községek, testületek, alapítványok és nyilvános felügyelet alatt álló intézetek pénzeinek elhelyezésére, valamint hitbizományi és letéti pénzek gyümölcsöző elhelyezésére alkalmasnak nyilvánítottak. Mind a záloglevelek, mind a községi kötvények alkalmasnak nyilvánítottak továbbá katonai házassági óvadékok céljaira s a záloglevelek ezenfelül árva-pénzek elhelyezésére is. A takarékpénztár ezenkívül 1906-ban 30.000.000 K összegű, egyenkint 100 K névértékű nyereségyőkötvényt bocsátott ki.

Budapesti Bank Részvénytársaság,

VI., Teréz-körút 22. szám.

Alaptőke 10 millió korona. Fiók: V. kerület, Zoltán-utca 16. szám. Elfogad betéteket folyószámlára és takarékkönyvecskékre. Előleget ad értékpapírokra. Külföldi pénzek vétele és eladása. Tőzsdéi megbízások. Safe deposit a Zoltán-utcai fiókban.

Első Magyar Iparbank váltóüzlete,

Budapest, V., József-tér 1. szám.

Értékpapírok, sorsjegyek, ércpénzek vétele és eladása a hivatalos napi árfolyamon. Tőzsdéi megbízásoknak úgy az értéken, mint a gabonátőzsdén a legelőnyösebb feltételek mellett eszközölése. Szélsőleges és kisorsolt értékek díjmentes beváltása. Olcsó magas előlegek értékpapírokra és sorsjegyekre. Sorsjegyek részletfizetésre. Igérvények minden huzásra. Osztályosorsjegyek eredeti áron Sorsolási ellenőrzés költségmentesen. Katonai házasági óvadékok ügyében minden utbaigazítás és eljárás ingyen.

Magyar Leszámitoló- és Pénzváltóbank.

V., Dorottya-utca 6. szám.

Fiókinézetek: Budapest, IV., Múzeum-körút 1. — V., Nádor-utca 25. — V., Lipót-körút 32. — VII., Erzsébet-körút 41. — VI., Andrássy-ut 30. — Vidéki fiókok: Fiume, Kolozsvár, Kassa, Pozsony. Közraktárak: Budapest és Barcs. Alaptőke: 40.000.000 korona.

A Wiener Bank-Verein

magyarországi fióktelepe.

Budapest, V., Nádor-utca 4. szám (saját házában.)

Belvárosi osztály: IV., Koronaherceg-utca 10. — Terézvárosi osztály: VI., Deák Ferenc-tér 6. — Központ: Wien, I., Herrngasse 8. Teljesen befizetett részvénytőke 130 millió korona. Tartalék 40 millió korona. A Wiener Bank-Verein magyarországi fióktelepe a folyó banküzlet összes ágaival foglalkozik.

Budapesti Takarékpénztár és Országos

Zálogkölcson Részvénytársaság.

Befizetett részvénytőke: 20 millió korona. Központ és Magyar kir. szab. osztályosorsjáték fő-elárúsító helye: VI., Andrássy-ut 5. — Kézi zálog-üzletek: IV., Károly-körút 18. — IV., Ferenczi-utca 4., Irányi-utca sarkán. — V., Lipót-körút 27. — VII., Király-utca 57. — VII., Rottenbiller-utca 1. — VIII., József-körút 2. — VIII., Üllői-ut 6.

Részvénytársaság villamos és közlekedési

vállalatok számára.

V., Béla-utca 5. szám.

Alaptőke: 9.300.000 korona. (46.500 darab 200 korona névértékű részvény).

Lipótvárosi Bank mint szövetkezet.

V., Erzsébet-tér 7. szám.

Szövetkezeti tagok 6 éves övtársulatokban. 1911-ben a VII.-a. övtársulat 378 üzlet részére egyenkint 60 korona nyereség jutott.

„Hermes“ Magyar Általános Váltóüzlet R.-T.

IV., Koronaherceg-utca 5. szám.

Fiókok: V., Dorottya-utca 8. — V., Nádor-utca 25. — Bécsi fiók: Wien, I., Stock am Eisenplatz No 3. — Alaptőke 5 millió korona. Értékpapírok és sorsjegyek vétele és eladása. Betétek takarékkönyvecskékre és folyószámlára. Utalványok és hitellevelek az összes piacokra. Osztályosorsjáték. Safe deposit.

Központi Bank Részvénytársaság.

V., Sas-utca 24. szám.

Az Ustredni banka csehky sporitelne, Prága (alaptőke 25.000.000 K, tartalék 2.000.000 K) affiliált intézete. Elvállal a banküzlet körébe vágó minden megbízást. Elfogad betéteket takarékkönyvecskékre 4-4½ százalékos mellett, folyószámlákra a legelőnyösebben. — Sorsjegyzőszámla foglalkozik a sorsjegyeknek részletfizetés mellett való eladásával. — Amerikai osztálya az összes átutalásokat, követelel-behajtásokat, örökségi és más jogi ügyek rendezését, newyorki testvérintézete, a Bank of Europe után eszközözi.

Mercur Váltóüzleti Részvénytársaság.

V., Fűrdő-utca 3. szám.

Alaptőke 6 millió korona. Ajánlkozik a bank-üzlet körébe vágó mindennemű megbízás lebonyolítására. Sorsjegyek és értékpapírok vétele, eladása és biztosítása árfolyamvesztés ellen. Tőzsdéi megbízásokat elfogad a budapesti és valameny külföldi tőzsdére. Kisorsolt értékpapírok beváltása. Takarékbetétek. Különlegesség: vidéki pénzintézetek és tőzsdén nem jegyzett részvények adásvétele.

Magyar-Cseh Iparbank Részvénytársaság.

V., Sas-utca 27. szám.

Főbb üzletágai: betétek elfogadása könyvecskékre 4½% netto kamatozás mellett, valamint csekk- és folyószámlára; behajtás; bel- és külföldi hitellevelek kiállítása; értékpapírok, külföldi pénznemek, devizák vétele és eladása; lombardirozás, tőzsdéi ügyletek lebonyolítása; sorsjegyeknek részletfizetésre való eladása, stb.

Budapesti Kereskedelmi Részvénytársaság,

VIII., Rákóczi-ut 9. szám.

„Palace pezsgőgyár“ elnevezés alatt Budafokon modern berendezésű pezsgőgyára van, ahol francia minta szerint elsőrangú magyar pezsgőt gyárt. E mellett borkereskedelemmel, főleg fajborokat palackokban, likör, rum, cognac és gyümölcs-pálinka gyártásával foglalkozik. Tokaji borkoban Tokaj-hegyalján külön pinczéi vannak és a legmegbízhatóbb szamorodni- és asszu-borokat árusítja. Importál kínai és japán teákat, amelyeket Nippon-tea elnevezés alatt hoz forgalomba. A részvénytársaság pénzüzleteket lebonyolít és takarékbetétet elfogad. Telefon: 141-83.

Szállítványozási és Iparbank R.-T.

VI., Váci-körút 37. szám.

Alaptőke 400.000 K. Telefon: 21-29.

Belvárosi Takarékpénztár Részvénytársaság.

IV., Kigyó-tér 1. szám.

Alaptőke 16.000.000 korona. Tartalék 4.000.000 korona. Elfogad betéteket takarékpénztári könyvecskékre, pénztári jegyekre és csekk-számlára. Leszámitol váltókat. Jelzálogkölcsonket nyújt földbirtokokra. Előleget ad értékpapírokra s azok vételét és eladását lelkiismeretesen és legmegtartóssággal feltételek mellett eszközli. Tőkebefektetésül ajánlja 4½ és 4¼ százalékos adómentes zálogleveleket.

Budapesti Kölcsonös Segélyző Egylet m. sz.

V., Arany János-utca 18. szám.

Takarékbetétek gyümölcsöztesítését elvállalja heti befizetések mellett. Kölcsonöket folyósít olcsó kamat és előnyös visszafizetési módokat mellett.

Budapesti Iparbank Részv.-Társ.

IV., Eskü-tér 8. szám.

Kölcsonöket folyósít váltóra vagy kötelezvényre; leszámitol folyószámla-követeléseket és elvállal minden, a banküzletbe vágó megbízást előnyös feltételek mellett. Telefon 25-65.

Budapest III. ker. Takarékpénztár

III., Lajos-utca 183. szám.

Alaptőke 1 millió korona. Alapított 1872. Telefon 41-82.

A Magyar Pénzüzetek Földhitei- és Ingatlanbankja Részvénytársaság

V., Országház-tér 4. szám.

Mely az Angol-Osztrák Bank és a Magyar Pénzüzetek Központi Hitelbankja alapítása, foglalkozik a földhitei-ügyletek minden fajával, birtokokat vesz és elad, parcellázásokat, illetőleg azok finanszírozását ellátja. Hivatalos órák: 9-től 2-ig.

Magyar Fakereskedők Hitelintézete R.-T.

V., Széchenyi-utca 1. szám.

Alaptőke 3.000.000 korona. Alapításai és részesedései: Egyesült Fatermelők R.-T., Kisjenői Fatermelők R.-T., Központi Faértékesítő R.-T., Magyar Fakereskedelmi R.-T. Elvállal minden a fatermelés és fakereskedelem ágába tartozó pénzügyi műveletet, felbecslést, erdőértékesítést, vételt és eladást előnyös feltételek mellett. Felvilágosítás: Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca.

Általános Bank Részv.-Társaság

VII., Erzsébet-körút 39. szám.

Alaptőke 3 millió korona

Budapest-Terézvárosi Takarékpénztár R.-T.

VI., Andrássy-ut 47. szám.

Alaptőke 1.200.000 korona. Elfogad betéteket betétkönyvekre, pénztárjegyekre, valamint csekk- és folyószámlára. Leszámitol váltókat a legelőnyösebb feltételekkel bank-uton és hitelegyletben; előleget ad értékpapírokra; elfogad megbízásokat értékpapírok vételére és eladására.

Országos Magyar Vasutas Takarékpénztár Részvénytársaság.

V., Váci-körút 22. szám (saját ház).

Alaptőke 3 millió korona. Tartalék 200.000 korona. Fiókinézetek: Arad, Miskolc, Nagyvárád. Foglalkozik mindennemű, a bankszakmába vágó ügyletekkel, finanszírozza a vasutas fogyasztási szövetkezeteket, lebonyolít mindenféle vasutas pénzügyi tranzakciót.

Az Algemeene Bank voor Zaleijk Onderpand németalföldi (hágai) pénzüzet.

Kölcsonöket folyósít haszonélvezetekre, életjáradékokra, kötött tulajdonra, stb., anélkül, hogy váltófedezetet kérne. Felvilágosítás: Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 4., az Általános Óvadék-bank helyiségében.

Országos Iparbank Részvénytársaság,

Budapest, V., Ferencz József-tér 6. szám.

(Gresham-palota.)

A Zivnostenká banka, Prága alapítása. Részvénytőke 60 millió. Tartalék 16 millió. Telefon 131-65 és 131-66. Sürgőnyozim: „Industriale“. Elfogad takarékbetéteket 4½ százalékos netto kamatozás mellett. Betéteket folyószámlára meg egyezés alapján kuláns tétel mellett. A bankszakma összes ágaival foglalkozik. Értékpapírok vétele és eladása. Értékpapírok megőrzése és kezelése. Előleg értékpapírokra. Külföldi váltók és pénznemek vétele és eladása. Hitellevelek kibocsátása. A budapesti és külföldi tőzsdéken megbízások kuláns eszközölése. Váltók, utalványok, stb. behajtása. Váltóüzlet: V., Ferencz József-tér 6. (Gresham-palota.)

Gaedicke Bankház Részv.-Társ.

A magy. kir. szabadalmazott osztályosorsjáték főelárúsítója. Játéktervek ingyen és bérmentve.

Magyar Kereskedelmi Hitelbank Részvénytársaság.

Budapest, V., Erzsébet-tér 18. szám.

Alaptőke: 8.000.000 korona. Elfogad betéteket takarékpénztári könyvecskékre, folyó- (cheque) számlára és pénztárjegyekre. Leszámitol váltókat, utalványokat, kötelezvényeket és nyílt számlákon alapuló künnlevőségeket. Előleget nyújt értékpapírokra és az azok vétele és eladására vonatkozó megbízásokat lelkiismeretesen és legelőnyösebben teljesíti. Külföldi pénznemek vétele és eladása. Vállal szesadóhitel-biztosítékot a kincstárral szemben és letesz mindennemű óvadékokat. Elfogad letéteket megőrzés végett. (Safe deposit.) Kiállít hitelleveleket.

Hazai Bank Részvénytársaság.

V., Dorottya-utca 8. szám.
Alapítke 32,000.000 korona. Tartaléktőke 9,500.000 korona. Nádor-utcai fiók: V., Nádor-utca 18. — Oktogon-téri fiók: VI., Andrássy-ut 48. — Rákóczi-uti fiók: Rákóczi-ut 26.

Budapesti Polgári Takarékpénztár Részvénytársaság.

IV., Koronaherczeg-utca 8. szám.
Alapítke 2,000.000 korona. Elfogad takarékbetéteket 4½ százalék mellett. Köztisztviselői kölcsönöket folyósít 10—30 évi törlesztésre, minden előleges költség nélkül. Elvállal tisztviselő-házak építését és telepek létesítését lakbérletkötés mellett.

Budapest—Erzsébetvárosi Takarékpénztár Részvénytársaság.

VII., Károly-körút 18. szám.
Bevezetett alapítke 5,000.000 korona. Elfogad betéteket takarékkönyvekre és folyószámlában. Tőzsdei megbízásokat teljesít, értékpapírokat, csekkeket, külföldi pénznemeket vesz és elad.

Industria-Bank Részvénytársaság.

Budapest, V., Zrínyi-utca 9. szám.
Alapítke 300.000 korona. Elvállal a banküzlet körébe vágó mindennemű megbízást.

Egyesült Budapesti Fővárosi Takarékpénztár

Budapest, V., Dorottya-utca 4. szám.
Központi osztály: Budapest, V., Dorottya-utca 4. Fiókok: I., Fehérvári-ut 1. — II., Fő-utca 2. — VIII., Rákóczi-ut 11. — VI., Andrássy-ut 2. — V., Nádor-utca 23. — Alapítke 15,000.000 korona. Elfogad betéteket takarékpénztári könyvecskékre, pénztári jegyekre és folyó számlára. Leszámitolt váltókat és hitelpapírokat. Kölcsönöket ad telekkönyvi ingatlanokra és fővárosi házakra.

Budapesti Kereskedők Bankja Részvénytársaság.

Budapest, V., Erzsébet-tér 7. szám.
Erzsébetvárosi fiók: VII., Baross-tér 18. Alapítke 2,500.000 korona. Elfogad minden a banküzlet körébe vágó megbízást.

Magyar Telepítő- és Parcellázó-Bank R.-T.

Budapest, V., Nádor-utca 9. szám.
Alapítke 5,000.000 korona. Működési köre: Telepítések és parcellázások finanszírozása, saját számlára vagy bizományban. Mezőgazdasági ingatlanok vétele és értékesítése. Közreműködés a telepítési és parcellázási ügyek minden fajtájánál. — Parcellázásokat és telepítéseket saját műszaki, gazdasági és telekkönyvi szervezete segítségével, a tulajdonos minden közreműködése nélkül, teljes felelősséggel lebonyolítja.

Magyar Jelzálog-hitelbank

V., Nádor-utca 7. szám.
Részvénytőke 20,000.000 aranyforint. Az intézet kibocsát zálogleveleket, községi kötelezőket, nyeresémenykölvényeket.

Községi és Körjegyzők Országos Bankja Részvénytársaság.

VIII., Kálvin-tér 11. szám.
Alapítke 3,000.000 korona. Részvényeseinek túlnyomó része a jegyzői karból kerül ki. Elfogad betéteket, Leszámitolt váltókat. Lebonyolít parcellázásokat. Törlesztéses és egyéb jelzálogkölcsönöket nyújt. Községi kölcsönöket folyósít.

Biztosítás.**„Duna” Biztosító Társaság.**

VI., Andrássy-ut 30. szám.
Alapítke: 2,000.000 korona.

„Friedrich Willhelm” porosz élet- és kezességbi biztosító R.-T. Berlinben.

Magyarországi igazgatóság: Budapest, IV. ker., Kossuth Lajos-utca 17. Alapítatott 1866-ban. Telefon: 69—75. Eddig biztosította: 1500 millió korona.

Első Leánykihazasítási Egylet m. sz. Gyermekek- és életbiztosító intézet.

Budapest, VI., Teréz-körút 40—42. szám.
Alapítatott 1868. Legerőnyösebb díjtáblázatok gyermekek és mindennemű életbiztosításokra, havi fizetések mellett is. — Tartalékok: 10,000.000 korona. Eddig kifizetett biztosított összeg 7,000.000 korona. Biztosítási állomány: 46,000.000 korona.

Magyar Élet- és Járadékbiztosító Intézet m. sz.

Andrássy-ut 8. szám.
Az életbiztosítás összes nemeit kultiválja, jutányos díjak és előnyös feltételek mellett; továbbá a nyugdíjbiztosítás különböző nemeit és orvosi vizsgálat nélküli biztosításokat, kihazasítási biztosításokat leányok részére.

Assicurazioni Generali (Trieszti általános biztosító-társaság.)

Budapest, V., Dorottya-utca 10. szám.
Alakult 1831-ben. Részvénytőke és tartalék-alap: 366,828.741 korona 68 fillér. Az eddig teljesített kifizetések összege: 1,018,074.811 korona 43 fillér; az érvényben levő biztosítások összege: 1,106.056.556 K 66 fillér. Életbiztosítás minden módozat szerint, valamint fuellátási és leánykihazasítási biztosítások. — Tűz-, szállítvány-, betérés elleni és üvegbiztosítások. — Jégbiztosítás a Magyar jég- és viszontbiztosító részvénytársaság (Budapest, V., Nádor-utca 5.) által. — Részvénytőke és tartalék-alap 7,000.000 korona. Egyenkénti és csoportos balesetbiztosítások (egyenkénti balesetbiztosítások díjvisszatérítéssel is) az Első ált. baleset elleni biztosító társaság által. (Budapest, V., Dorottya-utca 10.)

Kereskedelmi vállalatok.**Aufrecht és Goldschmied utóda Elek és Társa R.-T.**

IV., Károly-körút 10. szám.
Egyetemes áruháza. Elárusít könyveket, képeket, fényképező csizmeket, fegyvereket, mindenféle háztartási és fényüzési csizmeket, előnyös részletfizetésre.

Idegenforgalmi és utazási vállalat r.-t.

IV., Vigadó-tér 1. szám.
Fiókok: Brassó, Fiume, Kolozsvár, Nagyvár, Nagyszében, Temesvár, Zágráb. Alapítke: 800.000 korona.

Budapesti Központi Tejesarnok-Szövetkezet.

VII., Rottenbiller-utca 51. szám.
Üzletész-tőke: 365.800 korona. (457 darab 800 koronás üzletész). Telefon: 58—56.

Általános Berendezési Részvénytársaság.

(Billiárd, fabutor és hűtökészletek gyára.)
Budapest, VII., Gizella-ut 26. szám.
Telefon 65—75. Sürgőnyezim: Berendezők Budapest. Levélbeli vagy szóbeli megkeresésre költségvetéssel, rajzokkal és tervekköl készítségesen díjtalanul szolgálunk.

Budapesti Közüti Vaspálya-Társaság.

V., Lipót-körút 22. szám.
Alapítatott 1865-ben. Alapítke 40,477.800 K. Telefon: 24—52, 85—92, 73—06, 19—90, 22—35, 47—56, 8—78, 84—51 és 20—99.

Világjárásj utazási és menetjegyiroda R.-T.

Budapest, V., Fűrdő-utca 1. szám.
(Bejárati Dorottya-utca felől. Telefon 152—52.)
Utazási jegyek a világ minden részébe eredeti áron. Díjmentes felvilágosítások. Bérutók.

A Smith Premier

VI., Déli Ferenc-tér 6. szám. (Anker-palota.)
Látható írású írógép az egyedüli, azonnal és állandóan látható írással és teljes billentyűzettel. „Grand Prix” Páris 1900. és Brüsszel 1910. Árjegyzék és természetbeni bemutatás költségmentesen és minden vételköltséget nélkül. Telefonszám: 80—60.

Ipari vállalatok.**Gyorstaipaó ipar r.-t.**

V., Andrássy-ut 4. szám.
Elvállal mindennemű cipőjavítást gyorsan és olcsón. Valódi angol cipő jutányos áron. Telefon 28—33.

Hazai Likőr- Rum- és Szeszárugyár Részvénytársaság.

Budapest, VI., Forgách-utca 9b. szám.
Gázüzemű likörgyár. Nagyarányu pálinkafőzdek. Szesz-szabadraktár. Szesz-denaturálótelep.

Hungária műtrágya, kénsav és vegyi ipar részvénytársaság.

V., Fűrdő-utca 8. szám.
Alapítke 4,000.000 korona. Gyárak Zsolna és Budapest. Telefon 39—57.

Continental lemosható gallér- és kézelőgyár részvénytársaság.

Budapest, VII., Telep-utca 43. szám.
Telefon-szám: 115—92.

Pizsurnyi L. utóda Janisch János és fia.

Budapest, VII., Jósika-utca 12. szám
Csatornázási vállalat, épületbádogos műhely és horganyáztatás gyára. Légszesz és vízvezetkek, központi fűtések, szellőztető készülékek, szivattyuberendezés, árnyékszék, vízeldék, mindennemű gőz-, magán- és nyilvános fürdő, hidegvizgyógyintézetek, melegvízkészítő-berendezések, fűtő-tűzhely összeköttetéssel, gépek, világítási, fűtési és műszaki czélokra. Saját légszeszkészülék minden házban. Telefon 20—83.

Szabadalmazott Osztrák-Magyar Államvasut Társaság magyar bányái, hutái és uradalmainak igazgatósága.

Budapest, IV., Egyetem-utca 1. szám.
Vas- és aczélművek: Resiczán és Aninán. Hidőpítő- és gépgyárak: Resiczán. Gazdasági gépgyár: Román-Bogánon. Petroleum-finomító malomok, cementgyár, erdészeti és gazdasági: Oravicán. Megrendelések a budapesti igazgatósághoz: IV., Egyetem-utca 1. szám alá intézendők.

Magyar Aszfalt Részvénytársaság.

V., Nádor-utca 4. szám.
Gyártelepek: Budapest (VIII., Orczy-ut 34.), Arad, Mezőtelegd, Felső-Derna, Tataros, Versecz. Alapítke 5,000.000 korona. Alapítatott 1878-ban.

Amerikai Czipő Részvénytársaság — American Shoe Company Ltd.

Budapest, Dorottya-utca 6. és Erzsébet-körút 42.

Unió gőzmosógári részv.-társ.

Budapest, VII., Telep-utca 43. szám.
Telefon-szám: 115—92. és 80—38.

Kartonnyomó ipar és textil kereskedelmi részvénytársaság.

(Fürst Jakab és Fiai.)
V., Sas-utca 18—22. szám.
Alapítke 4½ millió korona. Alapítatott 1905. Gyár: III., Lajos-utca 3. Központi eladási iroda és raktár: V., Sas-utca 20—22. Fiókház: Wien, I., Zelinkagasse 13.

Beosini Cementgyári Unio R.-T.

Budapest, V., Alkotmány-utca 10. szám.
Alapítke 7,600.000 korona. Cementgyár: Beosin. — Malomkőgyár: Ujvidék. — Kőszénbánya: Ujbánya.

Magyar keleti tengerhajózási r.-t.

V., Zoltán-utca 6. szám.
Alapítke 4,200.000 korona. Hajójáratokat rendez főleg a keleti tartományokba.

Kőolaj-finomító gyár részv.-társ.

V., Nádor-utca 14. szám.
Alapítke 6,000.000 korona. Gyártelepek: Fiume, Brassó, Oderberg. Budapesti raktár: IX., Lóverseny-tér-dűlő.

Ujlaki Tégl- és Mészégető R.-T.

V., Akadémia-utca 9. szám.

Alapítke 6,000.000 korona. Mészégető. Buda-Ujlak. Tégl- és cserépgyárak: Óbuda, Péterhegyi dűlő, Békásmegyér. Habarcsgyár: Budapest, V., Vizalagó 1455.

Északmagyarországi Egyesített Kőszénbánya és Iparvállalat Részvénytársulat.

V., Arany János-utca 29. szám.

Alapítke 4,000.000 korona. Ajánlja szobafűtésre az ország szerke kedvelt csibaji darabos szenet, gazdáknak és iparosoknak pedig a csibaji aknaszenet, valamint a kitűnő baglyasaljai tömör- és gyárszenet.

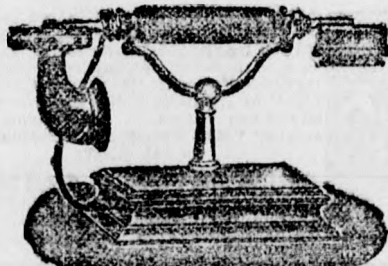
Urikány-Zsilvölgyi Magyar Kőszénbánya Részvénytársaság.

Budapest, V., Nádor-utca 19. szám.

Telefon: 38-83. Sörgönczim: Urikány-Budapest. Bányák: Lupény. (Hunyadmegye). Termel: darabos szenet, kockaszenet szoba-, gőzcépió-, gép- és gőzeke-fűtésre, diószén, aknaszenet, portmentes aknaszenet-kazánfűtési célokra, aprószén körkemence fűtésre, kovácszenet kovácsolási célokra. Lupényi kocszműveiben gyárt: darabos pirszenet kohászati célokra, kocka pirszenet, dió pirszenet szobafűtési, cement- és cukorgyártási célokra, kátrányt, kénsavas ammoniumot, magas hatásfoku műtrágyát. Vezérbizományos: Magyar Államias Hitebank, Budapest, V., Nádor-utca 12. szám.

Magyar Magántelefon Részvény-Társaság

HÁLÓ!

HÁLÓ!

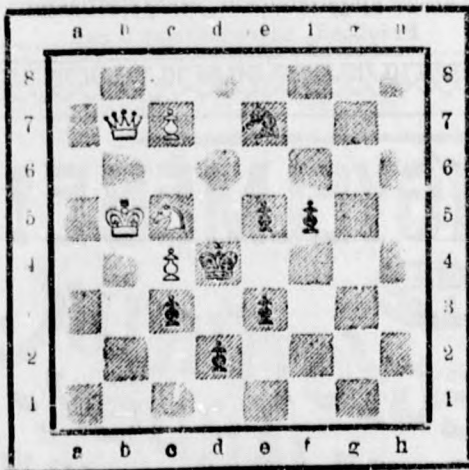
Budapest, VI., Podmaniczky-utca 27. szám.

Még nem jutott eszébe, hogy sok pénzt takaríthatna meg, ha házi telefonjainkat bevezetné? Ha meggondolja, hogy Önnek és alkalmazottainak mennyi idővesztése, hiábavaló ide-oda járkálása van, be fogja látni, hogy mindentől csak szabadalmazott házi telefonjaink bevezetése által kímélheti meg magát. Levélbeli- vagy telefon-felszólításra (szám 10-49) azonnal elküldjük megbízottunkat, aki díjtalanul fog Önnek szabadalmazott házi telefonjainkról költségvetéssel szolgálni.

SAKK.

146. számú feladvány.

Ifj. Merényi Lajos, Budapest.

Matt a második lépésre.

452. számú játszma.

Játszották a san-sebastiani nemzetközi mesterversenyen 1912. február 20.

Vezéresel.

Table with 2 columns: Világos: Marshall, Sötét: Spielmann. Moves: 1. d2-d4, d7-d5; 2. c2-c4, e7-e6; 3. Eb1-c3, c7-c5.

Dr. Tarrasch szerint ez a legerősebb. Alapin azonban azt vitatja, hogy erre világosnak előnyben kell jönni.

4. c4xd5, e6xd5; 5. Hg1-f3, ...

Sötét utolsó lépéct Alapin megdöntöttnek

véli 5. d4xc5 folytatással, mert a nyert gyalogot világos sikeresen védheti.

- 5. Hb8-c6; 6. g2-g3 Hg8-f6; 7. Ff1-g2 Fc8-e6; Számiasba jön 7... Hf6-e4.

8. 0-0 h7-h6; Ha 8... Ff8-e7, ugy 9. d4xc5, Fc7xc5 10. Fc1-g5 stb. A szöveglépés Fc1-g5-öt akadályozza, de mint a karlsbadi verseny játszmából kitűnik, ez sem egészen jó.

9. Fc1-f4; Erősebbnek látszik 9. a2-a3, kapcsolatban b2-b4 és Fc1-b2-vel.

- 9. Ff8-e7; 10. d4xc5 Fc7xc5; A futár mégis tempót veszített. 11. Ba1-c1 Fc5-b6; 13. Vd1-a4 Hf6-e4; 14. Hb5-d4 Fc6-d7.

Sötét nem engedi a futárját e6-on cserélni. 15. Hd4xc6 Fd7xc6; 16. Va4-b3 Ff8-e8; 17. Hf3-e5 He4-d2!; 18. Ff4xd2 Be8xe5; 19. e2-c3 d5-d4!

Sötét kénytelen belemenni ily bonyodalmaiba, mert fenyegetett 20. Fd2-c3, ami után sötét d5-gyalogja izolálva állandóan gyöngye maradna.

- 20. Fg2xc6 b7xc6; 21. Bc1xc6 Vd8-d7; 22. Vb3-c4 Vd7-h3; 23. Bf1-c1 d4xc3.

Ha 23... Be5-h5, ugy 24. Bc6-c8? Kc8-h7; 25. Bc8xa8, Vh3xb2? 26. Kc1-f1, Vh2-h1? 27. Kf1-e2, Vh1xa8 28. e3xd4 és sötét megtartja gyalogelőnyét. 26... Vh2-h1? helyett nem jobb 26... Bh5-f5 sem 27. Ba8-h8? miatt.

- 24. Fd2xc3 Be5xc3; 25. Bc6xb6 Be3xg3?; 26. h2xg3 a7xb6.

A játszma most már nagyon remire áll. 27. a2-a4 Ba8-c8; 28. b2-b3 Vh3-h5; 29. Vc4-c6 Be8-c6; 30. Vc6-c8? Kc8-h7; 31. Vc8-c2? g7-g6; 32. Ve2-d3 Vh5-g5; 33. Vd3-c4 Be6-f6; 34. Be1-c1 Vg5-d2; 35. Ve4-e2 Vd2-c3.

A vezéresere sem vezetne semmire. 36. Ve2-c3 Vc3-b2; 37. Be1-d1 Vb2-c2; 38. Bd1-c1 Vc2-b2; 39. Kc1-g2 h6-h5; 40. Be1-c4 Kh7-g7; 41. Ve3-d4.

A b-gyalogot nem volt szükséges odaadni. Az első azonban olyan, hogy sötét még ezután sem nyerhet.

- 41. Vb2xb3; 42. Vd4-c3 Vb3xc3; 43. Be4xc3 remis.

Szerkesztői üzenetek.

- Kéziratokat nem adunk vissza. - Névtelen levelekre nem válaszolunk. -

K. Andor, Budapest. Sajnálattal olvastuk esetét. Ön ama kiválóban levő önéletrajzhoz tartozik, akiket röviden „udvarias emberek”-nek neveznek. Egy napasugaras tavaszi délután, egy ismerős családdal kölcsönauton kirogott a városligeti Stefánia-útra. A maanáknak, párszori alá s feltűzés után, kedve szottlyant gyalog sétálni. Az auto a Park-klub előtt megállott. Ön elsőnek kiugrott, hogy lesegítse a hűlyeket. „Szabad a kezét kérnem. . .” - szót a hágesón álló kisasszonynak. De helyette a mama ugrott - direkt az ön nyakába és - „Fiam! édes fiam!” kiáltással - az áldást adta rájuk. Az összesödült közönség előtt restelte ki nyögni, hogy: „Asszonyom, tévedés van a dologban!” és karongva - mint jegyepár - kellett a kisasszonynyal beszélni a ligetet s kapcsoló részeit. Léptenyomon találkoztak ismerősökkel, akik melegen gratuláltak s másnap az összes lapok hozták az eljegyzési hírt (két újság kivételével, amely 60 kroncsit követelt a közlésért.) Azt kérdezi tőlünk, hogy ezek után mit tegyen? Igazán nem tudunk tanácsot adni, mert elfelejtette megírni, hogy az a kisasszony (tisztelt araja) hány tavaszt látott? Szép-e vagy csunya? Es - mennyi a hozománya?

Irenke. Megnyerte a fogadást. Az előzőtt portugál király édesanyja volt Budapesten, még pedig 1896. novemberében. József főherceg testvérnője, Mária Dorottya főhercegnő bécsi nászünnepekor az Orleans-ház tagjai Budapestre is elrándultak. Itt volt a párisi grófné, leánya, Izabella Franciska hercegnő és Montpensier herceg, az orleansi herceg öccse, délután pedig Amália portugál királyné - a párisi grófné legidősebb leánya - érkezett Budapestre, királyi kísérettel. Az Orleans-család többi tagjai rövid körültreintés után elhagyták fővárosunkat, de Amália királyné olyan jól érezte itt magát, hogy több napot szentelt

nekünk és nem mint az etikett rabja, hanem mint az élvezni tudó és merő fiatal, szép asszony viselte magát. Amellett, hogy a templomban buzgón imádkozott, a Muzéumban, a kiállítás történelmi csarnokában megtekintette régiségeinket, ellátogatott a Népszínházba, hol az „Ezer év” délutáni előadását végignézte, este az Orfeumban mulatott, másnap bekocizta a főváros szebb utcáit, vásárlásokat tett, este pedig Munczy bandájának játékaiban és egy női tánczár csárdástánczában gyönyörködött.

Videki ifju. Azt írja, hogy áthelyezték egy nagyon távoli vidékre. Ez a távozás véresre sebzti husz éves szívet és súlyos aggodalmakat kelt ifju lelkében. Ön, ugyanis, már négy év óta szeret egy kisleányt és - bár erről hallgat, - az ideálja is szereti önt. Már most attól fél, hogy addig, amíg abba a helyzebe juthat, hogy megházasodjék, máshoz kényseritük férjhez menni azt a leánykát. Tőlünk kérdezi, nem lenne-e tanácsos a szülőknél megvallani érzelmeit, megmondani, hogy leányukat feleségül akarja venni és megkérni őket, hogy legyenek addig türelemmel, amíg anyagi körülményei a nászlest megengedik. A legelősebben ajánljuk, hogy tegye meg ezt a férfias, nyílt lépést. Ez mind a három fél érdekeit kielégítheti. Ha önké hűvek maradnak egymáshoz, a szülőknél is megnyugtató biztosítékot nyújtanak, hogy boldogítani fogják egymást.

Divat. Hosszu uszályos selyemruhát ünnepléyes alkalmakra este most is fülvehet. Esküvőre a komor fekete szín, lehetőleg kerülendő. Első látogatásra mehet fekete - de uszálytalan - ruhában, de erre az alkalomra hármilyen színt, csinos és divatos ruha is helyénvaló.

R. Lipót. Igaza van, a korán beállott tavasz veszedelmes helyzetet teremtett a méhészek számára. A meleg nap kiesolja a méhesládok kúpjából, de még nem gondoskodik a táplálkozásukról. Ilyenkor a természet szerepét a méhészeknek kell elvállalni s méheket táplálni. Minden körülmény között feltétlenül legalkalmasabb a lépesmész, ennek hiányában bátran adhatunk most már - az általános röpködés megtörténte után - porított mézet, vagy ha ez nincs, kandisz, esetleg akár fehércukrot is a méhesládok, amelyek szűkséget szenved. Ha eddig nem győttörte verhas a népet, az ilyen tápláléktól sem esik már ezután bajba. Akár porított méz, akár kandisz, vagy közönséges cukor legyen az, amivel a szegény családon segítünk, higituk azt egyharmadnyi vízzel langyosan és öntsük tömören az üres lép sejtjeibe s fűggeszszük be ezt a fészket közvetlen szomszédságába. Minthogy mindaddig, amíg a méhek állandó kijárása meg nem indul, eltele kockáztatása nélkül nem igen hagyja el egy-egy méh a fészkegomolyt avégett, hogy a nép tömegétől távolabb eső sejtékben keressen táplálékot, hanem a kijárási megindulásig az egész néptömeg egyszerre, együttesen és pedig inkább felfelé haladva keresi a táplálékot és inkább éhenhal az egész család, semhogy a töle távolabb eső telt lépekre szétoszlottan szedjen a sejték méztartalmából: legalkalmasabb módja az etetésnek, ha a mézürben a fűdőszekek közepén levő és telen befűdött tartott nyílásra borítjuk az etetőedényt. Ilyenmódu etetésre legegyszerűbb és teljesen megfelelő eszköz a szélesszáju befűttes üveg, melyet a táplálékkal megtöltvén, vászonnal bekötött szájjára állítunk a nyílás fölé. Ha nem fűdés jól az üveg szája a nyílást, dugdoszuk be köröskörül valamivel a hézagot, nehogy fűdészsának a méhek, vagy áthulljon a fészke. Az üveg száját olyan stírűségű vászonnal kössük be, amelyen át nem csurog-öspég, hanem csak szivárog a higitott méz, vagy föloldott cukor. Az így alkalmazott etetés még azért is jobb, mert nem kell vele megbolygatnunk a fészket és mert az üvegen át - ismét a méhek háborgatása nélkül - látjuk, fogytán van-e a táplálék, mely esetben telt üveggel cseréljük ki az üreset. Egyszerre minél nagyobb adagot, de legalább is félliternyit adjunk az etetésre szorult családnak.

Sórsjegyekről.

D. F. Gyertyánliget. 1. Az ingyen részvényeket nem a Fegyver- és Gépgyár R. T., hanem az Osterreichische Waffenfabrik adta részvényeseinek. 2. A Hazai Bank új részvényeire márczius 9-ig gyakorolható az elővételi jog, ha azonban el akarja azokat adni, 2.50 K körül ingadozik az árgólamuk. 3. Sorsjegyei közül a 2682. sz. Hazai sors-jegy most február 5-én 105 kroncsal huzott ki a törlesztésben, a többi nem nyert.

A következők sorsjegyeit nem huzták ki: L. P. Nömedi, P. M. Bilsztes, K. P. Paks, F. M. Högyész, K. B. Szakadát.

Sorsjegyekről és értékpapirokról a legmegbízhatóbb felvilágosítással és utbaigazítással díjtalanul a Budapesti Iparbank R. T. (IV., Eskü-tér 3.) szolgál.

„EGYETÉRTÉS”

politikai napilap. Kiadóhivatali igazgató: PAJOR MÁTYÁS.

Ékszer, ezüst, óra,

Advertisement for jewelry and watches. Text: harmulvesztett ajándékok, egyházi művek gyári áron bezsereshetők. Ékszerész és műtővs SÁRGA JÁNOS os. és kir. udv. szallítóval. Budapest, IV., Elgyő-tér 3., Kolozsvár, Mátyás király-tér 19. Divatos óra-karpered: 14 kar. finom arany K 110.-; 14 kar. bürzűjjal . 88.-; Ezüst, bürzűjjal . . . 18.-; Acél, . . . 14.-. Eredeti ezabott gyári árák. Szabad megtekintés, vételkényszer nélkül képes árjegyzéket igényes és bérmentés. - Vidékre választékot készséggel küldés.

GUMMI-HALHÓLYAG ÓVSZER Valódi angol és francia különlegességek. **tucatonként 2, 4, 6, 8, 10, 12, 14 K. 3 tucatonál 20% engedmény.**

NAKIRA törv. védett, valódi indiai paragrampi fémkülönlegesség tucatszám 12. — korona. 3 tucatzánál 20% engedmény.

UTERUS-SPRAI feltétlen megbízható női fecskendő különlegesség 14 kor.

PESSAR-OCL. orvosilag rendelve 2, 5, 6, 8, 11 kor. darabja. — 3 darabnál 20% engedmény.

IRRIGATOR 3 K és feljebb. Képes árjegyzéket rendkívül érdekes tartalommal kbl. 1000 ábrával ingyen bérmentve és discreten küldünk.

BIDET 10, 16, 20, 24 Kor.

VII., RÁKÓCZI-UT 32. A Rókussal szemben. MAGYAR ORVOSI MŰSZERTÁR VII., RÁKÓCZI-UT 32. A Rókussal szemben.

Pontos címre és a vörös keresztre ügyeljünk.

A legtokéletesebb Dieselmotorokat
készíti a monarchia legnagyobb és legrégebb Dieselmotor gyára
Fegyver és Gépgyár Részvénytársaság
Budapesten.

Utánzásoktól méltóztassék a kiadvány gondos vizsgálatát utján óvakodni!

Megjelentek az

1911. évi törvények

a Corpus Juris Hungaricinek
Márkus Dezső dr. szerkesztésében megjelent kiadásában.

Bő jegyzetekkel, utalásokkal és indokolásokkal sűrű szedéssel, 640 oldal terjedelemben, 48 oldal pótlással. Szerkesztette

MÁRKUS DEZSŐ dr. curiai bíró

A Franklin Társulat kiadása

Ára: fekete félbőr-kötésben 17— K
barna 17— K
egész vászonkötésben 15:50 K
fűzve 14— K

A Márkus Dezső által szerkesztett Hatályos Magyar Törvények gyűjteménye megrendelői az 1911. évi kötetet ingyen kapják.

E kötet, úgy mint az előbbi kötetek, tartalmazza a Millenniumi Törvénytár kiegészítéséhez szükséges beragasztásra alkalmas pótlékokat is.

Kapható:

Lampel R. könyvkereskedése
(Wodianer F. és Fial) r. t. nál
Budapest, VI. ker., Andrássy-út 21. sz. és minden könyvkereskedésben.

ÓRAK, ÉKSZEREK
GRAMOFONOK = LEMEZÉK
RÉSZLETFIZETÉSRE IS!
10 évi jótállás mellett

Magyarországon legolcsóbban kaphatók

TÓTH JÓZSEF
CHROMOMETER ÉS MŰRŐS GYÁRI NAGYRAKTÁRÁBAN
SZEGED, Dugonics tér 11/H.

Számítalan elismeréssel. Órajavítások 5 évi jótállás mellett.
KÉPES ÁRJEGYZÉK INGYEN ÉS BÉRMENTVE

Részletfizetésre is!

Amerikai redőnyös íróasztalok. — Beszerakható könyvszekrények. — Angol bőrgarnitúrák. — Redőnyös aktaszekrények. — Teljes íródeszkeberendezések.

UJLAKI BÉLA modern amerikai íróasztaltelpe,
Budapest, VII., Erzsébet-körút 20. sz.
Árjegyzék ingyen. Telefon 122-69.

Legolcsóbb és legjobb hatású hashajtószer.

NEUSTEIN FÜLÖP
CUKROZOTT HASHAJTÓ (LADDACSOK)

(NEUSTEIN-féle LADDACSOK-labda-csok.)

E pillükek hasonló készítményeknél minden tekintetben többre becsülendők; mentek minden nem természetes anyagtól, az alacsony szerves bázisú legjobb eredményt használó, gyöngédén hashajtók, vízszelők; egy gyógyszer sem jobb a melléte oly ártalmatlan, mint e pillükek a

SZÉKSZORULÁS
legjobb betegségek forrása ellen. Cukrozott külsőjük miatt még gyermekek is szívesen veszik. Egy 15 pillület tartalmazó doboz 20 pillület, egy teljes, mely 6 doboz, tehát 120 pillület tartalmaz. csak 2 kor., 2 kor. 35 fill. olcsóbb behatolás mellett egy teljes dobozra küldjük.

ÓVÁS! Utánzásoktól különösen óvakodjunk. Kérjük határozottan Neustein Fülöp hashajtó-ladde-csok. Valódi csak, ha minden doboz törvényszerűleg bejegyzett védjegyünkkel piros-fekete nyomtatásban „Szent-Lipót” és „Neustein Fülöp gyógyszerésze” aláírással van ellátva. A kereskedelmi törvény-szerűleg védett csomagolások aláírásunkkal vannak ellátva.

NEUSTEIN FÜLÖP, „Szent Lipót”-hoz oximzett gyógyszerész, Décs, I. Páncsok. 6 Kapható: Budapeston, Török J. gyógyszer-tára, Király-utca 12. és Andrássy-út 21. sz.

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régióknak bizonyult háziszser, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult készítménynek, oszónál és meghűléseknek.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K—80, K 1.40 és K 2.— és ügyszólván minden gyógyszerertárban kapható. — Forgatór: Török József gyógyszerésznél, Budapest, Dr. Richter gyógyszerertára az „Arany oroszlárhoz”, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

EREDETI BENZ

Ellismert legjobb gyártmány álló- és fekvőrendszerű benzínlokomobilos cséplő-készleteket teljes jótállás mellett szállítja a

BENZ

MAGYAR AUTOMOBIL ÉS MOTOR-GYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

Központi iroda és gyártelep: BUDAPEST, VII. KER., ILKA-UTCA 31. SZÁM.

Telefon: 168-78. és 81-41.

Árjegyzék ingyen és bérmentve! Készlet állományai feltöltve! Szakszerű kiszolgálás! Képviselet és egyenlők felvételnek!

HAZASULANDÓK FIGYELMÉBE!

JEGYÜRÜK
HÁZAJÁNDÉK-
TÁRGYAK
A
LEGERŐNYÖSEBBEN
POLGÁR KÁLMÁN
ÉKSZERESZ-és MŰRŐS
üzletében szerzedhetők be.
BUDAPEST, Erzsébet-körút 29.

VIDÉKI MEGRENDELŐKNE KÜLÖNÖS CONDOT FORDITOK.
ÁRJEGYZÉK 2000 HÁZZAL INGYEN ÉS BÉRMENTVE